

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

45'inci Birleşim 24 Aralık 2023 Pazar

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	644
II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	647
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, şehadet mertebesine erişen Mehmetçiklere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve Türkiye'nin terörle mücadelesinin kararlı bir biçimde devam edeceğine ilişkin konuşması	647
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	647,648,662,663,666,692, 730,737,759
A) KANUN TEKLİFLERİ	647:648,648:661,662, 663:665,666:690,692:729, 730:737,737:759,759:772

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) 647:648,648:661,662, 663:665,666:690,692:729, 730:737,737:759,759:772

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) 647:648,648:661,662, 663:665,666:690,692:729, 730:737,737:759,759:772

IV.- AÇIKLAMALAR

648,662,665,690,729,737,

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, terörü bir kez daha lanetlediklerine ve Millî Savunma Bakanının Meclisi bilgilendirmesini istediklerine ama kendisini göremediklerine ilişkin açıklaması 759 648

2.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt'un 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 662

3.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, bütçe görüşme takvimindeki yoğunluk nedeniyle aldıkları bugünkü turlarda soru-cevap işlemi yapılmaması kararının tamamen kaldırma noktasına gelmemesi gerektiğine ve soru-cevap işleminden beklentilerine ilişkin açıklaması 662:663

4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın; Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt'un 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 665:666

5.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 690

6.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 690:691

7.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

729:730

8.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un DEM PARTİ Gençlik Meclisinin Diyarbakır'daki kongresiyle ilgili attığı "tweet"e ilişkin açıklaması

737

9.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

759

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.05'te açılarak altı oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, şehit olan Piyade Teğmen Ramazan Günay, Piyade Uzman Çavuş Mehmet Serinkan, Piyade Uzman Onbaşı İsmail Yazıcı ile Piyade Sözleşmeli Erler Yasin Karaca, Çağatay Erenoğlu ve Emre Taşkın'a Allah'tan rahmet, gazilere acil şifalar dilediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36), 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 37) görüşmelerine devam edilerek 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesine kadar kabul edildi.

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve terörün her türlüsünü lanetlediğine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta;

Gaziantep Milletvekili Seveda Karaca Demir'in 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, 42'nci Birleşimde yaşanan bir olaya,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta,

İstanbul Milletvekili Muhammed Ali Fatih Erbakan;

Şehit olan 6 askere,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, kayıpların bugün arttığına ve askerlerin ailelerine başsağlığı dilediğine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Yunus Emre kürsüde konuşurken AK PARTİ sıralarından laf atılmasına,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, son yirmi dört saat içinde 12 şehit verilmesi üzerine, Hükûmetten millî yas ilan edilmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinden ortak bir bildiri yayınlanması taleplerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin,

Gelişmelerle ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinden yayınlanacak ortak bir bildiriye katkı sağlayacaklarına,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, terörle ilgili ortak bir bildirinin yayınlanmasının doğru olacağına ve Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan Dağlı'nın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, şehitlerin üzerinden siyaset yapılmasını kabul etmediklerine ve iki günde 12 şehit verilmesi üzerine önümüzdeki hafta Meclisi genel görüşmeye çağıracaklarına,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Türkiye'deki en başat problemin Kürt meselesi olduğuna, bu meselenin millî yas ilan edilerek çözülemeyeceğine ve bu meseleyi kökten çözmek için her türlü sorumluluğu almaya hazır olduklarına,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, yaptığı önerinin milletin gözü önünde değil ara verilerek kürsü arkasında tartışılmasını istirham ettiğine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, ortak bir iradeden kaçmayı zül saydıklarına ama daha önce atılması gereken adımlar olduğuna,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül,

İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta;

Bütün siyasi partilerin katılımıyla ortak bir bildiri yayınlanması konusunda birliktelik sağlayamadığından 4 siyasi parti grubunun imzaladığı bildiriye,

Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, hayatını kaybeden herkese Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifa dilediklerine, sorunun temelinde Kürt sorunu olduğuna, demokratik ve barışçıl çözüm için hep birlikte adım atma çağrılarını yinelediklerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanlığı olarak hazırladıkları bildiriye,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu, şehitlere ve yaralı askerlere,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan;

Anayasa'nın 3'üncü maddesine göre devletin resmî dili Türkçe olduğundan hatiplerin bu hususa dikkat etmesi gerektiğine,

Şehit olan askerlere Divan olarak rahmet dilediklerine,

İki gündür gerçekleşen terör saldırılarında şehit olan askerlere tekrar Allah'tan rahmet dilediğine,

Bölücü terör örgütü PKK'yla mücadelenin son terörist bertaraf edilene kadar devam edeceğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 24 Aralık 2023 Pazar günü saat 11.00'de toplanmak üzere 00.59'da birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Asu KAYA

Osmaniye

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Elvan IŞIK GEZMİŞ

Giresun

Kâtip Üye

24 Aralık 2023 Pazar

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45’inci Birleşimini açıyorum. Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın, şehadet mertebesine erişen Mehmetçiklere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve Türkiye’nin terörle mücadelesinin kararlı bir biçimde devam edeceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Görüşmelere geçmeden önce, bölücü terör örgütü PKK’nın teröristlerinin saldırısı sonucu şehadet mertebesine erişen kahraman Mehmetçiklerimize Allah’tan rahmet; kederli ailelerine, silah arkadaşlarına, Türk Silahlı Kuvvetlerimize başsağlığı ve sabır; yaralılara acil şifalar diliyorum. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Ülkemizin bölünmez bütünlüğüne, aziz milletimizin sarsılmaz birliğine ve kardeşliğine, huzur, barış ve güvenliğimize yönelik hain ve alçak terör saldırısını, bu saldırıyı yaptıran bölücü terör örgütü PKK’yı, teröristlerini ve bu terör örgütüne destek veren herkesi ve her kesimi, her türlü karanlık gücü ve yularını elinde tutan ülkeleri lanetliyorum.

Türkiye’nin terörle mücadelesi dün ve bugün olduğu gibi yarın da ve son terörist etkisiz hâle getirilinceye kadar da kesintisiz ve kararlı bir biçimde devam edecektir. Hiçbir terör saldırısı ülkemizin bölünmez bütünlüğünü, aziz milletimizin birliğini ve kardeşliğini, huzur, güven ve barış ortamımızı bozamayacaktır.

Değerli milletvekilleri, gündemimize göre 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) ()*

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) ()*

(*) 36, 37 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 11/12/2023 tarihli 32’nci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 14'üncü maddeden başlayacağız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Kısa bir açıklamam olacak Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, terörü bir kez daha lanetlediklerine ve Millî Savunma Bakanının Meclisi bilgilendirmesini istediklerine ama kendisini göremediklerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bugün terörü bir kez daha lanetliyoruz. 12 evladımızı şehit verdik. Dün, burada tüm partiler açıklamalarını yaptı, Cumhuriyet Halk Partisi bir bildiri yayınladı ama bir kez daha şunu söylemek istiyorum 85 milyon adına: Sayın Bakanları burada görüyorum. Bakın, İç Tüzük madde 59 “Gündem dışı konuşma” ne diyor: “Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, olağanüstü acele hallerde gündem dışı söz isterse, Başkan, bu istemi yerine getirir.” Bizim isteğimiz şuydu: Sayın Millî Savunma Bakanı buraya gelsin, en azından Meclisi bilgilendirsin çünkü sürekli telefon geliyor ve insanlarımız üzüntü, panik hâlinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen son sözlerinizi alalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Biz grup olarak bunu istedik, ben Bakanı burada görmek isterdim, burada çıkıp, olayı açıklayıp Meclisi bilgilendirmesini isterdim, talebimiz buydu efendim ama üzülerek söylüyorum ki Bakanı yine göremiyorum. O yüzden, dün, aslında, tartışmanın sebebi, temel sebebi buydu. Biz, bildirimizi yayınladık, üzüntümüzü yayınladık, PKK başta olmak üzere tüm terör örgütlerini lanetledik ama Sayın Bakan da 85 milyona olan saygısından dolayı gelip Meclise bir izahat vermeliydi diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek, bir talebiniz var mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK – Yok.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

BAŞKAN – 14'üncü maddeyi okutuyorum:

Yetki

MADDE 14- (1) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bütçenin uygulanmasına yönelik verilen yetkilerin kullanımı ve devrine ilişkin hususlar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.

BAŞKAN – Şimdi, 14’üncü madde üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Doğan Demir’e söz veriyorum.

Sayın Demir, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de öncelikle şehitlerimize rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum. Umarım bu son olur, bu acıları bir daha yaşamayız.

Değerli arkadaşlar; öncelikle, vatandaşlarımızın yaşamakta olduğu mağduriyetlerden bahsetmek istiyorum. Bir: İlaç sorunu. 16 Aralıkta ilaç fiyatlarının güncellenmesine dair Resmî Gazete’de yayımlanan kararın, yayımlandığı gün değil dokuz gün sonra yürürlüğe gireceğini belirttiniz. Nedir buradaki amaç? Yine kimi ihya etmek istiyorsunuz? Bu dokuz gün sonra yürürlüğe gireceğini duyurduğunuz karar yüzünden ilaç firmaları ecza depolarına ilaç vermiyorlar. Kimi ecza depoları ilaç elinde olsa da dokuz gün sonra zam gelecek diye eczaneye ilaç vermiyor. Vatandaş, eczane eczane dolaşarak ilaç aramak zorunda kalıyor. Milleti bir haftadır ilaçsız bıraktınız. Eczacılarımızı vatandaşa karşı mahcup ediyorsunuz. İlaç euro kuru ile gerçek euro kuru arasındaki uçurum yüzünden ilaç firmaları ya bazı ilaçlarını Türkiye piyasasından çekiyor ya da firma komple çekiliyor. Organ nakli sonrası hayati önem taşıyan bir ilacı, yabancı ilaç firması Türkiye piyasasından çekmiş durumda. İzlediğiniz her yanlış politikanın cezasını maalesef millet çekiyor. Ülkemizde çok ciddi şekilde yaygınlaşan uyuz hastalığı var ve uyuz tedavisinde kullanılan bir ilacı hâlâ SGK karşılamıyor. HPV aşısı için Sağlık Bakanı söz verdi, iki yıl oldu, hâlâ sonuç yok. HPV aşısı, bir an evvel, ergenlik çağından başlamak üzere devlet tarafından karşılanarak aşı takvimine eklenmelidir.

İkincisi: Emekte adalet. Son yapılan emeklilik düzenlemelerinden sonra ciddi adaletsizliklerin ortaya çıktığı... Bir gün önce sigorta girişi olan emekli olurken bir gün sonra sigorta girişi olan insanı on yedi yıl daha çalışmaya mahkûm ettiniz. Vatandaşlarımızın kademeli emeklilik çağrılarını duymak zorundasınız. Staj ve çıraklık mağdurları var. Stajı ve çıraklığı iş gününden saymadınız, yüz binlerce insanımız mağdur oldu. Staj ve çıraklık süreleri çalışma hayatına dâhil edilmeli ve emeklilik için referans alınmalıdır.

Atama bekleyen binlerce öğretmenimiz var, gencimiz var. Bu gençlerin ve umutla bekleyen ailelerinin sesine kulak tıkamayın. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler atama bekliyor, siz okullara “manevi danışman” adı altında pedagojik formasyonsuz insanları sokuyorsunuz. Buradan velilere sesleniyorum: Çocuklarınıza sahip çıkın, okul idareleri sizin rızanız olmadan çocuklarınızı hiçbir faaliyete dâhil edemez. Bu çağ dışı, akıl dışı, eğitimden uzak faaliyetlere asla geçit vermeyin.

Gelelim polislere, polislerin özlük haklarına. Ülkemizdeki polisler başta olmak üzere hiçbir kolluk kuvvetinin özlük hakları dünya standardına uygun değil. Polislere ek mesai için ücret verilmiyor, çalışma saatleri fazla ve düzensiz. Mobbing yüzünden intihar eden polislerin sayısı her geçen gün artıyor. Sendika hakları var fakat fişlemelerden dolayı polisler sendikalarına üye olamıyor. Nedir bu ağır koşulların, bu baskıların sebebi, birisi çıksın anlatsın.

Belediye şirket çalışanlarına gelelim. Kadro bekleyen binlerce belediye şirket çalışanı var, kadro bekliyorlar; eşit iş, eşit maaş, eşit hak talepleri var; hep dile getiriyoruz fakat seslerine kulak vermiyorsunuz.

Mühendislik fakültelerinden mezun olmuş binlerce pırlanta gibi gencimiz var, atama bekliyorlar; her yıl kontenjanları düşürüyorsunuz, düzenli ve liyakate dayalı atamalar yapmıyorsunuz. Özel sektördeki

işverenler de fırsat bu fırsat diyerek mühendislere düşük maaş veriyor, teknik kadrolarımızı çaresizliğe mahkûm ediyorsunuz. Vatandaşlarımızın saymış olduğum bu sorunları bir an evvel çözüme kavuşturmalıdır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, sizlerle 2024 bütçesiyle ilgili önemli tespitlerimi ve bazı istatistiki verileri paylaşmak istiyorum. 2024 yılı bütçesinde geçen yıla kıyasla çok büyük bir artış yapılan Diyanetin bütçesi hemen göze çarpıyor. 2023 yılında 36 milyar 468 milyon 836 bin lira olan Diyanetin bütçesi 2024 yılında yüzde 151 artırılarak 91 milyar 824 milyon 805 bin liraya yükseltilmiş, Cumhurbaşkanlığı bütçesi de yüzde 85 yükseltilmiş. Diyanete verilen bu bütçe, İçişleri, Dışişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Kültür ve Turizm, Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Bakanlığı olmak üzere 6 Bakanlığın bütçesinden daha fazla; biz insaf dedikçe siz israfı devam ediyorsunuz. Emekli maaşında artış yaparken neden yüzde 151 vermiyorsunuz? Asgari ücrete artış yaparken neden yüzde 151 yapmıyorsunuz? Memur ve memur emeklisinin maaşında artış yaparken neden yüzde 151 artış yapmıyorsunuz? Bu enflasyon sadece Diyanetin cebini mi yakıyor? Halka açıkladığınız ve TÜİK'e göre enflasyon yüzde 62, halkın hissettiği ve ENAG'a göre enflasyon yüzde 129,2. Diyanet bütçesinde yapılan artış yüzde 151, bir de milyon dolarlık makam arabaları; takdir milletimizin.

Bütçesiyle dikkat çeken Diyanetir personel sayısı da şaşırtmıyor. Diyanetin personel sayısı geçtiğimiz haziran sonu verilerine göre 211.164 kişi. Şimdi söyleyeceklerim özellikle kayıtlara geçsin, vatandaşlarımız da özellikle dinlesin istiyorum: Diyanetin personel sayısı Türkiye'nin tam 11 ilinin nüfusundan daha fazla; Artvin, Ardahan, Bartın, Bayburt, Bilecik, Çankırı, Erzincan, Gümüşhane, Iğdır, Kilis ve Tunceli'nin nüfusundan daha fazla. Bu personel sayısının 191.272'si kadrolu memur, 19.119'u sözleşmeli personel, 663'ü ise sürekli işçi. Atama bekleyen binlerce öğretmen varken, atama bekleyen binlerce mühendis varken, kadro bekleyen binlerce belediye şirket işçisi varken bu kurumun yaptığı düpedüz kul hakkına girmektir, vicdansızlıktır, haksızlıktır.

Diğer bir taraftan, ülke nüfusunun yaklaşık dörtte 1'ini oluşturan Alevi toplumuna hizmet etmek için kurulan ama Aleviliği bir inanç saymadığınız için Kültür Bakanlığına bağladığınız Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığına ayrılan bütçe 250 milyon 381 bin lira. Diyanete ayrılan bütçe Alevilere ayrılan bütçenin tam 366 katı; böyle bir adaletsizlik dünyanın hiçbir yerinde yok arkadaşlar. Bu ülkede hepimiz yaşıyoruz, hepimiz vergi veriyoruz, hepimiz vatandaşlık görevlerimizi yerine getiriyoruz. Dolayısıyla her vatandaşımıza eşit yurttaşlık temelinde hizmet ve bütçe verilmelidir.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde yaklaşık 90 bin tane cami var. Hepsine devlet hizmet veriyor, personel veriyor, bütçe veriyor; çok güzel bunlar, bundan yana hiçbir sıkıntıym yok fakat şu ki bu ülkede cemevleri de var. Cemevlerine hizmet yerel yönetimlerin inisiyatifine bırakılmış durumda. Hangi inanca bağlı ibadethane olursa olsun, bizden mi değil mi diye bakılmaksızın hizmet verilmelidir. Alevi köylerine ısrarla cami yapmanızdaki neden nedir arkadaşlar? Alevilerin ibadet yeri cemevleridir ve ibadet şekli cemdir; gidip Alevi köylerine cami yapıyorsunuz, din görevlisi atıyorsunuz, ortada cemaat yok, cami bomboş, atanan personel işini yapamıyor. Bu duruma verilecek 2 tane isim var; birincisi asimilasyon, ikincisi ise israf. Buradan açık çağrı yapıyoruz: Alevi köylerine cami politikanızdan vazgeçin, Aleviliği kendi kalıplarınıza sığdırmaya çalışmaktan, kendinizce tanımlamaya çalışmaktan vazgeçin.

Diğer bir önemli hususa gelecek olursak 2002 yılından bu yana 19.708 okulu kapattınız; kapatılan bu okulların yüzde 95'i köy okulları. Okulunu kapattığınız köylerin çocukları ya taşınmalı eğitimle ya da okullarda kalarak eğitimlerine devam etmektedirler. Devletin yeterli yatılı okul sayısı da olmadığından tertemiz çocuklarımızı cemaat ve tarikat yurtlarına mahkûm ediyorsunuz. Hemen yeri gelmişken buradan size bir istatistiki veri daha vereyim: Bakın, arkadaşlar, tarikat ve cemaatlara ait yurt sayısı 2006 yılından

bu yana tam yüzde 93 artmış. 2006 yılında 1.723 olan tarikat ve cemaatlere bağlı yurt sayısı bugün 3.500'ü geçmiş durumda. Bu yurtlar denetlenmiyor ve devlet, çocukları sahipsiz, kimsesiz bırakıyor; bu ülkenin gül gibi çocuklarına yazık ediyorsunuz. Buradan tüm vatandaşlarımıza sesleniyorum: Çocuklarınızı devlet dışında kimseye emanet etmeyin. Çocuklarınız, başta sizlerin, sonra hepimizin, dahası bu ülkenin geleceği.

Değerli arkadaşlar, bu bütçede emekliler yok, dul ve yetimler yok, engelliler yok, işçiler yok, köylüler yok, atama bekleyen öğretmenler yok, mühendisler yok; özetle, bu bütçede halka dair hiçbir şey yok.

Genel Kurulumuzu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba'ya aittir.

Sayın Fakıbaba, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET EŞREF FAKIBABA (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Bakanımız ve Hükûmetin değerli temsilcileri; görüşülen kanun teklifinin 14'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, hain terör örgütü PKK tarafından Irak'ın kuzeyinde şehit edilen kahraman Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet; ailelerine, yakınlarına ve silah arkadaşlarına sabır; yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Yüreğimiz yanıyor, kanımız içimize akıyor; Allah kerim diyorum. Yetkililerin özel olarak Meclisi bilgilendirmesi gerektiğine inanıyorum. Milletimizin başı sağ olsun. Millî yas ilan edilmelidir. Asıl gündemimiz şehitlerimiz olması gerekirken maalesef madde üzerinde de konuşmak zorundayım.

Türkiye'de bütçe yapım süreci ve Hükûmet-Parlamento ilişkisi demokratik standartlara uygun olmayan bir şekilde devam etmektedir. Bütçe sürecinin daha demokratik ve verimli hâle gelmesi açısından Meclisin etkin ve şeffaf bir süreç takip etmesi şarttır. Bunun için de milletvekilleri mutlaka ve mutlaka özgürleştirilmelidir yani milletvekilleri ön seçim veya dar bölge, daraltılmış bölge veya tercihli sistem gibi yollarla direkt halk tarafından seçilmelidir ve böylece vekiller, liderlerin değil halkın doğrudan seçtiği gerçek vekiller olacaktır. Bu sebeple, Siyasi Partiler Yasası'nda acil değişikliğe ihtiyaç vardır.

Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemiyle güçler ayrılığı yani yasama, yürütme ve yargı sisteminin birbirini daha iyi kontrol edeceğine inanılırken maalesef bu sistem güçler ayrılığını güçler birliği hâline dönüştürmüştür. Şüphesiz, bu eleştirilerin dikkate alınması demokratik bir bütçe yapım süreci ve ülkemizin mali yönetiminin iyileşmesi bakımından önem arz etmektedir.

Hükûmetler bir yıl sonrası için sunacakları bütçeler için geçmiş bir yılın hesaplarını göz önünde bulundurarak planlama yapmalıdır yani ekonomik planlar yakın dönem verileri üzerinden olmalıdır. Oysaki AK PARTİ, bütçe planlarını yeni iktidar olduğu 2002 yılına göre mukayese etmektedir ancak Türkiye ekonomisinde 2002 yılının olumsuz bir yıl olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Ülkemiz ekonomisi özellikle son üç yıldır ciddi bir gerileme yaşamaktadır. Bu gerilemeyi görmezden gelerek yirmi bir yıl öncesine atf yapılarak hazırlanan bir bütçenin milletimize bir faydası olmayacaktır. Üstelik bugünkü verilerin bir kısmı gösteriyor ki durum 2002 yılına kıyasla daha vahim hâle gelmiştir. Mesela, vatandaşımız 2002 yılında aldığı 184 lira asgari ücretle 7 çeyrek altın alabiliyorken 2023 yılında aldığı 11.402 lira asgari ücretle ancak 3,5 çeyrek altın alabiliyor. Ayrıca, 2009 yılında vatandaş 200 lirayla 130 dolar alabilirken 2023 yılında 200 lirayla ortalama 7 dolar satın alabilmektedir. Bu gibi vahim örnekleri sayfalarca sıralayabiliriz. Malumunuz, yaşanan büyük ekonomik kriz tüm vatandaşları etkisi altına almıştır, vatandaşların çoğu ay sonunu getiremiyor. Ülkede zengin daha çok zengin olmuş, orta sınıf

ortadan kalkmış, düşük gelirli vatandaşlarımız ise nefes alamayacak hâle gelmiştir. Ülkemizde 3 harfli marketler zinciri nedeniyle ne manav ne bakkal ne çiçekçi ne manifaturacı ne de ayakkabıcı kalmıştır; kısacası küçük esnaf bitmiştir.

Ülkede her meslek grubunun sıkıntıları olmasına rağmen, bugün, ben özellikle akademisyenlerin sorunlarından bahsetmek istiyorum. Maaşlarının yoksulluk sınırı altında oluşu ve ücretlerinde hiçbir iyileşme yapılmaması mesleğin cazibesini yitirmesine neden olmuş ve akademiden kopuşlar başlamıştır. Doktorlar, hemşire ve mühendisler gibi akademisyenler de insanca yaşayabilmek adına yurt dışı arayışlarına girmişlerdir. Lise eğitimi sonrasında üniversiteyi kazanarak dört yıllık lisans, iki yıllık master ve dört yıllık doktora yani toplam on yıllık eğitimini tamamlayan, daha sonrasında 2 adet tez ve birçok yayın yapan bir öğretim görevlisi 2023 yılı itibarıyla ortalama 35-40 bin lira civarında maaş almaktadır. Ayrıca, üniversiteyi bitirdikten sonra devlet dairesinde çalışan üniversite mezunu bir devlet memuru 4800 ek göstergeye sahip iken aynı üniversiteden mezun ve akademisyen olmayı tercih etmiş bir kişinin ek göstergesi 4200'dür, sizce bu adil mi diye sormak istiyorum.

Bu şekilde devam etmesi durumunda, ülkeye ciddi olumlu katkılar sağlayan akademisyenlerin sayısı orta ve uzun vadede düşecek; ülke teknoloji, bilim ve ilim alanlarında geri kalmaya devam edecektir. Nitekim, YÖK verilerine göre, devlet üniversitelerinde görevli öğretim elemanı sayılarında 2023 Eylül itibarıyla bir önceki yıla kıyasla bir düşüş meydana gelmiştir; böyle giderse bu düşüş gittikçe hızlanacaktır.

Akademisyenlerin kendilerini geliştirmek için gündemi, yayınları ve eğitimleri takip etmeleri elzemdir. Bir kitap satın alabilmesi için ortalama en az 150 ila 500 lira ödeme yapması gerekiyor. Yabancı yayınlar çok pahalı olduğundan onlardan söz etmek bile istemiyorum. Akademisyenlerimiz, bırakın bilimsel bir etkinliğe dâhil olmayı, oturduğu evin kirasını bile vermekte büyük zorluk çekmektedir. Oysaki gelişmiş ülkelerde akademik personel hak ettiği maaşı fazlasıyla almaktadır. Örneğin, İngiltere'de akademisyen geliri yıllık olarak ortalama 75 ile 80 bin paunt arasındayken, Kanada'da bu 100 bin dolar, Almanya'da 80 bin euro iken bizde ortalama aylık 35-40 bin lira arasındadır. Bu nedenle, ülkeyi ilim ve bilim yolunda aydınlatacak birçok akademisyen yabancı ülkelere gitmektedir ve söz konusu beyin göçü ülkemizin bilimsel anlamda gerilemesine neden olacaktır.

Bundan dolayı, akademisyenlerimizin insanca yaşayıp bilim yapabilmeleri için:

- 1) Araştırma görevlisinin taban maaşı yoksulluk sınırının 2 katı olacak şekilde düzenlenmelidir.
- 2) Yurt içi ve yurt dışı konferanslar için gerek üniversite gerek TÜBİTAK gibi devlet kurumlarının sunduğu fon ve burs kaynakları günümüz ekonomik şartlarına uygun olarak revize edilmelidir zira konaklama, ulaşım, yeme ve içme masraflarının geldiği nokta ortadadır.
- 3) Akademisyenlerin ek göstergeleri en az 1000 puan artırılmalıdır.
- 4) Üniversite ödeneği, yükseköğretim tazminatı, makam tazminatı ve aile yardımı en az 3 kat yükseltilmelidir.
- 5) Aynı işi yapan akademik personel, vakıf-devlet ayrımı gözetilmeksizin yasa gereği eşit ücretlerle çalıştırılmalıdır.

Özetle, başta asistan ve öğretim görevlileri olmak üzere akademisyenler geçinmiyor. Akademik personelin hak ettiği hayat standartlarını yakalaması ve uygun ekonomik şartlara sahip olması şarttır.

Son olarak, akademisyenler, eski Bakanımız Sayın Vedat Bilgin'in seçim öncesi sözlerini hatırlatıyorlar. Sayın Bakan ne demiş: "Akademik personelin maaşlarının yeniden düzenlenmesi gerekir, bunda hiç tereddüt yok, bunu düzenleyeceğiz. Akademik hayata ayrı çalışma yaptık, ayrıntılı olarak çalıştık. Ben akademisyenim, bu konuda önemli hassasiyetimin olduğunu tahmin edersiniz. Akademik

hayatla ilgili kapsamlı düzenlemeyi temmuzda yapacağız.” Yine, aynı şekilde, YÖK Başkanı Sayın Erol Özvar 21 Haziran tarihli konuşmasında “Akademik zam çalışmamız hazır, muhataplarımızla paylaştık, onlar da konuyu gayet iyi biliyorlar; neticeyi iki ay içerisinde alacağız.” demesine rağmen aradan altı ay geçmiş hâlâ hiçbir şey değişmemiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Fakıbaba, lütfen tamamlayın.

AHMET EŞREF FAKIBABA (Devamla) – Akademisyenler şimdi, verilen bu sözlerin yerine getirilmesini istiyorlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Fakıbaba, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Hilmi Durgun’a aittir.

Sayın Durgun, buyurun.

MHP GRUBU ADINA HİLMİ DURGUN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 14’üncü maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 16 Nisan 2017 tarihinde halk oylamasıyla kabul edilen Anayasa değişiklikleri özü itibarıyla Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişi düzenlemiştir. Bu şekilde, Türkiye’de cumhuriyet tarihinin en önemli yönetim reformu gerçekleşmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi siyasi ve toplumsal uzlaşmanın ön plana çıktığı, demokratik, millî iradenin doğrudan tecelli ettiği bir yönetim yapısıdır. Güçlü devlet, güçlü yönetim, demokratik istikrar gayeleri yeni sistemin ana omurgasıdır.

Bu yönetim reformuyla -Cumhur İttifakı olarak- Türk ve Türkiye Yüzyılı’nda tarım politikalarında da verimlilik ve yenilikçilik temelinde sektörümüzün gelişmesi, kırsal kesimin desteklenmesi ve ülkemizin gıda güvencesi sağlanarak üretimi ve çiftçilerimizin refahını artırıcı desteklerin etkin ve verimli bir şekilde sürdürülmesi şarttır. Covid-19 salgını ve Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte tarım sektörü küresel düzeyde ön plana çıkmıştır. Tüm dünya için zorlu geçen bu süreçte enerjiyle birlikte gıda arz güvenliği ülkelerin başat sorunu hâline gelmiştir. Dünya nüfusunadaki artışa rağmen toprak ve su kaynaklarında görülen azalma, tarımsal üretimde sürdürülebilirlik ve verimliliğinin artırılması, gıda zincirinde teknolojik altyapının güçlendirilmesi ve doğal kaynakların korunması gibi konuları dünya tarımının gündeminde ön sıraya çıkarmıştır.

Türkiye, önemli bir tarım ülkesi olmasının yanında, gıda yoksulluğu çeken Afrika ile Orta Doğu, Asya ve Avrupa’nın kesiştiği kilit noktadadır. Bu sebeple, lisanslı depoculuk sistemleri geliştirilmeli ve bu sayede, ürünlerin sağlıklı ortamda daha uzun süre muhafazasıyla üreticinin ürünü kolay ve en iyi fiyattan satabilmesi sağlanarak ürünlerin hızlı bir şekilde alınması ve boşaltılması gerçekleşecek ve ithalat ihracat açısından avantaj elde edilecektir. Lisanslı depoculuk sistemi tarım ürünleri sanayisinin gelişmesi, tarım ürünlerinin üretiminde devamlılığın sağlanması, ürünlerin yıl boyunca zamana yayılarak üreticiye arzu ettiği fiyattan ürünü satabilme imkânının tanınmasını sağlaması yanında, ihracatçıların ileri teslim tarihli önceden yapılan kontratlardan zarar etmelerinin de önüne geçecektir. Tarımsal üreticilerin en kısa zincirle pazara ulaşımı sağlanmalı, üreticilerin daha çok kazanması ve tüketicilerin daha ucuza gıda tüketimi temin edilmelidir. Gıda sevk zincirinde fiyatların maliyet kaynaklı olmayan, kontrolsüz yükselişinin önüne geçecek mekanizmalar oluşturularak tarladan sofraya tüm süreçler kontrol edilmeli, gıda arz güvenliği ve güvenilirliğiyle tüketicinin korunması sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, dünyada en büyük tarım üreticilerinden biri olan, güçlü altyapısı sayesinde gıda tedarikinde sorun yaşamayan, kendi kendine yetebilen bir ülke durumuna gelen Türkiye, aynı zamanda tarımda net ihracatçı olan bir ülke konumundadır. Ancak, stratejik sektörlerden biri olarak değerlendirdiğimiz tarım sektörü; üretim, işleme ve pazarlama boyutlarıyla bütüncül bir yapıya kavuşturulmalıdır. Yüksek verimlilikte ve kaliteli ürün üreten, teknolojiyi kullanabilen, ülke insanını besleyebilen ve ihracat kapasitesi yüksek bir düzeye getirilmelidir. Doğal kaynakların dengeli kullanımını gözeten, büyümeye sürdürülebilir katkı sağlayan, rekabet gücü yüksek bir tarımsal yapı sayesinde tarım sektöründe çağdaş değişim ve dönüşümler gerçekleştirilerek çiftimizin refahını artıran, vatandaşlarımızın yeterli düzeyde beslenebilmesini sağlayan; üretici, nakliyecisi, perakendeci ve diğer bileşenleriyle kaliteli, yeterli ve erişilebilir üretim esas alınmalıdır. Çünkü artan nüfus ve yükselen hayat standartları karşısında milletimizin gıda ihtiyacının karşılanması ancak tarımsal verimliliği artırmakla mümkündür. Tarımsal üretimdeki başarı, etkin destek sistemi, özel sektörün tarım yatırımlarının artırılması ve kırsal kalkınma projelerinin uygulanarak tarıma ve çiftçiliğe yönelimin geliştirilmesiyle doğru orantılı olacaktır. Tarım politikalarının çiftimizi üretmeye teşvik etmesi ve ürettiği değerden hak ettiği payı almasını sağlamaya yönelik olması şarttır. Çiftçilere sağlanacak devlet desteğinin üreticinin yoksulluğunu ortadan kaldıran, refah artışı sağlayan, girdi maliyetlerini azaltan, üretim maliyeti ve ürün fiyatı dengesini gözetken, afete karşı koruyan bir anlayışla yapılması esastır.

Afetlere karşı alınacak önlemlerin ne kadar önem arz ettiğini ifade etmişken... Hepimizin bildiği üzere, Akdeniz'in incisi Antalya'mız özellikle iklim değişikliği sebebiyle son yıllarda artan yağışlarla birlikte ne yazık ki sel felaketleriyle karşı karşıya kalmış ve birçok çiftimizin emeği olan tarım arazileri ciddi hasar almıştır. Yaşanan bu talihsiz süreçlerde devletimiz her zaman olduğu gibi bölge halkımızın yanında olmuş, yaralarını sarmak için tüm imkânlarını seferber etmiştir.

Geçtiğimiz aylarda da 350 kilometre yarıçaplı bir alanda gerçek zamanlı ve yüksek çözünürlüklü gözlem verisi elde edilebilmesi; nereye, ne zaman ve ne kadar yağış düşeceğine ilişkin bilgiler sağlanması; kuvvetli meteorolojik hadiseler ve bu hadiseler sonucu oluşan doğal afetlerin sebep olduğu can ve mal kayıplarının azaltılması için tahmin ve erken uyarıların hazırlanmasına katkı yapılması maksadıyla 1 adet radar kurulmuştur. Bu yatırım için bakanlıklarımızın ilgililerine teşekkür eder, bu tip afetlere karşı önceden alınacak olan tedbirlerin daha da artırılması hususunun Antalyalı hemşehrilerimizin başlıca talepleri arasında olduğunu belirtmek isterim.

Değerli milletvekilleri, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin "Milliyetçi Hareket Partisi, tarım sektörünü Türkiye'nin varoluş mücadelesinin kemer taşı olarak değerlendirmektedir." sözleri kapsamında, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle başlayan reformist ve atılımcı hamleleri ile Türkiye Cumhuriyeti devletinin yükselişi için tarıma verilen önem ve üretimi teşvik edici politikalarla, konjonktürel gelişmeler ne yönde olursa olsun her durumda çiftçinin üretime devam etmesi için önündeki engellerin kaldırılmasının, faaliyetlerini yürütmesini mümkün kılacak teşviklerin verilmesinin hayati önemde olduğunu ifade ediyor, 2024 yılı merkezî yönetim bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak'ın kuzeyinde bölücü terör örgütü PKK tarafından yapılan saldırıda şehadet şerbeti içen, şehit olup ölmeyen, bayrak olup inmeyen, ezan olup dinmeyen kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet; ailelerine, silah arkadaşlarına ve aziz Türk milletimize başsağlığı diliyorum.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin sözleriyle, vatansızlara bu aziz vatanın suyu da ekmeği de haramdır. Terörü aklamaya, teröristlere arka çıkmaya teşebbüs ve niyet etmiş kim varsa karşımızdadır.

Bunların alayı da yeminli Türk ve Türkiye düşmanıdır ve düşmana asla merhamet edilmeyecektir. Ant olsun ki dökülen her şehit kanının hesabı damla damla sorulacak, teröristler döktükleri kanda çırpına çırpına boğulacaklardır.

Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Durgun, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki’ye aittir.

Sayın Tiryaki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe teklifinin 14’üncü maddesi adına grubum adına söz aldım, söz kurmaya çalışacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, yaklaşık iki aylık bütçe maratonunun sonuna geldik. Bu iki aylık süre içerisinde yüzlerce saatlik konuşma yapıldı, binlerce konuşma yapıldı. Benim katıldığım bu 6’ncı bütçe ve bu 6 bütçenin tamamında, maalesef, teknik olanlar dışında hiçbir değişiklik yapılmadı. Muhalefet vekillerinin onlarca yıllık birikimlerine, müktesebatına dayanarak yaptıkları önerilerin hiçbirini kale almadınız, ciddiye almadınız ve bir değişiklik yapmadınız.

Bu süre içerisinde hep bir hikâye anlatıyorsunuz, her seferinde aynı hikâyeyi anlatıyorsunuz ve diyorsunuz ki: “Yirmi bir yıldır girdiğimiz her seçimi kazanıyoruz, halk bize güveniyor.” Sığındığınız tek liman maalesef bu. Ben bu hikâyenin edebî bir yanı olmadığını, yalan üzerine kurulmuş bir saltanat olduğunu birkaç örnekle birazdan anlatacağım ama öncelikle memleketin durumuyla ilgili birkaç konuda görüşümü sizlerle paylaşmak isterim.

Bir tanesi şu: Ülkede adalet yok. Anayasa 90 yok sayılıyor, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları uygulanmıyor; Anayasa 158 yok sayılıyor, Anayasa Mahkemesi kararları uygulanmıyor. İki protesto etkinliğine katılan insanlara “silahlı terör örgütü üyesi” diyerek altı yıl üç ay hapis cezası veriyorsunuz; iktidarın hoşuna gitmeyen iki tane “tweet” atan kişileri sabahın üçünde, dördünde evini basarak gözaltına alıyorsunuz. Dünyanın en ağır cezaları Türkiye’de, otuz yıl cezaevinde kalanlar var ve bu otuz yılın sonunda “Pişmanım.” demediği için, onurlu durduğu için insanları üç ay, altı ay, bir yıl, iki yıl daha cezaevinde tutuyorsunuz. Yargı içerisindeki en büyük düzen, hukuk değil maalesef rüşvet düzeni.

İkincisi, ülkede sağlık ve eğitim maalesef yerlerde sürünüyor. Sağlık tamamen ticarileşmiş durumda. Sosyal güvencesi olan yurttaşların kanser ilaçlarını bile “Karşılamayacağım.” diyorsunuz. Devasa şehir hastanelerini maliyetinin 10 katına yaptınız, “Yap-işlet-devret modeliyle yapıyorum.” dediniz; sonunda Sağlık Bakanı Fahrettin Bey de artık buna dayanamadı ve “Bundan vazgeçiyoruz.” demek zorunda kaldı. Sahip olduğumuz onlarca hastaneyi “Şehir hastanesi yapıyoruz.” diye kapattınız; atıl durumda, bomboş şekilde o hastaneler duruyor. Sadece Ankara’da -Ankara’yı bilenler bilir- Yüksek İhtisas Hastanesi böyledir, Sami Ulus böyledir, Numune Hastanesi böyle, Ankara Hastanesi böyle, onlarca hastane; şehrin merkezindeki çok kıymetli hastanelerin hiçbirinin çalışmasına izin vermiyorsunuz. “Elektronik, telefonla randevu sistemi getirdik.” diyorsunuz; muayene için üç aya ancak randevu alabiliyorsunuz, kontrol için 15 gün sonrasına gidebiliyorsunuz; tomografi için, MR için en az altı ay, bir yıl beklemek durumundasınız ve siz buna “İyi bir sistem getirdik, sırada kimse yok.” diyorsunuz.

Eğitim seviyesi yerlerde; PISA, TIMSS verilerine bakmak sadece nerede olduğumuzu göstermeye yeter. En iyi 100, 200, 500 üniversite arasında Türkiye’den ya üniversite yok ya da hasbalkader bir yıl

giriyor, sonraki yıl yine içerisinde yer almıyor. 8'inci sınıfa gelmiş öğrencilerin yüzde 16'sı dört işlemi bilmiyor; bakın, bu, Millî Eğitim Bakanlığının verisi, ülkenin eğitim seviyesi bu. On iki yıl, on altı yıl boyunca yabancı dil eğitimi veriyorsunuz, çocuklarımızın yabancı dil seviyesi "...(*) seviyesinde; bu kadar, eğitimin durumu tam olarak bu. Buna karşı yanıt veriyor Millî Eğitim Bakanlığı ve tarikatlarla yaptığı protokolleri savunuyor. "Biz çocukların dağa çıkmasını engelliyoruz." diyor. Sanırsınız vakıflarla yaptığı protokol Şırnak'ta, Hakkâri'de, Mardin'de. Bu protokoller Sakarya'daki, Kocaeli'deki vakıflarla yapılan protokoller. Kimin dağa çıkmasını engelliyorsunuz? Yani insanlar bu protokolleri kimlerle yaptığımızı bilmiyor mu sanıyorsunuz? Bari açıkça deyin ki: "Kardeşim, ben bu tarikatlarla iş birliği yapıyorum." Bunu açıkça söyleyin. Halka yalan söylemenin gereği yok ama bu konuda bile dürüst davranmıyor Millî Eğitim Bakanı.

Ülkenin diplomasisi korkunç seviyede ve Batılılaşma hayallerinin tamamını bir tarafa bırakmış durumdasınız. Türkiye'nin kiblesi şu anda Rusya, İran ve maalesef Katar. Bunun ülkeye kazandıracığı hiçbir şey yok. Zamanım çok kısa. Libya bile Türkiye'den nefret ediyor. Oraya gittim, ziyaret ettim. Bir gün konuşmamda, Libya'nın, herkesin kahraman olarak gördüğü Ömer Muhtar'ın torununun bile Türkiye'den bu iktidar yüzünden nasıl nefret ettiğini ayrıntılarıyla anlatacağım.

Ülkenin ekonomisi iflas etmiş durumda. Sadece iki tane örnek vereyim. Bakın, dünyada konut fiyatlarının en çok arttığı ülkeler de en çok arttığı şehirler de... 150 tane şehir arasında ilk üç sırada Türkiye'den 3 şehir var: Ankara, İstanbul, İzmir; yüzde 135, yüzde 133, yüzde 127. Bu şehirlere en yakın, dünyada konut fiyatının arttığı şehir Zagreb, yüzde 22. Ülkeler sıralaması da öyle. Türkiye'de konut fiyatları yüzde 133 artmış, daha sonra 2'nci sırada Makedonya var, 3'üncü sırada Hırvatistan, Macaristan; yüzde 16-17-18 seviyesinde. Türkiye'nin ekonomik tablosu bu.

IMF verilerine göre, söylüyorum yani hani o kabul ettiğiniz IMF verilerine göre, İktidara geldiğiniz 2001-2003 döneminde Türkiye dünyanın 21'inci büyük ekonomisiydi ve 1999 krizinden sonra yapılan, yürütülen ekonomi politikalarıyla, maliyeti halka yüklenen ekonomi politikalarıyla, bunun sonucu olarak Türkiye 17'nci seviyeye kadar çıktı, 17'nci büyük ekonomiye kadar; çözüm sürecinde 16'nci büyük ekonomi oldu ama ondan sonra Türkiye tamamen geriledi ve şu anda Türkiye 21'inci, 22'nci, 23'üncü sıralarda seyrediyor. Yani Türkiye'nin ekonomisi bırakın gelişmeyi geldiğinizde olduğu seviyede bile değil, çok daha geride bir yerdesiniz. Kişi başına düşen millî gelirden de öyle büyük atak falan yapmış değilsiniz, 2013 seviyesinin gerisinde. On yıl önceki ekonomik veriler, bugünkü verilerden çok daha iyiydi; dünyayla karşılaştırarak da bunu söylesek Türkiye dünya çapında daha kötüye gitmiş durumda. Sanırım 66'ncı sıradaydı kişi başına düşen millî gelir açısından, şu anda 79'uncu sırada falan olmalı. "12 bin dolara çıktık." diyor, bu rakama rağmen söylüyorum, her anlamda Türkiye ekonomisi çok kötü durumda.

Halkın seçme ve seçilme hakkını yok saydınız, kayyum rejimiyle devam ediyorsunuz. Tekrar altını çiziyorum, belki dinleyen vicdanlı birileri vardır diye söylüyorum: Kürt halkının bu ülkeyle olan bağlarını koparıyorsunuz verdikleri oyu yok sayarak; 1 kez değil, 2 kez değil ve 3'üncüsüyle tehdit ediyorsunuz. Bunun korkunç sonuçları var, umarım akliselimle bunu bir gün düşünürsünüz.

Ama sadece böyle yapmıyorsunuz. Bakın, konuşmamın başında söylemiştim, dedim ki: Siz, yirmi bir yıllık bir hikâye anlatıyorsunuz. "Halk bizi destekliyor, her seçimi kazanıyoruz." falan diyorsunuz ya ben size, bu seçimleri nasıl kazandığımıza, nasıl hileli yollarla kazandığınıza bir örnek vereceğim. Yaptığımız, geçmiştekileri değil; şu anda, henüz seçim başlamadan yapmak istediğiniz bir hileyi basın toplantısıyla kamuoyuyla paylaşmıştım ama birkaç dakika içerisinde buna birkaç tane örnek vereyim.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Bakın, Şırnak merkezde Yeşilyurt Mahallesi Şehit Tümgeneral Aydoğan Aydın Caddesi, burada bulunan bir tane adres var. Bu yerleşkeye kayıtlı seçmen sayısı 6.089, bu seçmenin 4.368'i yeni kayıtlı seçmen, 1 tane adresten bahsediyoruz. Bu seçmenin 1.040 tanesi Şırnak'ın diğer ilçelerinden getirilmiş, öne çıkan ilçeler ise Cizre ve Silopi; birinden 435; birinden 452 kişi getirmişsiniz. Kimler bunlar? Cizre'yi, Silopi'yi hiçbir şekilde kazanamayacağınızı biliyorsunuz; oradaki askerleri, polisleri seyyar seçmen olarak Şırnak merkeze getirmişsiniz. Neden? Belki seçimi hileli yollarla kazanabiliriz diye. Başka adres, Yenimahalle Gümüştepe Caddesi, numara 91; adres sorgulama sisteminde kamu binası olarak gözüküyor, 30 daireden oluşan bu yapıya kayıtlı seçmen sayısı 1.355 ve 1.310 seçmen yeni kaydedilmiş ve bunlar sadece dört aylık süreyi baz alarak gördüğümüz hileler. Yani 14 Mayıs seçimlerinde Şırnak merkezde oy kullanmamış binlerce seçmen, bunların yarısı Silopi'den, Cizre'den, İdil'den... Seçimi kazanamayacağınızı düşündüğünüz yerlerdeki askerleri, polisleri seyyar seçmen olarak Şırnak merkeze taşımışsınız, hileli yollarla belediyeyi kazanmaya çalışıyorsunuz. Kayyum rejimi yetmiyor, her hâlükârda halkın size cevap vereceğini biliyorsunuz, bu yüzden bu hilelere tevessül ediyorsunuz.

Yurt dışı seçmenler var biliyorsunuz, yurt dışında yaşayan seçmenler. Sınır ötesi görevde olan askerler vardı; bu askerlerin hepsini getirdiniz; bu seçimin özellikle kritik olduğu illerin tamamına yerleştirdiniz; Şırnak'ta var, Çukurca'da var, Iğdır'da var, Hakkâri merkezde var, onlarca merkezde var. Yurt dışı seçmeni 14 Mayıs'ta orada oy kullanmış; getirmişsiniz, şimdi bu kentlerin seçimini almaya çalışıyorsunuz.

Bakınız, Diyarbakır Kulp'tan bir örnek vereceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tiryaki, lütfen tamamlayın.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

Adres sorgulama sisteminde yeni bir adres var, güncel kayıtlı seçmen sayısı 1.062; 1.049'u önceki seçimde Kulp'ta oy kullanmamış. Nerede kullanmış? Büyük bir bölümü Lice'de kullanmış. Siz, aslında Lice'de görev yapan askerleri ve polisleri, onları Kulp'a kaydetmişsiniz çünkü Lice'yi kazanamayacağınızı biliyorsunuz. Kulp'a kaydetmişsiniz ve 31 Mart seçimlerinde onlara oy kullandırarak seçimi kazanacağınızı sanıyorsunuz.

Siirt merkez verileri var, Iğdır merkez verileri var, Çukurca verileri var, Hakkâri Şemdinli verileri var, Hakkâri Yüksekova var, Esendere var, Ağrı Taşlıçay var, Muş Malazgirt var, Şırnak Uludere var. Her yerde bunu yapmaya çalışıyorsunuz, kazanamayacağınız belediyeleri hileyle almaya çalışıyorsunuz. Sizi demokratik, mert bir yarışa davet ediyoruz diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Tiryaki.

Beşinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'e aittir.

Sayın Adıgüzel, buyurun.

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerimin başında terörü ve kanlı terör örgütünü bir kere daha lanetliyor; şehitlerimize rahmet, ülkemize başsağlığı diliyorum.

Sayın Hükümet üyeleri buraya gelmişsiniz, hoş gelmişsiniz ama boş gelmişsiniz, boşa gelmişsiniz çünkü bizden yetki almaya gelmişsiniz -yetki maddesi üzerinde konuşuyoruz- bizde olmayan bir şeyi istemeye gelmişsiniz. Genel Kurulda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçe yetkisi yok. Yani şu AK PARTİ sıraları da dâhil burada hepimiz “hayır” desek bile bu bütçe yine geçecek yani bildiğinizi okuyacaksınız. O yüzden, biz aslında Türkiye’de demokrasi varmış gibi yapmak için bir protokolü,

bir tabloyu tamamlıyoruz. İşte, verdiğimiz sözlü soru zaten elimizden alındı, yazılı sorulara cevap bile verilmiyor lütfedilip. Bütçe hakkı zaten ortada. Kanun teklifleri getiriyoruz, reddediliyor. O yüzden, ben bu kıymetli vaktimi, on dakikayı bazı önemli konuları anlatarak geçireceğim; sonra sonunda bütçe hakkına, yetki hakkına tekrar geleceğim.

Şimdi, sayın milletvekilleri, siyasetçinin sözü senet olmalı. Eğer böyle olmazsa yani kim daha iyi yalan konuşuyorsa onu ödüllendirip maaş vermekle bir sistem yaratırsak bu resmen ikiyüzlülük olur, siyasi riyakârlık olur. Mesela “Kamuda mülakatı kaldıracağız.” dediniz mi, demediniz mi? Neden hâlâ duruyor? Kamuda mülakat, devlette cemaat kadrolaşmasının aracıdır. Güvenlik soruşturmasından geçmiş, engeli olmayan birisini mülakata almak şu demek: “Sen kanunlara göre uygunsun ama bir de ben bakayım bakalım bana uygun musun.” demenin diğer adıdır. Bu süreç, FETÖ darbe girişimlerinden sonra genelleşti, FETÖ sürecinde genelleşti ama şimdi FETÖ’den boşalan alanlara diğer cemaatleri doldurmak için kullanıyorsunuz. Bir FETÖ vardı, şimdi onlarca cemaat var, bire on veriyor; en iyi yaptığınız şey de en iyi üretim de bu tarikatlar.

Millî Eğitim Bakanı Tekin de diyor ki: “Ben bu cemaatlerle protokol yapmaya devam edeceğim.” Millî Eğitime tarikatı sokmak pedagojik bir cinayettir. Yüz binlerce öğretmen atama bekliyor, Yusuf Tekin onlarla protokol yapmıyor. Okullarda can güvenliği sorunu var yani uyuşturucu batağına saplanmış, okul çevreleri güvenliksiz. Tam 30 bin okul güvenlikçisi atama bekliyor, onlarla protokol yapmıyor. Kiminle protokol yapıyor? Bu cemaat ve tarikatlarla protokol yapıyor. Neden? Çünkü kendisi de onlardan biri yani onların kankası olduğu için onların haklarını gözetiyor. Yusuf Tekin’in ağzından şu sözler döküldü, çok tanıdık geliyor: Çocukların dağa çıkmasını önleyecekmiş. Zamanında Fetullahçılar için de aynı cümleyi kurdular, yine aynı “STK” sözünü Fetullah için de kullandılar. 15 Temmuz günü emir veren komutanlar, emri uygulayan alt rütbeliler dağdan mı inmişti? 15 Temmuzda hainler dağdan inmedi Yusuf Tekin, vaiz kürsüsünden indi, Bakanlığımızdaki koltuklardan indi. Millî Eğitim Bakanlığından tam 35 bin kişi ihraç edildi. Cemaat paketi içinde Silahlı Kuvvetlere yerleşmiş, oralarından da uçaklardan, helikopterlerden indi, oradan da gelip bu Meclisin ve milletin tepesine bindi. O zaman da bunlara “STK” diyordunuz Yusuf Tekin. 15 Temmuzda kapatılan tam 1.500 dernek, 100’ün üstünde vakıf var. Onlar senin protokol yaptığın bu çakma STK’ler gibi değil gerçekten STK’ydi; onlar bile bu devlete ihanet ettiler. O yüzden, Yusuf Tekin, sen o işleri bırak da işini yap. Çocuk istismarı yüzde 1.500 artmış, onlara baksana; çoğu da bu senin tarikat yurtlarından. Çocuklar uyuşturucu batağına gidiyor, çocuklar beslenme bozukluğu yaşıyor, çağdaş ve bilimsel eğitimin uzağına savrulan bir nesil elden gidiyor; sen işine baksana. En bağınaz, en teokratik rejimlerde bile kadın hakları yükselirken işte bu Yusuf Tekin okullarda kız ve erkek öğrencileri ayırmaktan bahsediyor. Bu, organize bir proje. Hani bir “paralel yapı” tanımı vardı, işte, Millî Eğitimdeki paralel yapılar da bu Yusuf Tekin’in sözde STK’leri, işte Diyanet İşleri Başkanıyla yetkiyi paylaşıyor, bu paralel yapıların koordinatörü de Yusuf Tekin. Şimdi, bu yapılara, işte o protokoller yapmak istediği yapılara başka bazı yöntemlerle de para aktarılıyor. Ha, Yusuf Tekin bunlara “STK” demese de “holding” dese anlardık çünkü burada bir gerçeklik var, bunlar holding gibi çalışıyor. Yöntemlerden biri de ÇEDES. Neymiş bu ÇEDES? “Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum” Görevlileri kim? Din görevlileri. Ya, çevre ile din görevlisinin ne ilgisi var? Sanırsın TEMA, sanırsın Greenpeace. Din görevlilerinin çevre projesiyle ne alakası vardır diyordum, bir alaka bulmuşlar; camilere götürdükleri çocuklara çevre ve mülakat temizliği yaptırıyorlar. Çocuklarımızın üzerinden elinizi çekin. ÇEDES’e eğer “çocukları eğitimden devşirme sistemi” dersanız daha dürüstçe olur. ÇEDES’deki din görevlilerinin çevreyle ne kadar alakası varsa bu Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin’in de millî eğitimle o kadar alakası var. Bir kere eğitimci değil, siyaset

bilimci. O yüzden, seçim öncesi diyor ki: “Siyasetçilerimize sahip çıkmalıyız.” Bakın “Çocuklarımıza sahip çıkmalıyız.” demiyor.

Şimdi, bunları not ettikten sonra şu İsrail-Filistin konusuna kısa bir değinmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, Gazze’de saatte 5 çocuk ölüyor. Bakın, Hiroşima’daki felaketten daha büyük bir felakettir. Hiroşima’da çocuklar bir anda öldüler ve onun için şiirler yazdık biz fakat Gazze’de çocuklar bağıra bağıra ölüyor, saatte 5 çocuk ölüyor. Şimdi, Hükümet de arada bir çemkiriyor görünüyor ama gerçekte her türlü malzeme, gemiler dolusu her türlü lojistik devam ediyor. Arkadaşlar, lojistik, savaş kazandıran, kaybettiren bir olgudur. Bakın, ben size bazı rakamlar vereceğim: 2023’ün ilk on ayında İsrail’e tam 4 milyar 479 bin 242 dolarlık ihracat yapılmış. 2023’ün sadece Kasımında yapılan ihracat miktarı 328 milyon 426 bin 490. Arkadaşlar, silah ve mühimmat 2022 yılında 582 bin dolar iken, bakın, bu ilk on ayda 2’ye katlanmış, 823 bin dolar olmuş yani yıl sonuna gelindiğinde 2 kat artmış olacak; bu tezati da burada dikkatinize sunuyorum. Bir yandan İsrail’e böyle yalandan çemkirirken, el altından da bu lojistik desteğin, silah desteği dâhil olmak üzere devam ettiğini söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bu yetki meselesine tekrar dönecek olursak...

Önce bir konu daha var: Geçtiğimiz günlerde bir karar yayınlandı, bal üretiminde ve tüketiminde sahteciliğin ayırt edilmesi için tanesi 3 milyon TL’den 2 tane NMR cihazı alındı. Bu cihaz sayesinde sahte bal tespit edilerek satışına izin verilmeyecekti. Bal üreticisi de bu işten çok memnun oldu, “nihayet” dedi. Ama bir karar alındı, bu karar üç ay sonraya ertelendi. Yani Bakanlık sahte bal üretimi yapan firmalara, kişilere ellerindeki ürününü satmaları için üç ay süre verdi. Aslında şunu dedi: “Üç ay daha insanlarımızı zehirleyebilirsiniz.” Şimdi, Sağlık Bakanı da Tarım Bakanı da bunu seyrediyor. Tabii, kendi Bakanlığına dezenfektan satan bir Hükümet millete market rafından zehir satmış çok mu diyeceksiniz.

Şimdi, bu yetki meselesine gelirse... Siz ne için gelmişsiniz? Yetki almaya. Ne için yetki? Yüzde 89’unu garibanların, yüzde 11’ini kodamanların ödediği bu sistem için yetki. Ankara’daki 4 kişilik bir ailenin aylık sınırı 14 bin olmuş; bunun için yetki istiyorlar. Faiz haram, nas has oldu; faiz yüzde 42’ye çıktı. Kumar da güya haram ama on aylık şans oyunlarının vergisi 19 milyar arkadaşlar yani bu ülkedeki yasal olan ve olmayan kumarın miktarı yeni parayla 1 trilyon liraya kadar ulaşmış durumda; işte, siz bunlar için yetki istiyorsunuz. Yeşilay Şube Başkanının uyuşturucudan tutuklandığı bir sistem için yetki istiyorsunuz. Ondan sonra, gel, yetki iste; biz vermiyoruz kardeşim ama siz eğer şunlar için yetki istiyorsanız yetki vermeye hazırız, neler için?

Değerli arkadaşlarım, kadınların sokaklarda özgür ve güven içinde dolaştığı bir ülke için yetki; en uzun gece 21 Aralık günü değil arkadaşlar, çocukların yatağa aç girdiği gecedir, kış günü herkesin evi barkı olsun, çocukların karnı tok olsun, okullarda ücretsiz yemek olsun için yetki; millî eğitimimizi tarikat ve cemaatlere terk etmekle övünen değil cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında eşit, parasız, bilimsel, laik eğitim için yetki; en nitelikli sağlık personelimize “Giderlerse gitsinler.” değil herkese en kaliteli, parasız sağlık hizmeti verebilen bir yetki; adaletin, devletin temel inancı hâline geldiği yetki; milletin seçtiği vekili kodese değil buraya, ait olduğu yere, aramıza getiren bir yetki; güneşin betona doğduğu değil yeşile doydugu bir yetki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel, lütfen tamamlayın.

MUSTAFAADIGÜZEL (Devamla) – ...dış politikanın iç politikaya kurban edildiği, “katil Miçotakis” “dostum Sisi” “Esad benim için bitmiştir...” Bakın, ben de karıştırdım bu kadar hızlı savrulmaya. Bölgesinde istikrar ve güvenlik için yetki; doğal kaynaklarımızı uluslararası maden kartellerine, siyanür

ve sülfürik asit çetelerine değil bu toprakların çocuklarına, ülkenin yararına kullanmak için yetki; devlet hazinesinin ve maliyesinin yakınlarını zenginleştirmek için değil halkı zenginleştirmek için kullanıldığı bir yetki; teknolojiye takipçi konumdan çıkıp sanayi ve teknoloji üssü olacak bir ülke için yetki; temel gıda ihtiyacının yeniden kendi kendine yettiği bir ülke için yetki; elin oğlu benim ürettiğim fındık üzerinden dünyanın en büyük 20'nci firması olurken halkımın hakkı, alın teri, bölgemin altın değeri uluslararası sermayeye peşkeş çekilirken "Fındıkta sömürüye son, yabancı kartellere geçit yok!" diyen bir ülke için yetki. Eğer bunlar için istiyorsanız yetki, gelin, elimizi değil gövdemizi bu taşın altına koyarız ama haramilerin saltanatına devam diyorsanız başka kapıya!

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahısları adına birinci söz, Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt'a aittir.

Sayın Kurt, buyurun.

MEVLÜT KURT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Hükümetimizin sayın temsilcileri, sayın milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerine AK PARTİ Kahramanmaraş Milletvekili olarak şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde bölücü terör örgütü mensuplarıyla çıkan çatışmada şehit olan kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına sabır diliyorum, yaralı Mehmetçiklerimize Cenab-ı Allah'tan şifalar diliyorum; milletimizin başı sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, dün, bildiğiniz gibi, burada şehitlerimizle ilgili vermiş olduğumuz bir bildiri yayımlanmıştır. Bu bildiriye ben de burada huzurlarınızda okumak istiyorum Kahramanmaraş'ın bir evladı olarak: "Bölücü terör örgütü PKK tarafından iki gündür gerçekleştirilen hain terör saldırısı neticesinde 12 vatan evladımızı kaybetmiş bulunmaktayız. Milletimizin başı sağ olsun. Bu menfur saldırılarda şehit olan kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve milletimize sabır, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz. Bizler Türkiye Büyük Millet Meclisinde aşağıda imzası bulunan siyasi parti grupları olarak birlik ve bütünlüğümüze, huzur ve güvenliğimize yönelik bu saldırıları şiddetle kınıyoruz.

Terör ve şiddet, hiçbir zaman hedefine ve amacına ulaşmayacaktır. Aziz milletimizin teröre asla boyun eğmeyeceğini, Türkiye Cumhuriyeti'nin güvenliğine tehdit oluşturan tüm terör örgütleriyle tavizsiz bir şekilde mücadele edecek güç ve kudrete sahip olduğunu kararlılıkla ilan ediyoruz."

Değerli milletvekilleri, ben de Kahramanmaraş'ın bir evladı olarak bu bildiriye aynen tekrar ediyorum, altına ben de imzamı atıyorum.

Evet, dün burada 4 Grup Başkan Vekilimiz bu bildirinin altına imzasını altmıştır ama 2 siyasi partimizin Grup Başkan Vekilleri imza atmaktan imtina etmişlerdir. Ben her ne kadar bütçe adına konuşma talebinde bulunmuş olsam da terör örgütleri tarafından terör saldırısına uğramış olan askerlerimizin, şehit düşen askerlerimizin acısını paylaşmak için bu bildirinin altına imza attığımızı tekrar söylüyorum, bu bildiriye imza atmayanların tarih önünde kara bir leke olarak kalacağını dile getiriyorum.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Mecbur değiliz, aynı yere imza atmaya mecbur değiliz.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Bizler de kendi bildirimizi yayınladık.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Biz yayınladık.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Başsağlığı diledik, terörü lanetlediğimizi açıkladık.

MEVLÜT KURT (Devamla) – 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan diliyorum.

Yüce milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Biz müstakil olarak yaptık. Alkışla da olmaz bu iş.

BAŞKAN – Sayın Kurt, teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şahısları adına ikinci söz, İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'na aittir.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, yüce heyetinizi saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın ilk bütçesi olan 2024 yılı merkezi yönetim bütçesi görüşmelerinin bu yıl da yavaş yavaş sonuna gelirken, bütçemizin devletimize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

Sözlerimin başında, son iki gün içinde Irak'ın kuzeyinde gerçekleştirilen hain terör saldırılarında şehadete erişen kahraman evlatlarımıza Allah'tan rahmet, acılı ailelerine ve aziz Türk milletine sabırlar diliyorum. Hiç şüphe yok ki, teröristle ve terörizmle mücadele, bugün terör örgütleri ve son terörist de yok edilinceye kadar devam edecek. PKK'sından DHKP-C'sine, FETÖ'sünden SDG'sine, YPG'sinden PJAK'ına, a'dan z'ye sırtlanından çakalına bu topraklara ihanet içinde olan kim varsa hesabını verinceye kadar da sürecektir. Yine, şüphe yok ki, canımızı yakanın canına almak, dalımızı kıranın ağacını kökünden sökmek haktır ve inanın, dağdaki hainlerden de ovadaki haysiyetsizlerden de hesap sorulmadan bu defter kapanmayacaktır.

Biliyoruz ki, Türkiye'ye yöneltilmiş ihanet oklarının yayını elinde tutan ABD dâhil olmak üzere, bugün Gazze'de masum çocukları katlederken hayâsızca gülen lanetlenmişler de Hakk'ın gazabından kaçamayacaklar, döktükleri kanda boğulmaktan kurtulamayacaklardır. İşî hainlik, bildiği ihanet, meziyeti sahibine kölelik olan karakersizler, Türk devletinin ayaklar altında ezilmeye devam edecektir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türk devleti, kadrolarıyla ve kurumlarıyla yeni çağın yeni nesil tehditleriyle her türlü mücadeleyi göstermeye hazır ve muktedir. Bu kabiliyetin kullanılacağı yegâne hedefse varoluş felsefesinin gereği olan milleti ve devleti ilelebet payidar kılmaktır. Anlaşılan o ki Türkiye'nin, bölgesindeki ve gönül coğrafyasındaki takdiri hak eden duruşu, alkışı hak eden tavrı birilerini fena hâlde rahatsız etmektedir ama bilmedikleri gerçek şudur ki biz vatan çiçeğini kanlarıyla sulayan, bir ölüp bin dirilen tunç yürekli Türkleriz. Unuttukları şey şu ki biz, Hüseyini bir inanmışlıkla hedefine yürüyen, Kürşad gibi hürriyeti ölüm pahasına kucaklayan, kanasa da ayaklarımız yürüyüşünden vazgeçmeyen, asırlar öncesinden müjdelenen bir kavmin mensuplarıyız. Bu yürüyüşün menzili uygarlığın huzur bulduğu, insanlığın kana kana barış pınarından içtiği Türk ve Türkiye Yüzyılı'ndan başkası değildir. Bunun dışında tüm dayatmalar ayağımızın altında, bunun dışında yapılan tüm telkinler muhataplığımızın dışındadır. Uyuşturucudan köşeyi dönen, çocukları kaçırıp dağda sapkın emellerine alet eden, insan ticaretinden organ ticaretine kadar ahlaksızlığın her türlüşünü meziyet hâline getiren, sıfatı ne olursa olsun tüm teröristlerle mücadele sonuna kadar sürecektir. Bu sebeple, bilinmesini isterim ki cumhursuz cumhuriyet rüyası kuranlar kabuslarla uyanmaya, Türksüz millet tasarlayanların planları Türk'ün ferasetiyle bozulmaya devam edecektir.

Bu ben bu duygu ve düşüncelerle Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın ilk bütçesi olan 2024 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, grubumuz adına bütçede olumlu oy kullanacağımızı deklare ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Osmanağaoğlu.

Sayın Oluç, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt'un 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir önceki hatip bir satışmada bulundu, kayıtlara geçmesi için söz aldım.

Bu tartışmayı bugün sürdürmek ve köpürtmek istemiyoruz, dün bildiriye imzalamamamızın nedenini ben burada akşam anlattım. Bu tartışmayı bugün köpürtmek istemememizin nedeni söyleyecek lafımızın olmamasından değildir, acı ve üzüntüleri paylaşmamızdan ötürüdür. Dolayısıyla “kara leke” ithamını tabii ki kabul etmiyoruz. Yüzyıllık bir sorunun nedenlerini ortadan kaldırmak için ve demokratik ve barışçıl çözümlere yol açacak siyasi adımları atmak için çaba göstermemek esas itibarıyla doğru olmayandır. Bunu bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

BAŞKAN – Soru-cevap talebi yoktur.

Sayın Usta'ya bir söz vereceğim.

Sayın Usta, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, bütçe görüşme takvimindeki yoğunluk nedeniyle aldıkları bugünkü turlarda soru-cevap işlemi yapılmaması kararının tamamen kaldırma noktasına gelmemesi gerektiğine ve soru-cevap işleminden beklentilerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, bugün 9 madde var, normal şartlarda baktığımızda 9 madde kesintisiz on dört-on beş saat bir çalışmayı gerektiriyor dolayısıyla biz gruplar olarak anlaştık, maddelerin sonundaki soru-cevap işlemi yapılmasın dedik. Ancak Sayın Başkan, bunun yol olmaması lazım. Şu açıdan söylüyorum: Yarın bir gün, işte, burada -biz İç Tüzük'ü tartışacağız- birtakım şeyler yaparken “Ya, zaten bu soru-cevapları da pratik hayatta kaldırıyorduk, bunları kaldıralım.” falan gibi bir noktaya gitmemek lazım. Burada yanlışlık, soru-cevabın olmasında değil değerli arkadaşlar, burada yanlışlık bir güne 9 madde veya on beş saatlik bir çalışma konulmasıdır. Mesela -dün 9 madde, bugün 9 madde- şöyle bir şey yapılabilir: 18 madde iki günde yapılmak yerine üç güne yayılmış olsaydı, üç günde 6'şar madde yapmış olsaydık soru-cevabı da yapardık ve verimli bir çalışma ortamı olurdu ama bu yapılmadığı için bugünkü turlarda da soru-cevabın olmamasına karar verdik. Ama gelecek seneki program yapılırken umarım buna dikkat edilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu maddeleri iki günde değil de üç günde yapmak son derece verimli olacaktır. Bir de tabii, soru-cevaptan beklentimiz, sayın bakanların, Hükûmetin temsilcilerinin burada sorulan sorulara cevap vermesidir. Bazen şunu da gördük pratikte: Soru ne olursa olsun onlar bildiğini söylüyorlar, bu da doğru bir şey değil. Yani burada, hakikaten, sorulan soruların cevabının verilmesini onlardan da bekliyoruz.

Tabii, bugün için değil bu ama dediğim gibi, yarın bir gün bunları tartışırken “Bu soru-cevap işinin tamamen kaldıralım.” gibi bir noktaya işin gitmemesi gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 15’inci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 15 – Bu Kanun 1 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde grupların ve şahısların söz taleplerini karşılayacağım.

Şimdi, birinci söz, Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun’a aittir.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyenler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, şehitlerimizi rahmetle anıyorum, ailelerine, sevenlerine ve bütün Türkiye’ye başsağlığı diliyorum ve artık Türkiye’nin gençlerin cenazelerini karşılamadığı bir ülke olmasını temenni ediyorum. Bu vesileyle, bugünkü toplantımız süresince de alkış yapmamayı teklif ediyorum; umarım Genel Kurulumuz bu görüşü kabul eder.

Değerli milletvekilleri, dün yaptığım konuşmada Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişle beraber Anayasa’mızın çeşitli hükümlerinin değiştirildiğini ve bu bağlamda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bazı yetkilerinin ilga edildiğini, bazılarının ise etkisiz hâle getirildiğini, bu yapılan değişikliklerin ise aslında devlet ve toplum hayatımızda çok derin bir hasara yol açtığını belirtmiştim. Esasında, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişin devlet ve toplum hayatımızda yaratmış olduğu hasar dün açıkladıklarımдан

ibaret değil; bu hasarlara bugün yaptığım konuşmalarda devam edeceğim, şu anki konuşmamı yürütme bölümüne ayıracam.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle beraber, yüz elli yıllık mazisi olan iki başlı yürütme geleneğinden vazgeçilmiş, onun yerine tek başlı, monist yürütme yapısına geçilmiştir. Bunun ne anlama geldiğini bilmeyenler için açıklayalım: “İki başlı yürütme” dediğimiz zaman Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulundan oluşan bir yapıyı kastediyoruz, “tek başlı yürütme” dediğimiz zaman sadece Cumhurbaşkanından oluşan bir yürütme yapısından söz ediyoruz. Neden buna özel bir vurgu yüklemek ihtiyacını duydum? Çünkü bu değişiklikle birlikte artık Türkiye’de yürütme yetkisi ve görevinin tamamı tek bir kişiye yani Cumhurbaşkanına devredilmiştir. Dolayısıyla, sıkça referans verilen “Cumhurbaşkanı Kabinesi” ifadesi hiç kimseyi yanıltmamalıdır. Neden? Çünkü “Cumhurbaşkanlığı Kabinesi” dediğimiz yapı içinde rol alan bakanlar aslında karar verici olan aktörler değildirler. Bu kişiler kendi alanlarında ne kadar büyük uzmanlar olurlarsa olsunlar onların karar yetkisi yoktur; onlar ancak Cumhurbaşkanına sundukları görüşlerle danışsal bir fonksiyon icra etmektedir.

Sonuç olarak, ülke düzeyinde alınan bütün kararlar yani biz 85 milyonun kaderini tayin eden bütün kararlar tek bir kişi tarafından alınmaktadır. Bu ise yönetimde keyfilğe yol açmaktadır ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin frenleyici ve dengeleyici yetkilerinden yoksun olması bu mutlak keyfiyetin hangi sınırlara ulaştığını bize göstermektedir. Oysa evvelce ülkemizde hüküm süren iki başlı yürütme modeli içinde yürütme yetkisi büyük ölçüde Bakanlar Kuruluna aitti ve Bakanlar Kurulu kolektif bir karar organıydı. Bu ne anlama gelmektedir? Başbakan dâhil olmak üzere, Bakanlar Kurulundaki bütün bakanlar alınacak her kararı müzakere etmekte, uzlaşma yolunu denemekte, hâliyle kararlar ortak aklın ürünü olmaktadır. Ne var ki tek başlı yürütme modeline geçilmekle birlikte, bu ortak aklın ürünü olan sistemden vazgeçilmiş, yönetimde keyfilik tercih edilmiştir. Bu, bizim -85 milyonun- süratle yoksullaşmamıza, hürriyetlerimizi kaybetmemize yol açmıştır. Ben şimdi işin yoksulluk kısmına değineceğim.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişi sağlayan Anayasa değişikliği kanunu 21 Ocak 2017’de Mecliste kabul edildi, 16 Nisan 2017’de halk oylamasında şaibeli bir biçimde kabul edildi. İlginç olan husus şudur: Bu kanunun hükümleri Resmî Gazete’de yayınlandığı anda yürürlüğe girmede ancak bir kısım hükümler o anda yürürlüğe girdi, asıl olarak Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine 6771 sayılı Kanun’un yürürlük maddesi olan 18’inci madde gereğince Temmuz 2018’de geçti. Bu tarihin lütfen altını çiziniz ve hafızalarınızda tutun. Neden mi? Çünkü bu geçişten önce Türkiye’deki dolar kuru 4 lira 64 kuruş seviyesindeydi. Bu geçişi takiben, hemen ağustos ayında 6 küsur lira seviyesine ulaştı, tedricen 8, 10, 18, 20 derken bugün artık dolar kuru 30 Türk lirasına eşit hâle geldi. Ve finans uzmanlarının bize söylediklerine göre bu dahi yapay yollarla muhafaza edilen bir seviye, gerçek kur çok daha yüksek. Peki, bu ne anlama geliyor? Bütün üretim süreçlerinde ithalata bağlı olan Türkiye’de üretilen bütün malların fiyatlarının hızla artmasına, bizim satın alma gücümüzün düşmesine yani bizim yoksullaşmamıza sebep oluyor. Dolayısıyla bu, tamamen tek kişilik yönetimin yarattığı bir sonuçtur.

Bir örnek daha vermek istiyorum. Çünkü gazetelerde belki okudunuz, çok uzun yıllardır Türkiye’de olan, üretimde bulunan yabancı şirketler artık Türkiye’yi terk etme kararı aldı; bunlardan biri British Petrol, biri Honda, diğeri Borusan. Daha çok şirket var, gazetelere bakarak görebilirsiniz. British Petrol 1912’de bu topraklara geldi. Bu ne anlama geliyor? Bu topraklarda Birinci Dünya Savaşı’nı gördü, İstiklal Savaşı’nı gördü, çeşitli darbeleri gördü, çok sayıda krize tanıklık etti ama Türkiye’yi terk etmedi fakat şu anda Türkiye’yi terk etme kararı aldı. Ford ise yapacağı bir yatırımdan vazgeçti, o yatırımı Türkiye’de gerçekleştirmeyecek. Sanıyorum bu veri demetleri bize bir şey söylüyor. Nedir söylediği? Sizlerin

oylarınızla kabul edilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türkiye’yi bir felakete sürüklemiştir, artık Türkiye bu uçurumdan yuvarlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Nisan 1920’de kuruldu. Bu ne demek oluyor? Bu Meclis bir yandan İstiklal Savaşı’nı sevk ve idare ederken diğer yandan modern Türkiye Cumhuriyeti devletini kurdu ve o Mecliste görev yapan milletvekilleri Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşlarını tüm dünyada alını açık, başı dimdik bağımsız kişiler olarak ilan etmeyi başardılar. Peki, bugün Türkiye nerede? Pasaportu değersiz hâle gelmiş, vize kuyruklarında bekleyen, akademisyenleri, sporcuları vize alamadıkları için ulusal arenalara çıkamayan bir ülke.

Değerli milletvekilleri, özellikle iktidar partisinin milletvekillerine seslenmek istiyorum; bizler bu milletin oylarıyla buraya geldik: Millet bize bu vekâlet yetkisi neden verdi? Onların süregelen sorunlarını çözelim, onlara daha müreffeh, zengin, özgür, hukukla sınırlanmış, öngörülebilir bir Türkiye sunalım diye. Sizlere verilen yetki, kurşun asker olmanız için verilen bir yetki değildir. Sizlere verilen yetki, bir yerlerde alınan kararlara el kaldırıp el indirmeniz için verilen bir yetki değildir. Lütfen, bu onursuz tabloyu kabul etmeyin, bu vatandaşların geleceğini feda etmeyin.

Sabırla dinlediğiniz için hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Az önce lehte konuşan AKP milletvekili, dünkü bildiriyle ilgili yapılan... İzin vererseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın; Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt’un 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 14’üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kez daha altını çizmek istiyoruz: Biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, 12 askerimizin şehit olduğu hain terör saldırısıyla ilgili açıklamalarımızı tekil olarak yaptık. Biz, sıfır terörle iktidara gelip bu ülkeyi bu hâle getiren bir iktidarla artık ortak imza atmak istemediğimizi söyledik; bir.

İki, bizim tarihimize bakmak istiyorlarsa, bizim 3’üncü Genel Başkanımız Sayın Bülent Ecevit, bu terör örgütünün başındaki haini İmralı’ya attı ve yargılanmasını sağladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bitiriyorum.

Onunla görüşen, iş çeviren parti de sağda oturan AKP Grubudur. Bize hiç kimse milliyetçilik dersi vermesin. 36 askerimiz İdlib’de şehit edildiğinde 4 parti imza atmamak mı? Niye attık? Git, Putin’e bunun hesabını sor diye. Ne yaptı beyefendi? Kapısında bekledi yarım saat. İşte, bu yüzden atmamak. Eğer ki bizim bildirimizde bir eksiklik, bir yanlışlık görüyorlarsa söylesinler ama inanın fazlasını söyledik. İYİ Partinin, MHP’nin, AK PARTİ’nin, Saadet Partisinin imzalamış olduğu bildiride de sorun yok ama oradaki sorun bu partiler değil, sağdaki AKP’dir; terörü yaratan, bu ülkeyi bu hâle getiren bu partiyle ortak imza atmak istemiyoruz. Bu kadar.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Öneri İYİ Partiden geldi ama.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Olsun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Olmadı.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, ikinci söz, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir’e aittir.

Sayın Özdemir, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Ramazan Günay, Mehmet Serinkan, İsmail Yazıcı, Yasin Karaca, Çağatay Erenoğlu, Emre Taşkın, Abdulkadir İyem, Ahmet Arslan, Semih Yılmaz, Cebirail Dündar, Kemal Aslan, Enis Budak; Kuzey Irak’ta bölücü terör örgütü mensupları tarafından yapılan saldırıda canlarını feda eden son aziz kahramanlarımız. Başta aileleri olmak üzere, yağmur, kar, fırtına demeden vatanın bölünmez bütünlüğü için gözünü kırpmadan görevini ifa eden şanlı Türk Silahlı Kuvvetlerimizin bütün mensuplarına ve aziz Türk milletine başsağlığı diliyorum. Terörden medet umanlara, hangi platformda olursa olsun terör savunuculuğu yapanlara, doğrudan ya da dolaylı olarak destekleyenlere lanet olsun. Vatanın bölünmez bütünlüğüne karşı ayaklanan vatan hainlerini kahramanlaştırmaya çalışan alçaklar bilmelidir ki Türkiye Cumhuriyeti ebediyen var olacaktır, varlığım Türk varlığına armağan olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partili Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte işsizlik, faiz, enflasyon, ithalat, ödemeler dengesi, uluslararası kredi notu, iç ve dış borç stoku gibi temel göstergelerin her geçen yıl daha da kötüye gittiğini söylememe gerek yok, rakamlar ortada ve şimdi görüştüğümüz bu bütçe milletin beklentilerine cevap veriyor mu diye bakıyoruz; elbette hayır. Bu bütçede faize, geçiş garantili ulaşım projelerine, hastane garantili hastanelere, yolcu garantili hava alanlarına, komşularla sıfır sorun mottosuyla yürütülen dış politika sonucunda ülkemize yığılan milyonlarca sığınmacıya trilyonlar ayrılırken milletin istikbaline dair gerektiği gibi bir payın olmadığını görmekteyiz. Göstermelik ödeneklerin dışında milletin yararına hiçbir şey yok bu bütçede.

Başka ne yok bütçede, biliyor musunuz? Milyonlarca işçinin, memurun alın terinden alınan vergilere karşılık, çalışanların ücretlerine, insan onuruna yakışır hiçbir iyileştirme yok bu bütçede. Sayıları 100 bini aşan taşeron emekçilerine dair kadro yok bu bütçede. Ücretli, sözleşmeli, atama bekleyen öğretmenlere çözüm olacak bir şey yok bu bütçede. Binbir zorlukla, emekle üniversiteyi kazanmış, gelecek hayalleri kurarken doğru düzgün beslenemeyen, yurt köşelerinde âdeta sürünen, barınamayan milyonlarca öğrenciye yönelik kayda değer bir bütçe yok. Merdiven altı kaçak göçek yurtlarda istismara, tecavüze uğrayan çocuklarımıza yönelik hiçbir şey yok bu bütçede. Yüz binlerce engellimize, üniversite mezunu milyonlarca gencimize kamuda, özel sektörde istihdam sağlayacak hiçbir şey yok bu bütçede. Beş yıldızlı

otellerde personel ağırlamayı israf kabul etmeyen Diyanete 91 milyar varken 19 milyon öğrenciye ücretsiz yemek yok bu bütçede.

Başka ne yok bu bütçede? Sokaklarda başıboş dolaşan ve çocuklarımızın can güvenliğini tehdit eden sokak hayvanlarının kısırlaştırılması ve refahına yönelik hiçbir şey yok. Hayatta kalabilmek adına çaresizce düşük ücretlerle çalışıp ömrünü ülkeye hizmet ederek geçirenlere hiçbir şey yok bu bütçede. Günün sonunda açlık sınırının altında 7.500 lira maaşla eve dönmek zorunda kalan 14 milyon emekliye yönelik bir şey yok bu bütçede. Asgari ücretlinin geçim derdine çare yok bu bütçede. Yaş ortalaması 60'a dayandığı hâlde üretimden vazgeçmeyen, eli nasırlı, milyonlarca çiftçimizin kanuni hakkı olan yüzde 1'lik destek bile yok. Çiftçinin gübresine, mazotuna, elektriğine, suyunu KDV ve ÖTV istisnası yok bu bütçede. Geçici işçi alımı kuyruklarında, ucuz ekmek ve gıda yardımı kuyruklarında bekleyen fakir fukarayı refaha kavuşturacak bir şey yok. Vatandaş derin yoksulluk kuyruklarından kurtaracak hiçbir şey yok bu bütçede.

Peki, neden yok? Şatafatlı saraylara hapsedilmiş tek adam yönetiminde tenceresi boş, cebi delik, yoksullukla boğuşan milyonları düşünen hiç kimse yok çünkü yoksullukla mücadele yok, çünkü yolsuzlukla mücadele yok. Parti tabelasında olsa da bu bütçede adalet yok, kalkınma yok. Ezcümle, bu bütçede eşitlik yok, adalet yok, paylaşımcılık yok; yok da yok.

Değerli milletvekilleri, peki, ne var bu bütçede? Cumhuriyetimizin yüzyıllık varlık mirasından geriye kalanların mirasyedi gibi AK PARTİ iktidarınca satılması var. Vatandaşa gelince öyle bedavaya miras yemek yok, babadan kalan mirastan yararlanmak için 7 milyar 526 milyon veraset ve intikal vergisi var. Bu bütçede AK PARTİ bürokratlarının lüks makam araçlarının yenilenmesi var iken vatandaşa gelince öyle bedavaya araca binmek yok; 68 milyar 965 milyon MTV ödemesi var. Bu bütçede hayat pahalılığından ve gelecek endişesinden bunalmış vatandaş kafasını dağıtmak için bir şeyler içmek isterse içmek yok; 107 milyar 574 milyon liralık alkollü içecekler vergisi var. “Yok, inancımız gereği alkol haramdır, içmeyiz; ailecek kola, gazoz içeriz.” diyorsanız, hiç meraklanmayın Hükûmet onu da düşünmüş, öyle bedavaya gazoz içmek yok; 11 milyar 366 milyon kolalı gazozlar vergisi var. Ekonomik daralmanın getirdiği ağır enflasyon şartlarından bunalan, efkârlanıp “Bir sigara içeyim.” diyen vatandaşın sigara dumanına yüklenmiş 251 milyar 576 milyon tütün mamulleri vergisi var bu bütçede.

Başka ne var bu bütçede? Zengin olma hayali kuran, piyango bileti almak isteyen vatandaşın hayalleri üzerine bindirilmiş 54 milyar 519 milyon şans oyunları vergisi var. Yetti mi? Yetmedi. BDDK verilerine göre, Türkiye’de hesabında 35 bin dolar ve üzeri bakiye bulunan 1 milyon 335 bin kişiyle beraber dünya finans piyasaları ve Londra’daki bankarlara olan borçlar için ödenecek 1 trilyon 254 milyar lira faiz gideri var bu bütçede. Kısıkananlar çatlamıştır herhâlde. Sadece bu saydığım 8 kalemin vatandaşa toplam maliyeti 1 trilyon 874 milyar 460 milyon lira iken çoğunluğu mutlu azınlık arasında yer alan imtiyazlı gruplara tanınan 2 trilyon 210 milyar 375 milyon liralık vergi istisnası ve muafiyeti var bu bütçede.

Değerli arkadaşlar, bundan önce yapılmış 21 bütçede olduğu gibi bu bütçenin de Türk milletinin sorunlarına bir çare olmayacağı açıkça ortadadır. Gidişata bakılırsa, son iki yılda olduğu gibi tekrar ek bütçeye ihtiyaç duyacağımızı hatırlatmak istiyorum. Bu bütçenin cefasını vatandaşa yüklerken sefasını kimlerin süreceğini milletimizin takdirine bırakıyorum.

Değerli milletvekilleri, gelişmiş hiçbir ülke Parlamentosunda binlerce kişinin katili olan canilere özgürlük istenemez, istemeye kalkanlar güneş yüzü dahi göremez. Bu duruma kayıtsız kalınması vatanseverlerin kanına dokunuyor. Terörü kınayıp lanetlemeyenlerin, terörle arasına mesafe koyamayanların bu Parlamentoda işi yoktur. Türk milletinin bizden asıl beklentisi budur.

Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Ekrem Gökay Yüksel’e aittir.

Sayın Yüksel, buyurun.

MHP GRUBU ADINA EKREM GÖKAY YÜKSEL (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi’nin 15’inci maddesi üzerinde konuşma yapmak için Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve ekranı başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

22 Aralık Cuma ve 23 Aralık Cumartesi günü, Irak’ın kuzeyinde hain bir pusuda 12 vatan evladımız şehit olmuştur. Necip Türk milletimize başsağlığı diliyorum. Türk vatanının bütünlüğünü korumak için son nefes, son nefer, son damla kanımıza kadar bu mücadeleden dönmeyeceğiz. Şehitlerimizin mekânları cennet, ruhları şad olsun.

Kıymetli milletvekilleri, sözlerime başlamadan önce Balıkesir’le ilgili önemli bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Geçtiğimiz günlerde Erdek açıklarında ve Altıeylül ilçemizde depremler meydana gelmiş, çok şükür, can ve mal kaybı olmamıştır ancak meydana gelen depremler, şehrimizin dünyanın sismik yönden en aktif faylarından biri olan Kuzey Anadolu Fayı üzerinde konumlandığını bir kez daha hatırlatmıştır. 2012 yılında büyük bir iradeyle ortaya konulan “Türkiye’nin Her Yerinde Kentsel Dönüşüm” hamlesinin tarihsel mirasımızı canlı bir şekilde yaşatan şehirlerimizi, insanlarımızın hayatlarını teminat altına alması adına büyük önem taşıdığını görüyor ve kentsel dönüşüm hamlesini destekliyoruz. Bu vesileyle, depremden etkilenen tüm hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Değerli milletvekilleri, Balıkesir Kuvayimillîye’nin başkenti, Türkiye’yi doyuran bir ildir. Türkiye’nin tarım ve hayvancılık sektöründe gerek sahip olduğu tarım alanları gerekse barındırdığı hayvan sayısıyla Balıkesir önemli bir yere sahiptir. Şehrimiz 14 milyon 583 bin dekarlık yüz ölçümüyle Türkiye’nin 11’inci büyük ildir. Değişik iklimlerin bir arada yaşadığı, coğrafi konumu ve verimli topraklarıyla Türkiye’nin önemli tarım alanlarından biridir. İlimizin bitki örtüsü de iklim özellikleriyle birlikte çeşitlilik göstermektedir. Toplam arazi varlığı 3 milyon 980 bin 806 dekar olup bunun 2 milyon 885 bin 890 dekarı işlenen tarım alanından oluşmaktadır.

Şehrimizde büyükbaş hayvan yetiştiriciliği Karesi, Altıeylül, Bigadiç, Gönen ve İvrindi ilçelerimizde; küçükbaş hayvan yetiştiriciliği başta Karesi, Altıeylül, Bigadiç, Gönen, İvrindi, Sındırgı, Susurluk ilçeleri olmak üzere, tüm ilçelerimizde yapılmakta olup 511 bin büyükbaş, 1,4 milyon küçükbaşla Türkiye’de 7’nci sıradadır. İlimiz genelinde 810 bin 290 hektar alanda zeytin üretimi yapılmakta olup yaklaşık 9,9 milyon adet yağlık zeytin ağacıyla tarım arazilerimizin yüzde 17’lik kısmını oluşturmaktadır.

Zeytin üretim alanı olarak iki ana bölgemiz mevcuttur; bu bölgeler, Edremit Körfez bölgesi ve Erdek Körfez bölgesidir. Edremit Körfez bölgemizde yetişen zeytin çeşidi Ayvalık olup mahsulün yüzde 85-90’ı yağlık olarak, geri kalanı gerek yeşil gerekse siyah sofralık olarak değerlendirilir; Erdek Körfez bölgemizde yetiştirilen zeytinlerin büyük çoğunluğu Gemlik çeşidi olup mahsulün yüzde 90-95’i sofralık olarak, geri kalanı ise yağlık olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, zeytin üretiminde var yılı-yok yılı etkisinin azaltılması, zeytin çeşitlerinin ıslahı, sulama, ilaçlama ve gübreleme gibi bakım işlemlerinin modernize edilmesi için zeytin üreticilerimizin desteklenmesi gerekmektedir. Analize dayalı gübrelemeyi teşvik edici önlemler alınmalı, üretim bölgelerine yakın olan ve üreticilerin yaprak ve toprak analizlerinin kolaylıkla yapılabileceği bölgesel laboratuvarların sayısı artırılmalıdır. Zeytinyağı işletmelerinde oluşan atık zeytin karasuyu, içerdiği organik kirlilik nedeniyle çevre kirlenmesine yol açmaktadır. Karasu sorununun çözüme ulaşması zeytin üreticilerimizin bir talebidir.

Zeytinyağının başka sıvı yağlarla karışık olarak “zeytinyağı” adıyla satılması hususunda kamu denetimleri artırılmalı, zira zeytinyağı fiyatı bitkisel yağ fiyatının 5 katıdır; karıştırılıp satılması hem standartlara aykırı, hileli bir durumdur hem de ekonomik açıdan haksız rekabete yol açarak piyasa dengelerini bozmaktadır.

Zeytinyağının önde gelen sorunlarından biri de tağşiştir. Bu nedenle piyasa düzenli olarak takip edilerek tağşişli yağ üretim ve satışı engellenmelidir. Tağşişli yağla ilgili kamu denetimleri artırılarak etkin hâle getirilmelidir. Stratejik bir ürün olması nedeniyle zeytinyağının prim sistemi desteklenmesine devam edilmesi ve artırılması üreticilerimizin talepleridir.

Kıymetli milletvekilleri, Balıkesir hem Marmara hem de Ege Denizi’ne kıyısı olan bir şehir olup 290 kilometrelik kıyı bandının 115 kilometresi Ege Denizi’nde, 175 kilometresi ise Marmara Denizi’nde bulunmaktadır. 995 adet ruhsatlı gemi, 7 bin profesyonel balıkçı, 3.151 amatör balıkçı ve 27 adet su ürünleri işletmesi tesisleriyle, şehrimiz Türkiye’deki balıkçılık sektöründe önemli bir rol oynamaktadır. Sadece Erdek ilçemizin Çakıl ve Karşıyaka köylerinde 310 balıkçı gemisiyle doğrudan 2 bin kişi istihdam edilmekte olup yan sektörlerle birlikte bu rakam 8 bini bulmaktadır. 2002 yılında Türkiye ekonomisine 800 milyon Türk lirası katkı sağlayan Çakıl ve Karşıyaka köylerimiz ihracata 1.500 ton karides, 400 ton orkinos ve 15 bin ton hamsiyle katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda, Marmara Denizi’nde özellikle Kapıdağ bölgesindeki limanlar geçmiş yıllarda yapılmış olmasından dolayı şu anki tekne kapasitesini karşılamamakta ve derinlik özelliklerini kaybetmiş durumdadır. Bu sebeple, balıkçılarımızın en önemli istek ve talepleri limanların derinleştirme ve genişletme çalışmalarının bir an önce yapılmasıdır.

Bir diğer husus ise, dönemsel avcılık yapan balıkçılarımız rızkının peşinde koşmakta olup farklı illerdeki limanlara uğradıklarında balıklarının sevk edecekleri alanlar kısıtlandığından balıkçılarımız mağdur olmaktadır. Talebimiz, limanlarda anlaşmalar yapılırken balıkçı teknelerinin ihtiyaçlarının karşılanması adına yer gösterilmelidir. Son olarak, balık av meralarına yapılacak olan rüzgârgülleri projelerinin, av meraları gözetilerek ve balıkçıların görüş ve önerileri alınarak yapılması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken, 6 Şubat 1923 ve 24 Haziran 1934 tarihleri arasında tam 7 kere Balıkesir’e gelerek şehrimizi onurlandıran cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün 7 Şubat 1923 tarihinde Zağnos Paşa Camisi’nde yaptığı konuşmasından bir alıntıyı sizlerle paylaşmak istiyorum. “Ey millet! Allah birdir, şanı büyüktür. Allah’ın selameti, sevgi ve iyiliği üzerinize olsun. Peygamber’imiz, Efendimiz Hazretleri, Cenab-ı Hak tarafından insanlara dinî hakikatleri tebliğe memur edilmiş ve resul olmuştur. Temel nizamı, hepimizin bildiği Kur’an-ı Azimüşşan’daki açık ve kesin hükümlerdir.” diyor, görüşmekte olduğumuz bütçenin ülkemize, milletimize, devletimize hayırlı sonuçlar getirmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yüksel, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Zeynep Oduncu’ya aittir.

Sayın Oduncu, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de sayısı resmî olarak bilinmeyen ama 10 milyon üzerinde olduğu bilinen engellilerin temel hakları yok sayılıyor. Aileleriyle birlikte ele aldığımızda toplumda her 2 kişiden 1’ini doğrudan ilgilendiren engellilik meselesi birçok toplumsal mesele gibi yok sayılmaktadır. “Nerede yok sayılmaktadır?” dersiniz, şimdi üzerinde konuştuğumuz 2024 bütçesinde yok sayılmaktadır. 10 milyon engelli için ayrılan pay yıllardır yüzde 2 bile değilse bu iktidar engellileri

yok sayıyor demektir. Engelliler kamu hizmetinin sunulması sırasında yok sayılmaktadır, işe alımda ve kariyerde yok sayılmaktadır.

Değerli halkımız, birçok verisi eksik olan TÜİK'e göre bile Türkiye nüfusunun yüzde 12'den fazlası engellidir ancak sokakta, iş yerinde, okulda, siyasette, medyada ve yaşamın herhangi bir alanında bu oranda engelli göremiyoruz çünkü hep söylediğimiz gibi, bu ülke tecrit cehennemine dönmüş bir ülkedir. İktidarın yandaşı, rantçısı değilseniz size kamu hizmeti gelmez, yokluk ve yoksullukla sınırırsınız. Şu an en az 1 milyon engelli ve yaşlı, gözlerini tavana dikmiş bir şekilde, yoksul bir evin çatısı altında tecrit koşullarında yaşamaktadır. Sokağa çıkamayan, okula, işe gidemeyen milyonlarca engellinin durumu tecrit olarak ele alınmalı ve bu tecridi kırmak için geniş kapsamlı bir politika ve söylem değişikliğine gidilmelidir.

Engelliler bu ülkede tam bir yurttaş sayılmamaktadır; büyük bir azınlık gibi, temel hakları hep bir lütfmuş gibi gıdım gıdım verilmektedir. Engellilerin siyasal temsili için gerekli mekanizmalar kurulmadığı gibi, sağlamcı ideoloji tam bir ayrımcı tutum içerisindedir. Evet, sağlamcılık, tıpkı ırkçılık, kadın düşmanlığı ve ten renginin ayrımcılığı gibi ötekileştirilme ideolojisidir. Bu ideoloji, toplumun önemli bir kesimi olan engellilere yönelik sistematik bir yetmezlik düşüncesidir, engellinin bedenine ve canına yönelik bir saldırdır. Engellileri okula almayan ebeveynler nasıl ayrımcılık suçu işliyorsay, otobüse almayan şoförler nasıl bir ötekileştirme suçu işliyorsay, siyasette de bütçede de engellilere alan açmayan egemen yaklaşım ayrımcılık suçu işlemektedir.

Değerli milletvekilleri, engelliler AKP iktidarının arka bahçesi değildir. Engellilere kamu bütçesinden nüfusları oranında pay ayrılmalıdır. Engelliler nüfus içerisinde yüzde 10'dan fazlasını oluşturuyorsa, bütçede de sınıfta da iş yerinde de sokakta da sinemada da ve bu Genel Kurulda da aynı oranda olmalıdır. Ancak, 2005 yılından bu yana ertelediğiniz bir erişebilirlik meselesi var. Yollar, kaldırımlar, alt-üst geçitler, kamu binaları, toplu taşıma araçları, asansörler, lavabolar, hastaneler, okullar ve aklınıza gelebilecek her türlü mekân tam olarak erişebilir değildir. Bir düşünün, tekerlekli sandalyeli bir engelli Ankara'da bile kaç restorana sorunsuz bir şekilde gidebiliyor? Özel işletmeleri geçtik, şu TBMM binasında bile tam bir erişebilirlik yoktur. Kamu binalarının ulaşım ve servislerinin böyle bir dönüşüm derdi de yoktur çünkü egemen olan zihniyet sağlamcılıktır. Engelliye eve hapsedme, engelliden utanma, engelliden rahatsız olma yaklaşımı egemendir; apartmanda yöneticinin, okulda müdürün, iş yerinde daire başkanının, camide imamın tutumu budur.

Değerli halkımız, engelliye hakları olan, eşit bir yurttaş gibi gören yaklaşım için birlikte mücadele vermemiz gerekiyor. Dilimizden başlayarak engellilere yönelik ayrımcı, ayrıştırıcı, aşağılayıcı, dışlayıcı tabirleri yaşamımızdan çıkarmamız gerekiyor. Engelliler vardır ve hakları temel insan hakları bağlamında ele alınmalıdır. Örneğin, ana dilinde kamu hizmetleri bağlamında işaret dili bir ana dili olarak tanınmalı ve tüm kamu hizmetlerine işaret diliyle erişim seçenekleri kısa sürede çoğaltılmalıdır.

Türkiye 2009 yılında Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'yi çekincesiz bir şekilde imzalamış ve onaylamıştır ancak AKP iktidarı orada taahhüt edilen birçok hakkın gereğini aradan geçen on beş yıla rağmen yerine getirmemekte ve ihlal etmektedir.

Türkiye'de engellilerin yüzde 99'u yoksuldur ve sürekli derin bir yoksulluğun kısır döngüsünde kalacakları bir sosyal yardım ve istihdamsızlık politikası uygulanmaktadır. Türkiye'de 10 milyon engelli vardır ama istihdamdaki engelli sayısı 250 bin kişi bile yoktur, bu sayıya kamudaki 68 bin kişi de dâhildir. 2024 yılı bütçesinde, 2024 yılında ilave engelli istihdamı planlanmamıştır. E-KPSS'ye giren 125 bin engelli iş beklerken, AKP bu bütçe teklifinde, 2026 yılı sonuna kadar sadece 2 bin kişilik bir alım yapacağını ifade ediyor. Kamudaki zorunlu istihdam kotası olan yüzde 3'ün yetersiz olduğu bilinmekle birlikte bu

oranın bile doldurulması durumunda toplam istihdam daha fazla olacaktır. Öte yandan, kamudaki istihdam kotası engelli nüfus oranına eş değer olarak yüzde 10'a yükseltilmelidir. Türkiye'de mevcut durumda üniversite okuyan engelli kişi sayısı 60 bin iken iktidarın üç yıl içinde 2 bin atama hedefi ciddiyetsizliktir. Engelli istihdam hedefi her yıl 35 bin kişi olmalıdır, istihdam her engel grubundan yapılmalıdır, burada da ayrımcılık yapılmamalıdır. Türkiye'de engellilerin yüzde 99'u yoksuldur dedik çünkü AKP iktidarının engelliye reva gördüğü ödenekler çok sınırlı sayıda engelliye veriliyor. Verilen ödenekler ise insan onuruna yakışır düzeyde değildir. Türkiye'de engelli aylığı alabilmenin şartları âdeta imanın şartlarından daha fazladır, rapor almak bir işkenceye dönüştürülmüş durumdadır. Raporunuz olsa da bu ödenekleri almanız için ilave 8 şartı yerine getirmeniz gerekiyor. Bir şart var ki içler acısı bir durum; bu şarta göre, engellilerin ödenek alması için hane içerisindeki kişi başı gelir seviyesi asgari ücretin 1/3' den fazla olmamalıdır yani hane içindeki kişi başına düşen aylık gelir 3.800 TL'nin üzerinde ise AKP, engelliye yardımsız, bakımsız ve çaresiz bırakıyor. Sanırsınız engelliye bir bağ bağışlayacak, yoksulluğunu önleyecek bir ödenek verecek; bir yıl için en yüksek engelli bakım aylığı günlük 5-6 dolardır. Bu mudur emekliye reva gördüğünüz değer? Sosyal devlet olmanın gereği kamunun üstlenmesi gereken bakım hizmetini çoğunlukla engelli anneleri, ebeveynleri yerine getiriyor ama iktidar onlara bir emeklilik hakkını da çok görüyor. Engellilik oranı yüzde 40 ve üzeri olan engelliye verilen ödenek, 4 kişilik bir aile için bir lokantada bile yemek yiyemeyeceği bir miktardır. AKP'nin enflasyonu, ülkedeki herkesi zora soktuğu gibi engellileri de daha derin bir yoksulluğa itmiş durumdadır. Bu gerçek görülmeli ve her engelliye, hane gelir durumuna bakmaksızın, en az asgari ücret tutarında temel bir yurttaşlık geliri ödenmelidir.

Yaşanan ekonomik kriz engellileri birçok açıdan vurmaktadır. Kur şokları, yüksek enflasyon nedeniyle engellilerin temel tıbbi medikallere, işitme cihazlarına, bazı ilaçlara erişimde güçlük yaşadıkları bilinmektedir. Hamasi nutuklarla, yerli ve millî teknolojinizden söz edenlere şunu söylemek zorundayız: Bugün SMA'lı aileler ithal ilaç alabilmek için sokak sokak dolanmaktadır, DMD kas hastaları muhatap bulamıyor, SSPE'li aileler evlatları ölmeden bir deva bulunsun diye uğraşmaktadır.

Bu hastalardan sadece birisiyle, binlerce hasta içerisinde birisiyle en son Batman'da görüştüğümüzde, DMD kas hastası olan oğlu Munzur için anne Melek Aslan "Henüz 3 yaşında ve her gün 'Oğlum bir sonraki gün acaba ölecek mi?' kaygısıyla uyanmaktan yoruldum." diyor. Sağlık Bakanlığının, bari küçük çocuklar noktasında, ilaç temini noktasında bir adım atması gerektiğini buradan bir daha tekrarlıyoruz.

Üstün millî teknolojilerinizi biraz daha akülü sandalye, koltuk değneği, işitme cihazı yapmaya, yerli ve etkili ilaç üretmeye yöneltin. Halkımızı, engellileri, yaşlıları, ilaç tekellerinin, uluslararası sermaye tekellerinin insafına mahkûm bırakmayın.

Değerli milletvekilleri, engellilik konusunun politik bir mesele olduğunu ve bir zihniyet dönüşümü gerektirdiğini bilmeliyiz. Ancak Türkiye cezaevlerinde engelli, yaşlı ve ağır hasta tutsakların durumu ortada iken bu zihniyet dönüşümünden söz edemeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oduncu, lütfen tamamlayın.

ZEYNEP ODUNCU (Devamla) – Öncelikle, 65 yaş üzeri tüm tutsak engellilerin, yaşam ve sağlık haklarının korunması için serbest bırakılması gerekiyor. Yine, engellilere hizmet sunulurken milliyetine, etnisitesine göre ayrımcılık yapılmamalıdır. Engelli mültecilere yönelik hizmet sunumuna özen gösterilmelidir. "Rehabilitasyon ve bakım" adı altında engelli çocuklara yönelik yapılan şiddetin önüne geçilmelidir. Bakım merkezleri bir işkencehane olmaktan çıkarılmalıdır. Kadın engellilerin yaşadıkları çoklu ayrımcılıkla mücadele etmek için hem CEDAW'ın hem de Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin gerekleri yerine getirilmelidir.

Saygılarımla Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Oduncu, teşekkür ediyorum.

Beşinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'ya aittir. Sayın İncesu, buyurun.

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ERDEM İNCESU (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerine konuşma yapmak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, son iki gün içerisinde haince hayattan koparılan vatan evlatlarını rahmetle, minnetle anıyor, yakınlarına ve ülkemize başsağlığı diliyor, terörü lanetliyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkeler bütçe yaparken çeşitli dengeleri gözetirler; bunların en başında “vergide adalet” anlayışı gelir. Diğer yandan, kısa, orta ve uzun vadede planlar, projeksiyonlar hazırlarlar; günümüzü değerlendirir, geleceğimizle ilgili, mevcut imkânlar ölçüsünde dünyayla entegre planlar hazırlarlar. Komisyon çalışmalarıyla birlikte yaklaşık iki aylık bütçe çalışmalarının sonuna yaklaşıyoruz. Bugünkü bütçenin sıkıntısını anlamak için biraz geçmişe bakmak gerekiyor. Yirmi bir yıldır bu ülkeyi yönetiyorsunuz, bu çok uzun bir süre değerli arkadaşlar. Yirmi bir yıllık bir sürede, İkinci Dünya Savaşı sonrası neredeyse yok olan Almanya, işsizliği yüzde 0,7'lere düşürüp dünyanın en güçlü ekonomilerinden biri oldu. Yine, yirmi bir yıllık bir zaman diliminde, Güney Kore bağımsızlığını kazandıktan sonra, doğru politikalarla, geleceği iyi okuyup AR-GE yatırımlarıyla bugün bilişim teknolojileri araç ve gereçlerinde dünya devleri arasına girmiştir. Bunu insana, ilime ve bilime yatırım yaparak başarmışlardır. Bir de üç beş yılda -yani yirmi bir yılda değil- bu işleri başaranlar var tabii. Genç Türkiye Cumhuriyeti devleti 1924 yılında fişek fabrikasının kurulmasıyla başlayan ve Mustafa Kemal Atatürk'ün sağlığı boyunca temelleri atılan sanayi hamlesiyle birlikte toplam üretimi yüzde 80 arttırdı; kömürde yüzde 100, kromda yüzde 600, diğer madenlerde yüzde 200 artış yaşandı; demir üretimini sıfırdan, evet sıfırdan, 180 bin tona çıkardı ve şeker üretimini 200 kat arttırdı. Atatürk'ün dehası ve ileri görüşlülüğüyle kurulan kömür, çimento, şeker, uçak, ipek ve deri fabrikaları sayesinde Kurtuluş Savaşı'ndan henüz çıkmış ülke kalkınma hamlesini yaptı.

Peki, yirmi bir yıllık bu süreyi Türkiye olarak biz nasıl değerlendirdik? 2000'li yılların başında dünyadaki ucuz finansman fırsatını sanayide, tarımda, teknolojiye kullanmak yani ülkeye katma değer sağlayacak yatırımlar yapmak yerine, bütçe kaynaklarını doğrudan ya da dolaylı olarak betona ve verimli olmayan yatırımlara gömdük. Geldiğimiz noktada ucuz finansman bitince, dünyada bu süreci iyi yöneten ülkeler refah seviyelerini yükseltip ya da korurken bize de borç içinde yüzen bir özel sektör, bankaların el koyduğu cam kuleler, çiftçiliği ve hayvancılığı bırakmış bir nüfus, umudunu kaybetmiş ve ülkeyi terk etmek isteyen gençler kaldı.

2021 yılında enflasyon yüzde 19 iken ışıklar saçan Bakanınız çıktı “Türkiye modeliyle dünyaya örnek olacağız.” dedi. Sonra “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” diyerek epistemolojik politikasını uygulamaya başladı. Bu hamleye, politika faizi yüzde 8,5'a inene kadar devam etti ve bu tutarsız süreç neticesinde paradan kaçış hızlandı, dövize yöneliş oldu. Sonra ne oldu? Kur korumalı mevduatı icat ettik ve 500 milyar TL de oraya gitti. Onunla birlikte, bütçenin kara deliği vergi muafiyetleriyle 2010'da tek haneye düşen enflasyon, 2022'de sizin verilerinize göre bile yüzde 70'lere çıktı. 2003 yılında 283,2 milyar TL olan iç-dış borç toplamı 2023'te 6,3 trilyon TL'ye yükseldi. Enflasyondan korunmak ve dövizin aşırı artışından parasının değerini korumak isteyen vatandaş panik içinde gayrimenkul ve otomobil alımına saldırdı, bu da fiyatların katlanarak artmasına neden oldu. İkinci el araçlar sıfır fiyatını geçti, barınma sorunu çıktı, ev satış ve kira rakamları neredeyse 10 katına çıktı. Bizler sürekli söyledik, inanmadınız ama artık Merkez Bankası Başkanımıza da sorabilirsiniz. Siz insanımızı önce aç, şimdi de açlıkla bıraktınız.

İşsizlik rakamları yüzde 7-8 civarındayken bu rakamın artık katlanarak arttığını görüyoruz. Üstelik, üniversite sınavlarında barajları kaldırarak çocuklarımıza umut sattığınız fakat asıl sebebin işsizlik havuzunu istatistiksel olarak boşaltmak olduğu artık hepimizin malumu. İşte bu gizlediğiniz rakamları da katarsak işsizlik göstergelerinin daha vahim hâle geleceğini hepimiz biliyorsunuz.

Cari açık gayrisafi millî hasılanın yüzde 5'ini açtı. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası rezervleri 2019'da 130 milyar dolarken bu coğrafyanın makûs talihî olan damatların sonuncusunun yanlış ekonomik yöntemleriyle, faiz indirimleri ve kurları düşürmek için icat ettiği "5 milyar dolar satarız, yetmezse, şak, bir 5 milyar dolar daha satarız." diye şak şak satılan 128 milyar dolarla banka rezervleri eksi rakamlara düştü, dolar 12 TL'den 30 TL'ye, benzin 13 TL'den 35 TL'ye çıktı. Dolayısıyla buna bağlı olarak bütün piyasa bunlarla şekillendi, fiyatlar arttı; hayat artık müthiş pahalı hâle geldi.

Birkaç gün önce Sayın Bakanımız yine buradaydı, CDS rakamlarının, ülkenin risk primlerinin düştüğünden bahsetti, ekonominin düzelme verilerinden bahsetti. Fakat diğer yandan, Sayın Bakan ve Merkez Bankası Başkanımız Gaye Erkan dünya turuna çıkmış, yabancı sermayeyi ülkeye davet ediyorlar ama gelen yok, gelmezler arkadaşlar. Adaletin olmadığı yere sermaye gitmez, yatırım gitmez. Üç gün sonra başına ne geleceğini bilmeyen yatırımcı neden gelsin? Gelmez. Evet, biz her şeyden evvel adaleti tesis etmeliyiz, siyasete malzeme yapmamalıyız, rengine, cinsine, mezhebine ve siyasi düşüncesine göre adalet anlayışından uzaklaşmalıyız, bu anlayışı tesis etmeden hiçbir yol alamayız. Biz bu önceliklerle hareket etmezsek bütçeler borç ödeme bütçesi olmaktan öteye gitmeyecektir maalesef.

Değerli arkadaşlarım, bütçenin kara deliği olan vergi istisnalarını yeşil enerji yatırımlarına, "FinTech, start-up" projelere, sağlık, tarım ve hayvancılığa ayırmalı; karbon nötr için bütçede ek ödenek ayırmalıyız. Bu alanları gerçek manada bir millî mesele olarak görürsek kendi kendimize yeten bir ülke olmamız içten bile değil.

Değerli milletvekilleri, size biraz da memleketimden örnekler vermek istiyorum. Ülkemizde dışarıdan güzel görünen hastane binalarımız var, bunlardan bir tane de memleketim Ardahan'da var. Bina var ama yeterli ekipman yok, psikiyatri yatan servisi yok, anjiyo ünitesi yok. Rutin hastane takipleri dışındaki hastalar doktor ya da uygun ekipman olmadığı için başka illere sevk ediliyor ve yollarda hayatlarını kaybediyorlar. Bir de özellikle hamile kadınlarımızın bu yollarda çektiği çileyi siz düşünün artık. Bu çağda bu eziyet yazıktır, ayıptır, günahtır!

Yine, deneme yanılma tahtasına çevirdiğiniz eğitim sisteminin Ardahan yansımaları da hiç iç açıcı değil. Kapatılan köy okullarına eş zamanlı Ardahan'da eğitim hızla yok oldu, bir de bunun üstüne fen liselerine yönetmeliğe uygun branşlarda atamalar yapmak yerine yanlış atamalar yaptınız. Bu yanlış uygulamalar neticesinde YKS sıralamasında 81 il arasında Ardahan'ı 80'inci yaptınız. Siz birçok konuyu yanlış anladığınız gibi sanırım bunu da yanlış anlamışsınız. Keza, eğitim eşitliği Ardahan ve benzeri Anadolu şehirlerinde bu olumsuz koşullarda eğitim alan çocuk ile büyük şehirlerde kolej mezunu çocuğu aynı sınava sokmak olmasa gerek.

Değerli arkadaşlar, yanlış ve plansız yatırımlardan vazgeçmeliyiz. Ardahan'da ana geçim kaynağı olan tarımı etkileyen ve aksatan HES projeleriyle tarım arazilerini besleyen su kollarını plansız olarak kesip yolunu değiştirdiniz. Bu da tarımı olumsuz etkiledi.

Yine, 1 milyon hektarın üstünde çoğu tarım arazisi ya da mera, otlak alanlarına GES projeleri inşa ediyorsunuz. Evet, bu yatırımlar da önemli ama mevcut yapıyı bozmadan, vatandaşımızı mağdur etmeden, ekolojik dengeyi sarsmadan yapılmalı bu yatırımlar.

Ayrıca, tarım ve hayvancılıkla uğraşan köylüye destekler açıklıyorsunuz fakat fiyatların bu kadar hızlı değiştiği bir piyasayı göz ardı ediyorsunuz. Siz tespitler yapıp destekleri verene kadar tarım ürünleri ve malzeme fiyatları katlanarak artmış oluyor fakat siz ilk tespit ettiğiniz rakamlar üzerinden destek programı uyguluyorsunuz. Dolayısıyla bu da çiftçinin hiçbir derdine maalesef درمان olmuyor.

Yüzlerce endemik bitkinin olduğu Ardahan’da dünyayla yarışacak peynir ve bal üretimi yapılmaktadır. Bu üreticilerimizi yüreklendirip teşvik etmek yöremiz ve ülkemize ciddi manada katma değer sağlayacaktır.

Diğer yandan, Çin’den Londra’ya uzanan İpek Yolu, inşaatları yılan hikâyesine dönen, bitmeyen tünellerimiz yüzünden gelip Ardahan’da kesiliyor. Komşu illerimizde onlarca tünel bitirilirken bizi Kafkasya’yla, denizle ve dünya ticaretiyle buluşturacak tünellerimiz bir türlü bitmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İncesu, lütfen tamamlayın.

ÖZGÜR ERDEM İNCESU (Devamla) – Evet arkadaşlar, bu bütçe Ardahan’da traktörüne haciz gelmiş köylümüzün değil, bu bütçe diyardan diyara sürüklenen mevsimlik işçi kardeşimin değil, bu bütçe yaptığınız zammı üç ay sonra geri aldığınız bordrolu çalışanımızın değil, bu bütçe açlık sınırında yaşamaya mahkûm ettiğiniz ülkenin yüzde 70’inin değil, bu bütçe halkın bütçesi değil.

Değerli arkadaşlar, Fatih Sultan Mehmet diyor ki: “Akıl öldürürsen ahlak ölür, akıl ve ahlak öldüğünde millet bölünür, kadıyı satın aldığın gün adalet ölür, adaleti öldürdüğün gün devlet de ölür.” Adaleti tahkim edin arkadaşlar çünkü sizler ve bizler gideceğiz ama Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.

BAŞKAN - Sayın İncesu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, şahısları adına birinci söz, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen’e aittir.

Sayın Ekmen, buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli Genel Kurul üyeleri; hepinizi DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Grubu bulunmayan milletvekilleri olarak bu kürsüde çok az söz hakkı elde edebiliyoruz. Bugün AK PARTİ’nin 2002’den 2023’e kadarki seyrine dair bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyordum; ekonomide, iç siyasette, dış politikada, hukuk ve adalette son yirmi iki yılda yapılan farklı uygulamalara dikkat çekerek biraz “Nereden nereye...” demek, biraz da “Hangi AK PARTİ?” diye sormak istiyordum; özenle hazırladığım o konuşmayı umarım başka bir zaman yapabilirim.

Bütçe görüşmelerini burada sürdürüyoruz ancak önce 6, sonra 12 olarak gelen şehit sayısı şüphesiz hepimizin yüreğine ateş düşürdü. Bugün 12 evde acı var, daha doğrusu 12 delikanlının anne-babaları, ağabeyleri, ablaları, arkadaş ve sevdikleri, belki metanet ve gururla ama büyük bir acıyla cenazelerini bekliyorlar.

Burası yani Meclisimiz elbette çözüm mercisidir, her türlü sorunun konuşulma yeridir; bugün ülkemizi kavuran terör saldırıları, Kürt meselesinin serencamı ve çözümü, devletin defalarca denediği ama sonuç alamadığı, terör örgütünün silahsızlandırılması yani çatışma çözümü imkânları, şehitlerin kaybındaki olası operasyon hataları üzerine doğrusu ne benim konuşacak bir mecalim var ne de kimsenin bunları dinlemeye hazır bir ruh hâli. İnşallah ilk fırsatta tüm bunları burada sağlıklı ve çözüm odaklı olarak konuşuruz.

Değerli arkadaşlar, dün, burada 4 siyasi parti grubunun imzası bulunan bir metin tam 4 kez okundu, sonra başka bir grubumuz kendi metnini okudu ama ne acıdır ki 12 şehidimizin adı bir kez dahi okunmadı. Kıymetli arkadaşlar, ölüm birer sayı değildir, istatistik hiç değildir; her biri can, evlattır, babadır, kardeştir, arkadaşdır, komşudur. Ailelerin metaneti, buğulu gözlerle “Vatan sağ olsun!” demeleri çok kıymetli ama unutulmamalı ki vatan sağ olanlarla daha güzel; vatan, kaybettikleriyle değil, yaşattıklarıyla daha

güzel; vatan, özgür, müreffeh ve geleceğe güvenle bakan gençleriyle daha güzel. Şehit haberlerinin ulaştığı bayrak takılan o evlerin fotoğraflarını görünce hangi birimizin yüreği 2'nci kez parçalanmıyor ki? Hiç mi bir rezidansa takılmaz o al bayrak? Hiç mi bir villanın kapısına gitmez o kara haber? Hiç mi güvenli bir sitenin kapısında durmaz haberci taşıyan o ambulanslar? Yemen'den bu yana değişmez mi o kara yazgı? Nasıl yakılmıştı o ağıt, hatırlayalım: Zenginimiz bedel öder, askerimiz fakirdendir. Ben şimdi 12 şehidimizin, 12 kara yağız delikanlının, bedel ödeyemeyip önce askerlik yapan, sonra da sözleşmeli statüde aldığı maaşın karşılığını canıyla ödeyen o 12 canın ismini ve nüfusa kayıtlı oldukları illeri okuyarak onlara rahmet dilemek istiyorum. Uzman Çavuş Abdulkadir İyem, Şanlıurfa; Uzman Çavuş Ahmet Arslan, Yozgat; Sözleşmeli Er Cebail Dündar, Mardin; Sözleşmeli Er Semih Yılmaz, Kırıkkale; Sözleşmeli Er Kemal Aslan, Elâzığ; Sözleşmeli Er Enis Budak, Ağrı; Sözleşmeli Er Yasin Karaca, Tokat; Sözleşmeli Er Çağatay Erenoğlu, Sinop; Sözleşmeli Er Emre Taşkın, Malatya; Teğmen Ramazan Günay, İzmir; Uzman Çavuş Mehmet Serinkan, Denizli; Uzman Onbaşı İsmail Yazıcı, Zonguldak. Bir kez daha rahmet diliyorum, ailelerinin acılarını paylaşıyorum.

Değerli arkadaşlar, biraz sonra, saat 13.30'da, Ankara'da Atatürk Kültür Merkezi'nin önünden Ulus Meydanı'na kadar "Büyük Gazze Yürüyüşü" diye bir yürüyüş yapılacak. CHP Ankara İl Başkanlığı dâhil onlarca kurum bu yürüyüş için çağrıda bulundu. Ben de konuşmamdan sonra sevgili Cemal Enginyurt'u da dinleyip bu yürüyüşün bir kısmına katılmaya çalışacağım. Doğrusu, Londra'da, Gazze'de, Barselona'da, Berlin'de yürüyen yüz binlere karşı Türkiye'de 3 binlik, 5 binlik cılız sokak eylemlerini görünce hep içim cız ediyordu, umarım, bugün Ankara'da yüz binler yürüyerek Gazze'nin sesine ses olurlar. Ancak ben hep bizim devletimizin ve iktidarın Malezya kadar dahi olamayarak İsrail'le ticareti durduramamasını, Uluslararası Ceza Mahkemesine heyet gönderirken Adalet Bakanımızın savcılara İsraili savaş suçluları hakkında soruşturma iznini niye vermediğini merak ediyordum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) – Buradan AK PARTİ'li arkadaşlara sataşma yoluyla bir söz hakkı tanımak istiyorum. Hepinizin çok yakından tanıdığı Cübbeli Ahmet Hoca olarak bilinen bir sayın vaiz, dün "Toplum olarak haddimizi bilelim, Yahudilerle çok da arayı açmaya gelmez, Merkez Bankasını batırırlar. Zaten ekonomimiz bozuk. Ondan sonra ne yiyeceksin, ne içeceksin? Millet marketlere saldırır, iç savaş çıkar. Kesin olarak biliyorum, işte bunlar göze alınamıyor." demiştir.

Sevgili AK PARTİ'li yöneticilerimiz, merak ediyorum, gerçekten, devletimiz, atması gereken adımları Cübbeli Ahmet Hoca'nın söylediği kaygılar nedeniyle atamamış mıdır?

Teşekkür ediyorum.

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Vekilim, isimleri söyledik.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Cübbeli Ahmet Hoca'nın temsilcisi değiliz.

BAŞKAN – Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'a aittir.

Sayın Enginyurt, buyurun.

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – "Yiğitler kan döker, bayrak solmaya!/Anadolu başlar vatan olmaya./Kızıllema'ya hey, Kızıllema'ya!/En güzel marşını vurmakta mehter./Ya Allah, Bismillah, Allahuekber!" diyerek Kuzey Irak'ta şehadet şerbetini içen vatan evlatlarına selam olsun. Ruhları şad, mekânları cennet olsun.

PKK'yı lanetliyorum, kınıyorum. İnşallah, bu lanet terör örgütünün sonu gelir, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Türk milletinin çektiği acılar son bularak barış içerisinde, huzur içerisinde bir ülkede yaşamayı Cenab-ı Allah bize nasip eder.

Acıları anlatmak zor ama acıları anlatırken yapılan yanlışları söylememek daha zor. 12 vatan evladı şehit oldu. Gazze'de ölenler için üç gün yas ilan edildi, "Suudi Arabistan Kralı öldü." diye üç gün yas ilan edildi. 12 askerimiz şehit oldu, hâlâ millî yas ilan etmediniz. Edilmediği gibi, ne oldu biliyor musunuz? "Gazze'de ölenler var." diye cumhuriyetin 100'üncü yılında cumhuriyeti kutlamayan TRT, dün akşam "Metin Şentürk" diye sarayın nöbetçi bir sanatçısıyla canlı yayına devam etti; türkülerine, şarkılarına devam etti. Böyle mi bu vatan evlatlarının acısını yüreğimizde yaşayacağız? Yok mu bir ses, TRT Genel Müdürüne "Dur!" diyecek bir ses yok mu? TRT Müzik'e "Dur!" diyecek bir sesiniz yok mu? Bu vatan evlatları bunu mu hak etti?

Ve yine isimler okunurken sözleşmeli er, sözleşmeli uzman çavuş...Milliyetçi Hareket Partisi de dâhil olmak üzere "Sözleşmeli uzman çavuş, sözleşmeli er kavramı kaldırılın." dedik, demeye devam ediyoruz çünkü diyoruz ki: "Vatan savunmasının sözleşmesi olmaz. Vatan için mücadelenin sözleşmesi olmaz." Kuzey Irak'ta karlı bir havada kancıkça bir pusuda şehit olmayı kendisine yakıştırdığımız insanları Ankara'da orduevlerine almıyoruz. Vicdanlarımız sızlamıyor mu, sızlamıyor mu? Kalplerimiz bu kadar mı karardı? Bu vatan evlatlarına kadroyu bile hâlâ layık görmediyse Millî Savunma Bakanına sormak lazım: İntikam yeminleri edene kadar bu vatan evlatlarının hakkını ve hukukunu korumayı da bilmelisiniz.

Terörle mücadelede kolunu kaybetmiş, gözünü kaybetmiş, elini kaybetmiş 20 bin vatan evladı var; sakatlanma oranları yüzde 40'ın altında diye gazi sayılmadılar. Bu nasıl bir anlayış, bu nasıl bir kafa yapısı? Vatan için can vermeyi göze aldıklarından kurşun yemişler, şarapnel parçasıyla yaralanmışlar ama maalesef, biz bunları, MHP'nin, İYİ Partinin, CHP'nin ve Demokrat Partinin kanun teklifi var, gazi sayalım diyoruz ama hâlâ görmezden gelip nutuk atılıyor; bu yanlış da şiddetle reddediyorum.

Dün akşam burada 4 parti bir metne imza atıyorsunuz, Cumhuriyet Halk Partisi de kendi gerekçeleriyle kendi bir metin imzalıyor. Ben sormak istiyorum: Bu Mecliste 4 parti mi var? 15 milletvekiliyle DEVA Partisi, 3 milletvekiliyle Demokrat Parti böyle bir metne imza atmaktan onur duyar, şeref duyar ama siz bizi görmezden geliyorsunuz; yazıklar olsun! Bu anlayış, ayrımcı bir anlayıştır; bu anlayış, ötekileştiren bir anlayıştır. Biz de milletin vekiliyiz, biz de bu milletin oylarını alarak bu Parlamente'ye geldik, biz de milleti temsil ediyoruz. Dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Sayın Meclis Başkan Vekilinin şahsında şiddetle kınıyorum. DEVA Partisini ve Demokrat Partiyi, 18 milletvekilini yok sayan irade, irade değildir; bu anlayış adaletli bir anlayış değildir, hukuk anlayışı değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Enginyurt, lütfen tamamlayın.

CEMAL ENGİNYURT (Devamla) – Dolayısıyla milletimizin ortak acısında bir olmayı başarabilmek için hakikaten, Hacı Bektaş-ı Veli'nin dediği gibi, bir olmalıyız, iri olmalıyız, diri olmalıyız ama bu konuda samimi olmalıyız.

Şehitlerimizi tekrar rahmetle, minnetle, şükranla anıyorum; mekânları cennet olsun.

Kahrolsun PKK, yaşasın Türk milleti!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Enginyurt.

Değerli milletvekilleri, 15'inci madde üzerinde soru-cevap talebi yoktur.

Şimdi maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Başkanı, düzenleyici ve denetleyici kurumlara ilişkin hükümlerini kendi kurulları ve/veya kurum başkanları yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde grupların ve şahısların söz taleplerini karşılayacağım.

Birinci söz, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) – Benim AK PARTİ'ye kürsüden bir sataşmam olmuştu ama cevap vermek istemediler.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bendeniz de bu vesileyle, burada söz almış olmam gerekçesiyle, 12 şehidimize, PKK terör örgütü tarafından şehit edilen 12 şehidimize Allah'tan rahmet diliyorum, milletimize başsağlığı temenni ediyorum. Terörün açmış olduğu yaraların milletimiz tarafından mutlaka sarılacağına olan ümidimi bir kere daha tekrar etmek istiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, biraz dış politikayla alakalı bölgedeki gelişmeleri ifade etmeye çalışarak sözlerimi tamamlayacağım. Genel bir kabul var; genel kabulün merkezinde “Üçüncü dünya savaşı çıktı, çıkacak; üçüncü dünya savaşında taraflar şunlar olacak, bunlar olacak.” gibi ifadeleri sık sık duyuyoruz oysa üçüncü dünya savaşı çoktan çıktı. Üçüncü dünya savaşının çıkma gerekçeleri; vesayet odakları, vekâlet savaşları yürüten terör örgütleri bunların bir parçasıdır.

Terör örgütlerinin ana görevi, bulundukları bölgelerde küresel dengeleri, bölgesel dengeleri yerinden etmek, o bölgesel dengeler üzerinden gücü elinde bulunduranların hareket alanlarını genişletmektir. Bunu, aslında, bu bölgede çok net olarak gördük. PKK terör örgütünün yapmaya çalıştığı şey, bölgedeki istikrarsızlığı devam ettirmek ve bölgedeki dengeleri, aslında, küresel güçlerin hedeflediği noktaya taşımaktır; bunda hiçbir şüphe yok. Yani itilaf devletleri, ittifak devletleri gibi bir beklenti içerisine girmenin, “Şu ülke şununla hareket edecek, bu ülke bununla hareket edecek.” gibi beklentilerin şu anda karşılığı yoktur ve biz, şu anda, net olarak üçüncü dünya savaşının başladığını görüyoruz.

Üçüncü dünya savaşının başlaması... Hani bir anlamda terör örgütlerini tarif ederken diyoruz ki: “Bunlar koçbaşısıdır.” Neyin koçbaşısıdır? Aslında, bir anlamda, hedef aldıkları ülkeleri arkaya baktırmayı hedeflerler, arkaya bakmalarını temin ederler, maliyet hesabı yapmalarını arzu ederler, önlerinde atacakları adımları atmamalarını belirlerler ve bunda, bir anlamda, sınırlama hareketi yapmasını isterler. DEaş için böyledir, El Kaide için böyledir, El Şebab için böyledir, Boko Haram için böyledir, PKK için böyledir, diğerleri için böyledir; hepsinin amacı budur ve buna göre hareket ederler.

Değerli milletvekilleri, şunu ifade etmek istiyorum: Hangi yapı olursa olsun -kim ki- ister terör örgütü olsun, ister bir başkası olsun fark etmez, küresel güçlerle örtünen mutlaka açıkta kalır. Küresel güçlerle birlikte hareket ederek hedeflerine ulaşacaklarını zannedenler, aslında, fotoğrafın bütününde tam anlamıyla kullanılan birer kart, kullanılan birer piyon mesabesine dönüşürler.

Şimdi, bunları ifade ettikten sonra, aslında bugünkü gündemi de kapsayan, Gazze'yi de içeren bazı değerlendirmeler yapmak istiyorum, bunun bir boyutunda da Kıbrıs var. Şimdi, biraz önce yetiştiremedim, yetiştirdiğimde Hasan Turan Bey burada olsa soracaktım. Şimdi, Hasan Turan Bey Türkiye-Filistin Dostluk

Grubu Başkanı ama “web” sayfamıza girdiğinizde “Türkiye-Filistin bölgesi” yazıyor. 1988’de Türkiye’nin Filistin devletini tanıdığı gerçeği ortadayken Hasan Turan Bey Filistin devletinin Türkiye’yle olan Dostluk Grubunun Başkanı mı? “Filistin bölgesi” diye tarif edilen yer neresi? Bize “web” sayfamızdan “Filistin bölgesi” diye ilan edilen yer neresi? “Filistin” denildiğinde biz nereyi anlayacağız? Arkadaşlar ulaştırırsa, Hasan Turan Bey bunun cevabını burada verirse memnun olurum.

İkincisi, şimdi, şu gördüğünüz harita Gazze’yi de kapsayan, gaz yataklarının olduğu bir harita. Gazze, bu gaz yataklarının olduğu bölgede, aslında çok önemli, stratejik bir noktada bulunuyor ve bu Gazze’nin bulunduğu alan bir anlamda Filistin devletine ait olan, onun hakkı olan bir bölge ama Amerika bir süre sonra burada farklı bir adım attı ve Amerika bu bölgede “EastMed” denilen bir projeyi hayata geçirmeye çalıştı. EastMed Projesi neydi? Girit ve Rodos Adaları üzerinden Avrupa’ya gazın taşınması projesiydi. Sonrasında Rusya-Ukrayna arasında savaş çıkınca Amerika EastMed’den desteğini çekti. Bu desteği çektikten sonra İsrail’le Türkiye yakınlaştın, Filistinlilere de ait olan bu gaz Türkiye üzerinden Avrupa’ya taşınınsı gibi bir hedefi ortaya koydu ve Gazze’deki olaylar patlak verdi. Gazze’deki olaylar patlak verince...

Bakın, arkadaşlarım yetistirdi, bunun belgesini de burada gösteriyorum: Türkiye-Filistin bölgesi yazıyor, bir diğeri Türkiye-Venezuela olarak tarif ediliyor, bir diğeri Türkiye-Almanya olarak tarif ediliyor, bir diğeri Türkiye-Rusya Federasyonu olarak tarif ediliyor. Yani Türkiye-Filistin bölgesinden kasıt nedir? Ben bunu merak ediyorum.

Tekrar konumuza dönecek olursak, Amerika bu EastMed Projesi’nden desteğini çekti ve Türkiye’yle İsrail’in yakınlaştırılmasını hedefledi. Biraz önce söylediğim cümleyi bir kere daha ifade ediyorum: Kim küresel güçlerle örtünmeye çalışırsa açıkta kalır, bu devletler de olsa böyledir ve biz bunun hatalarını, bunun yanlışlarını maalesef Kıbrıs’ta attığımız yanlış adımlarda gördük ve o yanlış adımlardan biri de sonuç itibarıyla İngiltere’nin, Fransa’nın Kıbrıs’ta üs açmasına sebep oldu. Bu üsler neticesinde bugün Fransa’ya “Niçin Kıbrıs’ta, Güney Kıbrıs’ta üs açtın?” sorusunu sordüğümüzde Fransa’nın verdiği cevap çok açık “2004 yılında Kıbrıs Annan referandumu neticesinde, Türk tarafı ‘hayır’ demiş olmasına rağmen, 1 Mayıs 2004 itibarıyla Kıbrıs Cumhuriyeti olarak Avrupa Birliği üyesi olmuştur.” diyor ve biz, Annan referandumunda yaptığımız yanlışların bugün sonuçlarını yaşıyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi, biz bu fotoğrafı anlatırken bu iktidarın öngöremediği yanlışlıklarla, adım atarken sonunu düşünmediği gerekçelerle birlikte nasıl köşeye sıkıştırıldığımızı görüyoruz. PKK terör örgütünün yapmaya çalıştıkları, bölgede, Kıbrıs’ta yaşadıklarımız, İsrail’in Gazze’de yapmaya çalıştıkları, bütün bunların tamamında aslında Türkiye’de iktidarın yanlış adımlarının neticesinde kuşatma harekâtını yaramama ve bu kuşatma harekâtına maalesef boyun eğmeye doğru giden bir süreci yaşıyoruz.

Bunun devamında -sürem azalıyor- şunu da ifade etmek istiyorum: Biliyorsunuz, G20 zirvesinde bir karar alındı. Çin’in “Bir Kuşak, Bir Yol Projesi” diye bir projesi vardı. Bu, Pekin’den Londra’ya uzanan ticaret hattını gözetiyordu ve G20 zirvesinde alınan karar gereği -onu da burada gösteriyorum- Mumbai’den başlayan ve Fransa’ya uzanan bir ticaret yolu kararı ilan edildi.

Değerli milletvekilleri, bu hatta baktığınızda, Mumbai, Hindistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Ürdün, İsrail, Fransa; hat bu. Türkiye, Çandarlı Limanı gibi çeşitli limanları aslında o Bir Kuşak, Bir Yol Projesi’nin bir ayağı olarak öncesinde tasarlamıştı ve Türkiye’nin de katıldığı G20 zirvesinde alınan hat bu değerli milletvekilleri. İlginç olan nedir burada? Böyle bir karar alınabilir, ilginç olan ne biliyor musunuz? Bu hattın en önemli gerekçelerinden biri, Türkiye’yi devre dışı bırakmak. İkincisi, bu hatta en önemli noktalardan birinin İsrail olarak tarif edilmesi. Üçüncü önemli nokta da İsrail’in en önemli

limanlarından biri olan Hayfa'yı bu noktada ana nokta, ana belirgin liman hâline getirmek. Böyle bir durumda, Türkiye'nin katıldığı G20 zirvesinde bu ticaret yolu açıklandı. Aslında Türkiye'nin işin dışında bırakıldığı şeklinde bir algıyla bu ortaya çıktı.

Değerli milletvekilleri, şehitlerimize bir kere daha rahmet diliyorum. Ama iktidar yetkilisi, iktidar koltuğunda oturan milletvekili arkadaşlarıma buradan ifade etmek istiyorum: Biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi Ardahan Milletvekili arkadaşımızın söylediği cümleye aynen katılıyorum. Yani, bizler burada geçiciyiz, öngöremediğimiz ve sonunu düşünemediğimiz bir adım atarken “Bunun ikinci adımında ne olur?” diyemediğimiz durumlarda günü kurtarma çabası nafile bir girişimdir. 2004'te Kıbrıs'ta atılan yanlış adımın sonuçları ortadadır. Yani ben buradan, Gazze'yle ilgili yapılan açıklamalar, Gazze'miz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) – “Türkiye'nin savunması Gazze'den başlar.” ifadesinin altını çiziyorum. Gazze'ye aynı kendi topraklarımız gibi bakmamız ve Gazze'nin müdafaasının burada ifade etmiş olduğum ticaret yolu vesaire girişimlerle beraber... Bunların neticesinde, bu bölgede eğer aktif rol almak istiyorsak sınırlarımızın güvenliğinin dışarıda başladığını, Saraybosna'da başladığını, ne bileyim, Tahran'da, Kahire'de başladığını, Şam'da başladığını, Bağdat'ta başladığını, Bakü'de başladığını; bütün bunları bilerek hareket etmek durumundayız. Günü kurtarma çabası nafiledir, günü kurtarmaktan ziyade geleceği kurtarmamız gerekir.

Ben bu düşüncelerle şehitlerimize rahmet dilerken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hayırlı günler diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi, ikinci söz, İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya aittir.

Sayın Usta, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı bütçesinin 16'ncı maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, acımız tarifsiz, 12 şehidimiz var. Hayatının baharında vatan savunması için şehadet şerbetini içen bütün evlatlarımıza, Mehmetçik'imize Cenab-ı Allah'tan bir kez daha rahmet diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

PKK terörü başta olmak üzere terörün her türlüşünü İYİ Parti Grubu olarak lanetlediğimizi bir kez daha buradan ifade etmek isterim. Türkiye Cumhuriyeti devleti ve milletimiz hiçbir şekilde ülkenin bölünmesine, sınırlarımızda bir terör yapılanmasının oluşmasına asla müsaade etmeyecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, bütçenin, merkezî yönetim bütçesinin, 2024 bütçesinin daha doğrusu, son maddesi bu. Yaklaşık bir ay Plan Bütçe Komisyonunda, on beş gündür de -bu 14'üncü günü, yarın on beş gün olacak- Genel Kurulda bütçeyi tartışıyoruz. Yani “Verimli bir bütçe oldu mu?” sorusunu ben aslında hani kendi kendime sormak istedim. Öyle baktığımızda, bu bütçe görüşmelerinin maalesef çok verimli olduğunu ifade etmek mümkün değil. Bunun birkaç nedeni var yani burada, bir defa, sayın bakanlar elbette geldiklerinde kendi faaliyetlerini anlatacaklar veya geleceğe ilişkin yapacaklarını anlatacaklar ama onlar bazen öyle bir anlattılar ki yani hakikaten “Hangi ülkeyi tarif ediyorlar?” diye insan kendi kendisine sormadan edemedi. Elbette bir muhalefet gibi sürekli kendi kusurlarını söylemelerini beklemiyoruz ama zaman zaman, hele hele son iki yılda yaşadığımız ekonomik problemleri, bütçe problemlerini falan da göz önüne alınca yani bir özeleştirisi yapılması gereği çok net bir şekilde ortadayken bu özeleştirisi yapılmadı. Bunu sadece Sayın Mehmet Şimşek yaptı, o da burada yapmadı, o da dışarıda yaptı. Yani onun dışında hiçbir bakan maalesef bu özeleştiriyi yapmadı.

Dolayısıyla burada muhalefet elbette sorunları söyleyecek. Tabii, takdir edilecek işleri de zaman zaman takdir ettiğimiz olmuştur ama iktidar bizden sürekli takdir beklemesin. Muhalefetin denetim görevi olumsuzları söylemek, paranın nasıl kullanıldığını, orada bir verimsizlik varsa onları anlatmak olmalı. Biz bunları söyledik. E, zaman zaman önerilerde bulunduk fakat bunların hiçbirisi aslında baktığımızda dikkate alınmadı. Genel Kurulda zaten bütçede bir değişiklik olmasını beklemiyoruz ancak Plan Bütçe Komisyonunda bile teknik bir değişiklikten sonra, bir genel müdürlüğün başkanlığa dönüştürülmesinin dışında, hiçbir değişiklik olmadı değerli arkadaşlar. Dolayısıyla bunların olmaması tabii, buradaki söylenen her şeyin çok da anlamının olmadığı gibi bir noktaya bizi maalesef götürüyor.

Şimdi, maliye politikasının geneliyle ilgili Sayın Hazine ve Maliye Bakanımız da buradayken birkaç değerlendirme yapmak istiyorum. Hepimizin bildiği gibi biz hep şundan şikâyet ediyorduk son iki yıla kadar: Meclisin bütçe hakkı gasbediliyor yani Hükümet çok ciddi bir şekilde Meclisin kendisine verdiği ödeneklerin üzerinde ödenek kullanıyordu, harcama yapıyordu; bu da Meclisin bütçe hakkının gasbedilmesiydi. Son iki yılda şöyle veya böyle ama en azından Parlamentonun hakkı hukuku açısından iyi bir şey yapıldı, ek bütçe ihtiyaçları doğru, ek bütçeye gidildi. Tabii, buradaki ek bütçe ihtiyacının çok yüksek olması da ayrı bir şey yani geçmiş yıllarda bu kadar değildi. Örnek olsun diye söylüyorum: 2022 yılında orijinal bütçesinin yüzde 68'i üzerinde bir harcama yapılıyor. Bunların, evet, ödenekleri var mı? Var çünkü ek bütçe kanunuyla çok ciddi bir ödenek alınmıştı, ilave ödenek alınmıştı. Gelirler orijinal bütçede söylenenin yüzde 90'ı, 90 üzerinde gerçekleşmiş. Yani bunlar, tabii, akla şu soruyu getiriyor: Tabii, 2022 biraz istisnai bir yıl diyebilirsiniz. 2021'deki o macera kararlardan sonra 2022'de her şey altüst oldu belki ama yine böyle olmakla birlikte sekiz aylık veriyle, hadi, bu orijinal bütçeyle çok ciddi, yüzde 90 sapma var ama sekiz aylık veriyle, eylül ayında yapılan tahminle yıl sonu arasında da çok ciddi sapma var. Bunların nedenlerinin üzerine gitmek lazım. Özellikle son iki yılda -bu yıl da muhtemelen öyle bir şey olacak- şunu görüyoruz: Eylülde mümkün olduğu kadar her şey daha kötü gösteriliyor, başlangıçtan zaten kötü ama dört ay sonra aralık gerçekleşmeleri geldiğinde de bütçenin daha iyi olduğu gibi bir noktaya bizi götürüyor. Böyle orta vadeli programda o kadar kötü tahmin yapmanın da ekonomide bir maliyeti var yani bütçe açığını aşırı yüksek göstereceksin, sonra "Onun bir miktar altında geldi." demek çok anlamlı bir şey değil. Eğer, bu, tahmin kapasitemizin zayıflamasından kaynaklanıyorsa buraya bir bakmak lazım yani hem Strateji ve Bütçe Başkanlığının hem de Maliye Bakanlığının da buraya bir takviye gerekir ama bu eğer böyle bir şey kolaycılığına kaçılıyorsa, işte performans basitliği anlamında yapılıyorsa onun da çok doğru olmadığını, yadırgadığımı ifade etmek isterim.

Şimdi, tabii, 2023 bütçesinde deprem; evet, deprem nedeniyle bütçede değişiklik yapılmasının bir zaruret olduğunu biliyoruz. Ancak depremin dışındaki alanlarda çok ciddi bir ödenek artırımı olduğu da hiçbirimizin dikkatinden kaçmıyor. Bunları görmemiz gerekiyor. Dolayısıyla bu bütçenin başı ile sonu arasındaki bu aşırı farkların çok ciddi bir şekilde ekonomide istikrarsızlık yarattığını mutlak surette görmemiz gerekiyor.

Şimdi, maliye politikasının... Tabii, geçen Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinde bir tablo göstermiştim, şu tabloyu göstermiştim, birazdan onun detayına gireceğim. Çok fazla vaktim olmadığı için, tabii, bir miktar üzerinde burada durmak istiyorum. Olay şu: Şimdi, maliye politikasının bir mantığı olması lazım. Nedir? Merkez Bankasının elinde para politikası var, değil mi? Özellikle faiz başta olmak üzere para politikasını Merkez Bankası kullanıyor. Hükümetin elinde ekonomiyi yönetmeye yönelik olarak aslında en önemli ve belki de tek aracı maliye politikası, bir de tabii yasamanın Hükümetle koordineli bir

şekilde yapacağı yapısal reformlar. Şimdi “Bu maliye politikasını Hükûmet nasıl kullanıyor? diye bakınca, “Bir mantığı var mı?” diye bakınca son yıllarda bunun hiçbir mantığının olmadığını görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, şunu söylemeye çalışıyorum: Şimdi, diyelim ki araba yokuş aşağı iniyor, yokuş aşağı inerken araba zaten hızlanır, değil mi? Bizim şoför ne yapıyor? Yokuş aşağı giderken zaten hızlanmış arabada gaza köküne kadar basıyor. Ondan sonra, bir süre sonra, tabii, ya araba bir tarafa yuvarlanıyor ya da durmakta zorlanıyor ve ciddi bir kaza oluyor veya tersi bir durum oluyor; araba zaten bir rampa çıkıyor, zaten hızı azalmış, şimdi, bizim şoför gazdan ayağını iyice çekiyor. Son on iki yılın bütçesine baktığımızda, on iki yılın maliye politikasına baktığımızda sekiz yılı bu şekilde yapılmış arkadaşlar yani konjonktür ne yöndeysse o yönde hareket etmiş bütçemiz. Hâlbuki konjonktürün karşıtı yani rampadaysa gaza basmamız lazım eğer baş aşağı doğru gidiyorsa araç frene dokunmamız lazım veya en azından gazdan ayağımızı çekmemiz lazım. Böyle anlamsız bir maliye politikası var yani bunu anlamak hakikaten mümkün değil. Burada da aslında yaşadığımız makroekonomik bozulmaların temelinde bu maliye politikasının düzgün yönetilememesi var, bunu bir mantığa oturtmama var.

Şimdi, diğer bir husus, tabii, makro maliye politikası, iktidarın koyduğu makro amaçlara hizmet etmek durumunda “Enflasyonla mücadele yapacağım.” diyorsan mesela, “Cari açığı azaltacağım.” diyorsan veya “Yoksulluğu gidereceğim.” diyorsan yani bunlara hizmet eden bir bütçe olması lazım. Buraya da bakıyorsunuz, burada o da yok. Az önceki söylediğimin aslında biraz açılımı oluyor bu yani “Enflasyonla mücadele edeceğim.” dediği bir yılda, enflasyonun çok yüksek olduğu bir yılda maliye politikasında ciddi bir genişleme görüyoruz; bunların olmaması lazım. Tabii, makro hedefler ile bazen de sosyal kesimlerin veya toplumun ihtiyaçları arasında bir çelişme olur yani işte yoksulluk, şimdi olduğu gibi, şimdi bütçe açığımız fazla. Normalde ne yapmak lazım? Bütçe açığını kırmak gerekiyor ama öbür taraftan işte uygulanan politikalar nedeniyle aşırı bir yoksullaşma var, alım gücünde aşırı bir düşüş var. Toplumun beklentisi de maliye politikasının genişlemesi yönünde. İşte o ince ayarı yapma marifetidir maliye politikası. Hükûmetlerden bunların yapılmasını bekliyoruz ancak bugüne kadar bunun çok düzgün bir şekilde yapıldığını ifade etmek maalesef çok zor yani kimi zaman aşırı şekilde sıkma, kimi zaman da aşırı şekilde genişleme yönünde bir maliye politikası uygulanıyor.

Şimdi, bu cümleden olmak üzere biraz asgari ücret konusuna değinmek istiyorum çünkü benim gördüğüm kadarıyla bu asgari ücretin karar vericisi tabii Sayın Cumhurbaşkanı olmakla birlikte ama esas herkes Sayın Mehmet Şimşek’in gözünün içine bakıyor “Bu asgari ücret işi ne olacak?” diye. Şimdi, önce şunu söyleyeyim: Sayın Bakan da bu ifadeyi çok kullanıyor, hani “Enflasyon farkı veriyoruz, enflasyona işte emekliyi, ücretliyi, memuru ezdirmiyoruz.” diyorsunuz; bu, yanlış bir ifade Sayın Bakan. Yani şöyle düşünün: Ocak ayında başlıyoruz, sıfırla başlıyoruz veya 100’le başlıyoruz diyelim ocak ayında. Normal artışımızı aldık, ondan sonra temmuza kadar maaşımız 100 olarak devam ediyor, değil mi? Ama enflasyon altı ay beklemiyor, enflasyon ocaktan itibaren şubat, mart diye böyle artarak gidiyor. Temmuzda geldiğimizde diyelim ki öngörülen enflasyona göre yüzde 30’luk bir fark oluştu. Temmuzda o farkı veriyorsunuz ama ocak ile temmuz arasındaki her ay oluşan o enflasyondan, maaşın sabit kalmasından kaynaklanan bir refah kaybı var. Orada her defasında bir üçgen oluşuyor, refah kaybı üçgeni. Temmuzda telafi edebilirsiniz ama altı aylık kayıp ne olacak, altı aylık alım gücü düşüklüğü? Dolayısıyla bunları öngörerek ocak ayı ayarlamalarının yapılması lazım.

Şimdi, asgari ücrette sizden beklentimiz şu: Normal asgari ücretin, şu anda 11.400 liranın üzerine hangi rakamı verirsiniz verin bana göre bir anlamı yok. Bir defa, bazı düzeltmemiz lazım. Açlık sınırının altında bir asgari ücreti kabul etme imkânı yok. Bakın, geçen yıl kümülatife baktığımızda asgari ücret açlık

sınırının toplamda, bir yıl toplamında 18.610 lira altında olmuş yani çalışanın asgari ücretini topladığınızda aldığı para on iki aylık açlık sınırının 18.610 lira altında. Bir defa bunu telafi eder misiniz, etmez misiniz bilmiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) – Bitireceğim.

Ancak şu laf çok tehlikeli: “Biz asgari ücreti ocakta bir defa vereceğiz.” Ya, bu kadar yüksek enflasyon döneminde asgari ücretin bir defa verilmesi diye bir şey olamaz; işte az önceki söylediğim refah kaybının on iki ay boyunca sürmesi anlamına gelir; bir kere bunun 2 defa olması lazım.

Hedef enflasyon işi yanlış. Hedef enflasyonu doğru koyarsanız hedef enflasyona göre verebilirsiniz ancak tabii oluşacak refah kaybını yine telafi etmek kaydıyla ancak orada manşet enflasyon değil de gıda enflasyonunun esas alınması lazım. Dediğim gibi, bir de az önce söyledim, bunun bazı asgari ücret olmamalı, asgari ücret artışı yapacağımız zaman bazı açlık sınırı olması lazım. Şu anda aralık ayı itibarıyla 3 bin lira asgari ücret açlık sınırı altında kalacak. Bir defa bu bazı düzeltereğiz ve altı ay boyunca veya on iki ay boyunca açlık sınırının üzerinde bir asgari ücreti çalışanlarımıza vermemiz gerekir diye duygularımı, düşüncelerimi sizinle paylaşmak istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Şimdi, üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Feti Yıldız’a aittir.

Sayın Yıldız, buyurun.

MHP GRUBU ADINA FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, PKK’lı hainler tarafından şehit edilen kahraman askerlerimize Allah’tan rahmet, aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Türkiye’nin siyasal anlamda sömürgeci, ekonomik anlamda yağmacı, kültürel olarak asimilasyoncu bir devlet olduğunu iddia eden ahlaksızlara sabrımızı fazla taşırmayın diyorum.

Sayın milletvekilleri, demokrasimizi daha da güçlendirmek için başta yeni bir anayasa olmak üzere yasal ve idari birtakım düzenlemeler yapılmasını gerekli görüyoruz. Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun, millî ve manevi değerlerden ilham alan, bize özgü yeni bir anayasaya kavuşmalıdır. Bu, milletimize ve gelecek nesillere karşı ertelenemez bir görevimizdir. Türkiye’nin yakaladığı siyasi istikrarı, ekonomik tecrübesi, demokrasi tecrübesi, tüm toplum kesimlerinin bu konuya yaklaşımı yeni bir anayasa yapmaya uygundur.

Sayın milletvekilleri, birçok hukuk kuralı aslında bir ahlak kuralıdır. Bu gerçeği bıkmadan usanmadan tekrarlayacağız. Hakikati yitiğimizi arar gibi arayacağız. Cumhuriyetin 100’üncü yılında cumhuriyetin kurucu değerlerine, milletimizin egemenlik haklarına hürmetin gereği olarak 100 maddelik anayasa önerimiz “Başlangıç” ile “Genel Esaslar” “Temel Hak ve Görevler” “Cumhuriyetin Temel Organları” ve “Son Hükümler” şeklinde 4 kısım ve 100 maddeden oluşmaktadır. “Başlangıç”a “Allah’ın lütfu, kardeşlik ruhu ve vatan sevgisiyle varlık bulmuş biz Türk milleti” düsturuyla giriş yapılmış, devletin şekli ve nitelikleri aynen korunarak 1’inci maddede ele alınmış, maddenin son fıkrasına “Bu madde değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez.” hükmü konulmuştur.

Hak ve hürriyetler en geniş şekilde güvenceye kavuşturulmuş; hürriyetin esas, sınırlamanın istisna olduğu yaklaşımı gerçek anlamıyla buluşturulmuştur.

Cumhuriyetin temel organları “Yasama” Yürütme” ve “Yargı” başlığıyla düzenlenmiş; yasama organı için millî birliği sağlama, yürütme için kurumsallaşmış başkanlık sistemi yargı için bağımsız ve tarafsız yapılanma anlayışı ön plana çıkarılmıştır.

Gazi Meclisin Başkanına da millî uzlaşmanın sağlanması ve siyasi krizlerin çözümünde ara buluculuk görevi verilmiştir. Yine, milletvekili dokunulmazlığı ve düşme sebeplerine dair belirsizlikler giderilmiştir.

Sayın milletvekilleri, başkanlık sistemi, yeni “Anayasanın bütünlüğü içinde başkanla birlikte 2 başkan yardımcısının seçilmesini öngörmüştür. Başkanlık kabinesi anayasal statüye dâhil edilmiş, hükümet programının Meclise sunulması yöntemi getirilmiştir. Yeni anayasada üniter devlet ilkesine açıkça yer verilmiştir. İdari yapılanmada il esası korunmuştur.

Yeni bir kurum olarak Türkiye İyikat kurumu önerilmiş ve Merkez Bankası anayasal kuruluş hâline getirilmiştir. Anayasa Mahkemesinin, bildiğiniz gibi, norm denetimi, bireysel başvuru, Yüce Divan yargılamalarından siyasi parti kapatma davalarına kadar çok sayıda görevi vardır. Anayasa teklifimizde Yüce Divan yargılaması ve siyasi parti kapatma davalarını “Yüce Divan” adıyla oluşan yeni bir mahkemeye verilmesi düşünülmüştür. Yüksek mahkemeler başlığı altında Sayıştay ve Yüksek Seçim Kurulunun statüleri yeniden açıklığa kavuşturulmuştur. Yargıya ilişkin üye seçiminde Gazi Meclisin yetkileri genişletilmiştir.

Değerli milletvekilleri, siyasetin ahlaki bir temele dayandığı, demokratik olgunluk ve uzlaşma kültürünün egemen olduğu bir siyaset anlayışını hâkim kılmak hepimizin görevidir. Anayasa’da yer alan temel ilkeler çerçevesinde kalmak şartıyla her siyasi partiye teşkilat yapısının işleyişini belirleme hakkı tanınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, milletvekillerinin ve siyasi partilerin çalışmaları tüm yönleriyle etik esaslara bağlanmalı ve siyasi partiler ile parti yöneticilerinin siyasi faaliyetlerine ilişkin gelir kaynakları ve seçim harcamaları etkin bir biçimde denetlenmeli ve kamuoyunun bilgisine sunulmak için düzenleme yapılmalıdır. Siyasette kirlenmeyi tetikleyen unsurlardan biri olan siyasetin finansmanına ilişkin tartışmalar böylece son bulacaktır. Milletvekili dokunulmazlığı kamu vicdanının kabul edeceği makul esaslara bağlanarak belli durumlar dışında kaldırılmalıdır. Milletvekillerinin işlediği suçlar sebebiyle hazırlanmış ve karma komisyonunda bekleyen fezlekeler gündeme alınarak kesinlikle sonuçlandırılmalıdır.

Sayın milletvekilleri, yine önemli bir konu, kamuoyu araştırma şirketleri -bildiğiniz gibi- sipariş üzerine raporlar yayınlıyor ve istediği partiyi istediği ölçüde gösterip hasım olduğu partiyi de yani olduğunun çok altında gösterebiliyor. Yani, bunun için, manipülasyon için dolaşıma sokulan bu sahte bilgiler modern demokrasinin vazgeçilmez operasyon unsuru hâline gelmiştir; bu sahtekârlığa karşı bir düzenleme yapmak şarttır. Kamuoyu araştırmaları yüksek, bilimsel ve ahlaki standartlara uygun olarak gerçekleştirilmeli, kanunla belirlenecek ilkelere aykırı olarak “araştırma” adı altında kamuoyunu bir kuruluş, bir kurum, ürün, hizmet, ideoloji veya kişi hakkında olumlu ya da olumsuz yönlendirmek veya etkilemek amacıyla yalan, yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgiler sunan kamuoyu şirketlerinin sorumlularına caydırıcı cezalar getirilmelidir.

Sayın milletvekilleri, 1973 yılında yürürlüğe giren Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün çeşitli maddelerinde birçok değişiklik yapılmış ve İç Tüzük’ün sistematigi bozulmuştur. Meclis İçtüzüğü yeni bir anlayışla ele alınmalı ve Meclis çalışmalarında kurumsal yeniliklere ihtiyaç olduğu açıktır. İç Tüzük değişikliğiyle gözetilmesi gereken temel ilke, etkin, verimli ve kaliteli, sağlıklı bir şekilde çalışma düzeninin ortaya konulmasının sağlanması olmalıdır.

Yine, biliyorsunuz, sayın milletvekilleri komisyonda yasama ve denetim sürecinin odağını teşkil etmektedir. Faaliyetler Genel Kurul yerine komisyonlarda şekillenmeli ve komisyon odaklı yasama süreci yasama faaliyetlerinin kalitesini artıracaktır mutlaka.

Son olarak bir iki hususu daha belirtmek istiyorum. Kırk yılın üzerinde ceza avukatlığı yaptığım için bana cezaevlerinden günde onlarca haber geliyor. Sayın Başkanım, şikâyetlerin hemen hemen tamamı infaz sistemiyle ilgilidir. İnfaz kurumumuz, İnfaz Kanunu'muz yamalı bohçaya dönmüştür; evet, çok değiştirilmiştir. İnfaz hesaplanmasında ve müddetname düzenlenmesinde kıdemli yargıçlar da dâhil olmak üzere zaman zaman hatalı düzenlemeler yapılmaktadır. Tüm ihtiyaçlara cevap verecek kalıcı bir İnfaz Kanunu yapmanın da zamanı gelmiştir.

Yine, değerli arkadaşlar, cezaevlerinde yaşlı, tek başına ihtiyaçlarını karşılayamayacak durumda olan, hasta olan ve bu durumları doktor raporuyla sabit olan hükümlülere de çeşitli infaz sistemleri uygulanmalıdır. Bu tamamen insani bir durumdur. Bunun A şahsı, B şahsı olmasının; siyasi kimliğinin, kişiliğinin de hiçbir önemi yoktur diyorum.

Bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diler, hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e aittir.

Sayın Eren, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta Diyarbakır kentinin seçilmiş Belediye Eş Başkanları olmak üzere cezaevlerinde tutsak edilen arkadaşlarımızı en içten duygularıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vekili olduğum Diyarbakır kentinin dokuz bin yıllık bir tarihi var. Bu tarih boyunca Hititler, Asurlular, Aramiler, Urartular, İskitler, Medler, Persler, Moğollar, Makedonlar, Romalılar, Sasaniler, Bizanslılar ve son olarak da Osmanlı İmparatorluğu egemen olmuş ve yıllarca bu kenti yönetmişler. Ancak dokuz bin yılda Diyarbakır'a hiç kimse kayyumlar kadar zarar vermemiştir. Cumhuriyetin, demokrasinin, seçme ve seçilme hakkının, anayasanın olmadığı dönemlerde dahi Diyarbakır kenti daha fazla adil yönetilmiştir. Evet, dokuz bin yılda yapılmayan Diyarbakır kayyumu büyük bir maharetle yedi yıl içerisinde yapmayı başarmıştır. Diyarbakır'da çiftçilerin sorunu dururken; esnaf kan ağlarken; uyuşturucu kullanımı yaşı 12 yaşın altına inmişken; insanlar pazarda sebze artıkları toplarken; Diyarbakır'daki depremde iş yerlerini, evlerini kaybeden binlerce insan sefalet içerisinde yaşarken; 21'inci yüzyılda hâlâ okulu olmayan, yolu olmayan, suyu olmayan köyler dururken kayyumlar yağmalama ve talan derdinde. Bu sorunları çözmek yerine, maalesef, belediyenin, Diyarbakır halkının kaynaklarını çalma peşinde. Bakın, kayyumlar, belediyelere ait arsaları, dükkânları ve taşınmazları değerinden çok ucuza satıyor, bu yerler çok düşük fiyatlara belki kırk dokuz yıllığına kiralanıyor, ihalelerde usulsüzlükler yapılıyor, hukuksuz devirler yapılıyor, usulsüz işlemler yapılıyor, liyakatsiz atamalar yapılıyor yani Diyarbakır halkının malını ganimet olarak görüyorlar.

Bakın, yerel seçimler yaklaştıkça iktidar ve onun sömürge valileri o kadar arsızlaştılar ki gelecek olan belediye başkanlarımıza tek söz bırakmamak için her türlü hileye ve oyuna başvuruyorlar. Çok kısa bir süre önce yapılan devirlerden bahsetmek istiyorum: Bakın, belediyelerin organize sanayi bölgelerindeki hisselerini Valilik kendisine devretti. Belediyenin Diyarbakır Karaca'daki Organize Sanayi Bölgesi hisseleri ve Diyarbakır Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'ndeki hisseleri Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına devredildi. Peki, kim bu kurum? Diyarbakır Valiliğine bağlı bir kurum yani

hisseler kendisine veriliyor. Bunu da belediye meclis kararı diye bize yutturmaya çalışıyor. Bu 5 kişiyle alınmış olan kararlar -kayyumun tayin etmiş olduğu daire başkanları, hiçbir Diyarbakır halkının iradesiyle seçilmiş belediye meclis üyeleri değil- al gülüm ver gülümü oynuyorlar maalesef. Bununla da bitmiyor devirler tabii. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinin kaynaklarıyla 19 milyon 836 bin TL harcanarak yenilenen Diyarbakır Devegeçidi Piknik Alanı bedelsiz bir şekilde İl Millî Eğitim Müdürlüğüne devredildi. Yine, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine ait olan Lice Spor Kompleksi bedelsiz bir şekilde İl Spor Müdürlüğüne; yine, Lice Belediyesine ait olan 1.400 metrekaresel bir arsası İlçe Emniyet Müdürlüğüne bedelsiz bir şekilde devredildi. Kayyumlar AKP'nin yolsuzluk ve hırsızlıktaki son durağıdır. Kayyumlar bu çağın yavuz hırsızdır ama size, ev sahibinin halkımız olduğunu, bizler olduğunu hatırlatacağım.

Bakın, kendi evimizde, kendi topraklarımızda, kendi dilimizde konuştuğumuzda “Evinize gidin.” diyen AKP zihniyetinin tayin etmiş olduğu kayyumlar Kürtçe tabelaları yani o köy yollarına giden Kürtçe tabelaların tamamını kaldırıyorlar. Kayyum tayin edilen belediyelerden biri de Bismil Belediyesi. Bismil Belediyesinin girişinde eskiden “...”(*) Kürtçe bir tabela yazılıydı yani “Hoş geldiniz.” Kayyum ne yaptı? Bu Kürtçe tabelayı kaldırdı, yerine Türkçe “Hoş geldiniz.” Yazdı; bir de yetmedi, bunun yanına ne yazmış biliyor musunuz? “Bismil’de mutluyum.” Şimdi, Bismil halkı adına söylüyorum, Diyarbakır halkı adına ben söylüyorum, ben cevap veriyorum: Siz bunu yaparken Bismillilere sordunuz mu? Onların mutlu olup olmadığını sordunuz mu? Onlar adına ben söz veriyorum, ben anlatıyorum, diyorum ki: “...”(*)

Değerli milletvekilleri, kayyumlar bir taraftan kaybedecekleri belediyelerin kaynaklarını yağmalarken diğer taraftan da yüzlerce asker ve polisi aynı adrese taşıyarak seçimi sandıkta değil, sandık öncesi, seçim öncesi hilelerle kazanmaya çalışıyor. Bakın, 2019 yerel seçimlerinde 1.757 oyla kazandığımız bir belediyeyi düşürmek için, kaybetmemizi sağlamak için 1.762 seçmeni Kulp ilçesine kaydirmışlar, altı ay önce olmayan bir adrese bugün 1.062 seçmen kaydetmişler. Tabii, bunun gibi onlarca, onlarca adres verebilirim, adreslerin numarasını bile verebilirim. 1.062 seçmenin kaydedildiği bir yerde sadece 13 kişi önceki seçimde oy kullanmış, 13 kişi Kulplu, onun dışındakilerin tamamı oraya yeni kaydedilmiş askerler. Yine, Kulp Uzunova Mahallesi Sivrice Sokak 55 numara, Zeyrek Mahallesi 5 numara, Hamzalı Mahallesi 55 numara; çoğaltabilirim. Yine Hazro ilçemize 802, Eğil ilçemize 1.216 seçmen taşınmış; bunların hiçbirisi Hazrolu değil, hiçbirisi Eğilli değil, tamamen dışarıdan getirilmiş, kaydedilmiş asker ve polisler. İktidar çıksın bunları yalanlasın. Çıkabilir mi, anlatabilir mi? Anlatamaz. Gelin, buyurun, gidelim bir komisyon kuralım, bizi komisyona almayın, siz gidin araştırın; bunların hepsini çok rahat göreceksiniz.

Değerli üyeler, bunları iktidara, iktidarın vekillerine anlatmıyoruz, biz iktidardan çoktan ümidi kestik, onların demokrasi, seçme ve seçilme hakkına olan inançlarını yitirdiklerini çok iyi biliyoruz; biz muhalefet vekillerine yani CHP’ye, yani İYİ Partiye, yani Saadet Partisine sesleniyoruz: Bunlar Kürt’e yapılanca meşru ve hak mı kabul ediyor; aman ses çıkarmayalım, nasılsa onlar bunu hak ediyor mu diyorsunuz? Seçmen taşınmış hiç önemli değil, Kürtlere sadece seçme hakkı bile çok, eğer onlar yönetilecekse biz mi yöneteceğiz diyorsunuz? Ancak, şunu çok iyi bilmelisiniz: Bugün sessiz kaldığınız bütün haksızlıklar bir gün sizi de bulacak. Bu ülkede hukuksuzluk yapılacaksa önce Kürtlere yapılır, sonra muhalefete sıra gelir, muhalefete yapılır.

Sesleniyorum, size sesleniyorum; CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisine sesleniyorum: Siz eğer Eğil’e, Kulp’a, Hazro’ya, Şırnak’a, Iğdır’a ses çıkarmazsanız, yarın bu iktidar gelir, sizin kazandığınız belediyelere el koyar, kayyum tayin eder, belediyenin kaynaklarını talan eder.

Bakın, ey CHP’liler, göz göre göre yapılan bu haksızlığa ses çıkarmayacak mısınız? O zaman yarın Bandırma Belediyesini, Söke’yi, Elmadag’ı, Merzifon’u, Amasra’yı, Mengen’i, Nilüfer’i seçmen taşıyarak aldıklarında derdinizi anlatabilecek misiniz?

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Ey İYİ Partili vekiller, yarın Demre’yi, Elmalı’yı, İncirliova’yı, Nazilli’yi, Susurluk’u, Eceabat’ı, Gökçeada’yı farklı il, ilçelerden taşıdıkları seçmenlerle aldıklarında söz söyleyebilecek misiniz?

Ey Saadet Partili vekiller, sizin bir sözünüz olacak mı, buna karşı sessiz mi kalacaksınız? O vakit Kâhta’ya, Eleşkirt’e, Çüngüş’e, Hasanbeyli’ye, Pamukova’ya, Çanakçı’ya, Tavşanlı’ya, Kızılağaç’a asker ve polisler taşınarak halk iradesi gasbedildiğinde “Bu seçimler adil.” diyebilecek misiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eren, lütfen tamamlayın.

SERHAT EREN (Devamla) – Belki de yapmışlar, ruhunuz bile duymamıştır; size araştırmanızı öneririm ben.

İşgalci ve sömürgeci mantığıyla Kürt’e ait ne varsa el koyanlara, yağmalayanlara, talan edenlere, bu kadar açıktan göz göre göre hile yapanlara, ilçe ve illerin geleceğiyle oynayanlara, bu iktidarın hilelerine, YSK’ye karşı bugün söz kurmayacaksınız da ne zaman söz kuracaksınız?

Sayın Başkan, son olarak, sözlerimi bitirirken, iktidarın tüm hilelerine rağmen, muhalefetin tüm sessizliğine rağmen halkımız sandıkta gerekli cevabı verecektir; biz kazanacağız, kayyumlar gidecek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Eren.

Beşinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan’a aittir.

Sayın Yazgan, buyurun.

CHP GRUBU ADINA AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Irak’ın kuzeyinde terör örgütü PKK tarafından yapılan hain saldırıda şehit olan kahraman askerlerimize Allah’tan rahmet, ailelerine ve Türk Silahlı Kuvvetlerimize başsağlığı diliyorum; milletimizin başı sağ olsun.

Dün yaşanan çatışmalar sonrasında kahraman Mehmetçiklerimizin aile evlerine acı haber düştü. Bu keder tüm ulusu sardı. Her ne kadar haber bültenlerinde sayıdan ve rakamdan ibaret gösterilseler de her birinin arkasında bıraktığı bir hikâye, bir aile, bir eş, bir gelecek, aydınlık ve güçlü bir Türkiye hayali vardı. Bu, onlarla beraber gitti, gitti. Onların geride bıraktıkları yüce Türk ulusuna emanettir. İşte, bu vesileyle, bugün burada ekonomi üzerine yapacağım konuşma daha müreffeh ve huzurlu bir Türkiye oluşturabilme çabasının gerekçesidir. Bazı anlar, zamanlar vardır, insanın içinden bir kelime dahi etmek gelmez, insanın boğazında kelimeler düğümlenir; yine böyle bir zamandan geçiyoruz. Yine, bu vatan evlatları gibi, milletimizin bize verdiği görevi yapmak için konuşmama başlıyorum; bir kez daha milletimizin başı sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, bakın, sene 2011, ne demiş iktidar partisi: “Türkiye, gayrisafi yurtiçi hasıla büyüklüğü bakımından dünyanın ilk 10 ekonomisi içerisinde yer alacak.” Gelinek noktada, sizin arka arkaya göreve gelen ekonomi bilmez bakanlarınız sayesinde ülkemiz ilk 20’de kalma mücadelesi veriyor. Bunun da ülkemizin içinden geçtiği beka mücadelesinde en önemli savaş alanlarından biri olduğunu unutmamalıyız.

Yine “Enflasyon ve faiz oranları kalıcı biçimde düşük ve tek haneli rakamlara inecek.” demiştiniz. İşte 2023 yılının sonundayız, geçtiğimiz günlerde bu kürsüden Hazine ve Maliye Bakanını dinledik, Bakanın enflasyon vaadi önümüzdeki yıl yüzde 36’ya düşürmek; kısmet olursa tabii. 2026’da tek haneli rakamlara düşüreceklermiş; o da tabii bilimsel ölçütlerle değil -parantez içinde- güvenilmez TÜİK’in verilerine

dayanarak. Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz. Hükümetin enflasyon karnesi ortada; şüphesiz, enflasyon genel bir kötü yönetim göstergesidir. Enflasyonun yüksek olduğu yerde ne ahlaktan ne güvenlikten ne bekadan ne huzurdan bahsetmek mümkündür ve geçtiğimiz beş yılda Türkiye ekonomisi arka arkaya kalp krizi geçiren ancak bir türlü gerekli müdahalenin yapılmadığı bir hasta görüntüsü vermektedir.

Değerli milletvekilleri, bir diğer 2023 hedefiniz olan kişi başı gelir hedefine bakalım: Burada 2023'te kişi başına gelir 25 bin dolar olarak hedeflenmiş; geline nokadaysa emekliyi 5 bin liralık sadakayla avutmaya çalışan, gençlerine iş ve gelecek umudu vadedemeyen bir yönetimle karşı karşıyayız. Çalışan kesimlerde de bu durum farksız; bakın, aynen aktarıyorum, Tuzla'da bulunan bir metal fabrikasında çalışan Serhat ne diyor: "21 yaşındayım, hayatımda hiç sinemaya gitmedim, tatil yapmadım; gitmek isterim ama imkânım olmuyor. Tatilde fındığa çalışmaya gidiyoruz, onu yapmasak yıl içinde zorlanırsınız." diyor. Burada bakanlar çıkıyor, sırasıyla konuşuyor; ne derlerse desinler boş, hakikat ortada. Kimi gencimiz vatan için, ülkesi için gözünü kırpmadan şehit düşüyor, geride kalan gençlerimiz de Serhat'ın omuzlarında taşıdığı bu ağır yükü taşımaya devam ediyor. Sizin görmezden geldiğiniz hakikat, milyonlarca gencin umutsuzluğunda gizlidir.

Süslü laflarla, büyük lansmanlarla duyurduğunuz 2023 yılı geldi geçti. Hâlen daha her gün yeni bir şehit haberiyle kahroluyoruz, emeklisi perişan, çiftçisi pamuk ipliğinde, işçisi, genci, öğrencisi umutsuz; gencinden yaşlısına, kadınından erkeğine, okul çağındaki çocuğundan ömrünü milletine feda etmiş emeklisine dek herkes yarına dair kaygıyla dolu. Ülkemizi öyle bir noktaya getirdiniz ki laik desen laik değil, hukuk devleti desen hukuk devleti değil, sosyal devlet desen sosyal devlet değil, güvenli desen güvenli hiç değil.

Değerli milletvekilleri, bugün, burada, Parlamentonun temel kuruluş mantığına ilişkin bütçe hakkı üzerine toplandık. Tabii, bütçe hakkının, kamu bütçesinin diğer tarafında da vergi ve yükümlülükler var. Hükümetin kamu bütçesi ve vergi denklemine yaklaşımını memleketim Edirne üzerinden tariflendirmek isterim. 2023 yılı Kasım ayına kadar Edirne ilinde tahakkuk eden vergi 13 milyar 693 milyon lira. Öte yandan, Edirne İli 2023 Yılı Yatırım Programı'na göre, 2023 yılı için devam eden projelere ayrılan ödenek 6 milyar 482 milyon; kaldı ki bu yatırım bütçesinin 5 milyar liralık büyük bir kısmı Tekirdağ, Kırklareli, İstanbul, Edirne illerini kapsayan Halkalı-Kapıkule tren yolu için ayrılmış durumdadır. Halkalı-Kapıkule tren yolu için ayrılan 5 milyar liranın 2,5 milyar lirası yani yarısı doğrudan Avrupa Birliğinden hibe olarak alınmıştır, geriye kalan 1 milyar 482 milyon liralık yatırım bütçesi -ki bu da deve de kulak kalır- özetle, Edirne'nin ödediği verginin yüzde 10'una tekabül ediyor. Edirne'nin ödediği vergi çeşitli sebeplerle 5'li çeteye rant olarak aktarılmış; uçak inmeyen hava alanlarına, araç geçmeyen köprülere ve otoyollara gitmiştir. Yine, bir tarım kenti olan Edirne'de DSI'ye ait sulama projelerine ayrılan ödenek sadece 316 milyon lira. Bu projeler içinde en yakın tarihli bitirileceği vad edilen projeler 2016'dan beri yapımı devam eden İpsala Karaağaç Barajı, 2007 yılından beri yapımı arapsaçına dönen Meriç Çakmak Barajı'nın birinci merhalesidir; zaten on altı yıldır devam eden bir projede vad edilen bitiş süresi de 2026. Edirneliler bu projeler için "Sonu 2023 hedeflerine benzemese bari." diye kaygılarını dile getiriyor; benden size söylemesi.

Edirneli çiftçi, üretici vergisini tıkr tıkr öderken, karşılığında gerekli altyapı yatırımlarını ve teşvikleri beklerken siz bu paraları, vatandaşın alın terini Sudan'a, Venezuela'ya, Nijer'e götürdünüz ve batırdınız. On yıl oldu Sudan'da sulu tarım projesi başlayalı; on yılın sonunda, kurulan şirket tasfiye edildi oysa o bütçeyi yerli tarımı kaldırmak için kullansaydınız bugün en azından çiftçinin cebinde para, halkın sofrasında ucuz gıda olurdu. Ülkeyi getirdiğiniz durumda, benim Edirneli vatandaşım vitrinlere umutsuzca bakarken ilimizin ekonomisini ayakta tutan yabancı turist onların gözünün önünde bagajlarını dolduruyor.

Değerli milletvekilleri, maalesef, Hükümet için millîlik, yerlilik, milliyetçilik hepsi kuru hamasetten ibaret. Konuşunca mangalda kül bırakmayanlar gelsin de serhaddeki Edirne'nin ecdat yadigarlarını bir görsünler. Geride bıraktıkları ülke, evlatları Irak'ta şehit olan, milyon dolarları Sudan topraklarına gömülen bir ülke. Bu vatandaşın hakkı maalesef size helal değil. İşte tüm bu sebepler bizim, Cumhuriyet Halk Partisinin bu bütçeye “hayır” demesinin gerekçesidir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yazgan, teşekkür ediyorum.

Şimdi şahısları adına birinci söz, Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'a aittir.

Sayın Kaynak, buyurun.

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, kahraman şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralı askerlerimize de acil şifalar diliyorum. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Bugün 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Ekranları karşısında bizleri izleyen değerli hemşehrilerimi, aziz milletimi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bu son günlerde olan olaylardaki -tabii ki bunların bir tanesi de Türkiye'de olan bu son terör olayı- esas kuklacıdan başlamak istiyorum: Bu işlerin bütün başı, sonu, ortası, hepsi Amerika Birleşik Devletleri'dir. Yeryüzünde hiçbir terör örgütü Amerikan silahı olmadan bir gün yaşayamaz, yeryüzünde hiçbir terör örgütü fikri, niyeti, zikri ne olursa olsun, ideolojik görüşü ne olursa olsun Amerikan yardımı ve Amerikalıların kontrol ettiği Japonya'dan gelen Toyota arabalarının üzerine koyulan makineler olmadan asla yaşayamaz. Amerika Birleşik Devletleri'nin amacı kaos yaratmaktır ve kaos yaratarak ülkeleri kontrol altında bulundurur. Bunlardan en önemlilerinden bir tanesi Türkiye Cumhuriyeti'dir çünkü Türkiye Cumhuriyeti kendilerine göre dinamik bir devlettir. Dinamik devletlerin anlamı da şudur: Kendi ayağa kalktığında çevresindeki diğer ülkeleri de etkileyebilecek olan ülkelerdir. Buna peşinden katılacak ülkelere de “katalizör ülkeler” denilir. Dinamik ülkelerin bazı şartları vardır ama en önemli şartı imparatorluk geçmişi olmasıdır. Herhangi bir devlet eğer imparatorluk aklı varsa tekrar, yeniden geri gelme kabiliyetine ve gücüne sahiptir. Böyle bir devletin Amerika Birleşik Devletleri tarafından hedef alınması ve sürekli kontrol altında tutulması kadar doğal bir şey yoktur. Bunun etkin unsurlarından bir tanesi de “hard power” yani sert güçtür. Sert güç, Amerika tarafından iki şekilde uygulanır: Bunlardan bir tanesi normal, düzenli askerî birlikler; diğeri ise terör örgütleri. Herhangi bir ülkenin büyümesinden her sene yüzde 3 kesmek istiyorsanız bir terör örgütünü o ülkenin başına bela olarak salabilirsiniz ve bu dünya hâkimiyeti için, kendileri için... Yani ben size şöyle bir örnek vereyim: Bugün yeryüzünün sadece yüzde 8,5'ünü kapsayan Anglosakson nüfusu dünyanın bütün kaynakların yüzde 82'sine sahiptir, bu kadar açık ve net söylüyorum. Yeryüzündeki bütün kaynaklarının bu kadarını kontrol ederler, hâlâ daha doymaz ve yenilerini isterler. Herhangi bir ülke, kendilerinin istekleri haricinde bir fikir ileriye sürerse o ülkeyi hedefe koyarlar ve sert gücün bazı unsurları vasıtasıyla da bu işi durdurmaya çalışırlar; biraz önce söylediğim gibi, terör bunların en önemlilerinden bir tanesidir. Eğer terör bu işi bitiremezse esas güç devreye girer. Esas güç, Türkiye'de devreye girdi mi? Evet efendim, girdi. Son yıllarda Yunanistan'a yapılan bütün üsler ve yatırımlar aynı çerçevede değerlendirilmelidir.

Türkiye sıradan bir devlet değildir ve ayağa kalktığı takdirde... Ben söylemiyorum, Brzezinski'den adım adım okuyorum, Samuel Huntington'dan adım adım okuyorum, diyorlar ki: “Eğer Türkiye ayağa kalkarsa dünya devriniminde değişiklik olur.” O yüzden “Dünya 5'ten büyüktür.” diyen bir lider var

ise, eğer “Ben her şeyin sahibiyim.” diye böbürlene böbürlene dolaşan bir insan grubuna “one minute” çekilebiliyorsa bu, dünyada bazı dengelerin değişmeye başladığı ve bunun da bu yabancı güçlerin radarına takıldığı anlamına gelir.

Biz çok değerli bir ülkeyiz ve biz hep bu bölgedeydik, hep de bu bölgede kalacağız. Gelen gidenlerin hepsine bakın tarihte, biz varken Elamlılar, Akadlar, Mısırlılar vardı, şimdi hiçbirisi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaynak, lütfen tamamlayalım.

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) – Beş yüz sene evvel olan Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Rusya yani Slavlar, Anglosaksonlar, Saksonlar veya Frenkler, bu ana unsur olan devletlerin hepsi bugün güçlerini yitirdi, bütün imparatorluklar güçlerini yitirdi, tek başına bir Amerikan imparatorluğu kaldı. Bu Amerikan imparatorluğu –çok affedersiniz- kanırta kanırta bizden dünyayı ele geçirmek istiyor, gözlerimizin içerisine baka baka bütün kaynaklarımızı tek başına kullanmak istiyor ve buna karşı duran yeryüzündeki tek ülke Türkiye, tek lider Recep Tayyip Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Atatürk, Atatürk o! Yanlış öğrenmişsin, Atatürk o!

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) – Ben olayı bambaşka görüyorum, insanların bize söyledikleri gibi değil olay; küresel çerçeve bambaşka şeyler söylüyor. Biz çok ufacak bir iki konu üzerinde birbirimizi yemeye çalışırken bazen bakıyoruz ki en büyük düşünenler en büyük planlarını yapmışlar ve en yakınımızda dolaşıyorlar.

Teşekkür ediyorum efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaynak, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Gruplar olarak genelde alkış yapmıyoruz ama şu dikkatimizi çekti: “Recep Tayyip Erdoğan” deyince yas, hüznün her şey kalkıyormuş Sayın Başkan; kayıtlara geçsin. Bu ayıp da arkadaşlarımıza yeter.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Dayanamıyor arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, bugün Grup Başkan Vekillerimizle görüştüğümüzde yaşanan olaylar nedeniyle alkış olmaması hususunda da bir mutabakat var. Sonradan gelenler belki bunu bilmiyor olabilir. Bu konuda hassasiyet rica ediyoruz.

Şahısları adına ikinci söz, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş’a aittir.

Sayın Toktaş, buyurun.

HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muhterem milletvekili heyetini saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu kürsüde milletvekili sıfatıyla değil de Anadolu’nun bağrından çıkmış bir takdirin tecellisiyle bu kutlu Gazi Meclise gelmiş bir Türk evladı olarak sizlere seslenmek istiyorum. Ben Trabzon asıllı bir Bursalıyım. İlk ve ortaöğrenimimi İnegöl’de tamamladım, liseyi ise parasız yatılı sınavla kazandığım Ankara Tapu ve Kadastro Meslek Lisesinde okudum. Mesela çorabı mı devlet verdi benim; gömleğimi, parkamı ceketimi devlet verdi; pantolonumu hatta donumu, sabunumu devlet verdi; harçlığımı devlet verdi. Ben onun için minneti hep devlete duymuş, anamın ve merhum babamın “Allah devlete zeval vermesin.” sözünün kıymetini öğrenmiş, ortalama değerlere göre yetişmiş bir Türk evladıyım.

Çok muhterem arkadaşlarım oldu okuduğum okulda; mesela, Vartolu Kürt Reşat vardı, Muğlalı Yörük Bahri, Bursalı Boşnak Cüneyt, Hakkârili Zaza Abdülhekim vardı, Kayserili Çerkez Sinan vardı, Tuncelili Alevi Hıdır vardı. Hepsisiyle ilişkilerimiz hâlâ büyük oranda çok iyi bir şekilde devam etmektedir, hiçbir sorunumuz da yoktu. Çocukluğumda İnegöl’ün Süleymaniye Mahallesi’nde benim en yakın arkadaşlarım

Arnavut Adem, Abdullah, merhum Boşnak Ahmet, İsmet; bunlar çok yakın arkadaşlarımdı. Bugün bu Mecliste benim de tanıdığım, sizlerin de tanıyıp ve bildiğiniz, ana dili Gürcüce olan, Çerkezce olan, Arapça, Lazca, Arnavutça, Boşnakça Zazaca olan milletvekillerimiz var ve biz hepimiz aslında büyük Türk milletin birer parçası, bu ailenin mensuplarıyız.

Şimdi, ben buradan şu soruyu sormak istiyorum: Mesela, bizim askerlerimiz neden şehit oldu, neden şehit oldu? Bu kürsüde ısrarla ve sistematik bir şekilde Kürtçe propagandası yapılsın diye mi askerlerimiz şehit oldu? Bu kürsüde bebek katiline “sayın” diye güzellemeler yapılması için mi övgüler yağdırılsın diye mi bizim askerlerimiz şehit oldu? Ben burada bu işin muhataplarıyla polemik yaşamak için bunları söylemiyorum ama iktidarıyla muhalefetiyle herkesin üzerine düşen sorumluluğu alması için aslında söylüyorum. Bu memlekette bu söylemlere yüz veren, hukuki zemin hazırlayan, sözüm ona açılım sürecinin güzellemelerini lütfen hatırlayın, lütfen hatırlayın. Bu memlekette Habur’la, Oslo ve Dolmabahçe protokolüyle yaşatılanları lütfen hatırlayın. Bu memlekette “Başkan Apo’nun heykelinin dikeceğiz.” diyenlere kurultaylardan selam söyleyenleri lütfen hatırlayın.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Millet İttifakı’nı da hatırlıyoruz.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Masanın altındakini...

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Millet İttifakı’nı da hatırlıyoruz.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Muhterem milletvekilleri, burada önemli hatırlatmalar yapmak istiyorum. Terörü ve teröristi övmek açıkça suç değil midir? Sayın Başkan, Meclisimizin muhterem yönetimi, devlet; bunlar suç değil midir? Ben milletvekili değilken bazen izlerdim; Allah Allah, bu kürsüde nasıl olabiliyor bunlar, Türkiye Cumhuriyeti devleti, Meclis nasıl buna müsaade edebiliyor derdim ve burada gördüm ki ediyorsunuz Sayın Başkan. Allah aşkına, şu kürsüye çıkan ana dili farklı olan her milletvekili bir başka dilde konuşsa nasıl bir Meclis olur ya!

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Bravo!

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Bu ülkenin dili Türkçedir. Neden ısrarla böyle bir propaganda yapıyoruz, neden? Buna neden müsaade ediliyor? Başka parlamentolarda bu şekilde konuşmaların karşılığı ne olur sizce?

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Hiçbir şey olmuyor, hiçbir şey olmuyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Hiçbir şey olmuyor vallaha!

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Allah aşkına, bunları düşünmemiz gerekiyor. Allah devlete zeval vermesin. diyoruz ya, böyle giderse Allah devlete zeval verir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Toktaş, lütfen tamamlayın.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) - Bu konuda ben bütün Türkiye Büyük Millet Meclisini, bütün sorumluları siyasi mülahazaların dışında göreve davet ediyorum. Bir olursak güçlü oluruz; bölünürsek emin olun parçalanırız, namusumuzu dağlarda ararız. Bugün Suriye’ye bakın, Irak’a bakın. Büyük Türk milletini bölmeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

Heyete saygı sunuyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Toktaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Daniş Beştaş...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan yani söyleyecek çok söz var ama uzatmayacağım. Bu konuşmalarla ülkemizin, Türkiye'nin hiçbir sorunu çözülüyor. On yıllardır aynı konuşmalar yapılıyor ama bizim bu kürsüden “Ölümleri durduralım, çözüm...” demediğimiz gün yok. Yani iki cümle Kürtçe, Zazaca ya da Süryanice ya da Lazca konuşuldu diye insanlar ölmüyor; tam tersine, biz hamaset yaptığımız için, burayı yas evine çevirdiğimiz için, çözüm aramadığımız için şu anda acı çekiliyor, hepimiz acı çekiyoruz. Bu Parlamentonun görevi bir partinin diğerine parmak sallaması ya da siyaseten kutuplaştırması değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Herkes kendi partisinin programına, ilkelerine göre çalışır, demokratik siyasetini yürütür, halk teveccüh gösterirse gerekli desteği alır. Demokrasi dediğimiz böyle bir şeydir ve bunu dile bağlamak, bunu başka başka şeylere bağlamak dışarıdaki linci, hamaseti, milliyetçiliği, ırkçılığı yükseltmekten başka hiçbir şeye yaramaz ve bu da bizim derdimize derman olmaz. Bizim derdimiz, bu sorunu çözmektir. Gelin, sağduyuyla bu meseleyi tartışalım.

Teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, çok kısa bir uyarı yapmak isterim.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

6.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın 36 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Az önce kürsüde konuşan Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak, yanılmıyorsa, aslında bir tahlil yaptı; ABD'nin ya da diğer egemen güçlerin dünya coğrafyasında, Orta Doğu'da terörle ilgili emellerini, neden terörden beslendiğini, neden ülkeleri bölmek istediğini anlattı ama bir cümlesi bence yanlış, belki de o cümleyi kullanmak istemedi, tutanaklardan da çıkarılması gerektiğini düşünüyorum. Şöyle...

HALUK İPEK (Amasya) – Böyle bir usul yok Tüzük'te. Bütün konuşmaları, yanlışları burada Grup Başkan Vekilleri mi düzeltecek ya? Böyle bir düzen yok, böyle bir İç Tüzük de yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Evet, Grup Başkan Vekilleri düzeltecek.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

HALUK İPEK (Amasya) – Ya, kardeşim, İç Tüzük düzgün uygulansın.

BAŞKAN – Sayın İpek, lütfen...

HALUK İPEK (Amasya) – Bak, Sayın Başkan, bu Meclis...

BAŞKAN – Burayı ben yönetiyorum ve söz verdim.

HALUK İPEK (Amasya) – Tamam, biliyorum yönettiğini ama her konuşmacının konuşmasını Grup Başkan Vekili mi düzeltecek?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ya, yanlış olanı söylesin, yanlış olanı söylesin...

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Efendim, İç Tüzük’te benim bu konuşmaları düzeltmeye dair birçok hüküm var...

HALUK İPEK (Amasya) – Hayır, yok kardeşim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – ... ama senin oradan laf atacağına dair bir hüküm yok. Lütfen... (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALUK İPEK (Amasya) – Laf atma kültürü var ama o yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İşte, bakın, yani görüyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen son sözünüzü alalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, son sözümü söylüyorum. Konuşmacı şöyle bir cümle kullandı, Türkiye Cumhuriyeti’ni anlattıktan sonra Türkiye Cumhuriyeti’ne ne dedi? “ABD tarafından kontrol altında tutulmasını normal karşılıyorum.” Tutanaklara baksın, bunu çıkaracağından eminim çünkü bu Mecliste tutanaklarda öyle bir cümlenin olması hepimizi rahatsız eder.

Sen keşke düzeltseydin, seni rahatsız etseydi.

HALUK İPEK (Amasya) – Hayır, İç Tüzük’te böyle bir hüküm yok ya! Her konuşmadan sonra, Grup Başkan Vekilleri sürekli herkesin konuşmasını...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, İç Tüzük’te de...

HALUK İPEK (Amasya) – Yapamazsın, yok İç Tüzük’te böyle bir...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bir milletvekili “ABD tarafından Türkiye Cumhuriyeti’nin kontrol altında tutulmasını normal karşılıyorum.” diyebilir mi? Baksın, düzeltsin -eminim- beyefendice konuştu, düzgün konuştu, öyle bir şeyi kastetmeyeceğini düşünüyorum, tutanağa bir baksın diyorum.

HALUK İPEK (Amasya) – Sözcün söz aldığı anda gelir, konuşur burada.

BAŞKAN – Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, 16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16’ncı madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, böylece, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin maddeleri kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylama yarınki birleşimde, son konuşmalardan sonra yapılacaktır.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.26

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.55****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Değerli milletvekilleri, şimdi, program uyarınca 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin maddelerini sırasıyla görüşüp oylamalarını yapacağız.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 1’inci maddesini tekrar okuttuktan sonra oylarınıza sunacağım.

Yalnız, okutmadan önce bir hususu ifade etmek isterim. Bundan sonraki görüşmelerde hatiplerin sözünün sonunda bir dakika ilavesi Divan tarafından yapılmayacaktır; bütün arkadaşlarımızın bu hususa riayetlerini önemle rica ediyorum.

Şimdi 1’inci maddeyi okutuyorum:

**2022 YILI MERKEZİ YÖNETİM
KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ**

Gider bütçesi

MADDE 1- (1) 17/12/2021 tarihli ve 7344 sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 1.728.401.621.000 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 155.249.695.000 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 10.238.553.000 Türk Lirası, ödenek verilmiştir.

(2) Kanunların verdiği yetkiye dayanarak yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonrası 2022 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe giderleri 2.888.034.289.531,49 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin bütçe giderleri 344.139.538.593,21 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçe giderleri 12.815.610.584,15 Türk Lirası,

olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2022 yılı merkezi yönetim net bütçe gideri 2.942.747.714.595,65 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – Evet, 1’inci maddeyi daha önce kabul edilen cetvelleriyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi 2’nci maddeyi okutuyorum:

Gelir bütçesi

MADDE 2- (1) 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 1.448.944.742.000 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 19.623.651.000 Türk Lirası öz gelir, 136.708.735.000 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 156.332.386.000 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 10.062.295.000 Türk Lirası öz gelir, 176.258.000 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 10.238.553.000 Türk Lirası, olarak tahmin edilmiştir.

(2) 2022 yılı merkezi yönetim kesin hesap gelir cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 2.747.757.752.152,37 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 48.430.263.942,27 Türk Lirası öz gelir, 279.847.318.168,72 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 328.277.582.110,99 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 12.848.674.261,14 Türk Lirası öz gelir, 204.750.155 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 13.053.424.416,14 Türk Lirası,

olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2022 yılı merkezi yönetim net bütçe geliri 2.800.087.704.480,03 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – Şimdi madde üzerinde grupların ve şahısların söz taleplerini karşılayacağım.

Birinci söz, Saadet Partisi Grubu Adına Samsun Milletvekili Mehmet Karaman’a aittir.

Sayın Karaman, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şehitlerimize Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve aziz milletimize başsağlığı dileklerini arz ediyorum.

2024 yılı bütçesini konuşuyoruz, artık sonuna geldik. Bu bütçenin birçok şeyini konuştuk ama bu bütçenin ve dâhi iktidarınızın matematiğinin yeterince konuşulduğunu düşünmüyorum. İktidar sıralarındaki arkadaşların açıkcası bu bütçeye niçin “evet” dediklerini de anlayamıyorum. Bakınız, bir bütçenin en önemli sonucu nedir? O bütçenin denk bütçe olmasıdır yani gelirlerin ve giderlerin birbirini karşılamaıdır yani iktidarın bir yıl boyunca yapacağı bütün harcamaların o yıl elde edeceği gelirlerle karşılanabilmesidir. Peki, önümüze gelen bu bütçe böyle mi? Maalesef, hayır. Yirmi bir yıllık iktidarınız boyunca hazırladığınız hiçbir bütçede böyle bir hedefi tutturamadınız, daha doğrusu böyle bir derdiniz olmadı veya olamadı. Geçen süre zarfında 21 tane bütçe yaptınız ve bu bütçelerin hiçbirinde denk bütçe oluşturamadınız, 22’ncisini önümüze getirdiniz ve sonuç aynı. Hazırladığınız 21 bütçe yirmi bir yılda 2 trilyon liraya yakın açık verdi, şimdi 22’ncisi önümüzde ve öngördüğünüz bütçe açığı 2,6 trilyon lira, yirmi bir yıldaki toplam bütçe açığından daha fazla bir bütçe açığı; yazık, günah. Rant çevreleri tarafından devlet kaynaklarının gasbedildiği, faiz lobileri ve modern tefeciler olan bankalar eliyle vatandaşın emeğinin sömürüldüğü bir ortamda refah, huzur, güven, adalet ve kalkınma vadederek geldiğiniz iktidarınızda hem devleti hem de milleti daha fazla sefaletle, daha fazla yoksulluğa ve çöküşe mahkûm ettiniz; bu sözlerim için kızmayın zira tüm bu rakamlar sizin verdiğiniz rakamlar. Tek başına sürdürdüğünüz yirmi bir yıllık iktidarınızda beklenen kalkınma bir türlü gerçekleşmediği gibi temsilcisi olduğunuz faizci, kapitalist ekonomi politikalarınız adil bir paylaşımı ve adaletli gelir dağılımını da maalesef sağlayamadı. Faiz-enflasyon-borç sarmalında devleti o çok yakındığınız dış güçlere esir ettiniz, vatandaş da o dış güçlerin kölesi hâline getirdiniz.

Merhum Erbakan Hocamın ve Genel Başkanımızın birçok konuşmasında çokça anlattığı bir durumu, bugün coğrafyamızı kan gölüne çeviren, istikrarsızlaştıran ve yıllarca eş başkanlığını yürüttüğünüz bu Büyük Orta Doğu Projesi'nin de temelinde yer alan Haim Nahum doktrinini bir kez daha ifade etmek istiyorum. Neydi bu doktrin: Aç bırakacaksın, işsiz bırakacaksın, borca esir edeceksin, dininden uzaklaştıracaksın, böleceksin, böldüklerini birbiriyle çarpıştıracaksın, yumuşak lokma hâline getirip yutacaksın. Kızmayın zira bugün geline nokta tam da bu doktrinin bir sonucudur. Bugün asgari ücret o övündüğünüz zamlarla birlikte 11 bin lira seviyelerindeyken açıkl sınırı 14 bin lira, yoksulluk sınırı ise 45 bin lira. Dar gelirli oranının yüzde 60'lara dayandığı bir toplumdan bahsediyoruz. Toplumda en zengin kesimin millî gelirden aldığı pay yüzde 50'ye ulaşırken en yoksul kesimin aldığı pay ise sadece yüzde 6'dır. En zengin yüzde 10'un serveti toplumun yüzde 90'ının servetinin tam 14 katı. Ya işsizlik? Her türlü hesaplarla dahi düşüremediğiniz bir işsizlikle karşı karşıyayız. Geniş tanımlı işsizlik sayımız 8 milyonu aşmış durumda. Bizi kısıkanan Almanya'da 2 milyona yakın işçi açığı var, ülkemizde ise maalesef işsizler ordusu var.

Değerli arkadaşlar, bir diğer husus, belki de en önemlisi borç. Bugün ne yazık ki ülkemiz de insanımız da borç batağındadır, gırtlığına kadar borca batmıştır. Yıllardan beridir işbaşına gelen hükümetler IMF dayatması faizci kapitalist ekonomi politikaları uygulamak suretiyle acı reçeteleri vatandaşa dayatmış ve borca esir ederek emeklerini sömürmüştür. Sonra sizler geldiniz, aynı sistemi devam ettirerek vatandaşları daha da borçlandırdınız. 2002'de dış borcumuz 132 milyar dolar iken iktidarınızda bu borç 476 milyar dolara ulaşmıştır. Ne yazık ki geçen yirmi bir yıllık sürede her şey daha da kötüye gitmiştir.

Sadece devletin borcu değil, vatandaşın borcu da katlanmaya devam etti. Modern tefeciler olan bankalar kârını katlarken, vatandaşın bankalara olan borcu da katlanmıştır. Göreve geldiğinizde bankaların kârı 2,9 milyar iken bugün 167 kat artarak 486 milyar liraya fırlamıştır; vatandaşın borcu 2002'de 2 milyar lira iken 2023'te 730 kat artarak 1,5 trilyon liraya ulaşmıştır; bu rakamın 931 milyar lirası tüketici kredileri. Esnafın, KOBİ'lerin borcu tam 3 trilyon 45 milyar lira. Soruyorum: Var mı bu rakamlara bir izahınız? Nasıl olsun ki.

Peki, ya, alım gücü nasıl? Bir kez daha, ne yazık ki alım gücü de tarihî düşüşte; iktidara geldiğinizde beğenmediğiniz o asgari ücretle 6,5 çeyrek altın alınabiliyorken bugün "cumhuriyet tarihinin en yükseği" diye övündüğünüz 11 bin lirayla sadece 3,5 çeyrek altın alınabiliyor. Meşhur bir çay-simit hesabı vardı -hatırlarsınız herhâlde- gelin, beraber yapalım: 3 çocuklu bir aile, 3 öğün sadece çay ve simitle karnını doyursa kişi başı 20 liradan günde 300 lira, ayda 9.000 lira; asgari ücret ne kadar? 11 bin lira. Soruyorum size: Kirayı kim ödeyecek? Çocukların okul masrafını kim ödeyecek? Giyecek masraflarını kim ödeyecek? Elektriği, suyu, doğal gazı kim ödeyecek değerli arkadaşlar? Bunu kimin söylediğini hepiniz çok iyi biliyorsunuz. İşçi ne yapsın? Memur ne yapsın? Emekli ne yapsın? Çiftçi ne yapsın, nasıl yaşasın? İnsan onuruna yaraşır bir hayat sürmeyi bu insanlara çok görüyorsunuz, ayıp değil mi, günah değil mi?

Bakın, inatla uyguladığınız ithalata dayalı politikalar yüzünden tarımı bitirdiniz, çiftiçi iflasın eşiğine getirdiniz; çiftçinin bankalara borcu 566 milyar lira, sizin bu bütçede "tarımsal destek" diye vadettiğiniz rakam ne kadar? 91,5 milyar lira; bunu da tam olarak zaten vermiyorsunuz. Çiftçinin borcu, tarlayı sürebilmek için, hayvanına bakabilmek için, hasadını yapabilmek için sizin vereceğiniz desteğin 6 katı; el insaf. Bu bütçe daha Genel Kuruldan geçmeden hiçbir yaraya merhem olmayacağını kendiliğinden ispat ediyor da siz bir inat uğruna bu zalim düzene dur diyemiyorsunuz. Bitti mi? Bitmedi, dahası var; milletin kanayan yarası vergiler. KDV, ÖTV, ÖİV, MTV, gelir vergisi, vergi de vergi; alfabede harf bırakmadınız. Vatandaşa derman kalmadı ama bitmiyor; borç, faiz, yüksek faiz, yüksek borç, daha fazla borç sarmalı mali dengeyi bozmakta ve cari açığı artırmaktadır.

Bakın, 2024 yılı bütçesinde 7,4 trilyon liralık vergi gelirleri tüm gelirlerin yüzde 88'i. Bunun 3 trilyon lirası sadece iki dolaylı vergiden yani KDV ve ÖTV'den yani dar ve sabit gelirli vatandaşın cebinden alınacaktır. Bir de ÖTV'den alınan KDV var ki verginin vergisini de vatandaştan alıyorsunuz; herhâlde dünyada bir tek Türkiye'den alınmaktadır. Verginin vergisi olmaz arkadaşlar.

Faiz 90'lı yıllarda olduğu gibi yükseliyor ve yüzde 50'lilere yaklaşmış, merkezî yönetim borç stoku 6,5 trilyonu aşmış durumda. Vergi yükü günden güne artmakta, ödeyeceğimiz borç faizi ise 15 bakanlığımızın bütçesini geçmiş durumda. Tüm rakamlara karşı yatırıma ayrılan bütçe sadece 1,5 trilyon. Vatandaş bu kadar yükün altından kalkamıyor ve inim inim inliyor; unun bir sonucu olarak borcunu ödeyemiyor, maddi imkânsızlıklar nedeniyle ciddi bir bunalım hâli yaşıyor. Bu durum, iflasları, suçları, ahlaki değerlerin kaybını ve nihayetinde toplumsal bozulmayı da beraberinde getiriyor. Bugün icra dosyası sayısı 22 milyona ulaşmış, hırsızlık yüzde 39'la en çok işlenen suçlar arasına girmiş. Aslında iktidar olarak yapmanız gereken, bütçeyle toplumun her kademesindeki sorunlara çözüm, taleplere cevap vermek olmalıyken ne yazık ki siz bütçeyle rantiyecileri, lobileri ve birtakım azınlığı memnun ediyorsunuz. Yüksek faizle borçlandığınız Amerika ve Avrupa bankalarını memnun ediyorsunuz, sizin deyiminizle “dış güçler”e taşeronluk yapıyorsunuz. Kıymetli arkadaşlar, iktidarınızda bir vatandaşın borcu 4 bin liradan 77 bin liraya çıkmış, yetmemiş, alım gücü yüzde 50 azalmış. Bu ekonomik gerçekliklerin olduğu bir ortamda refah olmaz, kalkınma olmaz, adalet olmaz; olacak olan şey daha fazla sefalet, daha fazla yoksulluk.

Arkadaşlar, bu bütçeye karşıyız çünkü bu bütçede asgari ücretli yok, işçi yok, memur yok, emekli yok, esnaf yok, köylü yok, gençler yok, engelliler yok, atanamayan öğretmenler yok. Ama ne var? Üç beş maaşlı bürokratlarınız var, yandaşlar var, rantiyeciler var, rüşvetçiler var, tefeciler var, iş birlikçiler var, lobiciler var, dış güçler var; hasılı, bu bütçede ayrıcalıklı bir azınlık var ama esas gariban, fedakâr ve cefakâr milletimiz yoktur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaman, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'a aittir.

Sayın Beyaz, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Şehitlerimizin baba ocaklarında gördük ki ayakta durmakta zorlanan evlerde yetişen bu vatanın koç yiğitleri, ülkeyi ayakta tutmak için canları pahasına mücadele ediyorlar. Birlik ve bütünlüğümüze, huzur ve güvenliğimize yönelik saldırıları şiddetle kınıyoruz. Terör ve şiddet hiçbir zaman hedefine ve amacına ulaşamayacaktır. Şehadete eren aziz kahramanlarımızı rahmetle anıyorum, ruhları şad olsun, ailelerinin ve yüce Türk milletinin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ iktidarı, 2022 yılının yarısı tamamlanmadan, neredeyse daha altı ay önce yaptıkları kadar bütçe isteyerek aslında beceriksizliğini, öngörüsüzlüğünü, yönetme ehliyetini kaybettiğini göstermiştir. İktidar, maliye politikasının uygulayıcısı olarak bu yetkisini Meclisten almaktadır. Ülkenin ve milletin parasını yani bütçeyi verimlilik ilkesine göre yönetme yetkisini alan AK PARTİ iktidarı şeffaf ve hesap veren taraf olmadığı gibi daha yıl bitmeden haziran ayında bir bütçe teklifi daha getirmiştir. 2022 yılı merkezî yönetim bütçesinde 1 trilyon 750 milyar 957 milyon Türk lirası gider, buna karşılık olarak 1 trilyon 472 milyar 583 milyon Türk lirası gelir öngörerek 278 milyar 374 milyon Türk lirası bütçe açığı verilmesi planlanmış ancak bu plan da tutmamıştır. 2022 bütçe görüşmelerinin yapıldığı sırada İYİ Parti Grubumuz ve 27'nci Dönem milletvekillerimiz iktidara bütçenin gerçekçi olmadığı, 2022 yılını daha

görmeyen bu bütçenin geçersiz olacağı uyarılarında bulunmuştu ancak iktidarın döviz kuru tahminindeki öngörüsüzlüğü sebebiyle hem bütçemiz hem de diğer makroekonomik hedeflerimiz anlamsız kalmıştır. 2021 yılının Kasım ayında 2022 yılının bütçesinin Komisyon görüşmelerinin yapıldığı dönemde patlak veren ekonomik krizi iktidarın öngörüsüzlüğüyle açıklamak biraz da basit kalacaktır.

Ülkemizin maddi, manevi tüm değerlerinin altüst edildiği yirmi yıllık saltanatın hazin sonuçlarını en başta milletimiz olmak üzere hepimiz derinden hissettik, hissetmeye de devam ediyoruz. Bugün “derin yoksulluk” kavramını konuşuyorsak, “açlık sınırı” kavramı üzerinden gündem belirliyorsak bu üzücü durumun başsorumlusu AK PARTİ iktidardır. 2022 bütçesi hazırlanırken bütçemizin 211 milyar dolara eşit olduğu, Komisyon görüşüldüğü esnada 140 milyar dolar ve akabinde, Genel Kurulda kabul edildiği tarihte 107 milyar dolar seviyesine gerilediğini tespit edebiliriz. İnanabiliyor musunuz; bütçe daha komisyondan çıkmadan yarı yarıya erimiştir. Hâl böyle olunca, beceriksizliğine bakmadan, altı ay sonra bir bütçe daha teklif eden iktidar, verdiği sözleri tutamayacağını belli etmiş, iktidar ve yandaşlarının kararlılık üzerine kurduğu beylik cümleler boşa çıkmıştır. İYİ Parti olarak savunduğumuz üzere, bütçe teklifi, vatandaş açısından bir yokluk bütçesi olmaktan öteye gidememiştir. Böylece, 20 Haziran 2022 tarihinde de ek bütçe kanun teklifi getirerek aslında muhalefetin tüm iddia ve eleştirilerini itiraf ettiğini de göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, 2024 bütçesinde faiz ödemesi için ayrılan para 1 trilyon 277 milyar liradır. Bu rakam, Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesinin yaklaşık 4,5 katı, Sanayi Bakanlığı bütçesinin yaklaşık 16 katıdır. Soru önergemize verilen cevapta İstanbul Havalimanı’nın toplam yatırım bedelinin 10 milyar 247 milyon euro olduğu belirtilmiştir. Bu faiz ödemesiyle 4 tane İstanbul Havalimanı, 3 milyar 160 milyon dolar maliyetli Çanakkale Köprüsü gibi 13 tane köprü yapabildik. Toplumumuz için hayati öneme sahip, gıda üretimi yapan, tarım ve hayvancılık yapan çiftçimize bu yılın sonuna kadar 63 milyarın biraz üstünde verilen tarımsal desteklemelerin 20 katı olan bu faiz ödemesini göz önüne aldığımızda AK PARTİ iktidarının ülkemizi nasıl bir borç ve faiz batağına soktuğu anlaşılmaktadır. Faize ödenecek olan 1 trilyon 277 milyar Türk lirasının sadece yüzde 10’unu çiftçimize verseydik bugün tarımsal desteklemeler 3 katına çıkmış olacaktı. Tarımsal destekler demişken şuna da değinmeden geçemeyeceğim: 2006 yılında AK PARTİ’nin kendi çıkardığı Tarım Kanunu’nun 21’inci maddesiyle gayrisafi yurtiçi hasılanın yüzde 1’inin altına düşmeyecek şekilde vereceği tarımsal destekleri vermediğini de belirtmek isterim. Türk çiftçimizin, besicimizin, köylümüzün on yedi yılda iktidardan kümülatif olarak en az 485 milyar Türk lirası alacağı vardır. Çiftçimize, sanayicimize ayrılan destekleme ödemelerinin ve politikalarının verimsiz yapıldığı da ortadadır. Bu durum zaten kötü durumda olan ekonomimizi daha da derin bir krizle yüze bırakmaktadır. 10 Kasım 2023’te açıklanan TÜİK verilerine göre Türkiye’de işsizlik oranı yüzde 8,9 olmuştur. İşsiz vatandaşlarımızın sayısı ise 3 milyon 218 bin olarak açıklanmıştır. Çalışanlarımızın ise yüzde 60’a yakını asgari ücret ve asgari ücrete yakın maaşlarla çalışmaktadır. Bütçenin Genel Kurulda başladığı gün Cumhurbaşkanı Yardımcısının bahsettiğinin aksine, ülke çalışanlarının yarısından fazlasının açlık sınırının altında maaş aldığı bir yerde kimse istikrardan, ekonomik büyümeden, sosyal refah artışından bahsedemez.

Değerli milletvekilleri, biz, İYİ Parti olarak milletimizin oylarıyla Mecliste temsil imkânı bulduğumuz günden bugüne söylediğimiz gibi, doğru bildiğimizi söylemekle mükellefiz. Bu bütçe, bir faiz bütçesidir. Öyle söylenildiği gibi işçisi, memuru, emeklisi, esnafı, çiftçisi, çocuğu, genci ve yaşlısıyla toplumun tüm kesimlerinin ihtiyaçları gözetilerek hazırlandığı, 81 ilimizin, her bir yöremizin gereksinimlerinin düşünüldüğü ise hamasetten ibarettir. Yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklarla mücadele edeceği iddiasıyla

iktidara gelen AK PARTİ iktidarı, yolsuzlukla milletin parasını, tüyü bitmedik yetimin hakkını yandaşlara peşkeş çekmiş, halkın büyük bir kısmını fakirleştirmiş, yasak ve baskılarla vesayetle suçladığı her türlü alanı kontrol altına alarak bu “ucube sistem” dediğimiz partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle ülkemizi baş edilemez sosyal ve ekonomik bir krize sokmuştur.

Değerli milletvekilleri, hepimizin malumudur ki Merkez Bankası, 2024 enflasyon hedefini yüzde 36 olarak açıkladı. Bu yıl enflasyon hedefi tutmayan iktidarın ve Merkez Bankasının 3 kere enflasyon tahmini değiştirdiğini biliyoruz. Üzülerek söylemek istiyorum ki 2024 yılı için de aynı durumla karşılaşacağımızdan şüphemiz yok çünkü ekonomik öngörüsüzlük ve bu ucube sistemin getirdiği kriz, ülkemizi ve milletimizi enflasyonla boğuşur hâle getirdi. Madem siyasi iktidar ülkemizi düze çıkaracak, ekonomik krizin üstesinden gelecek, madem 2024 enflasyon hedefi şimdilik yüzde 36 olarak açıklandı, neden genel bütçeli kurumların bütçesi ortalama yüzde 98,6 artırılıyor? TÜİK’in verileri yanlış açıklaması, iktidarın rakamsal oyunlarıyla vatandaşımızın alması gereken maaş zamları düşük olmasına rağmen, devlet kurumlarının bütçeleri yüzde 98,6 artırılmaktadır. Hayat pahalılığı ve enflasyonun maaşlardan daha fazla artması vatandaşımızı her geçen gün daha da fakirleştiriyor. Vatandaşa gelince kaşıkla veriyor, kendinize gelince kepçeyle alıyorsunuz. Burada akla gelen tek şey, yerel seçimler için finansman oluşturulduğudur. Siyaset literatürümüzde son kırk yıldır dile getirilen “seçim ekonomisi” kavramı bugün de işletilmektedir. “Tutturmuş erken emeklilik... Seçim kaybetsek de yokum.” diyen Cumhurbaşkanının, sözünden çark ederek seçimi kaybedeceğini anladığı için EYT düzenlemesini yaptığı gibi bugün yerel seçimler öncesinde ellerini güçlendirmeye çalışıyorlar. Kamu harcamalarını artırarak seçim ekonomisi yaratmanın ülkemize de milletimize de bir faydası yoktur. Kamu maliyesinin gücünü arkasına alarak haksız rekabet ve orantısız güç kullanarak belediye seçimlerinde başarı sağlamaya çalışmak, bunu da milletin vergilerinden, devletin bütçesinden yapmak kabulü mümkün olmayan bir garabettir.

İktidar partisini buradan uyarıyoruz: Her seçim buna benzer oyunlara tevessül etmeniz, bu çarpık zihniyetle devam etmeniz belki bugün değil ama gelecekte tarih önünde mutlaka sizi hesap vermek zorunda bırakacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Beyaz.

Üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu’na aittir.

Sayın Fendoğlu, buyurun.

MHP GRUBU ADINA MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Irak’ın kuzeyinde emperyalistlere taşeronluk yapan bölücü hain PKK terör örgütü tarafından gerçekleştirilen saldırılarda şehit olan kahraman askerlerimize Allah’tan rahmet; ailelerine, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum. Öfkemiz acımız kadar büyüktür. Bu şerefsizlerin kökünü her yerden kazımak mukaddes ve mukadder bir görevimizdir. Bu coğrafyada var olacak isek devlet terörle mücadele eder, müzakere etmez. Allah kahraman askerlerimizi muzaffer eylesin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milleti, hepimizi en içten sevgi ve saygıyla selamlıyorum. 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 2’nci maddesinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım.

6 Şubat, asrın felaketi olan Kahramanmaraş ve Pazarcık merkezli depremlerde hayatlarını kaybeden şehitlerimize Allah’tan rahmet, yakınlarına sabır niyaz ediyorum. Asrın felaketinde devletimiz tüm

kurumlarıyla başta Cumhurbaşkanımız, Hükûmetimiz, tüm bakanlarımız, liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi de başta olmak üzere, siyasi parti genel başkanları, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki tüm milletvekillerimiz, STK'lerimiz, yurt içi ve yurt dışından gelen yardım kuruluşlarımız tek yürek olup millî bir duruş sergilemiştir.

Depremde şunu gördük ve anladık: Devletin varlığı her şeyin üzerinde olup onu yaşatıp büyötmek ve gelecek nesillere devretmek, bize düşen bu emanete sahip çıkıp ehline emanet etmektir. Allah devletimize ve milletimize zeval vermesin. Devlet ebet müddet.

Türkler, tarih boyunca, ister göçebe ister yerleşik olsun, her zaman bir arada olma gayesi içinde olmuştur. Bu ideal, onların her zaman devlet olma bilincine sahip olmalarını sağlamıştır. Bu devlet olma bilinci, Türklerin diğer medeniyetler karşısında daha güçlü şekilde tek yumruk olmasını sağlamıştır. İşte, tam da bu gücü ifade eden “Devlet ebet müddet” sözü özetle bu şuurunu anlatır. Türkler “bir olmak” anlamına gelen devletin sonsuza kadar sürmesini dilemişler ve tarih boyunca kurulan her Türk devleti kendinden öncekinin devamı olarak görmüştür kendisini.

Bu konuda ünlü Türk düşünür ve yazar rahmetli Atsız'ın şu sözleri paylaşmaya değerdir: “Türkiye Cumhuriyeti gökten zembille inmemiştir, Osmanlı İmparatorluğu'nun devamıdır. Osmanlı İmparatorluğu İlhanlı Devleti'nin uç beyliğinden doğmuştur, demek ki onun devamıdır. İlhanlı Devleti Anadolu'daki Selçuklu Devleti'nin devamıdır. Anadolu'daki Selçuklu Devleti ile Batı Türkistan ve İran'daki Harzemşahlar Devleti Büyük Selçuklu Devleti'nin devamıdır. Büyük Selçuklu Devleti Karahanlılar'ın, Karahanlılar Uyğurların, Uyğurlar Göktürklerin, Göktürkler Aparların, Aparlar Siyenpilerin, Siyenpiler de Hunların devamıdır. Bu devamlar kesintisiz, aralıksız bir tarihi kadrodur yani biz, bir yıkılıp bir kurulan ayrı ayrı devletlerden değil bir bütün hâlinde sürüp gelen bir devletin devamı, milleti ve geleneğiyiz.”

“Devlet ebet müddet” idealini en doğru şekilde özetleyen bu sözler devletin bekası, ölümsüzlüğü ve kalıcılığına ilişkin Türk milletinin sahip olduğu bir düsturdur. Nasıl ki İngilizlerin tarih sayfalarında yer alan “güneş batmayan ülke” sözü var ise Türk devletlerinin de “Devlet ebet müddet” söylemi her zaman var olmuş ve olacaktır. Bu bin yıllık gelenek devam edecektir. “Bin yıllık” derken abartmadık; devlet geleneğimizden, törelerimizden referans aldık.

Doğdukları topraklara namertlik yapan, bu vatanın suyuna, ekmeğine nankörlük eden, millete tepeden bakan, takiyeden geçinip istismardan nemalanan dar bir kadro her devirde milletimizin başına bela kesilmiştir. Elit bir kesim, yediği önünde, yemediği ardında kaymak bir tabaka kerpiçli ve sıvasız evlerden çıkıp hilal gibi parlayan kahraman millet evlatlarını hafife almışlar, Anadolu'nun basiret ve bereketini yok saymışlardır. Tutsak bir ülke olması dayatılmış ya da bölünüp parçalanarak içinden yeni yeni devletçiklerin çıkması kurgulanmıştır. İki seçenekli imha planı bizzat Türk milleti tarafından, millî uyanış ve kenetlenme sayesinde, hamdolsun, yerle yeksan edilmiştir. Anadolu her şeyin şahididir, Türk milleti hadiselerin, hayatın olağan akışının bizzat içindedir. Milliyetçi-ölkücü hareketle Anadolu'nun havasını teneffüs etmek, insanımızın derdini dinleyip derman olmak el birliği, güç birliği, hedef birliği, gelecek birliği sağlamak üzere vatanın tüm sathındadır. Bugünkü ölkümüz tam anlamıyla millîdir. Tehlikeler nereden gelirse gelsin, ne kadar büyük olursa olsun tek çare, tek ilacı Türk milleti ve ferasetidir.

Bin yıl önce yaşanmış devlet hassasiyetimizle ilgili bir duruşumuzdan bahsedeceğim: Milattan önce 207 yılında Mete Han -ki Hun İmparatorudur- Asya'da barış olmasını istiyordu. Ne var ki komşu Tunguzlar, Hunları hâlâ zayıf, hâlâ acz içinde zannediyorlardı. Bir gün Tunguz elçisi geldi ve Mete'den çok sevdiği atını istedi. Mete Han barış ortamı bozulmasını diye atını Tunguzlara gönderdi. Tunguzlar bununla da yetinmedi, bu sefer Mete Han'ın kılıcını ve çavuş oku istediler -ki o çavuş oku da icat eden

Hunlardı, ısıklık çalarak giden oklar- isteklerini gönderdi, kılıcını ve okunu da gönderdi. Tabii, istekleri yerine geldikçe Tunguzlar şımarıldılar, şımarıldılar, şımarıldılar ve büyük bir hata yaptılar; başlarını Türk'ün vatan şuuru kayasına çarpmak gibi bir çılgınlığa giriştiler. Tunguzların kendi sınırlarına yakın otlak olmayan, çorak, küçük bir toprağı istediler. İşte, bu istek Mete Han'ın şahsi öfkelerini millî öfkeye çevirdi, hemen kurultayı topladı ve kurultayda şöyle konuştu: “At kendim malımdı, verdim; kılıç ve ok kendi sorumluluğumdaydı, milletimin huzuru için verdim; istenilen toprak devlet toprağıdır, bu toprak benim değil bütün Türklerin, çorak da olsa vatan toprağı verilmez.” Mete Han bu konuşmadan sonra çelik ve disiplinli ordusuyla Tunguzlar'ı sınıra kadar kovaladı, öyle bir imha savaşı yaptılar ki bu savaştan sonra Tunguzlar'ın siyasi varlığı son bulmuştur.

Yine, bu devlet üzerine merhum Vatan Şairi'miz Namık Kemal'in dediğı gibi “Ecdadımızın heybeti marufucihandır/Fıtrat değışir sanma, bu kan, yine o kandır.”

Devlet bazen ölü taklidi yapar, zannedersin ki devlet yok, çöktü; şımarдықça şımarırlar, şımarдықça şımarırlar, şımarдықça şımarırlar; sonra üzerine birden bir ağırlık çöker, bakarsınız sonrası yok, yok.

Türkiye Cumhuriyeti devleti unutmaz, unutturmaz, ihanet edeni de kendisine vatan aşkıyla hizmet edeni de unutmaz. Türkiye Cumhuriyeti devleti mazluma Yunus olmasını da zalime Yavuz olmasını da iyi bilir. Kimlerin menfaati olmadan dimdik yanında olduğunu, kimlerin o yola kefenle çıkarak yürüdüğünü, kimlerin sırtından vurmayaçağının bilincindedir. Bu bilinçle bizi bölünmekten ve parçalanmaktan koruyacak olan da devlet ebet müddettir ki Türk milletinin üst kimliğidir. İnaniyorum ki Vatan; ne Türkiye'dir Türklere ne Türkistan/Vatan; büyük ve müebbet bir ülkedir; Turan.”

Gazi Meclisimizi ve asil milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Gök çadırımız, güneş tuğumuz olsun. Allah'a emanet olun.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'a aittir.

Sayın Çubuk, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) –Televizyonları başında bizleri izleyen değerli halklara selam ve saygılarımı sunuyorum.

Bütçede gelir kalemini vergiler oluşturuyor; dolaylı ve dolaysız vergiler. Dolaylı vergiler yani geçtiğimiz Temmuzda oranını artırdığınız KDV, ÖTV; 2022 bütçesinin üçte 1'i dolaylı vergiler imiş, 2023'te daha çok olacak çünkü KDV oranı arttı, ÖTV oranı arttı, MTV çiftler çiftler alınıyor. Bunca holding, banka yüzde 500-600 kâr açıklarken, milyarlarca lira kâr elde ettiğini ilan ederken bütçede doğrudan vergilerin payı ise azalacak. Doğrudan verginin büyük kısmını vermesi gereken patronlar, teşviklerin, bağışların vergiden düşülmesi, “yatırım” adı altında yapılan harcamaların vergiden düşülmesi gibi nedenlerle vergi vermiyorlar; sermaye için, patronlar için her şey yolunda yani. Gıda sadece birkaç ayda yüzde 100'e yakın zamlanmış olabilir fakat ticarete zeval gelmemiş.

Mehmet Şimşek göreve geldiğinde “Vergileri tabana yağaacağız.” demişti. Vergileri tabana yaymak ne demektir, sormak lazım kendisine. Türkiye'de vergi ödeyen zaten maaşlı çalışanlar, bunların dışındakiler ne zamandır vergi ödüyor? Vergi kaçırırları, kara para aklayanları takibe almak yerine asgari ücretlinin maaşına göz dikiyorsunuz.

Bütçe görüşmeleri günlerdir sürüyor, iktidar ve ortakları bu zamana kadar yaptıklarını övgüyle anlattı, övgüyle anlatması yeterli gelmedi, kendini alkışlattı; bir bakalım övgü dolu neler olmuş?

Son on ayda 71 işçi intihar etti. 2023 yılında 350 kadın katledildi ve daha yıl bitmedi. 8,6 milyon insan -resmî rakamlarla- işsiz ve bunların çok azı işsizlik maaşı alıyor. Bu sayı ise kirayı karşılayacak bir rakam dahi değil. Net asgari ücret 11.402 lira iken bunun altında çalışan işçiler var. Açlık sınırı 12.500 lira. Engellileri üç kuruş maaşa mecbur ettiniz, bununla süründürüyorsunuz ve işsiz bırakıyorsunuz. Maliye Bakanı, 2024 yılında 2,2 trilyon liralık vergiden vazgeçtiklerini, bunu da ülkenin kalkınması için yaptıklarını söylüyor. Kimlerden almayacaklar bu vergiyi? Bir avuç sermayedardan. Ücretli çalışanlardan aldığı vergiden hiç vazgeçmiyor, çalışanların vergi dilimlerinde hiçbir değişikliğe gitmiyor. Zenginlerden aldığı bu verginin yerine bizlere yine KDV, ÖTV artışları ve tabii ki yeni zamlar geliyor. Bakanın “kalkınma” dediği aslında holdinglerin, şirketlerin daha çok kazanması.

Burada Maliye Bakanına sorduk: Ücretler bu kadar düşükken hâlâ enflasyonu ücretlerin yükselttiğini mi düşünüyorsunuz? Cevap alamadık. Bakan da biliyor, enflasyon, kapitalizmin krizinin bizi teğet geçmemesinden, sarayın havsalamızın almadığı masraflarından, irrasyonel para politikalarından kaynaklanıyor. Şu an rasyonel olduğunu iddia ettiğiniz para politikasının da merkezinde sermaye var yani bize değişen bir şey yok; irrasyonel, rasyonel; halk hep en dipte yaşıyor, işçiler hep en dipte yaşıyor. Bu para politikalarıyla mutlu ettiğiniz bir avuç azınlıktan başka bir şey görmüyor gözünüz ama Bakan en azından dürüst; gündeminde işçi sınıfının refahı varmış gibi konuşmuyor. Velhasılkelam, sizin para politikalarınız bizim hayatlarımızda enflasyon demek, bizim daha az almamız, daha az kazanmamız, daha az yaşamamız demek.

İktidar temsilcileri her konuşmalarında Türkiye’nin ne kadar çok geliştiğinden, zenginleştiğinden söz ediyorlar. Doğru, zenginler daha çok zengin oluyor bu düzende; ister savaş ister deprem ister ekonomik kriz olsun her durumu fırsata çevirebiliyorlar, servetlerine servet katıyorlar. İktidar temsilcileri paylarını alıyor bundan ama geniş halk kesimlerinin payına işsizlik, ölüm, yoksulluk düşüyor. Bu zenginlikten emekliler pay alıyor mu? Hayır, emeklilerin büyük çoğunluğu 7.500 liraya yaşamaya çalışıyor. Asgari ücret açlık sınırının altında. İşçilerin sendikalaşmasının önüne her türlü engeli koyduğunuz için asgari ücret temel olmuş durumda, yüzde 60’ının asgari ücretle geçindiği bir ülkedeyiz. Avrupa’yı örnek gösterip duruyorsunuz “kötü örnek” diye, Almanya’da yüzde 1 bile değil asgari ücretle yaşayanlar.

Türkiye, iş cinayetlerinde dünyada 3’üncü, Avrupa’da 1’inci sırada yer alıyor. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin raporuna göre, 2022’de 1.843 işçi, 2023’ün ilk dokuz ayında 1.409 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiş, son üç ay yok. Son üç aya bir ek geldi bugün, bir işçi beton mikserine düştü. Bir işçi beton mikserine nasıl düşebilir? İşçinin hayatı iş güvenliğinden daha ucuz olduğunda düşer, işte, böyle bir işçi daha katledilmiş olur.

Tek başına yaşayan bir insanın günlük dengeli beslenmesi için 420 lira yani aylık 12.600 lira gerekiyor, asgari ücretin üzerinde. Buna kira, faturalar, yol masrafları, giyim harcamaları eklendiğinde 2 asgari ücret bile yetmiyor ki bunlar, sizin, yapabileceği meşru harcamalar olarak gördükleriniz. Sinemaya gitmek istese, tiyatroya gitmek istese, bir film izlemek istese, bir kitap okumak istese; bunların hepsinin lüks olduğunu söylüyorsunuz. “Bir kafede kahve içemiyorum.” diyene “Hain!” diyorsunuz; işte, bizi kısıkanan ülkelerde gençler bunları yapabiliyorlar. Ve bir işçi yaptığı her şey için size tekrar tekrar dolaylı vergi ödüyor diyorum çünkü halka dönen hiçbir şey yok, sarayın vergi programıdır bu; olan asgari ücretliye, olan işçiye, olan göçmene, olan çocuğa, olan kadınlara oluyor.

Biz, bu vergileri her daim ödemek zorunda bırakılırken sermaye bu doğrudan ve dolaylı vergilerin neredeyse hiçbirini ödemiyor, hibe destekleri, projeler. Ya, bu projelerden ne çekiyorsak çekiyoruz, Zihni Sinir projeler... Bakın, patronlara milyarlarca lira destek sunuluyor, destek programları açıklanıyor

yatırım, teşvik belgeleri kapsamında, sermayenin cebinden vergi namına kuruluş çıkmıyor. Bir fabrika teşvik aldığında senelerce kurumlar vergisi, sigorta primi, KDV ödemiyor, oysa çalışan işçinin ücretinde buna bağlı hiçbir değişiklik olmuyor. Patronun SGK payını ödüyorsunuz teşvik kapsamında ama patronlar güvencesiz, sigortasız göçmen işçi, çocuk işçi çalıştırmaya devam ediyorlar çünkü 11.402 lirayı ödemek de gözlerine çok geliyor; 7, 8, 9 bine işçi çalıştırmak istiyorlar hatta daha düşük ücretlerle. Hâlen açlık sınırı altında yaşayan insanlar dışında vergi ödeyen yok, sonuç bu sizin politikalarınızda.

6 Şubat depreminden sonra “Türkiye Tek Yürek” programında toplanan 115 milyar liranın bir kısmının AFAD’a gittiğini bir soru önergesi sayesinde öğrendik; cevap verilen soru önergeleri olduğunu da öğrendik; çok güzeldi bu, bazı soru önergelerine yanıt alabildiğimizi bilmek bize biraz vekili olduğumuzu hissettiren bir şey. Bu paraların nasıl bir anda sermaye tarafından verilebildiğini bir yana koyalım, bu yardımları yapacaklarını söyledikleri anda, yardım sözü verdiklerinde vergi indirimlerini aldılar fakat bu yardımları yapmadılar, bütçeye tek kuruluş girmede neredeyse. Deprem bölgelerinde su yokken, su verilemiyorken nasıl bu indirimleri yapılabiliyorsunuz? Deprem bahanesiyle motorlu taşıtlar vergisi bu sene 2 kez toplandı, ehliyet sınavlarına gireceklerden, yükseköğrenim ve MEB sınavlarına gireceklerden zamlı sınav ücretleri alındı ancak bu paraların nereye harcandığını bilmiyoruz. Sermayesine kıyamayan, AKP- MHP iktidarı, ay sonunu getiremeyen emekçi halkların üç kuruluşuna göz diyor. Trafikte görüyoruz, trafik memurları ellerindeki makbuz defterlerini doldurmak için uğraşıyorlar. 2024 yılında 2019 yılına göre 10 kat daha fazla vergi ödeyeceğiz çünkü AKP’nin sermayesinin daha fazla kâra ihtiyacı var. Milyar dolarlar yetmemiş. Eşitsiz dağılımlı bir vergiden söz etmiyoruz aslına bakarsanız, vergi ödemeyen bir sermayedarlar topluluğundan ve ağır vergiler ödeyen yoksullardan bahsediyoruz. İşte, sizin ezdirmedeğinizi iddia ettiğiniz yoksullar, işçiler bunlar; siz eziyorsunuz.

Planladığım sözlerim bitti, zaman kaldı, bir şeyden daha bahsetmek istiyorum. Sokaklarda yaşayan canlılara yönelik bir katliam planlaması, yerel seçim planlaması olarak devreye sokulmuş durumda. Sokakta kendi hâlinde yaşayan, hiçbir gereğini yapmadığınız, kısırlaştırmadığınız, aşısını yapmadığınız, beslemesini yapmadığınız, barınacak yer yapmadığınız bu hayvanları bile düşman ilan ederek bize verdiğiniz mesajı aldık. Biz, işçi sınıfı olarak, halklar olarak bu ülkede onurumuzla yaşamaya, onurumuz için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Çubuk, teşekkür ediyorum.

Beşinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Tekin Bingöl’e aittir.

Sayın Bingöl, buyurun.

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Dün Türkiye’nin dört tarafına âdeta kor ateş saçıldı. Hepimiz o büyük acıyı yüreğimizin derinliklerinde hissettik ama asıl acıyı yaşayanlar analar. Anaların yüreğine nakşeden o acı ömürleri boyunca asla silinmeyecek, asla. Bizim aslında yapmamız gereken, bu tür şehit cenazelerinden sonra hamaset yapmak değil, bu sorunu kökten nasıl çözeriz, bir araya gelip bir çözüm üretmenin yolunu aramak. Ama neylersiniz ki hayat devam ediyor, bütçe görüşmelerinin son günü, bu bütçenin ay sonuna yetişmesi gerekiyor. Bazı arkadaşlarımız ayağı sürünse de bazıları boğazları düğümlense bile bu kürsüye çıkıp konuşmalarını yapıyorlar. Ben de bu anlayışla bütçe konuşmamı yapacağım.

Biz 2 perdeli bir tiyatro oynuyoruz, daha doğrusu bize 2 perdeli bir tiyatroyu oynatıyorlar; 1’inci perdesi Plan ve Bütçe Komisyonunda, 2’nci perdesi burada, Genel Kurulda. Geçmişte bu Parlamentoda çok nitelikli bütçe görüşmeleri olurdu. Hani zaman zaman AK PARTİ’li arkadaşlar diyor ya “Bizden

önce demir yolu yoktu.” “Bizden önce traktör yoktu” “Bizden önce buzdolabı yoktu.” diye, ben de o arkadaşlara şunu hatırlatayım: Vallahi, sizden önce bu Parlamentoda çok nitelikli bütçeler hazırlanırdı, bir defa bütçe disiplinine sonuna kadar riayet edilirdi, denk bütçe yapılırdı. Daha bütçe çıkmamış, 2 trilyondan fazla açık var. E, bütün bunları görmezden niçin geliyorlar? Şunun için: Yapabilecekleri hiçbir şey yok. Biz muhalefet milletvekilleri en ufak bir değişiklik yapma şansına sahip değiliz ama gelin görün ki AK PARTİ’li arkadaşlar da bu bütçenin bırakın sözüne, kelimesine, noktasına, virgülüne dahi dokunamıyorlar ancak bir değişiklik olacaksa saraydan gelen talimata göre düzenleme yapabilirler. Şimdi, Plan ve Bütçede ve burada bir tane değişiklik yapılmadı, aynen geçti.

Başka şey yaşadık bu süreçte, tarihi çok ciddi not düşecek birtakım olaylar gelişti. Bunlardan bir tanesi, milletvekili arkadaşımızın hayatını kaybetmesi. Bir milletvekili, muhalefet milletvekili elbette eleştirecek, elbette uyaracak; siyasetin doğasında var. Kim tolere edecek, kim hazmedecek? İktidar partisi. Ama maalesef, o sıralara vurmanın, o çirkin lafları etmenin sonucunda milletvekili arkadaşımız burada son nefesini verirken dahi “Allah’ın gazabı” diyebilecek kadar çirkinleşti bu olay. Oysa siz “Allah’ın gazabı” yerine “takdiriilahî” demeliydiniz, takdiriilahî; bundan bile sarfınazar ettiniz.

Başka ne oldu? Bir Bakan buraya çıkıyor, gülümseyerek, gülüşerek Bakanlığının bütçesini açıklıyor. Yahu, motorize birlik gibi, kendisi bile ne söylediğini anlamıyor. Hiçbirimiz oradan bir şey anlamadık. Bir milletvekili iki üç Kürtçe kelime söylediğinde hemen bununla ilgili eleştiri yöneltiliyor; vallahi o gün Sayın Meclis Başkan Vekilinin, Osman Aşkın Bak’ın o konuşmasını çözümleyip bize vermesi gerekirdi. Bir Allah’ın kulu anlamadı ama geçti oraya, müstehzi bir yüz ifadesiyle, hiçbir şey olmamış gibi, çok büyük bir marifet yapmış gibi gülümseyerek sürecini tamamladı, arkasına bakmadan -ki bütün bakanlar yapıyor- kaçarcasına gitti. Ama Osman Bakanın bir özelliği var; şu sıralarda otururken bu kürsüye bir muhalefet milletvekili çıkınca sürekli oradan laf atardı. Niçin öyle hızlı konuştu? Çünkü bir an önce konuşup araya laf atmayı falan kesmek için bunu hızlandırdı ama AK PARTİ milletvekilleri de coşkuyla onu alkışladılar çok önemli bir şey yapıyormuş gibi. Bir başka şey daha oldu; ilk kez, Parlamento tarihinde ilk kez iktidar partisi kürsü işgal etti, iktidar partisi Genel Kurul Salonu’nu boşalttı. Böyle bir uygulama yok; iktidar partisi anlayış gösterecek. Diğer muhalefet milletvekilleri bunu yapabilir, eleştirir, etkinlik yapar, eylem yapar ama tolere etmesi gereken iktidar partisinin milletvekilidir. Oldu mu? Olmadı. Ne demek kürsü işgalî, ne demek Genel Kurulu boşaltmak? Yürekten inanıyorum, aklıselim AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlarımız, vallahi o el kol hareketiyle “Dışarıya çıkın.” dediğinde ayaklarını sürüyerek gittiler çünkü içlerine sinmedi. Aynı şekilde, ben Sayın Cumhurbaşkanının da bu tavrı çok doğru bulmadığını düşünüyorum. Doğru bir tavır değil; siz iktidarsınız, dikkat edeceksiniz. Böyle bir tarihî bütçe görüşmeleri yapıldı.

Sonra döndük, Sayın Mehmet Şimşek geldi -ah keşke burada olsaydı, yok, öğleden sonra gitmiş; yüzüne karşı söyleyecektim bunları- yedi ay önce onunla Merkez Bankası Başkanı geldi. Ya, arkadaş, yedi ayda hiç mi bir şey düzelmez ya! Geldi bu kürsüye, pembe bir tablo, rakamlara boğdu ve yirmi bir yıldır “-ceğiz”le “-cağız”la “Leyleğin ömrü laklakla geçer.” misali anlattı, gitti. Ne çözdün yedi ayda ya, ne; bir şey söyle ya! Hiçbir şey. İlginç, akıllara zarar bir şey dedi: “Ben bu seyahatleri yaparken bizim paraya ihtiyacımız yok.” Yok ya! Sen Arapların kapısını aşındırırken para için gidiyorsun. Bir anlamda diyelim ki para için gitmedin -düzeltti- yatırım için gidiyorsun; ya, arkadaş, sen çok iyi biliyorsun, bir ülkede hak ihlali varsa, bir ülkede adalet yoksa, bir ülkede hukuksuzluk varsa, hiçbir ülke ve hiçbir yatırımcı o ülkeye gelip yatırım yapmaz, yapmayacaklar da. Ya, Sayın Şimşek, buradan her gün bir iki yatırımcı firma Türkiye’yi terk ediyor, bari onları durdur, bu bize bela olacak. Ne belası olacak? İstihdam, işsizlik büyüyecek. Tutabiliyor musun? Tutamıyorlar, tutamazlar. Başka...

Şimdi, bakın, gelelim bütçeye. Kesin hesap ile bütçe ayrışmalı; bizim önergemiz var, iç içe giriyor, verimli hiçbir çalışma yapılmıyor, bunu dedik, kabul görmez. Ama bu bütçe kanunsuz bir bütçedir, bu bütçe hayalî bütçedir, bu bütçe tamamen kanunlara aykırı düzenlenmiş bir bütçedir. Birincisi, büyük bir hata yapıldı, 2022'den sonra ne yapıldı? Bütçede ek bütçe çıktı ve bir ülkede yıllık bütçe yapılması gerekirken, artık alışkanlık hâline geldi, altı ayda bir bütçe yapılıyor. Hadi yapılsın, bu müthiş bir yanlış. İkincisi, ya, yedek bütçe, bunu kullanıyorlar, Allah Allah! Hem de ne kadar? Kanunda diyor ki: “Yüzde 2'den fazla kullanamazsın.” 2022'de tam 79 milyar yedek bütçe kullanılmış, bununla da sınırlı değil. O kadar ilginç şeyler yapıyorlar ki yaptıkları işler kanuna aykırı. Biz, bu bütçeyle ilgili alınan kararları Anayasa Mahkemesine götürdük. Bir ay önce Anayasa Mahkemesi “Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe yapma tekniğine aykırıdır.” diye karar verdi, şimdi o şeyler kadük oldu. Siz ona bakarak önümüzdeki yıl bunları nasıl kullanacaksınız? Anayasa Mahkemesi diyor ki: “Sen hukuksuzluk yapıyorsun, sen kanunsuzluk yapıyorsun, sen kanuna uymuyorsun, başına buyruk davranıyorsun; bu ülke böyle yönetilmez.”

Başka bir şey... Şimdi, Cumhurbaşkanlığı en üst makam; ombudsman, başı sıkışan en son oraya gidecek. Eyvallah, daha önce öyleydi. Kimse gidebiliyor mu? E, gitmesin de gidemiyorlar. Ama Cumhurbaşkanlığı bütçesinin dışında bir de gizli hizmet giderleri var; Allah Allah! Ya, bir Cumhurbaşkanını gizli işlerle nasıl ilişkilendirirsiniz? Bu, bize hakaret, bu, ülkeye hakaret, Cumhurbaşkanına hakaret; böyle bir şey olmaz. Devletin yetkili kuralları var, Savunma Bakanlığı var, Genelkurmay var, diğer istihbarat teşkilatları var, eğer böyle bir şey yapılacaksa verirsin bütçeyi onlara, onlar onun gereğini yaparlar; Cumhurbaşkanlığını böyle şeylere alet etmeyin lütfen. Cumhurbaşkanlığı, saygınlığı olan, şeffaf bir yönetim anlayışının timsali olmalı. Böyle bir şey var mı? Vallahi yok, vallahi yok!

Başka neler yaşadık? Şimdi, bir madde ihdas ettiler 2018'de, o da Anayasa Mahkemesine takıldı. Ya, arkadaş, şimdi, siz bir kanun ihdas ediyorsunuz, bari bunun hukuka uygunluğunu araştırın. Çok iyi hukukçular var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bingöl, teşekkür ediyorum.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bir dakikamı vermedin Başkan.

BAŞKAN – Efendim, bir dakikaları ilave etmeyeceğimi söyledim.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Vallahi, ben ona güvenerek konuşmamı hazırladım.

BAŞKAN – Biz şimdi konuştuk arkadaşlarla, bir...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Vallahi, ben ona güvenerek konuşma hazırladım.

BAŞKAN – Sayın Bingöl, teşekkür ediyorum.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Lütfen bana bir dakika daha...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Selamlasın, selamlasın Sayın Başkanım.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Geçmiş hukukumuza sığınarak istiyorum.

BAŞKAN – Kuralımızı çiğnedik.

Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bu ülkede bir bozuk düzen var, bu bozuk düzen çark tutmaz. Bozuk düzenin çarklarının arasında kim var? Tarladaki çiftçi, fabrikadaki işçi, eve hapsedilen emekli. Başka? Siftah etmeden dükkânını kapatan esnaf, kullandığı krediler nedeniyle iflas eden, batan tüccar ve geleceğini ülkesinde bulamayan, bu benim güzel ülkemde içi yanarak yurt dışına giden gençler var. Şimdi, işte bu bozuk düzenin çarkları arasında olan bu insanlar ayağa kalkmalı, ayağa kalkmalı; gün 31 Mart.

Ayağa kalkar, bu çarkı tarumar ederlerse Türkiye'ye huzur gelir, refah gelir, kardeşlik gelir, dayanışma gelir diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bingöl.

Altıncı söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'a aittir.

Sayın Alkayış, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, geçen dönem burada görev yapan ve 6 Şubatta kaybettiğimiz Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş'ı ve tüm deprem şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Yine, maalesef, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde PKK terör örgütünün hain saldırısı sonucu hayatını kaybeden kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet diliyorum; milletimizin başı sağ olsun. Elbette ki şehitlerimizin kanı yerde kalmayacak, bunun hesabı mutlaka sorulacak; şehitlerimizin kanı hürmetine milletçe terörle mücadeleimiz kararlılıkla devam edecek ve devlet ve millet olarak dayanışma içerisinde, inşallah, süreci hep beraber takip edeceğiz.

Millî Şair'imiz Mehmet Akif'in dediği gibi:

“Cehennem olsa gelen, göğsümüzde söndürürüz,

Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz.

Düşer mi tek taşı sandın hariminamusun,

Meğerki harbe giden son nefer şehit olsun.

Şu karşımızdaki mahşer kudursa, çıldırsa,

Denizler ordu, bulutlar donanma yağdırsa.

Bu altımızdaki yerden bütün yanardağlar

Taşıp da kaplasa afakı bir kıvılsarsa.

Değil mi cephemizin sinesinde iman bir,

Sevinme bir, acı bir, gaye aynı, vicdan bir.

Değil mi ortada bir sine çarpıyor, yılmaz.

Cihan yıkılsa, emin ol, bu cephe sarsılmaz.”

Bu düşüncelerle tekrar şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

2022 yılı merkezî yönetim kesin hesabı üzerine söz aldığım için gerçekleşen bütçeyi detaylı inceleme imkânı buldum. Bütçeler sadece gelirler, giderler ve rakamlarla ifade edilemez, her bütçe arkasında bir düşüncüyü barındırır yani bütçeyi yöneten hükümetlerin eğilimini gösterir.

Geçtiğimiz dönemde AK PARTİ Hükümetimizin milletimizin faydasına olan her icraata destek olduğunu ve pandemi başta olmak üzere milletimize her alanda katkı sunduğunu görüyoruz. Yine, 2024 yılı bütçesinde, AK PARTİ Hükümetimizin hazırlamış olduğu 22 bütçenin tecrübelerini ve istikrarını görüyoruz. Küresel ekonomik veriler parasal sıkılaştırmanın bir süre daha devam edeceğini gösteriyor,

buna rağmen Türkiye Yüzyılı bütçesi insan ve bilim odağından ayrılmamıştır. Geçen dönem bütçesinde olduğu gibi 2024 yılı bütçesinde de aslan payı Millî Eğitim Bakanlığına ayrılarak bilimin sönmeyecek olan ışığının güçlendirilmesi hedeflenmiştir. Buna paralel olarak, depremin etkisini azaltmak için bütçede yine en büyük pay afetzedelerimize ayrılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14 Mayıs ve 28 Mayıs seçimlerinde vatandaşlarımız “İşi ehline veriyoruz.” diyerek Cumhurbaşkanımızı yetkilendirmiş ve tüm kirli oyunları bozmuştur. Seçim döneminde muhalefetin sözlerine milletimiz itibar etmemiş, muhalefete güven duymamıştır; kazanan ülkemiz, kazanan milletimiz olmuştur.

Ekim ayında işsizlik oranı yüzde 8,5’e düşerek son on bir yılın en düşük seviyesine gerilemiştir. Emtia fiyatlarındaki aşırı oynaklık Hükûmetinizin aldığı kararlı önlemlerle minimize edilmiştir. Bizi engellemeye çalışan tüm çabalara rağmen ülkemizi büyümeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaşanan asrın felaketinde ilk andan arama kurtarma faaliyetlerine, afetzedelerimizin deprem bölgesinden nakline, enkaz kaldırma süreçlerinden çadır kentlerin, daha sonra konteyner kentlerin kurulmasına, kalıcı konutların inşaatına başlanmasından teslimat sürecine kadar yapılan her türlü çalışmanın fiilen içerisinde olan bölge milletvekili ve bu afette annesini kaybeden bir kardeşiniz olarak huzurlarımızdayım. Kuşkusuz, yaşanan felaketin etki alanı sebebiyle planlama ve uygulama aşamasında yetersiz kalınan bir alan, organizasyonda bazı aksaklıklar olabilir. Bu hem hayatın doğasında hem de felaketin yaşattığı yıkımın büyüklüğünde anlaşılabilir bir durumdur ancak tüm olumsuz durumlara rağmen Hükûmetimiz depremin ilk anından itibaren tedbirleri almış ve çok kısa bir sürede kalıcı konutların da temeli atılmıştır. Depremin ilk anından itibaren canla başla çalışan tüm kurumlarımızı, bütün teşkilat çalışmalarımızı siyasi bir çaba olarak nitelendirmek üzücü olduğu kadar ahlaktan yoksun bir davranış örneğidir. “Asrın felaketi” olarak nitelendirdiğimiz depremden 11 şehrimiz ve bu şehirlerde yaşayan 14 milyon insanımız etkilenmiştir. 680 bini konut olmak üzere 850 bin bağımsız bölüm ağır hasar alarak maalesef kullanılamaz hâle gelmiştir. “Hiç kimse görmek istemeyen biri kadar kör olamaz.” sözü tam da bu süreci özetlemiştir. Gayretlerimizi görmeyen kişiler, Adıyaman’ımızda 54 adet geçici barınma merkezini sosyal donatılarıyla beraber oluşturduğumuzu hayal dahi edemeyen kişilerdir. Oluşturduğumuz merkezlerimizde 66.500 vatandaşımız barınmakta olup toplamda 41.292 deprem konutunun inşasına da başlanmıştır. Adıyaman’ımız merkezde, İndere ve Örenli bölgelerinde kalıcı konutların inşaatı hızla devam etmektedir. Bu çalışmaları beraber yürüttüğümüz milletvekili arkadaşlarımız Sayın Resul Kurt, Sayın İshak Şan ve Sayın Hüseyin Özhan ile Adıyaman Valimiz Sayın Osman Varol’a teşekkür ediyorum.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Ahmet Aydın’ı da say.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Devamla) – Ahmet Aydın’a da teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Hükûmetimiz, sadece depreme yönelik 762 milyar TL bütçe ayırarak, kentsel dönüşümün bütçesine yeterli önemi vermeyen belediyelere de bütçenin nasıl yapılacağını esasen göstermiş oldu. Ülkemize maliyeti 104 milyar dolar olarak tahmin edilen depremin yaralarını hep birlikte sarmaya inşallah gayret göstereceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizin dikkatini çekmek istiyorum ki tarih sessiz kalanları değil sesini yükseltenleri yazar. Ülkemizin jeopolitik bir ateş çemberinin tam ortasında olduğunun hepimiz farkındayız; kuzeyimizde Ukrayna-Rusya, güneyimizde Irak-Suriye konularına son olarak Filistin eklenmiştir. Gazze daha yürümeyi öğrenmeden ölmeyi öğrenen bebeklerin şehrine dönmüştür. Ölenler sadece bebekler değil, vicdandır, insanlıktır. Bu vahşetin bir an önce son bulmasını temenni ediyorum. Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde, ülkemiz, kendi sorunlarıyla dahi ilgilenemeyen bir noktadan dili,

dini, ırkı ve etnik kökeni fark etmeksizin zulüm gören tüm mazlumların beklediği bir el hâline gelmiştir. Hükümetimiz ülkemiz adına net bir mesaj ortaya koymuş; bizler İsrail'i işgalci, Filistinlileri ise kendi topraklarını savunan, meşru müdafaa hakkını kullanan taraf olarak görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerek küresel etkiler ve gerekse 2023 yılı göz önüne alındığında, zor şartların bütçesi olan 2023 yılı bütçesini sağduyulu, vizyoner ve insan odaklı bir bütçe olarak gördük; geçen bütçenin hazırlanmasında emeği geçen herkese, milletimiz ve milletvekili olduğum Adıyaman halkı adına teşekkür ediyorum.

Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Alkayış, teşekkür ediyorum.

Şahıslar adına birinci söz, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'e aittir.

Sayın Yavuz Gözgeç, buyurun.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bebek katili, çocuk katili, kadın katili PKK terör örgütünün hain terör saldırıları nedeniyle şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına sabırcemil niyaz ediyorum; yaralıları Rabb'imden acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Terör, en kapsamlı şiddet hareketi; en temel hak, yaşam hakkını hedef alıyor, vatanımızın birlik ve bütünlüğünü hedef alıyor. Terörün, şiddetin hiçbir haklı gerekçesi olamaz. Terörle mücadelede, terörün insanlık suçu olduğundan bahsettiğimizde “Bırakın ‘terör, terör’ demeyi.” deniliyor. Yaşamdan, candan daha kıymetli bir şey mi var? Elbette terörle mücadeledeki kararlılığımızı ifade edeceğiz. Elbette teröre destek verenleri, terör örgütlerinin sözcülüğünü yapanları tüm çıplaklığıyla gözler önüne sereceğiz. Bu alçak, hain terör örgütü -ki alçaklık da bir seviyedir- çukur terör örgütü; asker, sivil, kadın, çocuk, gencecik fidanları yaşamdan koparıyor. Hatırlayın, Tunceli Ovacık'ta katledilen 8 yaşındaki Ayaz, 4 yaşındaki Nupelda -“Nupelda” Kürtçe bir isim; “yeni yaprak veren” “yeni tomurcuk” anlamına geliyor- daha genç fidan olmadan katlediliyor. Terör Kürt çocuklarını da katlediyor, kız çocuklarını dağa kaçırıyor. 13 yaşındaki Diyar Bilen, Batman'da 31 yaşındaki 8 aylık hamile Mizgin Doru, Aybüke Öğretmen, daha 22 yaşında... Aybüke Öğretmen son türküsünde “Beni öldüründe yoktur din, iman.” diyor ya, gerçekten yok.

Elbette “hain terör örgütü” diyeceğiz. Elbette hiç tereddüt etmeden, ikna olmayı beklemeden terörü lanetleyeceğiz. Elbette terörle, teröre kaynak aktaranlarla Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, ülkemizin geleceği için, güvenli bir yaşam için, çocuklarımız için mücadeleye devam edeceğiz. Biz, milletimize mücadelemizi ve bu mücadelede kimin nerede durduğunu açıkça gösteriyoruz ki sanırım bundan rahatsız olunuyor. Şair Abdurrahim Karakoç diyor ya: “Beden ölür, çürür, cana bakın siz/Kim kiminle yürür, ona bakın siz/Bırakın dönsün dönme dolaplar/Haktan, hakikatten yana bakın siz.” Biz milletimizin ferasetine güveniyoruz.

Değerli vekiller, bu bütçe Türkiye Yüzyılı'nın ilk bütçesidir. Bu bütçede kadınlar var, gençler var, çocuklar var, işçi var, işveren var, emekli var, yaşlı var, yatırım var, istihdam var, üretim var. Her bir vatandaşımızın tek tek kendini bulduğu bir bütçedir.

AK PARTİ'nin kurulduğu günden bu yana en önemli misyonu devlet-millet kaynaşmasını sağlamak olmuştur. Bu sayededir ki biz, devletin millet için var olduğuna inanıyoruz ve bu yönde, âdeta reform niteliğindeki bu anlayışla adımlar atıyoruz ama maalesef önümüze daima engeller çıkarıldı. 367 krizinde “Cumhurbaşkanını seçemezsiniz.” dediler; millete gittik, milletin oylarıyla Cumhurbaşkanını seçtik. Partiyi kapatmak istediler, 27 Nisan e-muhtrасы verdiler, Gezi olayları, 17-25 Aralık, 15 Temmuz hain darbe teşebbüsü; tüm bu engelleri öncelikle Rabb'imin yardımı, milletimizin feraseti “Halkın gücü üstünde başka bir güç tanımıyorum.” diyen Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğiyle aştık.

Özellikle, nüfusun yarısını oluşturan, toplumun geleceğini inşa eden kadınların, siyasetten ekonomiye her alanda etkin bir şekilde var olmasının önündeki engelleri bir bir biz kaldırdık. Kadınların eğitim hayatında, iş hayatında, siyasette var olmasına izin vermeyen, travmalar yaşatan, âdeta yaşamdan kovan “Bin yıl sürecek.” denilen 28 Şubatın yasakçı uygulamalarını biz kaldırdık. Bu sayededir ki artık mühendis kızlarımızın, sanatta, sporda kadınların başarı hikâyelerine şahitlik ediyoruz ve daima kadınların yolunu açan Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde hayata geçirdiğimiz kadın politikaları sayesinde ki AK PARTİ en büyük desteği kadınlardan alıyor. Kadınlar için, çocuklar için, milletimiz için yapacak daha çok işimiz var.

Ayasofya’nın dirilişiyle Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi, tüm dünyaya yeni sözlerimiz var bizim diyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuz Gözgeç.

Şahsı adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili İskender Bayhan’a aittir.

Sayın Bayhan, buyurun.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Sayın Başkan, zaten beş dakikamız var. Bütün partiler konuştu, bir dakika daha...

BAŞKAN – Mutabakatımız var, veremiyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama grubu olmayanlar kullanabilir Sayın Başkan, bunu gruplar adına söylüyoruz.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Grubu olmayanlara hiç olmazsa...

BAŞKAN – Efendim, buyurun lütfen, zaten güzel konuşuyorsunuz, eminim meramınızı güzelce ifade edersiniz.

Buyurun.

İSKENDER BAYHAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum, sarayın Urfa şubesinin başında duran Urfa’nın gazcı, tomacı Valisini ve tabii aynı zamanda burjuvazinin mangalcı temsilcilerini de özel olarak selamlıyorum.

Bir ülkede devlet ve iktidar kime aitse bütçeyi de o yapar. Bir ülkede eğer saray sermayenin elindeyse, devlet sermayenin elindeyse bütçeyi de o yapıyor demektir. Dolayısıyla elimizdeki bütçe, 2024 bütçesi TÜSİAD’ın, MÜSİAD’ın, TOBB’un, TİSK’in, MESS’in bütçesidir; onun için de yüzü sömürücü sınıflara, sırtı ise emekçi halklara dönüktür ve bu bütçenin temel amacı uluslararası sermayenin, yerli, yabancı tekellerin ve özellikle iş birliği yandaş sermayedarların çıkarlarını kollamak ve onlara hizmet etmektir.

2024 bütçesinde emekçiler bir yandan yüzde 170’lere varan dolaylı vergilerle ezilirken bir yandan da 1 trilyon 200 milyar lira gelir vergisi ödemeye mahkûm edilmişlerdir. Bir avuç kapitalistin cebinden çıkan vergiler ise üstüne yenileri eklenerek, fazlası eklenerek diğer ceplerine konulmaktadır. Oysa tek adam iktidarı bu vergileri alıyor olsa, topluyor olsa Türkiye’nin 2024 bütçesinde de, önümüzdeki üç yıl içerisinde hazırlanacak bütçelerinde de bir açık söz konusu olmayacaktır. Yani bu bütçe adaletin kırıntısını taşısa asgari ücretle geçinen milyonlar her gün evdeki tencerelerinin nasıl kaynayacağını düşünmek zorunda kalmayacaktır; pazarda taneyle sebze, sabah çocuklarını okula gönderirken tabaklarına taneyle zeytin koymak zorunda kalmayacaklardır; emekliler tansiyon ilacını alamaz hâle gelmeyecektir.

Bakın, sermayedarların 2023 yılındaki net kazançlarının sadece üçte 1’iyle 17 milyon işçi ve emekçinin bir yıllık ücretleri ödenebilir. Neden servet vergisi alamıyorsunuz? Sarayın sadece bir yıllık masrafıyla 615 bin asgari ücretlinin bir yıllık ücreti ödenebilir ama tek adam yönetimi bunu yapmıyor. Peki, neyi yapıyor? Sermayeye gelince bol kepçeden dağıtıyor ama sıra işçi, emekçilere gelince “Kaynak

yok, Allah versin.” diyor. Bu ülkenin nüfusunun mutlu azınlığının gayrisafi milli hasıladan aldığı pay yüzde 50 ve bu yüzde 50’nin 2024 bütçesinde ödediği vergi payı yüzde 16; bunu da faiz yoluyla, teşvik yoluyla yeniden geri alıyorlar.

Bu belge “Ülkeyi şirket gibi yöneteceğim, tüccar siyaseti yapacağım ve ucuz emek sömürüsü politikalarının başmimarlığını yapacağım.” diyen saray yönetiminin açtığı yolda ilerleyen tarikatların, cemaatlerin ve onların oluşturduğu ruhban sınıfının bütçesidir. Dünyanın bütün kapitalistleri sizi kıskanıyor. Neden biliyor musunuz? Çünkü “İşçileri ve emekçileri sizin kadar iş sömüremiyoruz.” diye kıskanıyorlar.

Bu belge servetin, kazancın asgarisini; imanın, duanın ise azamisini işçi ve emekçilere verdiğinizin belgesidir. Peki, estirdikleri sömürü ve terörün ağır faturasını bizlere nasıl pazarlıyorlar? Bakan Şimşek diyor ki: “Ekonomimiz büyüdükçe refahımız artacak, daha da adil bir şekilde o refahı paylaşacağız.” Bu safsatalara artık işçilerin, emekçilerin karnının tok olması gerektiğini düşünüyorum. Nasıl ki selvi ağacı meşenin gölgesinde büyümezse düzenin de, bu düzenin de işçi, emekçilerin gelirlerini kapitalistlerin kasalarını büyüterek artırması mümkün değildir, ham hayaldir. Onlar ne zaman “büyüme” derse siz otuz beş saniyede bir araba üreten Mercedes işçilerinin, Ford işçilerinin sefaletini aklınıza getirin. Onlar ne zaman “büyüme” derse, iş cinayetlerinde yanarak ölen, uzvunu kaybeden, yaralanan işçi kardeşlerimizi aklınıza getirin; yasaklanan grevleri, Agrobay ve Özak işçilerinin karşısına dikilen devlet güçlerini aklınıza getirin.

“Bir mermi kaç para biliyor musunuz?” diyenler yerlilik ve millilik propagandası eşliğinde bu ülkenin emekçilerine “Fedakârlık yapın, dişinizi sıkın ve sabredin.” diyorlar. “Dış güçlere karşı ekonomik kurtuluş savaşı veriyoruz.” diyenler şimdi ülke ülke gezip yabancı sermaye arıyorlar. Emperyalistlerle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSKENDER BAYHAN (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum efendim.

İSKENDER BAYHAN (Devamla) – Bir dakika ama Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

İSKENDER BAYHAN (Devamla) – Başkanım ama konuşmamı tamamlamadım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, grup üyesi değil, o yüzden bizce uygulanmalı yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İSKENDER BAYHAN (Devamla) – Onlar “büyük Türkiye Yüzyılı” diye dursunlar, bu bütçe Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın “çıraklık” “kalfalık” “ustalık” ve “büyük ustalık” dediği dönemlerin sonuna geldiğinin belgesidir.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Bitti, bitti.

İSKENDER BAYHAN (Devamla) – Artık çöküş döneminin bir belgesidir bu bütçe. Bu ülkenin işçilerinin ve emekçilerinin sırtına çökenlerin kendileri de çökecekler. Unutmayın, saraylar yıkılır, saltanatlar biter; tahtlar bir yana, taçlar bir yana, baht bir yana savrulur.

Biz bu ülkenin işçilerine ve emekçilerine sefalet, felaket; sermayedarlarına ise bereket veren bu bütçeyi reddediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

Şimdi, değerli milletvekilleri, (B) cetvelinin genel toplamlarını okutup oylarınıza sunacağım.

(B) cetvelini okutuyorum:

(B) Cetveli
(TL)

Gelirler	Bütçe Geliri Tahmini	7414 Sayılı Kanun ile Eklenen Bütçe Geliri Tahmini	Toplam Bütçe Geliri Tahmini	Bütçe Geliri	Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler (-)	Net Bütçe Geliri
Toplam	1.448.944.742.000	1.080.515.421.000	2.529.460.163.000	3.110.518.179.059,59	362.760.426.907,22	2.747.757.752.152,37

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi kabul edilen (B) Cetveli ile birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

Denge

MADDE 3- (1) 2022 yılı bütçe giderleri ile bütçe gelirleri toplamı arasında, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 140.276.537.379,12 Türk Lirası gider fazlası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 15.861.956.482,22 Türk Lirası gider fazlası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 237.813.831,99 Türk Lirası gelir fazlası,

gerçekleşmiştir.

(2) 2022 yılı merkezi yönetim net bütçe gider fazlası 142.660.010.115,62 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi grup ve şahısları adına söz taleplerini karşılayacağım.

Birinci söz, Saadet Partisi Grubu Adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a aittir.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, dün sabah yaptığım konuşmada, bütçe yetkisi dâhil olmak üzere, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle beraber Türkiye Büyük Millet Meclisi yetkilerinin nasıl bir değişim geçirdiğini, bu yetkilerin nasıl etkisiz kılındığını ifade ettim.

(Uğultular)

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) - Sayın Başkan, uğultunun sona ermesini sağlar mısınız?

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda bir uğultu var, hatibin meramı herkese ulaşamayabilir, lütfen saygıyla dinleyelim.

Buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) - Bu sabahki konuşmamda ise Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle beraber yürütme organının geçirdiği yapısal değişikliği ve bu değişikliğin yol açtığı sorunları ele aldım. Böylece, aslında, devlet ve toplum hayatında ne kadar büyük bir hasarın ortaya çıktığını özetlemeye çalıştım.

Şimdiki konuşmamda ise yargı organında ortaya çıkan değişikliklerle yargının bağımsızlığının nasıl aşıldığını, böylece hukuk devleti güvencelerinin nasıl sona erdiğini ifade etmeye çalışacağım ve devlet ve toplum hayatındaki hasarın bu boyutunu açıklamaya gayret edeceğim.

Hepimizin yakından bildiği gibi, bir anayasa düzeninde kamu gücünün yani yasama, yürütme ve yargı organlarının, idari makamların hukuka uygun davranmalarının yegâne teminatıyla vatandaşların anayasal özgürlüklerinin tek güvencesi yargının bağımsızlığıdır.

(Uğultular)

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Sanırım AKP’li milletvekilleri yapacağım açıklamalardan hoşnutsuz oldukları için uğultu yaratmayı tercih ediyorlar. Lütfen süremi kısıtlamayınız ve uyararak sessizliği sağlayınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Dolayısıyla, bir ülkede yargı bağımsızlığı eğer erozyona uğramışsa o ülkede ne devlet organları ve makamları hukuka uygun davranacaktır ne de anayasal özgürlükler garanti edilebilecektir.

Peki, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra neden acaba yargının bağımsızlığı dikkat çekici bir biçimde zaafa uğramıştır? Yargının bağımsızlığının çeşitli boyutları var, bunların tümüne değinme imkânım yok ama çok önemli olan bir boyutu, yargı mensuplarının yani hâkim ve savcılarının özlük hakları konusunda karar verme yetkisinin özerk kurullara verilmiş olması. Özlük hakları dediğimiz zaman neyi anlamamız gerekiyor? Hâkimlerin ve savcılarının ilk defa mesleğe kabul edilişlerine, tayinlerine, terfilerine, disiplin işlemlerine karar verme sürecini kastediyoruz. Eğer bütün bu işlemleri yapma yetkisi Hükümetten bağımsız olan bir organa aitse, o takdirde yargı mensuplarının bireysel bağımsızlıkları garanti edilmiş demektir. Böylece, hâkimler ve savcılar Anayasa’nın ve kanunların kendilerine yüklediği görevleri yerine getirirlerken mesleklerini kaybedecekleri gibi bir endişeye girmezler ve hukukun üstünlüğünü uygulayarak faaliyetlerini sürdürürler.

Tabii, bu kurulların özerk olabilmesi bazı yapısal özellikler sergilemelerini gerektiriyor. Anayasa’nızın 159’uncu maddesi 2017’de değiştirildi ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle beraber Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bütün üyelerinin seçiminde Sayın Cumhurbaşkanı ve onun seçiminde etkili olan koalisyon yetkili kılındı. Nasıl mı? Şöyle: Kurul 13 üyeden oluşmaktadır, Kurulun 6 üyesi doğrudan doğruya Cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir, geri kalan 7 üyeyi seçme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine tanınmıştır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi bu yetkiyi saraydan aldığı sinyallere bağlı olarak kullanmaktadır yani 7 üyenin seçiminde de Cumhurbaşkanının seçimini belirleyen koalisyonun iradesi rol oynamıştır. Üstelik, hemen bir parantez açayım, bildiğiniz gibi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişi sağlayan Anayasa değişikliği Temmuz 2018’de yürürlüğe girdi ama bu değişikliğin Hâkimler ve Savcılar Kuruluna ilişkin maddesi halk oylamasının yürürlüğe girmesiyle birlikte yani halk oylaması sonuçlarının yürürlüğe girmesiyle beraber derhâl sonuç doğurdu ve 16 Mayıs 2017’de ve 19 Mayıs 2017’de Sayın Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısını değiştirdiler. Böylece, Türkiye’de yargı fonksiyonunun icrasında bağımsızlık ilkesi çok önemli bir biçimde zaafa uğramış oldu. Artık bugün Türkiye’de hepimiz şunu gayet iyi biliyoruz: Yargı kuruluşları, yargı mensupları kararlarını verirken hukukun üstünlüğünü dikkate almıyorlar, kendilerini belirleyen kişilerin ve gücün etkisi altında, onların beklentilerine göre karar veriyorlar. Uzağa gitmeye hiç gerek yok, hemen Can Atalay örneğini hatırlayalım. Aslını ararsanız, Can Atalay, Anayasa hükümlerimiz dikkate alındığında, Anayasa’nın 83’üncü maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde, 14 Mayıs seçim sonuçları Resmî

Gazete’de yayımlandıktan hemen sonra buraya gelip bizler gibi yemin ederek göreve başlamalıydı; bu olmadı. Kendisi bireysel başvuru hakkını kullandı. Anayasa Mahkemesi 27 Ekim 2023’te Resmî Gazete’de yayımladığı kararında Can Atalay için hak ihlaline hükmetti ve derhâl serbest bırakılmasını ve geçen süre bakımından da 50 bin lira tazminatın ödenmesini kararına eklemiş oldu.

Peki, beklediğimiz neydi? Hukukun üstünlüğünün gereği olarak Can Atalay’ın hemen 27 Ekim gecesi serbest bırakılmasıydı çünkü Anayasa’nın 153’üncü maddesi tereddüde yer bırakmayan bir açıklıkla bunu emretmekteydi, bu da olmadı ve bir yargı karmaşası yapay olarak yaratıldı. Vatandaşların yargıya olan güveni bir kez daha sarsıldı ve o karmaşa içinde Can Atalay Silivri’de yaşamaya devam ediyor.

Sonra ne oldu? Tekrar Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu toplandı ve 21 Aralıkta bir karar daha verdi, üstelik bu karara bir unsur daha ekledi, dedi ki: “Can Atalay’ın serbest bırakılmaması Anayasa’nın 148’inci maddesinin yani bireysel başvuru hakkının da ihlali anlamına gelmektedir, serbest bırakılmalıdır.” ve bu kez kendisine 100 bin lira tazminat ödenmesi gerektiğini kararına eklemiş oldu.

Peki, olması gereken neydi? Olması gereken, 21 Aralık gecesi Can Atalay’ın serbest bırakılmasıydı. Bugün 24 Aralık, hâlâ kendisi Silivri’de ve serbest bırakılmadı.

Sayın milletvekilleri, eğer bir ülkede hukuk devleti böylesine sistematik bir biçimde ihlal ediliyorsa o ülkede hiçbir sorun çözüm bulamaz. Dolayısıyla, biz burada Türkiye’nin hukuk devleti ihlallerini somut olarak ifade etmek isterken bazı uluslararası endeksleri referans veriyoruz ama Hükûmet yetkililerinin hoşuna gitmiyor ve diyorlar ki: “Bu endeksler taraflı bir biçimde hazırlanmıştır.” Ben yirmi beş yıla yakın süre hukuk fakültesinde ders vermiş bir öğretim üyesi olarak şunu söylüyorum: Eğer hukuk fakültesinden hakkıyla mezun olmuş, dürüst ve vicdanlı bir hukukçudan bahsediyorsak o hukukçu Türkiye’nin bugün bir hukuk devleti olmadığını, kanun devleti dahi olmadığını kabul edecektir ve bu sorunun çözümü için gayret gösterecektir.

Şimdi, en acil olarak çözmek istediğimiz sorun, ekonomik kriz ve Türkiye’nin sermaye akışının gerçekleşebilmesi. Bunun için isterseniz dünyanın en büyük finans uzmanlarını getirin, dünyanın en büyük iktisat profesörlerini getirin, hukuk devleti olmadıkça bu sorunu çözemezsiniz çünkü sermaye önünü görmediği bir yere gitmez, yatırım yapmaz. Zaten gerçekler de bunu bize söylüyor. Dolayısıyla, birtakım uluslararası itibarı olan kişileri buraya getirip onları itibarlarından mahrum etmek yerine kolay olan, doğru olan yolu seçelim, Türkiye’yi bir hukuk devleti yapmak konusunda hep beraber hareket edelim. Bu görev bizlere de düşüyor.

Bakın, bu bütçe görüşmeleri bittikten sonra burada başka bir hukuk devleti ihlaline alet olacağız. Nedir o? Torba kanunu inceleme süreci. Daha torba kanunun ön kısmında, açıklamalarında ne diyor: “Bu kanun metni şu şu komisyonlarda görüşülmüştür.” Bunlardan biri de Anayasa Komisyonu. Ben Anayasa Komisyonu üyesiyim, bu torba kanun bizim önümüze gelmedi. Meclis açıldığından beri Anayasa Komisyonu toplanmadı. Torba kanunun kendisi yasama yetkisinin baypas edilmesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Toparlayacağım, lütfen, hemen bir iki dakikada toparlayacağım.

BAŞKAN – Peki Hocam.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Oysa bakın, Anayasa’nızın yasama yetkisini düzenleyen maddesi “Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.” diyor. Burada kastedilen yetki hem bütün komisyonları

hem Genel Kurul çalışmalarını kapsamaktadır. Bütün torba kanunlar Anayasa'nın bu hükmünün ihlali anlamındadır yani hukuk devletin ihlalidir.

Teşekkür ederim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yazıcı Özbudun.

İkinci söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'a aittir.

Sayın Kocamaz, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Kuzey Irak'ta teröristlere yönelik operasyon esnasında şehadet şerbeti içen, şehit olan askerlerimize Yüce Allah'tan rahmet, yaralı askerlerimize acil şifalar diliyor, terör örgütü canilerini ve terör destekçilerini de lanetliyorum. Şehitlerimizin ruhu şad, mekânı cennet olsun diyor, şehitlerimizin ailelerine ve yüce milletimize sabır ve başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, 2022 yılı, ekonominin kötü yönetilmesi sebebiyle çok zor geçti. Aziz milletimiz 2023 yılı için umutlanmış fakat her alanda devam eden kötü gidişat nedeniyle bu yıl daha da zor geçmektedir. 2023 yılı da 2022 yılı gibi arkasında çok sayıda kepenk kapatan esnaf, iflas eden işletme, ürettiği ürünü değerinde satamayan çiftçi, geçinemeyen, kirasını ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen vatandaş bırakmıştır. 2024 yılı bütçesinde işçi, memur, emekli, asgari ücretli ve esnaf kesimi unutulmuş, bütçeden yalnızca hazine garantili köprülere, otobanlara, havalimanlarına, şehir hastanelerine ve faize kaynak ayrılmıştır. Hükümet, devletin gelir ve gider kalemlerini yönetemez, işletemez ve idare edemez bir noktaya gelmiştir. Hükümet 2022 yılının ilk altı aylık dönemini bile tamamlamadan ek bütçe talebinde bulunmuş, o dönemde yapılan bütçe daha kanunlaşmadan artan enflasyon ve kur artışları sayesinde yok olup gitmişti. 2022 yılında 1 trilyon 750 milyar 957 milyonluk bütçe Hükümetin israf düzeni, kur korumalı mevduat ve hazine garantili yatırımlarına yetmemiş, 2022 yılının ilk altı aylık dönemini bile tamamlamadan tüketmiştir. Hükümet 20/6/2022 tarihinde 1 trilyon 80 milyar 515 milyon 421 TL ek ödenek talep etmiş, böylece 2022 yılı merkezî yönetim bütçesi neredeyse bir bütçe büyüklüğündeki artışla 2 trilyon 831 milyar 472 milyon TL'ye yükselmiştir. 2022 yılında 2 trilyon 800 milyar 87 milyon 704 bin TL toplanırken 2 trilyon 942 milyar 747 milyon 715 bin TL harcama yapılmıştır. İlave edilen bütçeye rağmen gelir-gider farkı eksi 142 milyar 660 milyon TL olmuştur.

Genel seçim öncesinde, İYİ Parti olarak her platformda ve her ortamda bu aziz milletimiz ve ülkemizin geleceği açısından güçlendirilmiş parlamenter sistemin hayırlı olacağını savunduk. Bugün Türkiye'nin getirilmiş olduğu noktada, bizim ne kadar haklı olduğumuz açık seçik ortaya çıkmıştır. Partili Cumhurbaşkanlığı ve tek adam rejiminin üzerinden beş yıl geçmiş, sistemin sancıları hâlâ devam etmektedir. Parlamenter sistemden uzaklaşan Türkiye, partili Cumhurbaşkanlığı ve tek adam rejiminin elinde perişan bir hâle dönüşmüş, vatandaşlar yiyecek ekmeye muhtaç hâle gelmiştir. 24 Haziran 2018 seçimleri öncesi “Bu kardeşinize yetkiyi verin, bu faizle, şununla, bununla nasıl uğraşılır göreceksiniz.” diyen Sayın Cumhurbaşkanı, aradan geçen beş yıllık süreye rağmen milletimizden sürekli biraz daha sabır dilemiş ancak milletimizin sabrı kalmamış, sabır taşı çatlamıştır.

Ekonomide dünyada eşi ve benzeri olmayan bir ekonomik model denenmiş ve bu modelle âdeta akıntıya kürek çekilmiştir. Ülkemizde denenene ve ne idiği bilinmeyen bu ekonomik model, vatandaşları fakirleştirmiş, enflasyon, yüksek enflasyon ve kur artışına sebep olmuş, Merkez Bankasının kötü günler

için saklamış olduğu ihtiyat akçeleri dahi harcanmıştır. Ekonomik dengeler tamamen bozulmuştur. Orta direk denilen bir kesim kalmamış, gelir adaletsizliği artmış, bir avuç azınlığın dışında toplumun büyük kesimleri fakirleşmiş, açlık ve yoksulluk sınırı altında yaşamaya mahkûm edilmiş, açlık sınırı 14.025 TL, yoksulluk sınırı da 45.686 TL'ye yükselmiştir. Hükûmetin 3Y'yle mücadele vaadi yerini yalanlara devretmiş, ülkemizdeki yoksul sayısı her geçen gün artmış, vatandaşlar sosyal yardıma muhtaç hâle gelmiştir. Partili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçilen 2018 yılında 3 milyon 494 bin 932 olan sosyal yardım alan hane sayısı, 2022 yılında 4 milyon 419 bin 286 haneye yükselmiştir. Ayrıca aynı yıl içinde şartlı eğitim ve sağlık yardımları kapsamında 3 milyon 279 bin 253 kişiye yardımda bulunulmuştur. Ekonomik sıkıntı yaşayan vatandaşların bankalara olan borçları da artmıştır. Tüketici kredileri ve bireysel kredi kartlarına olan toplam borç 2 trilyon 208 milyar 668 milyon liraya yani neredeyse Türkiye bütçesine ulaşmıştır. Tüketici kredilerindeki toplam borç 1 trilyon 401 milyar lirayı aşarken ihtiyaç kredisi borcu da 877 milyar 279 milyon liraya yükselmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin dünya ekonomisinden almış olduğu pay 1980 yılında yüzde 0,86 iken bu pay yüzde 0,84'e gerilemiştir. Türkiye ekonomisi yirmi iki yılda maalesef bir ilerleme kaydedememiş, gelişmekte olan ülkeler arasında en çok gerileyen ülke olmuştur. Ayrıca, Hükûmetin 2023 yılı hedefleri tutmamış, bu nedenle 2024-2026 Orta Vadeli Program'da da revizyona gidilmiştir. 2023 yılında hedeflenen millî gelir 2 milyar 383 milyon dolardan 1 milyar 67 milyon dolara, kişi başı millî gelirdeki 28.918 dolar hedefi 12.415 dolara, 500 milyar dolar olan ihracat hedefi 255 milyar dolara, yüzde 4,6 olan işsizlik hedefi 10,1'e ve yüzde 5 olarak hedeflenen enflasyon da yüzde 5'ten yüzde 65'e revize edilmiştir. Böylece, 2023 yılı hedefimiz olan Almanya gerçekte Zimbabwe ve Gana'ya dönüşmüştür.

Enflasyon ve kur artışları milletimizi canından bezdirmiş, ülkeyi iyice fakirleştirmiş, her gün piyasada iğneden ipliğe her şeye zam yapılmaya başlanmıştır. Akaryakıt fiyatları üreticiler için en büyük girdilerden biri hâline gelmiştir. Daha altı ay önce seçim öncesi 18,63 TL olan motorinin litre fiyatı 37,78 TL'ye, 19,1 TL olan benzinin fiyatı da 35,18 TL'ye yükselmiştir. Akaryakıt zamları bütün ürünlerin ve hizmetlerin fiyatını da artırmıştır.

Kasım ayı enflasyon oranı TÜİK'e göre yüzde 61,98, İTO'ya göre 73,09 ve ENAG'a göre de 126,8 olarak gerçekleşmiş, 14-28 Mayıs 2023 seçimleri öncesi 19,60 TL olan dolar 29,15 TL'ye yükselmiştir. Maalesef, Türk lirası da büyük bir değer kaybına uğramış, 200 TL'lik banknotların tedavüle girdiği 2009 yılında 200 TL'yle 125 dolar alınabilirken bugün yalnızca 6,8 dolar alınabilmektedir. Enflasyon ve kur artışı en büyük banknotumuz olan 200 TL'yi âdeta eritmiş, tüketmiştir.

1 Bulgar levası 16,25 TL, 1 Gürcistan larisi 10,85 TL olmuştur. Türk lirası, Bulgaristan levası ve Gürcistan larisi karşısında dahi değer kaybedince Bulgarlar Edirne'ye, Gürcüler Artvin'e alışveriş için akın etmiş, Türk malları komşu ülke vatandaşları için kelepirci hâline gelmiştir. Komşu ülke vatandaşları son yıllarda Türkiye'de market alışverişinin yanı sıra emlak almaya da başlamıştır. Türk lirasındaki değer kaybı ve yüksek enflasyon sonrası Türkiye yabancılar için cennete, aziz milletimiz için de cehenneme dönüşmüştür...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) – Bu iktidar Türkiye'yi yirmi iki yılda açlık, sefalet ve geçim sıkıntısıyla boğuşma noktasına getirmiştir. AK PARTİ sözcülerinin konuşmalarından gördüğümüz Türkiye'yle vatandaşın yaşadığı Türkiye'nin alakası dahi yoktur.

Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kocamaz, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'ya aittir.

Sayın Kaşlı, buyurun.

MHP GRUBU ADINA RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Aziz milletimizin temsilcisi Gazi Meclisimizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Hakkâri 1. Dağ ve Komando Tugay Komutanlığımıza bağlı geçici üs bölgemize sızma girişiminde bulunan PKK'lı hainlerin saldırısı sonucu şehit düşen 12 kahramanımıza yüce Allah'tan rahmet, acılı ailelerine ve aziz milletimize başsağlığı ve sabırlar diliyorum. Yaralı kahraman yiğitlerimize yüce Allah'tan acil şifalar diliyor, öfkemizin ve acımızın kinimiz kadar büyük olduğunu belirtiyorum. Hiç şüphe yok ki şehitlerimizin kanları yerde kalmayacak, katillerin kökleri kazınıncaya kadar mücadelemiz sürecektir.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, bulunduğu jeopolitik konumu itibarıyla üç kıtayı birbirine bağlayan, zengin yer altı ve yer üstü kaynakları, tarıma elverişli topraklarıyla tarihin her döneminde çok çetin mücadelelere ve çok kanlı savaşlara sahne olmuştur. Üç tarafı denizlerle çevrili, dört mevsimin yaşandığı, dünyadaki yeryüzü cenneti olan bu topraklarda kalabilmenin ilk önceliği askerî ve ekonomik olarak güçlü bir devlet olabilmektir.

Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın ilk, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 7'nci bütçesinin sonuna yaklaşırken edindiğimiz tecrübeyle özellikle vurgulamak isterim ki önceki dönemlerde de bütçelerin büyük bir bölümünü savunma, güvenlik ve enerji ithalatına ayıran ülkemiz, artık bu alanlarda özellikle Cumhuriyet İttifakı'yla birlikte yakaladığı başarıyla bütçenin büyük bölümünü vatandaşımızın refahı ve ülkemizin kalkınması adına Akkuyu Nükleer Santrali ve yerli otomobilimiz Togg gibi büyük yatırımlara ayırmaktadır.

Ülkemiz, 15 Temmuz 2016 yılında yaşadığı hain darbe girişimini kadim devlet geleneği ve Türk milletinin iradesiyle bertaraf ederken 16 Nisan 2017 referandumuyla cumhuriyet tarihimizin en köklü siyasi reformuna imza atmış, özellikle liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ön almasıyla Cumhuriyet İttifakı vücut bulmuş, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi hayata geçirilmiştir. O süreçte gerçekleştirilen birlik ve beraberlik ruhundan doğan Cumhuriyet İttifakı, Türkiye'yi siyasi bakımdan daha güçlü, tehdit ve tehlikelere karşı etkin politikalar üretebilen bir konuma taşımış, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bu anlamda istikrarın ve bağımsızlığının teminatı olmuştur.

Nitekim, Mehmetçik'imizin yıllardır “Giremez.” dedikleri Gabar'da bugün günlük 35 bin varil petrol ve Karadeniz'de ise günlük 7 milyon metreküp doğal gaz üretilmektedir. Türkiye, ortaya koyduğu bu iradeyle savunma ve güvenlik alanında olduğu gibi enerji tedarikinde de yakın gelecekte bağımsız hâle gelecek, inovasyon, teknoloji, yatırım, üretim, istihdam ve ihracat gibi tüm büyüme alanlarında daha da güçlenecektir.

Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türk ve Türkiye Yüzyılı'nda stratejik ve siyasi atılımları tek tek gerçekleştirirken Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce kurulan ve her birinin ortalama ömrü bir yıl üç ay olan 65 hükümetten sonra yakaladığımız güçlü istikrarın en önemli göstergesi ise Türk savunma sanayisinde atılan büyük adımlardır. Türk savunma sanayisi ekosistemi son yıllarda yakaladığı nitelikli büyümeyle 2022 yılında cirosu 12 milyar doları aşarak bir rekor kırmış; dışa

bağımlılığımız yüzde 80’ler seviyesinden yüzde 20’lere gerilemiş; sektörde faaliyette olan yaklaşık 3 bin firma ve 80 binden fazla çalışanıyla savunma sanayisi ülke sanayimizin taşıyıcı gücü hâline gelmiştir.

2023 yılı ihracat hedefine ulaşan ülkemiz, 2024 yılında ise bu alanda hedefini 11 milyar dolar seviyesine yükselterek dışa bağımlılığı yüzde 15 seviyesine indirmeyi hedeflemektedir. Küresel pazarda SİHA, İHA gibi hava araçları, çok çeşitli kara araçları ve deniz platformları başta olmak üzere, yaklaşık 230’u bulan ürün çeşidini 170 ülkeye ihraç eden Türkiye, bölgesinde bir ihracat üssü hâline gelmiştir. Yurt içi ve yurt dışı operasyonlarda uluslararası alanda kabul görmüş ürünlerin ve muadillerinin üretiminin yanında, tamamen bize özgün, Türk mühendislerinin tasarımı olan ve oyun değiştiren ürünlerin geliştirilmesiyle Türkiye, sınır güvenliğini tesis etmiş; 2016 yılında Suriye Afrin, El Bab, ve Cerablus’ta gerçekleştirilen Fırat Kalkanı Harekâtı’nı; 2018 yılında Suriye Afrin ve Halep’te gerçekleştirdiğimiz Zeytin Dalı Harekâtı’nı ve 2019 yılında Kuzey Irak bölgesinde gerçekleştirdiğimiz Pençe serisi harekâtlar ile yine aynı yıl Suriye’de gerçekleştirdiğimiz Barış Pınarı Harekâtı’nı; 2020 yılında Suriye’de gerçekleştirdiğimiz Bahar Kalkanı Harekâtı’nı başarıyla icra etmiştir. Diğer taraftan, yerli ve millî mühimmatların üretilmesinin önemi Karabağ zaferinde idrak edilmiştir. Tam otuz yıldır Türk milletinin dilinde bir sevdâ türküsü olan Azerbaycanlı kardeşlerimizin öz toprağı Karabağ, Türk askerinin lojistik desteğı ve yerli, millî silahlarımızın harekâta yön vermesiyle, tam kırk dört günde Ermeni işgalinden kurtararak Türk’ün zaferiyle sonuçlanmıştır. Tam da o günlerde tıpkı 1974 Kıbrıs Harekâtı’nda olduğu gibi NATO müttetiklerimiz dahi silah ambargolarına maruz kaldığımız düşünüldüğünde savunma sanayisinde yerli ve millî üretim kabiliyetini artırmanın hayati önemi net olarak idrak edilmiştir.

Türk asrının mimarı, gücünü eskiden beri “Güçlü devlet, güçlü ordu” ilkesinden alan Türkiye, gök vatanımızın çelik pençesi, ismini bizzat liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi’nin verdiği, ilk uçuşu üç gün sonra yani 27 Aralıkta gerçekleşecek olan KAAN, KIZILELMA ve TAYFUN ile geçtiğimiz günlerde seri üretim anlaşmaları imzalanan SİPER ve HİSAR göklerde; ALTAY ana muharebe tankı ile KORHAN, BARKAN’la karada; TCG ANADOLU, AKHİSAR, KOÇHİSAR ve BARBAROS’la mavi vatan ve artık uzayda yakaladığımız başarıyla stratejik üstünlüğünü ispatlamıştır.

Cumhur İttifakı’yla kırk altı yıl sonra kapalı Maraş’ın açılması, seksen altı yıl sonra Ayasofya’nın ibadete açılması uluslararası alanda dostlarımıza güven, düşmanlarımıza endişe ve korku vermiştir.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi’nin 1992 yılında idealize ettiği “2023 Lider Ülke Türkiye” dönemi artık önlenemez bir yükselişe başlamış, cumhuriyetimizin 100’üncü yılında Türkiye, sınır ülkelerle karşılaştırıldığında bölgesinde lider ülke konumuna gelmiştir. Devir artık Türk devridir; herkes hesabını buna göre yapmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi, siyasetteki muazzam özgül ağırlığıyla, desteğı ve iradesiyle 14 Mayıs ve 28 Mayıs 2023 seçimlerinden alınmış akıyla çıkmıştır. Şimdiki hedefimiz ise 31 Mart 2024 yerel seçimleridir. Yine liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi’nin ifade ettiği: “Yerel yönetimlere düşen zillet lekesini kazıyarak çıkarmak, Türk devrine, Türkiye Yüzyılı’na, uyanan tarih ve millî şura müstesna bir hizmet olacaktır.” 31 Mart yerel seçimlerinde de millette sevdalı Cumhuriyet İttifakı’yla istikrarımızı sürdüreceğ inşallah, daha nice zaferleri ve hizmetleri milletimizle buluşturacağız. Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak tüm gayemiz, gayretimiz ve uğraşımızla “Önce ülkem ve milletim.” diyen, siyasi ahlak ve erdemin simgesi liderimizin önderliğinde mücadelemizi sürdürmek, her türlü terörün ve siyasi krizlerin önüne geçecek Cumhuriyet İttifakı’nı istikrarın teminatı yapmaktır.

2024 yılı bütçesinin vatanımıza, milletimize ve devletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaşlı, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e aittir.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ekranları başında bizi izleyen değerli halklarımız, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, 2024 bütçesini konuşuyoruz. Tabii, 2024 bütçesi bir AKP klasiği; daha önceki bütçeler gibi, aslında, içinde kadınların, halkların, emekçilerin, yoksulların olmadığı bir bütçe olarak yeniden önümüze geldi. Oysa ki belki de tarihin en temel haklarından biri, insanlığın büyük mücadelelerle kazandığı, yurttaşların büyük mücadelelerle kazandığı bir bütçe hakkı meselesi var; 1215 Magna Carta'dan beri bu hakkı da toplum ya direkt kendisi ya da kendi temsilcileri aracılığıyla aslında kullanıyor. Bu anlamıyla Türkiye'deki modern bütçe yasası da ilk olarak 1924 yılında, biliyorsunuz, Anayasa'ya girdi ve 2018 yılına kadar da parlamenter sistem içerisinde Meclis, çok daha etkin, çok daha verimli bir şekilde bütçe hakkını toplum adına, Türkiye halkları adına kullanabiliyordu ama ne yazık ki 2018'den sonra başkanlık sistemiyle beraber aslında tamamen halktan, toplumdan kaçırılan bir bütçe sürecine de tanıklık ettik. Bütçenin hazırlık aşamasında toplumun hiçbir kesiminin, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin, kadınların, siyasi partilerin görüşüne başvurulmadan ve bildik ezberlerle “Ben yaptım, olur.” anlayışıyla yeniden Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edildiğini her yıl tekraren görüyoruz ki bu yıl 7'ncisi yapılıyor bu bütçenin. E, peki, Plan ve Bütçe Komisyonuna geldiğinde tek bir cümlesi değişiyor mu; muhalefet partilerinin toplum lehine, kadınlar lehine, çocuklar lehine verdiği önergeler kabul ediliyor mu? Hayır, edilmiyor; orada da “El kaldır, el indir.” mantığıyla ne yazık ki mevcut teklif geçirilerek Genel Kurula geliyor ve Genel Kurulda da ne yazık ki bir seremoni olarak sürecin işletildiğini hep beraber görüyoruz. Biz “bütçe hakkı” derken tabii ki bir matematiksel haktan bahsetmiyoruz; aslında, bütçenin adil olarak hazırlanması, dezavantajlı grupların bütçe hazırlık sürecinde mutlaka ama mutlaka gözetilmesi, gerçekten eşit, erişilebilir bir bütçenin, toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçenin hazırlanması gibi çok temel bir kavramdan bahsediyoruz çünkü şunu çok iyi biliyoruz ki bütçeler sadece rakamlardan ibaret değildir, o rakamların ucunda milyonlarca insanın, milyonlarca emekçinin hakkı vardır, hukuku vardır ama ne yazık ki bunu gözetken bir anlayış olmadığını görüyoruz.

Bütçede en fazla dışlanan, hiçbir şekilde gözetilmeyen kesimlerin başında tabii ki kadınlar geliyor değerli arkadaşlar. Türkiye'de 43 milyon kadın var, nüfusun yarısını oluşturuyor, sadece 7 milyonu kayıtlı olarak çalışıyor ve bu 7 milyon kadının da yüzde 61,4'ü asgari ücretle çalışıyor değerli arkadaşlar, geri kalanı asgari ücretin çok çok altında ücretlerle çalışmak zorunda kalıyor; bunu ifade etmek gerekiyor. Peki “Asgari ücretle çalışan yani kayıtlı olarak istihdamın içerisinde yer alan kadınların gerçekten çalışma yaşamı nasıl?” diye baktığımız zaman iş yerinde tacize, mobbinge maruz kaldıklarını, ekonomik krizlerde ilk işten çıkarılanlar olduğunu görüyoruz. Bununla beraber, özellikle bürokraside ve bazı iş kollarında kariyer basamaklarını cam tavan nedeniyle ilerletemedikleri de çok acı bir gerçek. Bugün Türkiye'deki istatistiklere bakalım. “Bu ülkede kaç tane kadın vali var, kaç tane rektör var, kaç tane kadın dekan var ya da kaç tane kaymakam var?” gibi gibi sıralayabileceğimiz bütün bu meseleler, aslında, Türkiye'de kadın düşmanı, kadını dışlayan bir anlayışın, zihniyetin her yere sirayet ettiğini çok açık ve net bir şekilde bizlere gösteriyor değerli arkadaşlar.

Tabii, bununla beraber, artan enflasyon, düşen alım gücüyle beraber, aslında, kadınlar çifte sömürüye maruz kalıyorlar. Hem işçinin kendisini yeniden üretmesi için gerekli olan ev içi emeği üretiyorlar yani ütü yapıyorlar, temizlik yapıyorlar, çocuk bakımı yapıyorlar, hasta ve yaşlı bakımı yapıyorlar ama bunun dışında, ayrıca, geçinemedikleri için, tek asgari ücretle geçinemedikleri için bu insanlar, bu kadınlar bütçeye katkı koymak için daha ziyade parça başı işlerde ya da gündelik işlerde çoğu zaman 2.500 TL'nin altında ücretlerle çalışmak zorunda kalıyorlar yani çifte sömürüye maruz kalıyorlar.

Bu arada, Sayın Vedat Işıkhani kendi konuşmasında kadınlara ilişkin de istihdamda bir artış yapacaklarını ifade etti. Yirmi bir yıllık iktidardan sonra hâlâ yapacaklarını vadeden bir iktidarla karşı karşıya olduğumuzu ifade etmemiz gerekiyor değerli arkadaşlar.

Diğer bir mesele, bütçenin büyük kalemlerinin aslında faize ayrılması ve bütçeden emekçilerin aslında çok az bir şekilde pay alması meselesi var. Bakın, yine Çalışma Bakanı Vedat Bey konuşmasında şöyle bir itirafta bulundu, dedi ki: “Evet, bu ülkede vergi adaletsizliği var.” Ben buradan söylüyorum Sayın Bakana: Sayın Bakan, günaydın, yirmi bir yıl sonra, yirmi iki yıl sonra gerçekten bu ülkede bir vergi adaletsizliği olduğunu tespit etmeniz büyük bir olay Türkiye açısından. Neden bunu söylüyor Sayın Bakan? Çünkü artık bu, üstü kapatılamaz bir hakikat. Bu ülkede dolaylı vergiler KDV, ÖTV'nin yükü işçinin, emekçinin sırtında ama servetine servet katanlar, yıllık ciroları yüzde 400'leri bulanlar, bankalar, işverenler, işte büyük o 5'li çete denilen MAKYOL'u, Limak'ı ve benzeri diğer bütün firmalar ne yazık ki gerçek anlamda vergi vermiyorlar. Hâlihazırda bu ülkede servet vergilendirilmiyor ama gündelik hayatın içerisinde işçiler ve emekçiler vergi yükü altında ezilmeye devam ediyorlar, bunu söylememiz gerekiyor.

Yine, Sayın Bakan bir açıklama yaptı -SSGSS 2002'de zaten yoktu, hayata geçirdiler- dedi ki: “2023 yılında SSGSS'sini ödeyemeyen yani sağlık sigorta primini ödeyemeyen 6,6 milyon insanın primini biz ödedik.” Ben de merak ettim, baktım, ya bu oran hani ne kadar büyük bir miktar ki bu kadar insan ödeyemiyor? Ne kadar değerli arkadaşlar, biliyor musunuz? Brüt asgari ücretin yüzde 3'ü yani 402,44 TL. Bu ülkede 6,6 milyon insan 402 TL'yi ödeyemiyor. Bu gurur duyulacak bir şey midir diye ben buradan Sayın Bakana sormak istiyorum. 402 lirayı ödeyemeyen 6,6 milyon insanın olduğu bir ülkede insan Çalışma Bakanı olsa herhâlde istifa eder ama Sayın Bakan bunu bir gurur tablosu olarak ne yazık ki bize söylüyor.

Diğer bir mesele, arkadaşlar, şimdi, Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplandı ayın 11'inde, periyodik toplantılarını yapıyor. Daha önce de burada ifade ettik, asgari ücret bu ülkede bir ortalama ücrete dönmüş durumda ama asgari ücret masasının kendisinin aynı zamanda bir erkek egemen masa olduğunu da ifade etmemiz gerekiyor. Hiçbir zaman o masada kadınlar lehine karar çıkmadı, işçiler lehine karar çıkmadı, bunu da yine ifade etmem gerekiyor.

Şimdi, sürem çok az kaldı ama yine Sayın Bakanın konuşmasına atfen ifade edeyim. Şimdi, Sayın Bakan okul ve sektör iş birliğinden bahsediyor yani ara eleman ihtiyacının aslında liselerden başlanarak karşılanacağını ifade ediyor. Biz söyleyelim: Şu anda MESEM'lerle Millî Eğitim Bakanlığı çocuk işçiliğini resmîleştirilmiş durumda değerli arkadaşlar. Haftanın dört günü çocuklar atölyelere gidiyor, fabrikalara gidiyor, çalışıyorlar, haftanın bir günü okula gidiyorlar. Şimdi, Sayın Bakan da diyor: “Bu iş birliğini artıracğız.” Ne yapacaklar biliyor musunuz? OSB'lerin içine okul yapacaklar, okulu okul olmaktan çıkaracaklar ve okul-fabrika dönemine geçiş yapacaklar ve bunu da övünerek bizlere anlatıyorlar çünkü Millî Eğitim Bakanı da aynı zamanda bu okulların nasıl büyük cirolar yaptığını, ekonomiye nasıl büyük katkılar yaptığını büyük bir övünçle anlatmıştı ama aynı Millî Eğitim Bakanı şundan hiç bahsetmiyor: Bu ülkede okula aç gidip gelen çocuklar olduğundan, okulda aç olduğu için bayılan çocuklar olduğundan

hiç bahsetmiyor ya da işte geliyor burada, halkın kürsüsünde neyi savunuyor? Tamamen aslında 2071 tahayyülleri olan dindar ve kindar bir nesli yetiştirmenin yolunu anlatıyor. Ne diyor? “Tarikatlarla, cemaatlerle protokol yapmaya devam edeceğiz.” diyor. Biz de buradan bir kez daha soruyoruz: Akşama kadar o protokol yaptığınız tarikatlar, cemaatler, o tarikat yurtlarında çocukları istismar ettiler. Siz istismara çanak tutuyorsunuz, siz mevcut eğitim sisteminin altına dinamit koyuyorsunuz ama bir şeyi daha yapıyorsunuz, AİHM ve AYM kararına rağmen hâlâ sistematik olarak Alevi çocuklarını asimile etmeye de devam ediyorsunuz.

Son olarak şunu da ifade edip bitireyim: Geçen günkü konuşmama atfen, burada AKP Grup Başkan Vekili de bizim Alevi-Bektaşî Cemevi Başkanlığına yönelik eleştirilerimize atfen şöyle demiş: “Biz Ali’siz Alevilere karşı ehlibeyit yolunda bu kurumu kurduk.” Buradan ifade edelim. Aleviler, yetmiş iki millete bir nazarla bakan bir toplumdur, bir inançtır; hiç kimseyi tanımlamazlar, hiçbir inancı tanımlamazlar. Siz de Aleviliği tanımlamaktan vazgeçin. Aleviliği tanımlamak hiç kimsenin ne haddidir ne hakkıdır. Biz, nasıl her insana can olduğu için, insan olduğu için değer veriyor, bakıyorsak, her inanca saygı duyuyorsak, siz de bu ülkede Alevilere saygı duymayı öğrenirsiniz diyor, Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

Beşinci söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Osmaniye Milletvekili Asu Kaya’ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun.

CHP GRUBU ADINA ASU KAYA (Osmaniye) – 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerine söz aldım. Yüce Meclisimizi ve değerli halkımızı saygıyla selamlıyorum.

PKK terör örgütüne karşı vatan savunmasında şehit düşen kahramanlarımız Ramazan Günay’a, Mehmet Serinkan’a, İsmail Yazıcı’ya, Yasin Karaca’ya, Çağatay Erenoğlu’na, Emre Taşkın’a, Abdulkadir İyem’e, Ahmet Arslan’a, Semih Yılmaz’a, Cebail Dündar’a, Kemal Aslan’a, Enis Budak’a Allah’tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum. Yüce milletimizin başı sağ olsun.

Zaman geçiyor, tek biten şey insan hayatı ama keşke insan hayatı bu kadar ucuz, ölüm bu kadar kolay olmasaydı demek zorunda kaldık deprem sonrası. Çünkü Türkiye, deprem bölgesinin çılgınlığını duymadı, duymadı. Yıllarca deprem vergisi topladınız ama bu depremde de dakikalar içinde iletişim altyapısı çöktü. Buna rağmen “İletişim Başkanlığı bütçesi deprem nedeniyle arttı.” diyebilme yüzölçümünde bulunanlar var. Utanın hâlâ inşa, ihya ve büyüme sloganları atabiliyorsunuz, pes doğrusu!

6 Şubat depremlerini yaşamış bir doktor, bir anne olarak şunu söyleyeyim: Yokluklarla baş başa bırakılmış depremezeder başta olmak üzere bu ülkede adaletsizliklerle, haksızlık ve hukuksuzluklarla mücadele edenler eşit, adil ve şeffaf bir bütçenin sizin iktidarınızda imkânsız olduğunu biliyorlar. Bu bütçe deprem kentlerinin insanlarının “Unutulduk.” diyen sessiz çığlığını duymayan bir bütçedir, bu bütçe deprem bölgesinin üstü örtülen sorunlarına çözüm olmayan bir bütçedir. Halkın yıllarca çalışıp kazanabildiğini dakikalar içinde harcayan bir saraydan gelen bir bütçe bu bütçe. İnsanlarımızın umutsuz ve gelecekte kaygılı olduğu, Genel Başkanımızın da dediği gibi, daha az eşit olan deprem şehirlerinin duyulmayan sesi olarak bu bütçeye karşı ses yükseltiyorum. Çaresizliğin ve yoksulluğun kadınların sırtına yüklendiği deprem bölgesinin bir kadın milletvekili olarak, depremden bu yana her şey yolundaymış gibi göstermeye çalışanlara karşı isyan ediyorum. Deprem bölgesinde 2023’te 700 milyar TL harcadığınızı, 2024’te de 1 trilyon TL harcayacağınızı beyan ediyorsunuz ama biz deprem bölgesine baktığımızda bunların içi boş rakamlar olduğunu görüyoruz. Şehirlerimizin umutsuzluğa mahkûm edildiğini görmemek için gören gözlerin kör, duyan kulakları sağır olması gerekir ama biz görüyoruz ve duyuyoruz ve halkımıza diyoruz ki yalnız ve umutsuz değilsiniz. Depremden bu yana üzerine sessiz bir örtü örttüğünüz Osmaniye’ m dâhil

11 ilimizde 50 binden fazla canımız gitti, on binlerce bina yıkıldı, on binlercesi ağır hasar aldı. Sadece Osmaniye’imizde 1.010 yurttaşımızı kaybettik, yüzlerce bina dakikalar içinde yıkıldı, binlercesi ağır hasar aldı. Yaşadıklarımız hafızalarımızdan hâlâ silinmedi, silinmeyecek ama sizin yaşananları unutmanız için birkaç ay yetti ve deprem kentlerini kaderiyle baş başa bıraktınız, öyle duyarsızlaştınız ki ağır hasarlı binaları yıkmayı unuttunuz. Depremden canını zor kurtarmış vatandaşlarımız kent merkezlerinde kendiliğinden yıkılmaya devam eden binaların etrafında can güvenlikleri olmadan yaşamaya devam ettiler, ediyorlar. Çünkü “Kervan yolda düzülür.” anlayışıyla hareket eden iktidarınızın yöneticileri ağırdan almaya, son dakika hazırlanmış kent planlarını “çözüm” diye sunmaya devam ediyorlar.

Genel Başkanımız Özgür Özel 11 Kasım’da Osmaniye’mizi ziyaret etti, dedi ki: “Deprem konutları çok yavaş ilerliyor.” İki gün sonra Vali bir açıklama yapmak zorunda kaldı. Bu açıklamayla biz öğrendik ki her 10 hak sahibinden ancak 1’i yıl sonu itibarıyla konut sahibi olacak, diğer kalan 9’u kışın ayazında konteynerde donmaya devam edecek. İki gün önce Vali Bey yine konuştu “Konutları teslim ediyoruz, edeceğiz.” demeye devam. Yani görünen o ki yağmur suyunda kalan, yolları çamurlu, susuz konteyner kentlere depremzedeler daha çok uzun mahkûm. Sürecin uzayacağını biliyorsunuz ki son torba kanunda konutların yapımı için altı ay daha ek süre istemek zorunda kaldınız. Bir deprem ülkesinde çıraklık, kalfalık, ustalık dönemlerini geçirmiş yirmi bir yıllık iktidarsınız ama daha hâlâ deprem politikanız yok.

Orta hasarlı binalar; onlara dair belirsizliklerle dolu bir genelge yayınladınız, o da ancak aylar sonra. Genelgede sözü edilen hibeler de krediler de daha ortada yok, neredeyse bir yıl olacak; vatandaş soruyor ama duyan nerede.

Temmuzda ek deprem bütçesi getirdiniz, biz de depremzedelerin yükünü alacaklar, depremzede esnafa, çiftçiye herhâlde sahip çıkılacak dedik ama siz Osmaniye dâhil 6 ili mücbir hâlinin devam ettiği illerin listesinden tam da temmuz ayında çıkardınız. Dükkânlarını da depremde kaybeden esnaflara “Haydi bakalım, BAĞ-KUR borçlarınızı ödeyin.” dediniz. Deprem sonrası hak sahipliğini kazanan esnaflarımız “Bizim hâlimiz ne olacak?” diyor.

Malum, ulaşım konusunda çok mahirsiniz, ustasınız; buna rağmen şehrim Osmaniye’de zaten doğru dürüst yol yok, olanlar da depremde hasar almışken, köylerimize ulaşamıyor hâle gelmişken siz aylarca parmağınızı kımıldatmadınız, ben burada dile getirdikten sonra ancak adım attınız. Yaşanan kazalarda yüzlerce insanımızı kaybettiğimiz Ceyhan-Kadirli-Osmaniye yolunu bir türlü bitiremediniz. “Organize sanayi yaptık, yapacağız.” dediğiniz Düziçi’nin doğru dürüst yolu yok beyler. “Osmaniye’ye 165 kilometre bölünmüş yol yaptık.” diye övünüyorsunuz ama yatırım programlarına koyup, söz verip çoğuna başlamadığınız projeler için hiç utanmıyorsunuz. Bütün bunlara rağmen, her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gibi, geçmediği yollar, kullanmadığı köprüler için bu bütçeye vergi vermeye devam eden Osmaniyeli vatandaşımızdan özür dileyin.

Ve Osmaniye’nin yıllardır bitirilemeyen 10 milyarlarca liranın heba edildiği demir yollarını da artık bitirin. Vekiliniz Ulaştırma ve Altyapı Bakanına sormuş “Osmaniyeli yurttaşımız ne zaman hızlı trene binecek?” diye; ben de merak ediyorum ne zaman bineceğiz. Projelerin adı değişiyor, maliyeti artıyor, dış krediler yüklüyorsunuz vatandaşa ama hâlâ soruya cevap yok. Halka değil inadına yandaşa hizmet eden bir anlayışınız olduğu için bitmiyor; işte bu nedenle Osmaniye’de daha az eşit sizin yüzünüzden.

Sağlık bir başka kör alan sizin için. Osmaniye Devlet Hastanesi; yeni yaptınız, depremde yeni binanın duvarları yıkıldı ama aceleyle seçimden önce açtınız. “Günde 1 milyon nüfusa hizmet veriyor.” diye övünüyorsunuz oysaki içinde doktor yok, olan doktorları da tutmak için bir çabanız yok. Hastanelerde randevu problemi bütün ülkemizde kronikken deprem bölgesinde kırmızı alarm veriyor; o

yüzden övünmeyi bırakın artık. Bir an önce deprem bölgesinden yüzlerce hasta gelen Osmaniye Devlet Hastanesinin ihtiyaç olan branşlarına atamayı yapın. Ayrıca, bu hastaneyi yapanların yayalar için bir geçit yapmayı dahi akıl edememiş olmalarını acemiliklerine veriyorum. İnsanlar hastane yolunda ölüyor, haberiniz var mı? Aile sağlığı merkezleri depremin ve sonrasında ağırlığını taşıyanlar oldular. Depremde ağır hasarlı binalardaki aile hekimlerine “Hemen çıkın.” dediniz; onlar hizmete devam ettiler, mücadele ettiler. Siz ise bu ASM’lerin tekrar oluşturulması için “Söz, ayıracağız.” dediğiniz bütçeleri ayırmadınız; attığınız “tweet”ler duruyor.

Depremzedeler için en hayati konu ise su. Her yanı su olan Osmaniye’nin depremde zarar gören su göletlerini tamir etme girişiminde dahi bulunmadınız. Susuz bıraktığınız tarım arazilerini bir yıl daha çoraklığa mahkûm ettiniz. Senelerdir söz verdiğiniz, her seçimde “Kurdelesini keseceğiz.” dediğiniz Düziçi Çatak Barajı’nı bitiremediniz.

Tablo buyken “Devlet büyük, devlet güçlü, devletin parası var; neden deprem kentlerine gelince bu para yok oluyor?” diye soruyor benim depremde vatandaşlarım. Daha az eşit depremde yurttaşlarımız vergi ödemeye devam ettikleri bu bütçeden eşit pay sahibi olmak istiyorlar ve iktidarınıza “Duyun bizi.” diyorlar. Ardı arkası kesilmeyen ve kesilmeyecek olan bu depremler için artık somut adım bekliyorlar.

Deprem bölgesindeki yurttaşlarımıza sesleniyorum: Bu bütçenin içinden deprem bölgesine ayrılan payın ve verilen sözlerin tümünün takipçisi olacağız. Zorluklarla mücadeleyi iyi bilen bizler, halkına verdiği sözleri unutmayan bizler buradan söylüyoruz: Halkın sorunlarını görmezden gelen, deprem bölgesini unutan bütçenize “hayır” diyoruz. Mutlu çocuklar, umutlu gençler, güçlü kadınlar, vefa içinde emeklilik yaşayacak tüm yurttaşlarımız için adil, eşit bir bütçeyi en kısa zamanda biz yapacağız diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına birinci söz, İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu’na aittir.

Sayın Yeneroğlu, buyurun.

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir dakikalarımızı almışsınız. Vallahi, herkese adaletsizlik oluyor o zaman; gruplar karar veriyor, bedelini biz ödüyoruz. Grup Başkanlarının karar vermesi... Grup Başkanlarına da tepki göstermemiz gerekiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Grubu olmayanlar için karar almadık Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

MUSTAFA YENEROĞLU (Devamla) – Evet, çok Saygıdeğer Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, aziz milletimiz; hepinizi DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, aziz şehitlerimize Allah’tan rahmet, ailelerine sabır niyaz ediyor, teröre ve terör örgütü PKK’ya lanet olsun diyorum.

Değerli arkadaşlar, Hükûmetin nasıl bir bütçeye sahip olduğunu ve öngörülerinin ne derece güvenilir olduğunu görmek için kendi hedefleri ve ulaştığı neticeleri mukayese etmek yeterlidir. AK PARTİ, cumhuriyetin 100’üncü yılı için millî gelirden 2 trilyon dolar, kişi başına gelirden ise 25 bin dolar hedeflemişti; ulaştığı ise bunların yarısı. 2024 yılı bütçesi de temelde adalete dayanmadığı için güven vermekten, istikrara katkıda bulunmaktan çok uzaktır. Başka bir netice beklemek de beyhudedir çünkü Hükûmet rasyonel olanın gerekliliklerini yapmayı ısrarla reddediyor. Peki, neden milletimiz böyle bir bütçeye mahkûm edildi? Sayın Cumhurbaşkanı, öz eleştiri kültürünü ve yanlışlarla yüzleşmeyi zaaf olarak kabul ettiği için ve nasıl olsa hamasi propaganda ve otoriter baskılarla hazin manzarayı bastırmayı başardığı için öncelikle sorulması gereken soruyu kendine sorma gereği duymuyor. Türkiye’nin çok

gerisinde olan Bulgaristan ve Romanya'nın dahi refah düzeyinin son yıllarda bizi neden geçtiği gerçeğiyle yüzleşmek istemiyor. Cumhurbaşkanı, geçen gün, asrın doğa felaketi olan son yaşadığımız depremlerin 104 milyar dolar tutarında bir maliyet ortaya çıkardığını belirtti ama bizzat kendi el emeği, göz nuru olan asrın ekonomik felaketinin mali büyüklüğünün deprem felaketi kadar olduğunu belirtmeyi unuttu.

Değerli milletvekilleri, maalesef, bu gidişat düzelmez. Neden mi? Çünkü Cumhurbaşkanı ülkeyi fiilen anayasasız yönetmeye çalışıyor. Çünkü Cumhurbaşkanı biliyor ki güçlü olduğu sürece ne dese ve ne yapsa yeterince alkış alacak. 2021'de Meclis grubunda dönemin Bakanı Sayın Lütfi Elvan'ı haksız yere azarlarken de alkışlanıyordu, şimdi tam Lütfi Elvan Bey'in yaptığını yapan Sayın Mehmet Şimşek'i desteklerken de alkışlanıyor, yarın "Görevden aldım." dese yine alkışlanacak. Demek ki sorumluluk neymiş? Kurumsal olarak hukuk devletine dönmek, denge denetim mekanizmalarını tekrar tesis etmek, bireysel olarak da yanlışla yanlış demek ve Hakk'ın hatırını Cumhurbaşkanının bilime ve adalete aykırı talimatlarının üstünde tutmak.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ'li arkadaşlar mutlu ve müreffeh bir Türkiye hedefine giden yolu bilmiyorlar mı? Elbette biliyorlar. Unutanlara hatırlatayım: AK PARTİ'nin 2002 yılındaki Kalkınma ve Demokratikleşme Programı'nı okuyun lütfen. Programda ne diyor: "Herkes özgür olmadıkça kimse özgür değildir." sayfa 7. "Hukukun hâkim olmadığı bir toplumda demokratik rejimden bahsedilemez." sayfa 20. "Kanunları hukuka, hukuku evrensel adalet ve insan hakları esaslarına dayandırmadıkça Türkiye gerçek bir hukuk devleti olamaz ve uluslararası camiada saygın bir yer edinemez." sayfa 21. "Anayasal devlet anlayışı devlet yönetiminde egemen olmalıdır." sayfa 59.

Değerli milletvekilleri, lütfen elinizi vicdanınıza koyun ve düşünün. Bugün ülkemizde hukuk hâkim mi? Bugün kanunlar hukuka, hukuk evrensel adalet ve insan hakları esaslarına dayanıyor mu? Bırakın anayasal devleti, bugün kanun devletinden dahi bahsedebilir miyiz?

Aziz milletim, bu ülkede Anayasa Mahkemesi Başkanı terör örgütlerine hizmet etmekle suçlanıyorsa, Anayasa iktidarın talimatıyla yargı tarafından yok sayılıyorsa, Parlamento kendi hukukuna ve vekiline dahi sahip çıkamıyorsa, masum insanlar düşman hukukuyla yargılanıp hapislerde çürütülüyorsa, dünyada ne kadar mafya, çete ve uyuşturucu kaçakçısı ülkemize dolmuşsa güven de gelmez, ekonomi de düzelmez. Türkiye'yi hukukta, adalette, demokraside, özgürlüklerde dünya sıralamasında en dibe düşüren bir iktidarın ülkemizi ekonomide şampiyonlar ligine çıkarması mümkün değildir. Şampiyonlar ligi için ülke önce hak ettiği gibi yönetilmelidir. Yapılması gerekenler bellidir; hukuktan eğitime, sosyal politikalardan yüksek teknolojiye ülkemizin devası çok açıktır. Buyurun, hodri meydan: Hukukun üstünlüğü ilkesine dönün, kuvvetler ayrılığı ilkesine riayet edin, hak ve özgürlüklere saygı duyun, ehliyeti ve liyakati esas alın, emaneti ehline verin, aklın ve bilimin gereğini yapın; bunları yapın, biz de doğrularınızı alkışlayalım.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yeneroğlu.

Şahsı adına ikinci söz, İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'a aittir.

Sayın Uzun, buyurun.

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım ve Demokrat Parti adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İki gün üst üste canlarımızı kaybettik, şehitler verdik; şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Bu vesileyle, milletimize ve ülkemize bir kez daha başsağlığı diliyorum.

Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ne geçmeden evvel önem verdiğim iki kesimin haklarını konu etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde nitelikli insan gücüne dair meseleler daha çok doktorlarımız üzerinden konuşuluyor. Elbette bu doğrudur ama eksiktir. Benim de önemsedğim ve hak taleplerini sürekli takip ettiğim iki grup daha var; onlardan biri akademisyenler, bir diğeri de mühendisler.

Kamuda o kadar yetkin, o kadar değerli mühendisler var ki dünyanın her yerinde çalışabilecek kapasitede mühendislerimiz var. Eğer biz onların durumlarını düzeltemezsek, onların haklarını, gelirlerini, imkânlarını düzeltecek tedbirleri almazsak onları, bırakın kamuda tutmayı, bu ülkede tutmayı başaramayız ama maalesef bu bütçede onların durumunu iyileştirecek herhangi bir tedbir yok.

Akademisyenlerimiz de öyle; özellikle genç akademisyenlerimizin herhangi bir yerli ya da yabancı yayını takip etme imkânları bugün aldıkları maaşlarla yok. Bırakın yayını takip etmeyi, kendi statülerine uygun, itibarlı bir şekilde geçimlerini sürdürme imkânları dahi yok. Ben akademisyenlerimizin durumunun iyileştirilmesini elbette onlar için istiyorum ama onlardan daha çok, onların yetiştireceği gençlerimiz için istiyorum, ülkemiz için istiyorum, ülkemizin pırıl pırıl geleceği, aydınlık geleceği için istiyorum ama maalesef bu bütçede onlar için de tek bir hayırlı haber yok.

Gelelim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ne. Usulen teklif ediyoruz ama ortada teklif meklif yok, arkadaşlar kafalarına göre takılmışlar. Bunu da ben demiyorum, Sayıştay diyor. Sayıştay genel uygunluk bildiriminde diyor ki: "Bütçe başında başlangıç ödenəğinin yüzde 75'i kadar ek bütçe verdik; o da yetmedi, 4 milyar 184 milyon lira ödenek üstü harcama yapmışlar." Yani eski parayla 4 katrilyon 184 trilyon lira fazladan harcamışlar. Niye harcamışlar? Nasıl harcamışlar? Kime sormuşlar? Hangi hakla, hangi yetkiyle harcamışlar? Harcamışlar. Normal hukuk devletlerinde "Ödenek üstü harcama" diye bir tabir olmaz. Hukuk devletlerinde bütçede ödenek yoksa harcama da olmaz, ödenek bitmişse harcama da biter; başka memleketlerde böyle. Biliyorsunuz, Amerika'da zaman zaman hükûmet kapandı diye haberler gelir. "Hükûmet kapandı" demek, Kongre bütçeye onay vermedi demek, hiçbir şey alamayız demek, memur maaşlarını bile ödeyemeyiz demek, hiçbir harcama yapamayız demek ama bizde harcamışlar, bizde harcamışlar. Peki, bu harcayan arkadaşlar bu bütçe görüşmeleri sırasında buraya geldiler, bütün bakanlar geldi bürokratlar geldi bunun hesabını vereni gördük mü? "Kusura bakmayın, siz bize bir ödenek verdiniz ama biz ondan fazlasını harcadık, özür dileriz." diyen oldu mu? Bir mahcubiyet hissettiniz mi? Onlar mahcup olmadı ama peki, biz onlara bunun hesabını sorabilecek durumda mıyız? Öyle bir yaptırımımız var mı? Maalesef yok. Bu kesin hesap ve bütçe teklifini bu Parlamento reddetse bunun hiçbir hukuki karşılığı maalesef yok. Eskiden var mıydı? Belki eskiden de yazmıyordu ama eskiden, 2017'den önce, parlamenter sistemde bütçesi yahut kesin hesabı reddedilen hükûmetler istifa etmek zorunda kalırlardı çünkü onu reddeden Parlamento çoğunluğu, bu durumu o hükûmetler aleyhine güvensizlik oylamasına dönüştürdü. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi denilen bu ucube uygulamadan sonra böyle bir imkân da yok.

Demem o ki bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ucube taraflarını, absürtlüklerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SALİH UZUN (Devamla) – Hemen bitirebilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Uzun, uzatma vermiyorum ama buyurun.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Ama demin İskender Bayhan’a vermediniz.

BAŞKAN – Herkese eşit davranıyorum.

MEHMET SALİH UZUN (Devamla) – O zaman teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Uzun.

Değerli milletvekilleri, şimdi 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.17

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.26****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi 4’üncü maddeyi okutuyorum:

Kullanılmayan ödenek

MADDE 4- (1) 2022 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 62.255.957.374,01 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 11.958.919.929,91 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 817.046.500,22 Türk Lirası, ödeneği kullanılmamıştır.

(2) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, kamu idarelerinin 2022 yılı ödenek üstü giderlerini karşılamak üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 4.139.051.484,36 Türk Lirası gideri,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 2.484.814,13 Türk Lirası gideri, karşılığı ödenek, kullanılmayan ödenekten mahsup edilmek suretiyle karşılanmıştır.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi 4’üncü madde üzerinde gruplar ve şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağım.

Birinci söz talebi, Saadet Partisi Grubu Adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’a aittir.

Sayın Çalışkan, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçenin sonuna geldik. Dün yaşadığımız menfur olayda hayatını kaybeden, şehit olan askerlerimize Allah’tan rahmet diliyorum; bütün milletimize başsağlığı, ailelerine sabır ve metanet diliyorum.

Elbette böyle bir günde gönül arzu ederdi ki Meclis, çalışmalarına ara versin, sadece şehitlerimize odaklansın; gönül arzu ederdi ki bu şehit haberleri sıradanlaşmasın, tek gündemimiz olsun; gönül arzu ederdi ki bugün millî yas ilan edelim; maalesef ki şehit haberi bile buradaki normal, olağan akışı etkilemedi.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle, bugün aynı zamanda gazilerimizi de hatırlama günü. Gazilerimizden bazıları eğer yeterli belgeyi almamış ise emekli ediliyor, tazminat ödeniyor ama vasıfsız hâlde yaşamlarını sürdürüyorlar ki 22 bin civarında “gazi” ünvanı elde edemeyen gazilerimizin çılgınlığı da buradan hatırlatmak istiyorum.

Bugün, bir başka üzüntümüz şu: Hâlen şu ana kadar şehitlerimizin naaşının da teslim alınmadığı, hava muhalefeti nedeniyle helikopterlerin inemediği, aslında tam olarak cenaze beklediğimiz bir andayız. Bu üzüntümü de buradan bir kez daha paylaşıyorum. Tüm şehitlerimize Rabb’imden rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, 2024 bütçesini görüştüğümüz bu anlar hakikaten tarihe sahne olacak anlar. Milletimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir geleneği olarak her yıl bütçe tartışmalarını yakından izler; hangi siyasi, bütçeye hangi açıdan yaklaştı konuları ele alınır. Bu yılın da bütçesi hafızalara kaydedilecek, neyle kaydedilecek dersiniz: Birincisi, hiç duyulmaması gereken şeylerin duyulduğu, hatırlanmaması gereken şeylerle hatırlanacak. İkincisi, milletimizin büyük ekonomik kriz içerisinde olduğu, feryat ettiği bir dönemde mangal partileriyle hatırlanacak. Üçüncüsü, madde oylamasında iktidar sıralarının dolduğu, sonrasında bomboş kaldığı bir günle hatırlanacak. Dördüncüsü, mütemadiyen iktidar temsilcilerinin konuşmalarının boşluklarında ne söylediği anlaşılmadan alkışlanan konuşmalarla hatırlanacak. Beşincisi, oy verdikten sonra, atanmış olan, aslında birer teknokrat olan bakanlara âdeta selam dururcasına, onlara selam verme kuyruğuyla hatırlanacak. Neyle hatırlanacak? Gün sonunda toplu hatıra fotoğrafı vererek “Biz buradaydık, gelmiştik.” dercesine birilerine mesaj yollanan, selam durulan bir bütçe olarak hatırlanacak. Ama hepsinden üzücüsü, acı olanı şu ki 12 şehit haberinin yürekleri dağladığı bir anda TRT televizyonunda bile “Sen Türkülerini Söyle” programının yayından kaldırılmayıp hayatın olağan akışında devam ettiği bir günle hatırlanacak. Daha da acısı, Gazze’de yaşanan olaylarla hatırlanacak. Eğer literatür taramasına bir kelime şifre olarak geçecekse o kelime de “gemi” kelimesi olacak. Gazze’de bir damla suya, bir damla petrole, mazota muhtaç olunan bir dönemde İsrail’e gitmekte olan ticaret gemileriyle hatırlanacak. Özetle, bu bütçe zihinlere, kayıtlara borç bütçesi olarak, açık veren bütçe olarak, faiz bütçesi olarak ve vergi bütçesi olarak geçecek.

Üzüntüyle yine ifade etmeliyiz ki bu bütçenin bütününde hiçbir şekilde geleceğe dönük bir yatırım programı olduğunu görmedik. Rutin, cari giderler, gelir gider dengesi, bakanlıklara ayrılan giderler, personel giderleri var ama “2024 yılında Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak şu alanda bir atılım yapılacak, bu alanda bir yatırım var.” gibi bir sözü hiçbir şekilde duymadık. Bütçeyle ilgili taraflara gönderilen binlerce sayfalık kitapçığın içerisinde borçlarla ilgili bilgi olmadığı da açık. Aslında bu borçların kimlerden, hangi şartlarda alındığına, nasıl ödeneceğine dair de yeterli bilgi verilseydi belki bir hayırsever çıkıp bunu ödemeye çalışabilirdi.

Değerli milletvekilleri, özetle, bu bütçenin en acı tarafı faiz bütçesi olmasıdır. Burada -hani rakamlar yalan söylemez ama rakamı herkes kullanabilir- 2024 bütçesi ile 2023 bütçesini kıyaslayacağımız önemli rakamlardan biri şu: 2023 bütçesinde 4 trilyon 930 milyar TL gelir öngörülüyor, 2024 bütçesinde ise sadece faize 2 trilyon 650 milyar TL... Yani eğer bu yıl yüksek enflasyon dolayısıyla rakamlar yükselmeseydi, TL bazında konuşsaydık... Ki iktidar mensupları hep “Geçen yıl şu kadardı, bu yıl bu kadar.” deyip TL konuştuğuna göre... Biz geçen yılki toplam gelirimizin yarısından daha fazlasını 2024 yılında yalnızca faizcilere vereceğiz. Tekrar ediyorum: 2023 gelirinin tamamının yarısından fazlasını 2024’te yalnızca faiz olarak ödeyeceğiz; bu da herhâlde yeterli.

Tabii, bütçenin geneli üzerine konuşmamın nedeni şu: Malum olduğu üzere, bu Meclisin tek bir görevi var değerli milletvekilleri; bu Meclisin tek görevi bütçe yapmak. Eskiden Türkiye Büyük Millet Meclisi kanun yapardı ama 2017 Anayasası’yla, kanun hükmünde kararnamelerle Sayın Cumhurbaşkanına bu yetki verildiği için zaten Meclisin çıkaracağı bütün kanunları Cumhurbaşkanı tek başına çıkarıyor.

Meclisin bir başka görevi anayasa değiştirmek. Anayasa’dan da iktidarın arzu ettiği şey 40+1’e geçmek, anayasa değişikliğindeki tek beklentilerinin 40+1 olduğu da gayet ortada. Onun için bu Meclisin tek bir görev var, bütçe yapmak. Bu Meclis eskiden bakanlara gensoru verirdi, hesap sorardı; Sayıştay, Danıştayın hesapları incelenirdi; bunların hepsi bitti. Sayın bakanlar Cumhurbaşkanına bağlı birer bürokrat olarak zaten Cumhurbaşkanına karşı sorumlular. Dolayısıyla arkadaşlar, bu Meclisin tek bir görevi var, bütçe yapmak; o bütçeyi de ne kadar yaptığımızı hepimiz gördük.

Özetle, bu Meclisin, bu bütçenin en büyük problemi, tarihinde, yirmi iki yıldan beri hiçbir yıl olmadığı gibi bu yıl da denk bütçe hedefinin olmayışıdır. Hâlen bu kadar açık olan bütçe nasıl getirilip nasıl savunulabiliyor anlamak mümkün değil. Zaten özetle, bütçe gelir kalemleri vergi, gider kalemi de faiz. Burada ilgili Sayın Bakan paraya ihtiyacı olmadığını söyledi. O zaman sorarlar: Paraya ihtiyacımız yoktu da neden bu dar gelirli insanlarımızın tepesine bindik, MTV vergilerini 2 kat arttırdık? Neden 2023-2024 arasında vergi gelirlerinde tam 3,5 kat artış hesap ediliyor? Bunları anlamak mümkün değil. Aslında 22, 23, 24 diye sayılar gidiyor; belki bir dahaki sene seçimi kaybetmezsiniz çünkü milletvekili seçimi yapılmayacak ama korkarız ki, Allah korusun ki bu bütçe, bu gidişle son bütçe olur çünkü artık iflasımızı ilan etmeyle karşı karşıya kalmış durumdayız.

Bütçe, içerisindeki “faiz dışı fazla”, “bilmem neye oranla bilmem ne” gibi tamamen algıya yönelik laf cambazlığı oluşturan, sadece algı yapan cümlelerle savunuluyor. Bu bütçenin savunulacak hiçbir şeyi yok; bu bütçe tamamen faiz bütçesi, bu bütçe tamamen açık bütçe. Onun için de bu bütçenin içerisinde reel sektör yok, alın teri yok, KOBİ’ler yok, rantiyeciler var, küçük esnaf yok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Artırma şansımız var mı Başkanım?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – O zaman gelecek sefer bunu dengeleyelim Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Şimdi, ikinci söz, İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu’na aittir.

Sayın Hamşioğlu, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehit Mehmetçiklerimize Allah’tan rahmet, başta aileleri olmak üzere milletimize başsağlığı ve bunca acı ve ihanete dayanma gücü diliyorum. PKK terör örgütünü lanetliyorum, PKK terör örgütünü lanetlemeyenleri de lanetliyorum. Allah kahraman ordumuzun ayağına taş değdirmesin.

Bu yas gününde İYİ Parti Grubu adına 2022 Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerinde konuşmak için çıktığım bu kürsüde etmiş olduğum yemine sadakatle, siyaset kurumunun itibarının tarihinin en kötü seviyesine düştüğünün ve bu hâlden hep birlikte mesul olduğumuzun kabulüyle konuşacağım. Burada “Yoklama olmasa da gelmek zorunda kalmasak.” ifadeleri arasında millete karşı sorumluluğumuzdan ne kadar uzaklaşıldığına her gün defaatle tanık olduğum bu ortamda kulaklarınıza değil, inanç ve iddialarınıza seslenmeye çalışacağım.

İnsanlığın iradesini, yönetenlerin elinden kurtarıp kendisini temsil etmek üzere yönetime egemen kılma öyküsünün bütçe hakkıyla başladığını hepimiz biliyoruz. Bu hâliyle bütçenin yalnızca sayılardan ibaret bir muhasebe cetveli olmadığını, bilakis bu topraklarda yaşayanlar için inanç, irade, ülkü ve iman imtihanının sınav kâğıdı olduğunun da farkında olmak zorundayız. Bütçe, bir inanç sınavıdır çünkü yatırım kalemlerine yazdığınız rakamlar ve gerçekleşme oranıyla Türk yurdunun potansiyeline, gayretine, emeğine ve istikbaline ne kadar inandığınızı gösterir; irade sınavıdır çünkü yoksulluğu yenmeye karşı yolsuzluğu, yandaşı kayırmaya karşı liyakati seçip seçmediğinizi ortaya koyar; ülkü sınavıdır çünkü yüzünüzü sermayeye mi emeğe mi, küresel emperyalizme mi millî güçlere mi döndüğünüzün belgesidir; iman imtihanıdır çünkü faize ödenen milyarlar mı, nassa mı, ayetlerle emrolunan adaletle mi yoksa apaçık adaletsizliğe mi tevessül ettiğinizi tarihe not düşmektedir. Bu bütçeyle bir kez daha hem kendinizi hem bizleri bu berbat sınav kâğıdını teslim etmeye mecbur ediyorsunuz. Biz, muhalefet sıfatıyla kusurluyuz; hatalarınızı, onlardan dönmeyi sağlayabilecek kadar size, hatalarınızın bedelinin sandığa yansımaları

temin edecek kadar da milletimize anlatamadık. Siz iktidar olarak kusurlusunuz, milletin size güvenerek teslim ettiği emanete layık olamadınız. Seçimde sandıktan önde çıkmayı yegâne meşruiyet olarak gördünüz oysaki tarihin Türk milletine, Türk milletinin de verdiği yetkiyle size yüklediği bir tek sorumluluk vardı: Türkiye Cumhuriyeti devletini Türk olmanın gerektirdiği şekilde Türk tavrıyla yönetmek. Bu tavır gösterilebilseydi terör devletin içine sızamaz, Meclisin kürsüsünden küstahlık yapamaz, milletin Meclisine dışarıdan bomba atamaz, içeriden de ihanet kusamazdı. Bu tavır gösterilebilseydi bu sıralarda oturan namus ve haysiyet sahibi hiç kimse, her nasıl ki 15 Temmuz alçaklığına heves eden FETÖ elebaşına “sayın” denmesini kabul etmiyor, methiyeler düzülmesine müsaade etmiyor, kimse de zaten buna cüret edemiyorsa evlatlarımızı katleden PKK terör örgütünün elebaşına “sayın” denmesi de sükûtle izlenmez, ona methiyeler düzülmesine de müsaade edilmez, onun siyasi uzantıları da zaten buna cüret edemezdi. Türk tavrı gösterilebilseydi bu çatı altında bulunan hiç kimse bize “Öcalan’a tecrit kaldırılmadıkça Tekirdağlının da Trabzonlunun da huzuru olmayacak.” diye parmak sallayamaz, velev ki sallandı, o parmak çoktan kırılmış olurdu.

Bugün ifadelerimi, ikaz ve itirazlarımı, en önemlisi de vicdanımı taşıdığım siyasi sıfatlara sıkıştırmadan, her sıfattan üstün saydığım Türklük ve Müslümanlığımın sorumluluğuyla konuşuyorum. Bu sorumluluk da bana bir bebek katili, bir cani, bölücü bir hain, beslendiği özel adasında rahat ettirilmezse “Tekirdağlı da Trabzonlu da rahat edemez.” diye savrulan tehditleri sineye çekmemeyi, bu kepezeliğe bir hat sınırı çekmeyi zorunlu kılıyor. Tekirdağlı da Trabzonlu da Şırnaklı da Iğdırlı da 81 ilin 81’ini de vatan toprağının her bir metrekaresinde her kim yaşıyorsa her birini Türk yurdunda huzur içinde yaşatmak, huzurunu bozmaya kasteden kim varsa da gerekeni yapmak milletiyle birlikte Türk devletinin boynunun borcudur. Tereddüdü olan varsa benzer tereddütlerin sonuçlarını tarihin şeref dolu sayfalarından tek tek çıkarır, hatırlatırız.

Değerli milletvekilleri, biz iktidarı ve muhalefetiyle Türk tavrı geliştirebilseydik, Gazze’de yaşanan soykırıma karşı nasıl haklı ve en yüksek perdeden konuşuyorsak Doğu Türkistan’da yaşanan soykırıma karşı da aynı şekilde tepkimizi koyabilmiş olurduk. Boyunlarında Doğu Türkistan atkılarıyla kürsülerden nutuk atan Bakanlarımız, binalarda sallanan Doğu Türkistan bayraklarıyla dimdik duran kamu kurumlarımız olurdu. Azatlığıyla gururlandığımız Karabağ’ın 3 renkli bayrağını katil Sarkıyan’a şirin gözükme için statlardan toplatılan iradeyi bugün “Çırpınırdı Karadeniz”i söyler hâle getiren şeyin geç de olsa gösterilen Türk tavrı olduğunu idrak etmiş olurduk. Biz eğer Türk tavrı sergileyebiliyor olsaydık, hangi etnik kökenden geldiğini bilmediğimiz, hangi inanca mensup olduğunu, siyasi aidiyetini, hangimizin seçmeni olduğunu bilmediğimiz ama mensubiyeti, aidiyeti ne olursa olsun bir hilal uğruna toprağa düştüğünü bildiğimiz o 12 vatan evladımızın ardından bir millî acıda ortaklaşabilme kabiliyetine sahip olurduk, şehitlerimiz için sayı limiti olmaksızın millî yas ilan etmekte bir an tereddüt etmeyen bir iradenin paydaşları olurduk. Kahraman Türk ordusu, şehitlerimizin ardından elbette yas tutmayacaktır; mücadelesine, katmerlenen bir azim ve kararlılıkla devam edecektir ve fakat her alanda ayrıştırılan Türk milletinin de acısını yaşayabileceği bir zemine ihtiyacı ortadadır. Bugün televizyon ekranlarında diziler, filmler, yarışmalar vur patlasın çal oynasın devam ediyorsa, 12 evladımızın cenazeleri daha kaldırılmamışken dün gece burada, başkentte, dev konser organizasyonlarında salonlar “cıstak cıstak” inleyebiliyorsa; hiçbir şey için değilse, ateş düşen o yıkık dökük şehit ocaklarını bir kere de bu duyarsızlıkla yıkmamak için millî yas elzemdir.

Değerli milletvekilleri, bütçenin temel ve bir millî hak olduğunu kavransanız savunma sanayisinde dünyayla rekabet edebilen mühimmatınız olur; kavrayamazsanız sınırlarınızdan lahmacun yiyerek geçip hesabı size ödeten teröristlere, askerinizin başına çuval geçiren sözde müttefiklere, ülkenizde büyükelçilik

binalarında asitle adam eriten, şımarık çocukları sokaklarınızda gariban vatandaşlarınızı ezen üçüncü dünya ülkelerine ses çıkaramazsınız.

Bütçe yetkisinin sorumluluğunu idrak ederseniz paranızın değer ve itibarına halel gelmesin diye ekonomiyi doğru yönetir, rasyonel kararlar alır, atamalarınızı liyakate göre yaparsınız; edemezseniz bilimi reddeder, ekonominin yönetimini kerameti gözlerdeki ışıltıda arayanlara teslim edersiniz; bedelini de garibanların sofrasındaki bir kap yemeye ödetirsiniz.

Bütçeyi bir hak olarak korursanız dünyanın en modern mimarileriyle şehirleri inşa eder, en sağlam binaları yapar; hayvanları, çocukları, doğayı korursunuz; kavramazsanız eğer, müteahhitleriniz malzemeden çalar, belediyeleriniz kusurlu üretimlere izin verir, Meclisiniz kaçak yapılara imar affı çıkarır, depremlerde insanların günlerce enkaz altında inleyerek can verir, şehirleriniz yok olur. Siz bütçeyi rakamlardan ibaret sanırsanız burada kısır tartışmalarla, el indirip kaldırmalarla, nefsinize hoş gelen bağırıp çağırımlarla uzun mesailerin verdiği huzura dalarsınız ama Türk devletinin bütçesini Türk'ün kaderine yön verecek bir irade beyanı olarak görürseniz sokaktaki her bir çocuğun gözüne kendi evladınıza bakar gibi bakar, kaynamayan her tencereyi kendi tencereniz, aç kalkılan her sofrayı kendi sofranız, ısınamayan her evi kendi eviniz bilir, ödenemeyen her faturayı kendi kesenizden görür ona göre davranırsınız.

Hülasa, 2024 bütçesi yazılışıyla, muhtevasıyla, Komisyon ve Genel Kurul aşamalarıyla üstlenmesi gereken sorumluluğu tam anlamıyla üstlenmesi mümkün olmayan bir metinden ibarettir. Umalım ve temenni edelim ki uygulanması benzer şekilde olmasın. Sözlerim hatalarınızdan dönmeniz için bir vesile, samimi bir uyarı olarak anlaşılsın, hayra vesile olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamşioğlu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Danış Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hatip, Eş Genel Başkanımızın sözlerini çarpıtarak ve daha birçok cümlede sataşmada bulunmuştur. Ya yerimden ya da oradan...

BAŞKAN – Peki, buyurun bakalım.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- *Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, Kürt meselesini bilmeyenlerin Kürt meselesi hakkında yorum yaptığı bir gün geçiriyoruz. Türkiye, Filipinler'de bile benzer sorunların çözümü için ara bulucu. Kırk yıldır, daha uzun yıllardır bu savaş, bu çatışma, bu ölüm, bu acı devam ediyor; sadece barış denenmedi. Neden denenmiyor? Biz bunu hep söyledik ve söylemeye devam edeceğiz. Yüksek sesle, hakaret ederek, savaşı kutsayarak bu meseleyi çözemedik, çözemeyiz; bunu tekrar tekrar, sonuna kadar söyleyeceğiz.

Şimdi gelelim Eş Genel Başkanımız Tuncer Bakırhan'ın çarpıtılan sözlerine. Dün merkezî hesaplarımızdan asıl konuşmasının orijinalini de paylaştık ve bilinçli bir şekilde bir kısım medya bunu çarpıttı, birçok sözümüzü çarpıttığı gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Şudur sözü, olduğu gibi söylüyorum: “Kürt sorunu devam ettikçe Tekirdağlı da Trabzonlu da rahat olamayacak. Bakın, genç insanlar yaşamını yitiriyor...

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Aynısını söyledi sayın hatip.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – ...Kürt sorunu devam ettikçe ne Dersim’de ne Türkiye’de huzur, umut, demokrasi oluyor. Hep birlikte, el birliğiyle bugün Hükûmete ve devlet aklına çağrı yapmak istiyoruz: Bu gencecik çocuklar yaşamını yitirmesin. Kürtlerin, Alevilerin eşit yurttaşlık hakkı anayasal güvence altına alınsın.” Buranın içinden bir cümle çıkarıp manşete çekince iş tabii ki çarpıtılıyor. Biz bu Parlamentoda savaşı kutsamak için bulunmuyoruz, ölümleri yüceltmek için bulunmuyoruz, biz yaşamı önceliyoruz ve yaşam siyaseti yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük’e aittir.

Sayın Küçük, buyurun.

MHP GRUBU ADINA MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 4’üncü maddesi “Kullanılmayan ödenek ve tamamlayıcı ödenek” üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Irak’ın kuzeyinde hain teröristlerin saldırısı sonucu şehit olan kahraman askerlerimize Allah’tan rahmet, ailelerine ve silah arkadaşlarına sabırlar, yaralı askerlerimize acil şifalar diliyorum. Şehitlerimizin ruhları şad olsun, aziz milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; merkezî yönetim bütçesi hazırlanırken ne kadar çaba gösterilse de mali yıl içerisinde çeşitli sebeplerle tamamlayıcı ödenek uygulamasına başvurulması kaçınılmaz olur. Zira tamamlayıcı ödenek uygulamasına başvurulmasının sebeplerinden biri, mali yıl içerisinde karşılanan ödenek yetersizliği sorunundan dolayı ortaya çıkmasıdır. Bu noktada, uygulamanın doğru çalışabilmesinin yolu ise kesin hesap kanunu ve tamamlayıcı destek ödenek, gerekli harcamalar üzerinde gerekli incelemelerin ve denetimlerin yapılmasıdır. Çünkü bütçe hakkı, içeriğiyle izin verme ve sınırlama özellikleri kadar denetim özelliğini de barındırmaktadır. Uygulamada yalnızca izin verme ve sınırlamaya öncelik verip denetim aşamasında pasif kalınmaması gerekmektedir. Dolayısıyla bu iki uygulama aşamasında sebep olunan olumsuzlukların giderilmesi gerekmektedir. Bu konularla alakalı gerekli düzenlemeler yapılarak Türkiye’de bütçe hakkının gelişimine ve tamamlayıcı ödenek uygulamalarının azalmasına katkı sağlayacağına inanıyor, kanun teklifini olumlu değerlendiriyor ve desteklerimizi belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizin bildiği üzere, Türk tarihinin ve aziz milletimizin şeref nişanesi olan cumhuriyetimizin 100’üncü yılını geride bıraktık. Asırları aşan, şerefli ve tertemiz bir maziye sahip Türk milleti, emperyalizme karşı kazanmış olduğu Kurtuluş Savaşı ve sonrasında kurmuş olduğu

modern cumhuriyetiyle tüm dünyaya örnek olmuştur. Bu bilinçle, her şeyden önce belirtmek isterim ki cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının emaneti emin ellerele. Cumhuriyetimiz, kurucu değerleri ve milletimizin tarihsel müktesebatından güç alarak ilelebet payidar kalacaktır. Aradan geçen yüz yıl iyisiyle kötüsüyle Türkiye'yi bugünlere getiren hizmetlerle doludur. Kalkınma ve modernleşme sürecimize katkı sunmuş, güçlü ve büyük Türkiye için mücadele etmiş herkesi minnetle anmak istiyorum.

Elbette bu noktada varlığını Türk milleti ve devletin bekasına adanmış ülkücü harekete de bir hassasiyetle değinmek gerekmektedir. Demokrasiyle ikiz bir gelişim sürecine sahip milliyetçilik Türk siyasal hayatında da oldukça belirleyici olmuş ve bunun da yegâne temsilcisi Milliyetçi Hareket Partisi olmuştur. Türk milliyetçileri tarih boyunca necip Türk milletinin her daim yanında olmuş, bu milletin daima güçlü bir devlete sahip olması için çalışmıştır. Ziya Gökalp'dan Akçura'ya, Mümtaz Turhan ve Dündar Taşer'den Erol Güngör'e varana kadar pek çok önemli fikir adamı, kökümüzü unutmadan ve yok saymadan Türk milletinin çağdaş olabilesinin öneminden bahsetmiştir. Bu fikir sistemini Türk siyasal hayatında bir pratiğe dönüştürüp milletiyle buluşturan da Milliyetçi Hareket Partisi ve ülkücü harekettir. Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş Bey'in liderliğinde yola çıkan milliyetçi-ülkü hareket, Türk milleti ve devletin darboğaza düştüğü her durumda millî duruşun adı olmuştur. Bu misyon ve anlayışı benimseyen ülkücü-milliyetçi hareket, Türklüğün çağları aşan kudretinin en büyük temsilcisidir.

Cumhuriyetimizin 2'inci yüzyılına girerken Cumhuri İttifakı tarafından ortaya koyulan Türkiye vizyonu bu anlamda ayrıca kıymetlidir. Bilge liderimiz Devlet Bahçeli Bey'in, çok partili siyasi hayata geçişimizin ardından, Türk siyasal ve kamu hayatında adalet ve üretimde istikrarı dengeleyecek bir evreye geçildiğini vurguladığı Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ayrı bir ehemmiyeti haizdir. Bu sistem Mecliste daha çok partinin temsilini sağladığı gibi, etkin Cumhurbaşkanı ve Kabine sayesinde yönetimde istikrar açısından da işlevseldir.

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve bilge liderimiz Devlet Bahçeli Beyefendilerin kararlı duruşları ve millî hassasiyetleri temelinde kurulan ve yoluna devam eden Cumhuri İttifakı, Türkiye'de pek çok alanda çok büyük atılımlarla millî ve manevi hassasiyetleri haiz herkesin takdirle karşılayacağı tarihi hamleler yapmaktadır. Bu anlamda, inananların kalbinde önemli yeri olan Ayasofya yeniden ibadete açılmıştır. Türk dünyasının içini acıtan, işgal altındaki Karabağ'ın işgalden kurtarılması ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içinde yer alan ve kırk altı yıldır kapalı olan Maraş bölgesinin kullanıma açılması, ülkemizin bölgesinde oynadığı tarihî role kadar pek çok adım Türk tarihinin şerefli sayfalarında yerini almıştır. Türkiye'nin terör örgütlerine karşı tavizsiz mücadelesi ve operasyonları ülkemizde güven ortamının güçlenmesini ve yıllardır enerjimizi sömüren, emperyalist bir proje olan terör sorununun çözümüne yönelik önemli mesafe katedilmesini beraberinde getirmiştir. Bununla birlikte Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki petrol keşfinden Karadeniz'deki doğal gaz keşfine kadar Türkiye'nin 2'nci yüzyılda enerji alanında da üretici ve kendine yetme noktasında büyük mesafe katetmiş bir ülke olmasını sağlayacak adımlar ümit vericidir.

Savunma sanayisinde başlatılan büyük teknolojik hamleler artık sonuç vermeye başlamıştır. Devletimizin en önemli mihenk taşlarından biri de şüphesiz ekonomik bağımsızlık ve büyük Türk milletinin müreffeh bir hayat yaşamasıdır.

Türkiye'nin özellikle son günlerde en yoğun mücadele alanlarından biri de şüphesiz ki dış baskılardır. Türkiye'nin gerek Doğu Akdeniz'deki egemenlik haklarını korumaya yönelik olumlu ve dirayetli çalışmaları gerekse Suriye'nin kuzeyinde oluşturulmaya çalışılan terör yönetimine karşı somut mücadelesi

tarihe birer not olarak düşmüştür. Yalnızca askerî ve diplomatik mücadele değil Türkiye, Cumhuriyetli birlikteliğiyle beraber dış politikadaki bağımsız çizgisini, Türk dünyasıyla olan ilişkilerini katbekat artırarak planlı ve diplomatik atılımlar da yapmaktadır.

Başbuğ’unuz Alparslan Türkeş Bey’in aktif siyasete taşıdığı “esir Türklere özgürlük” şiarının önce gerçek olduğunu gördük, şimdi de Türk Devletleri Teşkilatıyla bir birliktelik sağlandığını ve bu birlikteliğin her geçen gün biraz daha güçlendiğini görmekteyiz. Türk Hükûmetinin eksiklerini görerek eleştirmek ayrı bir şey, bu eksikleri görüp düzeltmek yerine var olan kazanımlarımızı hafife alıp inkâr etmek, yok saymak, hatta eksiklerinin arkasına saklanıp ülkemizin yürüdüğü bu kutlu yolculuğa pusu kurmak ayrı bir şeydir; var olanı korumak, kollamak, sahip çıkmak bu noktada boynumuzun borcudur. Yüzyıllar öncesinden büyük devlet adamı Bilge Tonyukuk’un bugünüme yönelik söylediği tarihî sözlerini buradan sizlere hatırlatmak istiyorum: “Tanrı korusun. Bu Türk milletinin içinde silahlı düşman dolaştırmadım, damgalı at koşturmam. İleriş Kağan kazanmasaydı, onun ardından ben kazanmasaydım; il yine, millet yine yok olacaktı. O kazandığı için, ardından ben kazandığım için il yine il oldu, millet yine millet oldu.” Aynı coğrafyada yaşayıp hayat bulduğumuz bu topraklarda, hiçbir insanımızı ayırtmadan bu milletin şerefli bir ferdi kabul edip, bizden koparılmasına asla müsaade etmeyeceğiz, üzerinde yaşadığımız bu cennet vatanımızın, değil bir parçasını, tozunu bile kimseyle tartışmaya açmayacağız. Büyük fikir adamı Dündar Taşer’in dediği gibi, ne hürriyet ne demokrasi ne insan hakları; hiç bir şey ülke bütünlüğünden daha aziz, ülke bağımsızlığından daha değerli değildir. Türk milletinin mukaddesatı için, hiçbir zaman saklamadığı güç, kanıdır.”

Bu his ve düşüncelerle, Türk yüzyılının inşası için oldukça önemli olan bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, bütçenin hazırlanmasına katkı sunan herkese, özellikle de Sayın Cumhurbaşkanımız ve Kabinenin kıymetli üyelerine teşekkürlerimi iletiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Küçük, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Ali Bozan’a aittir.

Sayın Bozan, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen yurttaşları saygıyla selamlıyorum.

Konumuz 2024 yılı bütçesi. Bütçe maratonunun sonuna geldik. Ben de bütçe üzerine kimi başlıklarda bir konuşma hazırlamıştım. Benden önce söz alan hatiplerin bütçe üzerine yaptığı bütün konuşmalara saygı duyuyorum ama şu anda bizleri ekranları başında izleyen yurttaşlarda farklı bir duygu yarattığımızı düşünüyorum. Şu anda, bence, yurttaşlarımızda “Ülkede bu kadar gözyaşı varken siz orada ne yapıyorsunuz? Siz orada ne konuşuyorsunuz?” duygusu yarattığımızı düşünüyorum. Bu nedenle buradan sadece bir çağrı yapmak istiyorum çünkü yurttaşlarımız bizden çözüm bekliyor, yurttaşlarımız bizden huzur bekliyor, yurttaşlarımız sofralarındaki ekmeğin ve aşın artmasını bekliyor. Bugün burada yapacağımız çağrı yalnızca Meclise değil aynı zamanda Anadolu’nun tüm yoksul halklarıdır, annelerimize, babalarımıza ve bu süreçte en çok kayıp veren gençlerimizdir; lütfen, bize kulak verin. Kırk yıldır durmayan bir gözyaşı var, bu gözyaşının durdurulması görevi başta Meclisimizindir. Meclisin barış için gerekli iradeyi göstermesini istiyoruz. Çözüm sürecinin kısacık zaman diliminde bile gözyaşının durduğunu ve insanların nasıl mutlu, nasıl umutlu olduğunu hatırlayalım. Meclisimize buradan hatırlatmak istiyorum: Çatışmak kolay olandır, barış ise zor olandır. Partimiz DEM PARTİ bu barış için çok önemli bir aktördür eğer Meclisimiz de gerekli

samimiyeti gösterirse bizler hazırız. Bu Meclisin tüm gruplarını hazır olmaya davet ediyorum. Onurlu bir barış için hiçbir zaman geç değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bozan.

Beşinci söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş’e aittir.

Sayın Işık Gezmiş, buyurun.

CHP GRUBU ADINA ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli vatandaşlarımız; sizleri Ulu Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk’ün, Ata’mın Meclisinden sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Pençe-Kilit Operasyonlarında kaybettiğimiz, ülkemizin yiğit vatan evlatlarına Allah’tan rahmet; ailelerine, ülkemize ve aziz milletimize sabır diliyorum. PKK terör örgütünü ve terörün her türlüünü lanetliyoruz.

Bugün, burada 2024 bütçesini ve ülkemize neler getireceğini konuşuyoruz fakat bu bütçede büyük ekonomik sıkıntılar yaşayan milletimizin sorunlarına çare olacak reçeteler ne yazık ki göremiyoruz. Bu dönem, maalesef, varsıl ile yoksul arasındaki farkın uçuruma dönüştüğü bir dönem olarak tarihe geçecek. Vatandaşlarımız yüksek enflasyon karşısında çaresizlik içinde; gençler umutsuz, çocuklar geleceksiz, anneler-babalar çaresiz, yaşlılar büyük bir sessizlik içinde. Türkiye, yüzde 29’a varan genç işsizliğiyle OECD ülkeleri arasında maalesef sondan 2’nci sırada. Ülkenin ihtiyaç duyduğu insan kaynağına yönelik bir eğitim politikamız yok. Ülkemizin nüfusu demografik fırsat penceresinde yani çalışabilecek nüfus oranımız yüksek, iş gücü potansiyelimiz var, ülkemizin coğrafi avantajları var fakat ne yazık ki biz bu avantajları bir enkaza dönüştürmüş durumdayız. Yatırımcılar güven duymadıkları ülkemizden yatırımlarını çekti. Bizim o kıymetli gençlerimizin binlercesi Meksika sınırından Amerika’ya gidiyorlar çaresizce. Büyük bir beyin göçü yaşıyoruz. Sağlık Bakanlığı sayıları az göstermeye çalışsa da yurt dışına gitmek isteyen doktor sayısı binlerce. Ne acıdır ki bu genç beyinlere neden gittikleri sorulduğunda ekonomik sebepler kadar, adaletin eksik olduğu ülkemizde güvende ve güvencede hissetmediklerini söylüyorlar.

Gelelim eğitimdeki durumumuza. AKP yirmi yılda 20 bin köy okulunun kapısına kilit vurdu. 2022-2023 yılında dünya sıralamasında ilk 500’de hiç üniversitemiz yok. Nasıl olsun ki değerli milletvekilleri? Büyük bir baskı altında üniversiteler, müthiş bir ayrıştırmaya maruz bırakılıyor. Memurlar geçinemiyor ve kira bedellerini karşılayamıyorlar, karşılayamazlar da. Önceden lojmanlar vardı, en zor dönemlerde yapılmış lojmanlar. Nedense alelacele satıldılar, birer birer satıldılar; babalarının malı gibi sattılar.

Değerli milletvekilleri, ben de bir memur çocuğuyum, biz de lojmanda oturduk ve ben kurumun öğrenci yurdunda kalarak okudum üniversiteyi. Bugün üniversite öğrencilerinin yurt sorunu aldı başını gitti. Benim kaldığım öğrenci yurdu Orman Genel Müdürlüğüne idi. Ağaçların içindeki o mütevazı binalarda binlerce çocuk okudu, meslek sahibi oldu. Atatürk Orman Çiftliğinin içindeki o binaların yerinde şimdi ne var biliyor musunuz? “İtibardan tasarruf olmaz.” denilen, günlük gideri 33 milyon olarak açıklanan, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı’nın Beyaz Saray’ının 10 katı bir saray var. Orada ne yazık ki artık ne orman ne ağaç ne de o çocukların yurtları kaldı. Sorarım şimdi sizlere: Bir, bir şey yapılacaksa neden Atatürk Orman Çiftliğine yapıldı? İki, bu kadar şatafa gerek var mıydı? Şimdi diyeceksiniz ki: “Her şeye muhalefetsiniz. Bu bütçeye ‘evet’ deyin.” Gençlerin eğitimine, yurduna, işsizliğe, çocukların sağlıklı beslenmesine, uyuşturucuyla mücadeleyle, memurun, işçinin, emekçinin geçimine yetecek kadar bütçe ayırsaydınız elbette biz de “evet” derdik ama nasıl diyelim? 7.500 TL emekli maaşıyla geçinen Ahmet

amcam ilaç fiyat farkına maaşının yarısını veriyor, biliyor musunuz? En basit ağrı kesici şurupta bile 50 TL fiyat farkı çıkıyor. Bir eczacı olarak söylüyorum, yıllardır söylediğimiz, bugün 3 dozu 10 bin TL'yi bulan HPV aşısı ve hastalık her geçen gün artıyor. Hâlâ ödenmezken, koruyucu sağlık hizmetine, ilaca yeterli bütçe ayrılmamışken, üstüne üstlük, en kötüsü, bunlar görmezden gelinirken Allah aşkına, neye “evet” dememiz gerektiğini bir açıklayın da biz de bilelim.

Beni kendilerini temsil etmem için gönderen, onur duyduğum memleketim Giresun'un da pek çok sorunu var. Benim ilimde de gençler göç ediyor. 2022 TÜİK verilerine göre gelir sıralamasında il olarak en son sıralarda yer alıyor benim güzel şehrim. AKP iktidarları döneminde yatırımlar ve devlet bütçesinden aldığı ödeneklerde nice haksızlıklara uğradı. Şimdi size soruyorum: Ulaştırma Bakanlığının başlangıcını 28 Aralık 2012 olarak söylediği Güney Çevre Yolu Projesi yatırım programına alındı mı? Şehir içi trafiğimiz için vazgeçilmez olan Liman Köprüsü Kavşak Projesi için kaç TL ayrıldı? İlimizde organize sanayi bölgelerinde büyük istihdam sağlayacak fabrikalarımız yok. Serbest bölge... Üretimi ve istihdamı artıracak olan serbest bölgeden Giresun'u neden mahrum bıraktınız Sayın AKP yöneticileri? Siz, bizim SEKA'mız ile bizim kalem fabrikamızı, bizim ADEL'imizi, bizim kâğıt fabrikalarımızı neden kapattınız? Neden bizi işsizliğe mahkûm ettiniz? Siz bu memlekette yaşayıp yaşlanmayacak mısınız? Siz bunun vebalinden korkmuyor musunuz?

Sayın milletvekilleri, Tirebolu Çay Fabrikasından vazgeçilirken Rize'ye 2 organik çay fabrikası açıldı. Diğer illerde yeterli olan bütçe imkânları, benim ilime gelince yeterli olmuyor bir türlü. Giresun Limanı hizmete girdiği yıldan özelleştirme sürecine kadar şehrin gelişimine büyük katkı sağlamıştı, ticaret için kullanılırdı. Biliyor musunuz, benim çocukluğumda gelen gemileri gezerdik biz, turist gemilerini gezerdik heyecanla. Giresun Limanı eski günlerine dönmeli, Giresun ticaret ve turizm merkezi olmalı.

Sayın milletvekilleri, defalarca dile getirdiğimiz Giresun ve çevresini kalkındıracak ulaşım projeleri hayata geçirilmeyi bekliyor.

Elektrik sorununuz var; elektrik altyapısı otuz, kırk yıllık olan köylerimiz var. Yol sorununuz var.

İlimde, kalp damar, onkoloji, çocuk, aile sağlık hizmetleri ve dâhiliye uzmanı yetersiz, yoğun bakım yatak problemimiz var. Nemli bir bölgede yaşıyoruz, romatizma hastalarımız çok, romatoloğumuz yok. Maalesef, kanser vakalarımız çok fazla. Alanında hizmet verecek bir bölge hastanemiz yok.

Bakır, kurşun ve çinko bakımından zengin Giresun'un tüm ilçeleri maden şirketlerine tahsis edildi. “ÇED Gerekli Değildir” raporu nedir arkadaşlar? Bir anlatın bana, benim vatandaşına bir anlatın. Bir maden şirketine “ÇED Gerekli Değildir” diye rapor vermeyi bir anlatın. Her geçen gün büyüyen çevre felaketine dönüşmek üzere bu kontrolsüz işletmeler. Benim memleketimi daha ne kadar görmezden geleceksiniz?

“Fındık” diyoruz... Dünyanın en kaliteli fındığını üretiyoruz fakat maliyetini karşılamıyor, üretici çaresiz. Dönüm başına verilen alan bazlı fındık desteği tam on yıldır 170 TL, on yıldır. Fakat bunları konuşan yok. Millî Fındık Şurası toplanmalı ve acilen bir politika belirlemeliyiz. Giresun'a dünya fındık merkezini kurabiliriz.

Biz bu bütçeye “evet” derdik fındığımız değerini bulsaydı, fındıktan katma değer üreten çikolata fabrikaları için ekstra teşvikler verilseydi, yollarımız yapılısaydı, güzel şehrimin yüzü gülseydi, hastalarımız ilacına ulaşsaydı, emeklimizin fiyat farkından boynu bükülmeseydi; bu bütçe emekçinin, emeklinin, gencin, çocukların bütçesi olsaydı, sarayın bütçesi olmasaydı biz de “evet” derdik. Merak etmeyin, zaman çabuk geçer. Halkın bütçesini biz yapacağız. Savaştan çıkıp cumhuriyetin ilk yıllarında bile sayısız fabrika kuran “köylü, işçi, emekçi, eğitim” diyen Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında biz kuracağız ve tüm bunları Ulu Önder'imizin şu sözünü de şiar ederek yapacağız: “Memleketini en çok seven, görevini en iyi yapandır.”

Saygılarımla.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Işık Gezmiş.

Değerli milletvekilleri, şahısları adına ilk söz, Hatay Milletvekili Kemal Karahan'a aittir.

Sayın Karahan, buyurun.

KEMAL KARAHAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce vatanımızın bütünlüğü ve güvenliği için şehit olan kahramanlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, şehit ailelerine ve yüce milletimize sabırlar temenni ediyorum. PKK terör örgütünü de lanetliyorum.

Sayın milletvekilleri, incelediğimiz zaman bütçenin dengeli ve ihtiyaçları karşılayacak şekilde hazırlandığını müşahade ediyoruz. Özellikle deprem hasarlarının giderilmesi ve afet risklerinin azaltılması amacıyla ayrılan 1 trilyon 28 milyar lira birçok yaranın sarılmasına vesile olacaktır.

Değerli milletvekilleri, depremden bu yana yapılan ihya ve inşa çalışmalarında büyük mesafeler katedildi. Bakanlarımız ve bakanlık bürokrasisi yaraları sarmak için sürekli sahada çalışıyorlar. Çok şükür, bunun meyvelerini de almaya başladık. Hatay'da yapılan çalışmalardan somut örnekler paylaşmak istiyorum: Belen Geçidi'ni rahatlatacak olan İskenderun-Antakya Otoyolu'nun ihalesi 2024 yılının ilk aylarında yapılacak. Gaziantep, Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve diğer bölge şehirlerinin heyecanla beklediği ve bu illerimizi İskenderun Körfezi'ndeki limana yaklaştıracak olan Hassa-Dört Yol-Amanos kara yolu ve demiryolu tünel projesinin ihalesi son aşamada, ocak ayında sözleşmesi imzalanıyor. Bu projeye Hassa'da kurulacak olan büyük organize sanayi bölgesi sanayicimizi rahatlatacaktır. Arsuz, Hassa, Defne, Dört Yol, İskenderun, Kırıkhan, Payas, Reyhanlı, Samandağ ve Yayladağı ilçelerimizin atık su arıtma tesisleri, içme suyu, kanalizasyon şebekesi ve deniz deşarjı projeleri İller Bankamız tarafından yapılmaktadır, belediye tarafından değil. Hatay Havalimanı'nın yenilenme çalışmalarına başlandı. Tarihi Uzun Çarşı'da yıkılan 600 iş yerinin yerine 654 adet iş yeri yeniden yapılıyor. Sizlerle Hatay'da yapılan bu işlerden bazı örnekler paylaşmak istiyorum: Altınözü Köy Evleri Projesi, şu anda teslim edildi ve içerisinde oturuluyor. Yine, Altınözü deprem konutları, TOKİ tarafından yapılıyor ve inşallah, en kısa sürede oturma açılacak. Hassa deprem konutları, Dört Yol deprem konutları, Defne deprem konutları, Antakya deprem konutları, İskenderun deprem konutları, Payas deprem konutları, Kırıkhan deprem konutları ve yine, İskenderun'da deniz taşmalarını önleyecek İskenderun Sahil Şeridi Tahkimat Çalışması bitmek üzere; inşallah, bundan sonra İskenderun'umuzu su basmayacak. Yine, bu yapılan işlerin yanında, Arsuz, Belen, Samandağ, Kumlu ilçelerimizde deprem konutlarının yapımı devam ediyor, yakın bir zamanda hak sahiplerine teslim edilecek. Evet, Altınözü-Payas'ta sağlık alanında yapılan işleri de paylaşmak istiyorum. İskenderun Acil Durum Hastanesi 28 dönüm üzerine yapıldı ve şu anda hizmet veriyor; yine, Antakya Acil Durum Hastanesi bitmek üzere, en kısa sürede hizmete başlayacak; Defne Devlet Hastanesi zaten daha önceden hizmete girdi. Yine, sağlık alanında Altınözü, Payas ve Erzin Devlet Hastanelerimizin yapımlarına başlandı, inşaat devam ediyor. 600 yataklı İskenderun Devlet Hastanesi ve 1.000 yataklı Antakya Şehir Hastanesi de inşallah en kısa sürede yapıp halkımızın hizmetine sunulacak.

Ben bu bağlamda, bu hizmetler için başta Sayın Cumhurbaşkanımız, bakanlarımız ve bürokratlarımıza şükranlarımı sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahan, teşekkür ediyorum.

Şahsı adına ikinci söz, Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'e aittir.

Sayın Özyürek, buyurun.

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Bölücü terör örgütü PKK tarafından gerçekleştirilen hain terör saldırıları neticesinde 12 vatan evladımızı kaybetmiş bulunmaktayız. Öfkemiz acımız kadar büyüktür, unutmayacağız. Aziz şehitlerimizi rahmetle, hürmetle, minnetle yâd ediyorum, başımız sağ olsun. Elbette, kahraman askerlerimize saldıranlar bunun hesabını misliyle vereceklerdir.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyetimizin temellerinin atıldığı, Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının yüz sekiz gün kaldığı Sivas 4 Eylül Kongresi'yle öne çıkan sultan şehrimiz, geçmişin onurlu duruşunu günümüzde de yaşamaktadır. Hemşehrilerimizin vatan ve millet sevgisi daimdir. Sivas'ımızın bu güçlü tarihî mirası şehrimizin her köşesinde hissedilmekte ve gelecek kuşaklara güçlü bir miras olarak aktarılmaktadır.

Tabii ki Sivas'ımızla ilgili birkaç şeye de değinmek istiyorum, özellikle çiftçilerimizle ilgili: Sivas, biliyorsunuz, iklim olarak soğuk ve sert bir şehrimiz. Çiftçilerimiz, hasat döneminde bazen doluyla, bazen de kuraklıkla mücadele ediyorlar; tam hasatlarını alacaklar, böyle bir şey yaşadıklarında ise mağdur oluyorlar, bu mağduriyetlerini de tabii ki kurumların acil bir şekilde, ivedilikle çözmelerini buradan talep ediyoruz. Yine, her zaman olduğu gibi, çiftçilerimize -daha önce de istiyorduk bunları- tohum, gübre, mazot gibi giderlerinde mutlaka destek olunmalı diyorum. Tabii ki tarım, hayvancılık mutlaka önemli Sivas'ımız için ama Sivas'ın gelişmesi ve büyümesi için en önemli şartlardan bir tanesi de sanayileşmesi, sanayileşmesi için de teşvik almamız gerekiyordu. Sağ olsun, Sayın Cumhurbaşkanımız, 6'ncı bölgeye özel teşviki Sivas'ımıza müjdelemişti ama tabii ki bu sadece Demirağ Organize Sanayi Bölgesi'yle kısıtlı kalınca, tabii ki bu da Sivas'ımızın bazı yerlerinde ister istemez ciddi anlamda sıkıntı yarattı. Biz şunu istiyoruz: 6'ncı bölgeye özel teşvikin, Sivas'ımızın ilçeleri dâhil olmak üzere tamamını kapsayacak bir teşvik istiyoruz, onun için de buradan yerli ve yabancı yatırımcıları Sivas'ımıza davet ediyoruz çünkü yerli ve yabancı yatırımcıların da Sivas'ımıza gelebilmesi ve yatırım yapması için mutlaka cazibesi olması lazım, işte, bu cazibenin adı da teşviktir. Sivas'ımızı, dediğim gibi, tam olarak kapsayacak teşvikin verilmesini talep ediyoruz.

Tabii, Sivas turizmde de ön plandadır. Kadim tarihimiz, zengin kültürümüzle Türkiye'nin önemli turizm merkezlerinden biri olma potansiyeline sahip olan Sivas'ımız, yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken özelliklere sahiptir: Selçuklu ve Osmanlı medeniyetlerine ev sahipliği yapmış olan, her daim tarihi yaşayan ve yaşatan sultan şehrimizin simgesi hâline gelen mimari eserleriyle, doğasıyla, şifa dağıtan kaplıcalarıyla ve tüm bunların yanı sıra Sivas'ımız zengin mutfak kültürüyle gastronomi turizmi açısından öne çıkmaya hazır bir turizm cennetidir. Kültür turizmi, sağlık turizmi, doğa turizmi ve yerel festivallere, kültürel etkinliklere sahip olan şehrimizin adını her fırsatta duyuracak, şehrimizin bu konuda da sesi olmaya devam ederek Sivas'ın her daim destekçisi olacağız.

Sağlıkla ilgili olarak da tabii, sağlık çok önemli yine, Sivas'ımızda doktor eksiklerimiz vardı, Sayın Bakanımıza bunu ilettik, sağ olsun, Sayın Bakanımıza buradan teşekkür ediyoruz, doktor atamalarını yapmıştır. Sadece daha önce de talep etmiştik, Sivas'ımıza hava ambulansı talebimizi ilettik ama buradan tekrar bunu kendisine iletiyorum ve yeniliyorum.

En önemlisi de Sivas'ımızda bir demir çelik fabrikamız var arkadaşlar, herhâlde yaklaşık on yıldır aynı şeyleri yaşıyoruz. Demir çelik fabrikası burada çalışıyor üç ay, altı ay yatıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özyürek, teşekkür ediyoruz.

AHMET ÖZYÜREK (Devamla) – Çok önemli Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Bir mutabakatımız var, çok sağ olun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, bir dakika yerimden kısa bir söz talebim var.

RIDVAN UZ (Çanakkale) – Her konuşmacıdan sonra söz alalım mı efendim biz de?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Cevap vermiyorum kendisine, başka bir konuda...

BAŞKAN – E, buyurun bakalım.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un DEM PARTİ Gençlik Meclisinin Diyarbakır'daki kongresiyle ilgili attığı "tweet"e ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, bugün Gençlik Meclisimizin Diyarbakır'da kongresi vardı, tamamen bir partinin meclisinin yaptığı kongre. Adalet Bakanı Yılmaz Tunç bir "tweet" atmış, ben önce onu okuyayım: "24/12/2023 günü DEM PARTİ tarafından 'Gençlik Meclisi 1. Olağan Kongresi' adı altında Diyarbakır'da organize edilen toplantıyla ilgili olarak, suç ve suçluyu övme, terör örgütü propagandası yapma suçlarına yönelik Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca şüpheliler hakkında gerekli adli soruşturma başlatılmış ve gözaltı talimatları verilmiştir, bir kısım şüpheliler hakkında da yakalama işlemleri yapılmıştır ve devam ediyor."

Sayın Başkan, bu "tweet"i atan Adalet Bakanı ve kongremize "adı altında" diyerek zaten doğrudan bir ithamda bulunuyor; bu birincisi. İkincisi, suç vasfını tarif ederek aynı zamanda karar da veriyor. Bu adalet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen sözlerinizi tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bunu söyleyen Adalet Bakanı, herhangi biri değil ve kongremizin bitiminde -Eş Genel Başkanımız Tuncer Bakırhan da kongreye katılmıştı, görüntüler var medyada- apar topar, darpla, şiddetle 70 tane genç arkadaşımız şu anda Diyarbakır Terörle Mücadele Şube Müdürlüğünde gözaltında. Şimdi, Adalet Bakanı bunu yaparsa savcı ve hâkim ne yapar, polis ne yapar? Talimatı almış oluyor. Adalet Bakanını adalet ve hukuka davet ediyoruz. Bu "tweet"leri atmak Adalet Bakanının işi değildir. Eğer varsa bir suç, bir iddia orada savcılar var, gereğini yaparlar. Bunu kesinlikle kabul edilemez buluyoruz ve Adalet Bakanını da buradan bu tutumdan vazgeçmeye çağırıyoruz, "Hukuka dön." diyoruz kendisine.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 5'inci maddeyi okutuyorum:

Devlet borçları

MADDE 5- (1) Devlet borçlarına ilişkin cetvellerde gösterildiği üzere, 2022 yılı sonu itibarıyla;

- a) 1.904.207.473.553,68 Türk Lirası Devlet iç borcu,
 - b) 2.111.346.834.121,51 Türk Lirası Devlet dış borcu,
 - c) 402.493.539.260,14 Türk Lirası Hazine garantili borç,
- mevcuttur.

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, şimdi madde üzerinde grupların ve şahısların söz taleplerini karşılayacağım.

Birinci söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Mustafa Nedim Yamalı'ya aittir.

Sayın Yamalı, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA NEDİM YAMALI (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde şehit olan kahraman Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet, ailesine ve sevenlerine sabırlar ve yüce Meclisimize ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, devlet borçlarını görüşüyoruz şu anda. Bir devlet neden borç alır? Kamu yatırımları için kaynakların yetersiz olma durumunda, devletler uygun gördükleri şartlarda -tüm dünya ülkelerinde yaygın olmak üzere- borç alabilirler. Borç alındığında ve yerinde kullanıldığı zaman da önemli bir kaynaktır ancak ülkemizde alınan borçlar, genellikle vadesi gelmiş borçların ve vadesi gelmiş faizlerin finansmanı için ve ödenmesi için kullanılmaktadır. Âdeti borçlanma, vergi gelirlerinin neredeyse yerini tutan bir finansal kaynak gibi düşünölmeye başlanmıştır. Bu kötü bir finansal tercihtir. Ülkemizde borçlanmadaki artış, borç yönetiminde kontrolün kaybolmasına sebep olabilir. Finansmana duyulan ihtiyacı azaltmak için bütçe açıkları borçlanma yoluyla değil de tasarruf ve israfın engellenmesi yoluyla kapatılmalı, zorunlu olmayan yatırımlar da ertelenmelidir. Fayda-maliyet analizi yapılmamış yatırımlardan vazgeçilmeli, uzun vadeli kamu-özel ortaklığı tesislerin ödemeleri de dövizden Türk lirasına çevrilmelidir. Hangi modeli, hangi ekonomik modeli seçerseniz seçin her sistemde mutlaka bazı ilerlemeler yakalayabilirsiniz ancak yapısal reformları yapmaz ve adil paylaşımı gerçekleştiremezseniz, küçük bir grubu zenginleştirirken sınıfsal eşitsizlikleri de bir taraftan artırmış olursunuz. Böylece, demokrasisi zayıf, eşitsizliğin arttığı ve bunun sonucunda da düşük gelirli insanların toplumun çoğunluğunu oluşturduğu bir ülke hâline geliriz, ülkemiz Türkiye, maalesef, bu sarmala girmiştir ve bu çarpık düzen devam ettirilemez.

Değerli milletvekilleri, hazinenin 2024 yılında 2,2 trilyon borçlanmak için finansman bulması gerekiyor. Bu finansmanı 4 yolda bulabilir; birincisi, iç borçlanma, ikincisi dış borçlanma, üçüncüsü özelleştirme, dördüncüsü de vergi yapılandırması, vergi afları. Vergi afları ciddi ölkelerde artık yapılmayan çalışmalar. Vergi afları, vergi yapılandırmaları, vergi verenin cezalandırılması, vergi kaçırmanın, vergi vermeyenin ise ödüllendirilmesi demektir. Bir ölkede ancak büyük felaketler, doğal felaketler ve savaşlar nedeniyle ancak vergi düzenlemeleri, vergi afları yapılabilir; bu çarpık vergi düzeninden vazgeçilmelidir.

Bir diğeri, özelleştirme. Türkiye'nin özelleştirme tarihine baktığımız zaman iyi bir tarih görmüyoruz. Türkiye, özelleştirmelerden zarar etmiş bir ölk ve ülkemizin yaptığı özelleştirmeler, birçok, özellikle Batı'da yanlış yapılan özelleştirmelere örnek veriliyor ve biz bu yanlış özelleştirmeleri yaparak, ileride ihtiyacımız olan kaynakları, maalesef, şimdiden tüketmiş oluyoruz.

Yüksek faizle borçlanma. Kalıyor iç ve dış borçlanma. Dış borçlanma, eğer CDS fiyatlarının yüksekse çok yüksek borçlanıyorsunuz, iç borçlanmayı ise yüksek faizlerle yaptığınız zaman bu senenin borçlanmasını bir sonraki yıla taşıyorsunuz. Dolayısıyla, bu borçlanma şekillerinde dikkat etmek gerekiyor.

Bir problem de ülkemizde, maalesef, bütçede ödenek üstü harcamaların sıradanlaşması. Bakanlıklarda herhangi bir şekilde ödenek ihtiyacı olduğu zaman, bu diğer bakanlıklardan aktarılmak suretiyle karşılanmalı ve harcama limitleri kesinlikle aşılmamalı ve denk bütçe amacından taviz verilmemesi gerekir.

Bütçe rakamlarına baktığımız zaman, 2024 yılı merkezî yönetim bütçesinin giderlerinin 11 trilyon 89 milyar TL, bütçe gelirlerinin 8 trilyon 437 milyar TL olması öngörüldü. 2 trilyon 652 milyar TL olan bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 6,4 ki bu çok büyük bir oran. Faiz giderleri 1 trilyon 200 milyar lira olarak öngörülmüş, faize ödeyeceğimiz miktar ise neredeyse Millî Savunma, Millî Eğitim ve Sağlık Bakanlığı bütçelerine eşit. Tarımsal faaliyetlere ayrılan bütçe de 384 milyar lira. 384 milyar ise bir tarım ülkesi olan yurdumuzda, tarımla ilgilenen vatandaşlarımızın, çiftçilerin, ziraatla uğraşanların problemlerinin gelecek sene de devam edeceğini gösteriyor maalesef. Bütçede 6 trilyona yakın gelirin de KDV ve ÖTV tarafından sağlanması öngörülmüyor; bu en büyük kalem, bunlar dolaylı vergiler. Dolaylı vergilerin toplam vergiler içindeki payı 52,7. Yakın zamanda On İkinci Kalkınma Planı'nı gördük. On İkinci Kalkınma Planı'nda dolaylı vergiler eleştiriliyordu ve özellikle iktidar tarafından da bundan vazgeçileceği, düşürüleceği söyleniyordu ancak şimdi bütçeye geldiğimiz zaman 52,7'yle dolaylı vergilerden vazgeçilmediği ve toplam vergiler içinde dolaylı vergilerin bu oranla çok yüksek kaldığı gözüküyor; bu, tabii, hem kalkınma bütçesi... Kalkınmayı konuşurken ayrı bir anlayışla, bütçeyi konuşurken ayrı bir anlayışla bunları konuşuyoruz; bu büyük bir çelişki.

Yine, enflasyon... Hükûmet temsilcilerimiz bütçe tanıtımında enflasyon için “Küresel ölçekli bir sorun.” dediler ama etrafımızdaki komşularımıza en azından baktığımız zaman bunun küresel ölçekli bir sorun olmadığı gözüküyor. Rusya'da 7,5; Ukrayna'da 5; Yunanistan'da 3; Irak'ta 4; İran'da 39,2; euro bölgesinde 3. Afrika'dan bir iki örnek vereyim: Uganda'da 2,6; Tanzanya'da 3,2; Mali eksi 1,8; Somali 6,2. Bu demek ki küresel ölçekli bir sorun değil, başarısız iktisat politikalarından dolayı yerel bir sorun, ülkemizin bir sorunu.

Değerli milletvekilleri, bugün Suriye'de, Irak'ta, ülkemizde, dünyada terörün destekçileri ve finansörleri dünyanın en büyük ekonomisine sahip ilk 10 ülkeleri. Yine, Doğu Akdeniz'de Gazze kıyılarında, İsrail rahatça katliamlarını ve soykırımını yapsın diye gözcülük eden gemiler, dünyanın en büyük ilk 10 ekonomisinin gemileri. Bu ilk 10 büyük ülkenin ekonomik gücüyle nasıl mücadele edeceğiz? Bunların kötülükleriyle nasıl mücadele edeceğiz? Bu iş sadece söylemle olmuyor yani sağlam bir ekonominiz yoksa, iyi bir finans bütçeniz yoksa, teknolojiye uygun bir sanayi yapınız yoksa bunlarla maalesef mücadele etmeniz ve bunların kötülüklerini önlemeniz mümkün değil. Bizim ülkemiz, 1980'lerde de dünyanın 20'nci büyük ülkesiydi ve aradan kırk sene geçti, bugün hâlâ 20'lerde, bir gerileme olmamış ama bir ilerleme de kaydedememiş. Dolayısıyla, yapısal sorunları çözememiş, denetlenmeyi ve hukuka uymayı kabullenememiş bir ülke olarak bu problemleri çözemiyoruz ve her zaman söylediğimiz ve hedeflerimiz arasında olan ilk 10 ülke arasına maalesef giremiyoruz.

Her şeye rağmen, bütün eleştirilerimize rağmen bu bütçe bizim insanlarımızın bütçesi, bu ülkenin bütçesi. Bu bütçenin, inşallah, ülkemize, milletimize ve insanlara hayırlı olmasını diliyorum ancak şimdiye kadar geçirdiğimiz tecrübelerin ışığında gereken reformların kararlılıkla ve cesaretle gerçekleştirilip Türkiye'nin büyüklüğüne ve misyonuna yakışan bir bütçeye ulaşmayı diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yamalı, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Seyithan İzsiz'e aittir.

Sayın İzsiz, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SEYİTHAN İZSİZ (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi, ekranları başında bizleri izleyen saygıdeğer yurttaşlarımızı saygıyla sevgiyle, kalbî muhabbetlerimle selamlıyorum.

Medeniyetimizin ölümsüz usta mimarı Mimar Sinan'a izafe edilen bir söz vardır “Falan ölmüş, filan ölmüş, bir de derler Sinan ölmüş.” diye. Benim bu kürsüde sözümü bitirmeden düşüp ölmeyeceğimi ne ben ne de bir başkası garanti edemez; Sayın Ayrım için de, Sayın Soylu için de, Sayın Tatar için de, Sayın Zengin için de, Sayın Ersoy için de, Sayın Beyaz için de hepimiz için bu geçerli değerli dostlar; ne bir an ileri ne bir an geri. Cenap Şahabettin “Hayatımda tek sosyalist tanıdım, o da ölümdür; kimseyi ayırmıyor.” der.

Değerli milletvekilleri, insanın yeryüzü macerasında hayat kadar doğal olan diğer bir hadise de ölümdür. Bizler nedense ölümü hep bir başkası için düşünür veya bir başkasına yakıştırırız. Oysa malumunuz olduğu üzere “insan” Arapça “ünsiyet” kökeninden türetilmiş bir kelime olup “alışan” demektir. “Ünsiyet” birisine veya birine alışmak, başkalarıyla kaynaşmak anlamındadır ki fitraten medeni olan insana yakışan bir tavidir. Ünsiyetin tam zıddı ise vahşettir. Dolayısıyla insanların diğer canlılardan farkını oluşturan da ünsiyet etme kabiliyetidir. Hayatın oluşturmuş olduğu eşitsizlikler ve farklılıkların insan doğasında oluşturduğu farklılıklar aslında fitraten değil, şartların zorlamasındandır. Farklılıklar iftiraklara -nedir iftiraklar- yani ayrılıklara yol açmadığı müddetçe zenginlik oluşturur, hayatın renklerini çoğaltarak daha güzel bir dünyanın kurulabileceğine dair ümit de oluşturur. Mevlâna “Gökkuşağı neden güzeldir, bilir misiniz? Onda 7 renk vardır da ondan.” der. İnsan türünü de güzelleştiren ve yaratılmışların en şereflişi eşrefimahlukat yapan şey, ünsiyetle oluşturduğu, inandığı ahlak ve moral değerleridir. Bizim medeniyetimizde insanların doğuştan getirdikleri özelliklerinden dolayı ötekileştirilmesi söz konusu değildir. İranlı bilge Sadi bir şiirinde, insanların birbirine karşı olması gereken sorumluluk ve birlikteliğini, başkasının derdiyle dertlenmeyi şöyle dile getirmiştir: “Âdemoğulları birbirinin uzuvları gibidir./Çünkü yaratılıştaki cevherleri birdir/Bir uzva gelirse devrandan bir zarar/Diğer uzuvlarda hiç kalır mı bir karar?/ Sen başkalarının gamını çekemiyorsan/Kendi adına nasıl diyebiliyorsun ki insan?”

İnsan hafızası olan bir canlıdır. O yüzden, biz ölen yakınlarımızı hemen unutmaz, kutsalımızın emri gereğince de hayırla yâd etmeyi ibadet biliriz. Bu münasebetle, birbirimizin hayatlarına duyduğumuz saygıyı, ölümlerimize ve ölülerimize karşı da göstermek mecburiyetindeyiz. Siyasi heyecanın ateşi içerisinde kastı aşan laflarla ızanın yitiriliş hakaretimiz ifadelerine başvurulduğuna maalesef çok şahit olmaktadır. Burada kötü niyet olmaması temennisiyle birlikte “Üslubu beyan aynıyle insan.” yani “İnsan nasılsa üslubu da onun gibidir.” kaidesiyle doğruyu söylemek mecburiyetinde olduğumuzu yüce huzurlarınıza arz etmek ve hatırlatmak isterim.

Yüce Yunus Emre sözün değer ve gücünü yüzyıllar öncesinde şöyle beyan etmiştir: “Söylememek ölçüsü söylemenin hasıdır,/Sözün uygunsuzu gönüllerin pasıdır./Bu gönüller pasını yıkayıp gidermeye/ Öyle bir söz söyle ki sözün hülâsasıdır.” Eğer söylenen söz gönül kıracak ve insanların gönlünde pas oluştursak o sözü söylemenin, başta sözü söyleyen kişi olmak üzere hiç kimseye faydası yoktur. Susmak, gönül kıracak, rencide edecek bir sözü söylemekten çok daha güzel ve uygun olacaktır. Atalarımız boşuna “Söz gümüşse sükût altındır.” diye buyurmamışlardır. Bizim kültür ve medeniyet dairemiz gönlü Allah'ın evi kabul eder. Bu yüzden “Gönül kırmak Kâbe'yi yıkmaktan daha büyük günah sayılmıştır.” mesajıyla yüzyılları aşan Mevlâna “Kâbe, Azer oğlu İbrahim'in yapısıdır, gönül ise Yüce Allah'ın binasıdır.” diye buyurmuştur.

Biz elbette ki siyasi görüşlerimiz doğrultusunda fikirlerimizi, önerilerimizi, çözümlerimizi birbirinden farklı şekillerde dile getirdiğimiz ve getireceğimiz için ayrı ayrı partilerde görev almış insanlarız. Farklılıklarımız bütünün parçalarından ve renklerinden öteye geçtiğinde yurttaşlığımızı, bayraktaşlığımızı ve diğer birlikteliklerimizi yaralayacaktır.

Ayrı partilerde olmamızın bazen ayrı türlerde canlılarımıza bizi ayırtırdığını gördüğümde doğrusu dehşete kapılıyorum. Birbirimizi sevmesek bile saymak ve saygı göstermek zorunda olduğumuzu huzurlarınıza arz etmek isterim. Fikirlerimizi olabildiğince hür ve açık dile getirirken, sözlerimizi sarf ederken kullandığımız üslubun hakikati yaralayıp sözü anlamdan kalıba çekeceği de cümlelerin malumudur.

Konuşmamızın başında “Doğruyu doğru söylemek gerekir.” derken asıl kastımız da buydu yani sözü Hak uğruna telaffuz etmek lazım. O hâlde Yüce Yunus’un şu 2 mısrası kulağımıza mutlaka küpe olmalıdır: “Söz ola kese savaşı, söz ola kestire başı/Söz ola zehirli aşı bal ile yağ ede bir söz.”

Bu vesileyle, kahraman şehitlerimize, Gazze’deki vahşet sonucu vefat eden kardeşlerimize ve bu kürsüde konuşma yaptığı sırada ruhunu Rahmetirahman’a teslim eden Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez Beyefendi’ye Cenab-ı Allah’tan rahmet, ailelerine, sevenlerine başsağlığı ve sabırlar diliyorum; Rabb’im makamlarını ali, şهادetlerini makbul eylesin, milletimizin ve İslam âleminin başı sağ olsun.

Sözlerimi söz ustasının şu sözüyle bitirmek istiyorum: “Sen doğduğunda ağlıyordun, herkes gülüyordu; öyle bir hayat yaşa ki sen ölürken herkes ağlasın, sen gülümse.”

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın İzsis, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’e aittir.

Sayın Sakik, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, sevgili milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Böylesi bir iklimde konuşmak biraz zor ama biz zoru başarmak zorundayız ve konuşmalıyız; bu Meclisin zaten görevi de konuşmak ve sorunlara çözüm bulmaktır. Bu topraklarda kırk yıldır devam eden bir çatışmalı süreç yaşıyoruz, her gün Anadolu’nun yoksul çocukları patır patır ölüyorlar ve biz bu acıyı hep yüreğimizde hissediyoruz. Son iki gündür bu kürsüde böylesi çok ilginç sözler, tehditler, hamaset, ne dersenez hepsi var. Bunların hiçbirinin bir çözüm olmadığını biliyoruz. Sevgili Ahmet Arif aynen şöyle diyor: “Nerede bir can ölse oralı olur yüreğim./Olmalı zaten/Olmazsa, insan olmaz yüreğim.” Biz de bu canları yüreğimizden bir parça olarak görüyoruz. Anadolu’nun yoksul çocukları... O sıvasız evleri gördük hep beraber, yıllardır o evlere ateş düşüyor ve oralarda büyük acılarıyla aileler baş başa kalıyorlar. Oysaki çözüm yeri bu Parlamento, sürekli tezkerelere onay veriyor, sürekli Anadolu’nun yoksul çocuklarını ölüme gönderen ve sokakları tetikleyen söylemler ve konuşmalara hep birlikte tanıklık ediyoruz.

İki gündür sosyal medyada olup bitenleri görüyoruz. Aynen şöyle, diyor ki: “Türk Silahlı Kuvvetleri HDP’yi, BDP’yi, bütün binaları yerle bir etmelidir.” Şurada yarattığınız iklimin sonucudur. Yani sokakları bu şekilde eğer örgütlerseniz sokaklar da bunları söyler. Diyor ki: “Türkiye genelinde HDP binaları yerle bir edilmeli ve yakılmalıdır.” Biz bunlara yabancı değiliz, bunlar geçmişte yaşandı; HDP binalarının nasıl ateşe verildiğini, Kürtçe konuşan ailelerin nasıl kurşunlandığını da biliyoruz. Bu eser de bu Parlamentodaki hamaset dilinin bir ürünüdür. Çok ilginçtir, bakın, böylesi kaç takipçisi olan birinin görüntülenmesi 462 bin; 6 binin, 7 binin üzerinde yine beğeni alıyor.

Şimdi, size, asıl başka bir şey göstermek istiyorum. Şurada, bir sosyal medyada bir paylaşım var, bu paylaşımı yapan Eril Alperen Emir. Bu, birkaç gün önce bir çatışmada yaşamını yitirdi, Ankaralı bir teğmen. Ne diyor biliyor musunuz, sizlere sesleniyor, diyor ki: “Savaş, savaşmayana güzeldir.” Asıl burada sizleri kastediyor, sizleri; bu savaşta yaşamını yitiren birisi. Size sesleniyor, diyor ki: “Biz, yoksul Anadolu çocukları gidiyoruz, ölüyoruz.” Siz, ey Parlamento, bana gösterin, geçmişten bugüne kadar, kırk yıllık süre içerisinde hangi milletvekilinin çocukları ve yakınları ölmüş; asla, ölmüyor ama savaş kararlarını ve savaşın faturasını yoksul Anadolu çocukları yaşıyor. Böylesi bir keyfiyet de yok ve çıkıp burada sürekli vatan, millet ve sokakları tetikleyen... Buna hiçbirinizin, hiçbirimizin hakkının olmadığını söylüyorum.

Bakın, şu kürsüde, 2012 yılında, yine bütçe görüşmelerinde, bu ölen er ve erbaşılarla ilgili kanun teklifi hazırladık; çıktık, onları bu kürsüde söyledik. Şurada oturuyordu apoletli insanlar, onlara döndüm, dedim ki: Bakın, bunları ölümün üzerine gönderiyorsunuz ama onları orduvine almıyorsunuz, onlara ikinci sınıf insan muamelesi yapıyorsunuz. Sonra, Genelkurmayın açıklaması “Aramıza nifak sokuyor.” Valla nifakın en büyüğü siz yapıyorsunuz.

Şimdi, buradan açık ve net olarak söylüyorum, burada, yine bu kürsüde, 2013 yılında bir çözüm süreci vardı; hepimiz umutlanmıştık. Diyarbakır’da büyük bir Nevroz kutlaması vardı, bu kutlamada Türkiye’nin dört bir tarafında barış isteyenler Diyarbakır’da toplandılar. Oradaki manifestolarda “Erciyes Dağı ile Ağrı Dağı kardeş olacak.” “Meriç ile Dicle kardeş olacak.” “Demokratik bir cumhuriyeti birlikte inşa edeceğiz.” deniyordu. Ben de çıkmıştım şu kürsüde Sayın Erdoğan’a “Hüda’dan başka kimseye övgü yağdırmam ama bu topraklarda barışı sağladığınız için size övgüler yağıdırıyorum.” demiştim. O gün öyle dedim, bugün de söylüyorum, bu topraklarda barışa ihtiyacımız var, bu topraklarda birbirimizi ötekileştirmeye hiç kimsenin hakkı yok. Evet, Sayın Erdoğan önemli bir siyasal aktördür, Sayın Bahçeli de öyledir. Sizlere sesleniyorum: Sizler Amin Maalouf’un dediği gibi, ömrünüzün gün batımındasınız, bizler de öyleyiz. Bu topraklara yapabileceğimiz en büyük iyilik bu kanı, bu şiddeti durdurmaktır; varsanız biz de varız. Bakın, burada oturuyoruz, bedel mi diyorsunuz, taşın altına el koymak mı? Bedenimizi, başımızı taşın altına koymaya hazırız; bunu yapabilirsiniz biz varız. Bunu yapmalısınız, Türkiye’nin ihtiyacı olan tek şey barıştır. Evet, Sayın Erdoğan bunu yapmalı, 2013 yılında başlattığı bu süreci yeniden hayata geçirmelidir; Türkiye’nin ihtiyacı olan tek şey budur. Köprüler, hanlar, saraylar hepsi gelip geçicidir ama bu topraklarda barışı inşa ederseniz bu ülkenin azizi olursunuz. Bugün bu Parlamentoyu, hepinizi, 600 milletvekilini, bütün siyasi parti liderlerini göreve davet ediyoruz. Böylesi günlerde çıkıp sokakları tetiklemek yerine çözümü ortaya koyma... Ya, orada, eksilerde, bir metre karın içinde plan o askerler niye orada? Yok mu, oturup konuşamaz mıyız? Oturup çözemez miyiz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Lütfen laf atmayınız. Ben yürekten sizleri göreve davet ediyorum. Ben bu topraklarda barışın inşa olmasını hayat bulmasını istiyorum.

SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) – Ya, ne göreve davet ediyorsun? PKK’yı göreve davet ediyorsun!

SIRRI SAKİK (Devamla) – Bırak, orada sabahtan beri...

SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) – Savaş devletler arasında olur!

SIRRI SAKİK (Devamla) – Bak, bağırma, bağırma, bağırma! Haddini bil! Haddini bil! Terbiyesiz adam! Terbiyesiz adam!

SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) – Hadi oradan! Hadi oradan!

SIRRI SAKİK (Devamla) – Terbiyesiz adam! Sabahtan beri insanlar konuşuyor, sen orada hamaset yapıyorsun. Terbiyesiz adam!

BAŞKAN – Sayın Sakik...

SIRRI SAKİK (Devamla) – Lütfen susturun musunuz.

BAŞKAN – Sayın Sakik ama siz de kaba bir dille konuşmayın. Bakın, siz yaralayıcı bir dil kullanıyorsunuz, yapmayın bunu.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Kendisi laf atıyor, ona söyleyeceksin.

Alışmışsın değil mi, almışsın? (AK PARTİ ve DEM sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen Genel Kurula hitap edin. Sayın Sakik, Genel Kurula hitap edin.

Evet, buyurun, Genel Kurula hitap edin.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Ben Genel Kurula hitap ediyorum, kendi sabahtan... Bu Parlamentoda bir yaylacılar var, otururlar oraya, etraflarına toplarlar milletvekillerini ve sonrası hamaset yaparlar. İşte, asıl Türkiye'nin bundan...

Bakın, ben Erdoğan'ı, ben Bahçeli'yi göreve davet ediyorum, gelin bu ülkenin azizi olun.

SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) – Kimseyi göreve davet etme, sen PKK'ya laf söyle! Senin kim olduğunu biliyorum! (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

SIRRI SAKİK (Devamla) – Ben kana, şiddete karşı...

Bana parmak sallama! Hadsiz!

SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) – Hadi oradan!

SIRRI SAKİK (Devamla) – Haddini bil! Sen haddini bileceksin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sırrı Bey, lütfen konuşmanıza döner misiniz?

SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) – Sen haddini bil!

SIRRI SAKİK (Devamla) – Sen haddini bileceksin! Terbiyesiz adam!

BAŞKAN – Sayın Sakik... Sayın Soylu...

Sayın Sakik, lütfen Genel Kurula...

SIRRI SAKİK (Devamla) – Başka hiçbir şey bildiğin yok. Şu sokakları, şu masayı tetiklemekten başka hiçbir şey bilmiyorsun. Terbiyesiz adam!

SÜLEYMAN SOYLU (İstanbul) – Hikâye anlatma!

SIRRI SAKİK (Devamla) – Şimdi, son sözümdür arkadaşlar. Bunu zaten tanırız, biliriz; tükenmiş, bizim üzerimizden var olmaya çalışıyor.

Ben, burada, bakın, 2012 yılında evladımı kaybettim. Sayın Cumhurbaşkanı o dönem Başbakanı, yurt dışındaydı, beni aradı; taziyelerini bildirdi, kendisine şunu söyledim: “Ben acılardan süzülerek geldim, evlat acısının ne olduğunu biliyorum. Sizden tek bir ricam var, bu topraklarda barışı sağlayın. Gelin, bu toprakların azizi olun.” Bugün de bunu yeniden seslendiriyorum: Bu toprakların, bu tür, sadece şiddet üzerinden prim yapanlara değil... Gerçekten vicdan sahibi olanların sesi dinlenmelidir. Ve bunlarla birlikte, biz, hayatı gelin, birlikte inşa edelim. Gelin, bu topraklarda kanı ve şiddeti birlikte durduralım. Biz, gerçekten bu konuda samimiyiz. Samimiyetimizle ilgili ne istiyorsanız hodri meydan, gelin...

Sürekli kavga ve şiddeti değil, müzakereyi masaya yatıralım diyor, hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Sakik, teşekkür ediyorum.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.57

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.30****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 45’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

5’inci madde üzerinde gruplar adına yapılan konuşmalara kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi söz talebini karşılayacağım grup Cumhuriyet Halk Partisidir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Melih Meriç’e söz veriyorum.

Sayın Meriç, buyurun.

CHP GRUBU ADINA MELİH MERİÇ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde çıkan çatışmada şehit olan 12 askerimize Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı ve sabır diliyorum; yaralanan askerlerimize acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun. Terörü bir kez daha sizlerin huzurunuzda lanetliyorum.

Değerli milletvekilleri, 25 Aralık Gaziantep’imizin düşman işgalinden kurtuluşunun 102’nci yıl dönümünü en içten duygularıyla kutluyorum. 14 bin olan nüfusumuzun 6.317’sini şehit vermesine, 10 bin binamızın 8 bininin harap edilmesine, 70 bin top mermisi atılmasına, yer altı ve yer üstü kaynakları kullanılamaz hâle getirilmesine, açlığa terk edilmesine rağmen on ay dokuz gün boyunca düşmana direnen, işgale geçit vermeyen bir şehrin evladı olmaktan onur ve gurur duyuyorum. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “Ben Gaziantep’lilerin gözlerinden nasıl öpmem ki onlar Antep’i kurtardıkları gibi Türkiye’yi de kurtardılar.” iltifatına nail olan Gaziantep’lilerle onur ve gurur duyuyorum. Başta Ulu Önder’imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere Şahin Bey, Şehit Kâmil, Yüzbaşı Kılıç Ali, Kilisli Karayılan, Arslan Bey, Binbaşı Hamdi Bey ve tüm isimsiz kahramanlarımızı, şehitlerimizi minnet ve rahmetle anıyor, Gaziantep’li hemşehrilerimin kurtuluş gününü kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, bütçeye dönecek olursak, bu bütçe bir borç ve faiz bütçesidir. 2022 yılı devlet borçlarını gösteren 5’inci maddeye göre devlet iç borcu, dış borcu ve hazine garantili borç miktarlarının toplamı 4,4 trilyon lira civarındadır. 2021 yılında bu borç 3,2 trilyon civarındaydı; yüzde 37,5 düzeyinde bir artış var. Borçlar bunlarla da kalmıyor; AK PARTİ’nin “Her şeyi ben bilirim.” ısrarı ve tuhaf ekonomi teorileri yazması sonucu ülkemizin borcu her geçen gün, her saat hatta her geçen dakika artıyor. Kasım 2023 itibarıyla, hazinenin iç ve dış toplam borç miktarı 6,4 trilyondur, üstelik bu borcun sadece anaparasıdır. 2002’de 215 milyar lira olan borç anaparasını 6,4 trilyon liraya çıkarmışsınız, devletin borcunu tam 30 kat artırmışsınız. 6,4 trilyonluk borcun toplam faiz yükü ne kadar biliyor musunuz? 5,5 trilyon lira. Yani anaparanın yüzde 85’i kadar faiz ödeyeceğiz. Hani “Faizin en büyük düşmanı biziz.” diyordunuz; böyle düşmanlık ne görüldü ne duyuldu! Bu durum, faizin en büyük müptelası olduğunuzun göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarının başarısız ekonomi politikaları yüzünden devletin borcu 30 kat arttı da vatandaş ne durumda bir de ona bakalım.

Bakın, değerli arkadaşlar, bireysel krediler ve kredi kartları dolayısıyla vatandaşın bankalara olan toplam borcu 2,6 trilyon liraya yükseldi, üstelik bu, ekim ayının açıklanan verileridir. Zamanında ödeyemediği için bankaların vatandaşlara başlattığı icra takibi borç miktarı 43,7 milyar liraya ulaştı, burada on aylık artış 13,5 milyar liradır. Seçimlerden sonraki dört aylık dönemde yani temmuz ve ekim ayları arasında 441.563 kişi bireysel kredisini, 382.709 kişi de kredi kartı borcunu ödeyemediği için takibe alındı. Bu dönemde toplam 1 milyon 90 bin kişiye banka borcu nedeniyle icra takibi başladı.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de 25 milyon aile var. Bunlarla bir kıyas, bir oranlama yaparsak ülkemizde her 25 aileden 1’i bu yıl icralık oldu demektir. 1 Ocak-8 Aralık 2023 tarihleri arasında icra dairelerine gelen yeni dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 60,3 oranında artarak 12 milyon 800 bini bulmuştur. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı 8 Aralık itibarıyla 22 milyona ulaşmıştır.

Evet değerli milletvekilleri, devletin ve milletin genel durumu böyledir. Devlet borç girdabında, vatandaş borç krizinde, icra iflasın pençesindedir. Hâl böyleyken dönüp AK PARTİ söylemlerine bakıyoruz, maşallah, hiçbir yerde sorumluluğunuz yok(!) Döviz sizin ucube politikalarınızla değil, dış güçlerle tırmanıyor(!) Enflasyonu sizin müsrifliğiniz, şatafatınız, tuhaf ekonomi teorileriniz değil, ücretliler arttırıyor(!) Zamlar, fahiş fiyat artışları sizin yüzünüzden değil, fırsatçılar yüzünden oluyor(!) Ekonomiye sizin beceriksizliğiniz değil, muhalefet batırıyor(!) Devleti istisnasız tüm kurumlarıyla siz yönetiyorsunuz; memurundan müsteşarına kadar her kademeye istediğinizi atıyorsunuz; İsteddiğiniz kanunları çıkarıyorsunuz, beğenmediğiniz düzenlemeleri iptal ediyorsunuz; Yandaş televizyon ve gazetelerinizle, trol ordularınızla istediğiniz algıyı yayıyorsunuz; İsteddiğiniz politikayı üretiyor, uygulamaya koyuyorsunuz ama sınırsız, sorumsuzsunuz. Yanlış giden işlerde sorumluluk da suç da hep bir başkasında(!) Aynı tavrı barınma krizinde de görüyoruz. Son dönemde en çok konuştuğumuz konu barınma krizi. Fahiş ev kiralari, ev sahibi ile kiracı kavgaları maalesef ki gündemimizden düşmüyor. İktidara göre tek suçlu: Vicdansız ev sahipleri. “Sende vicdan var mı?” diye ev sahibine yüklenen bu iktidar, ev kiralardaki artış oranını yüzde 25 oranında sınırlayan bu iktidar devletin kiracısı olan, Gaziantep’te Vakıflar Bölge Müdürlüğünün kiracısı hem de deprem bölgesinde olan vatandaşlarımızın kiralalarını tam yüzde 200 oranında artırdı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Olacak iş değil bu da ya!

MELİH MERİÇ (Devamla) - Vatandaş da şimdi soruyor: “Sizde vicdan var mı? Hani yüzde 25’in üzerinde kira artışı kanunen yasaktı?” diyor. Bu yasa sadece vatandaş-ev sahibi için mi geçerli? Eğer ev sahibi, mülk sahibi devletse bu yasa geçersiz mi?

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarının gerçekten halktan kopuk bu siyasi anlayışları sonucunda çıkardıkları her kanunun bir şekilde, dönem dönem kendi işlerine yaradıkları gibi çevrildiğini görüyoruz. Aynı şey çiftçilerimiz için de geçerli. Çiftçilerimize 2006 yılında çıkardığımız kanunla bütçeden yıllık yüzde 1 oranında pay vereceğinizi söylediniz ama şu an bakıyoruz, binde 2,5; binde 2,5. Yüzde 1 nerede, binde 2,5 nerede? Aynı zamanda, bunu verdiğiniz hâlde, gene mazottan aldığınız KDV ve ÖTV’yle verdiğinizin yaklaşık 3 katı oranında çiftçinin cebinden vergi alıyorsunuz. 2024 yılı bütçesi de bu zihniyetin bütçesidir. 2024 yılı bütçesi işsizliği azaltacak, kamuda lüks harcamaları, israfı, şatafatı önleyecek, gelir adaletsizliğine son verecek, barınma sorununu çözecek, döviz kuru artışını engelleyecek, enflasyonu düşürecek, işçiyi, memuru, çiftçiyi, esnafı refaha erdirecek, asgari ücreti, emekli maaşını zamlarla eritmeyecek, yoksulluğu azaltacak, gençlere umut aşılayacak, markette, pazarda fileleri dolduracak, devleti de vatandaş da borç sarmalından kurtaracak bir bütçe değildir. 2024 yılı bütçesi de vatandaşa bir verirken vatandaşın cebinden üç almanın bütçesidir. Bu nedenle 2024 yılı bütçesine “hayır” oyu vereceğimi belirtiyor, Genel Kurulu bir kez daha sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Meriç, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına ilk söz, Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun.

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri şahsım ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Irak'ın kuzeyinde terör örgütü tarafından şehit edilen kahraman Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet, yaralı Mehmetçiklerimize de acil şifalar diliyorum.

Merhum Hasan Bitmez ağabeyimize de Allah'tan rahmet, ailesine ve Saadet Partisi camiasına sabırlar diliyorum.

Görüşmekte olduğumuz bu madde, devletimizin nasıl borç batağına sürüklendiğinin açık delilidir. Şimdi, size bir devlet nasıl borç batağına batırılır, onu anlatacağım. Vesayeti iliklerimize kadar hissettiğimiz, talimatla hukuksuzlukların yapıldığı, mafyaların cirir attığı 28 Şubatın karanlık günlerinde “Minareler süngü, kubbeler miğfer/Camiler kışlamız, Müminler asker” diye haykıran bir Erdoğan vardı. Bu dizeleri haykırdığı, sadece şiir okuduğu için hapse atıldı ama vefakâr milletimiz Sayın Erdoğan'ı bağrına bastı. Sayın Ali Babacan da tıpkı şimdi olduğu gibi, o dönemde yaşanan zulme ve haksızlıklara kayıtsız kalamazdı, “Ben de buradayım.” dedi ve Sayın Erdoğan'la birlikte yola çıktı.

2001 yılında ülkemizde yine büyük bir ekonomik kriz yaşanmıştı. 3 Kasım 2002'de AK PARTİ'nin iktidara gelişiyle birlikte Sayın Ali Babacan da ekonomi yönetiminin başına geçti; çalıştı çabaladı, milletimiz topyekûn zenginleşsin, adil bir ülkede yaşasın, bu ülkede yaşamaktan her bir ferdimiz gurur duysun istedi. Çok şükür ki Rabb'im muvaffak etti; tüm dünyanın takdir ettiği ekonomi politikalarıyla Türkiye'yi içine düştüğü bataklıktan aldı, dünyanın en itibarlı, en güçlü ekonomileri arasına getirdi. Sayın Erdoğan da Başbakanı; kayırmacılığın yaşanmadığı, adaletin toplumun tüm kesimlerine eşit şekilde uygulandığı, liyakatin esas alındığı bu dönemde Türkiye başarılarından başarıya koştu.

Sayın Erdoğan vaktiyle ortak akıl ve istişareyle güzel hizmetler yaptı fakat bugün hata üstüne hata yapmaktadır. Ülkemiz 90'lı yıllara geri döndü, âdeta uluslararası mafyaların toplanma merkezi hâline geldi. Şimdiki İçişleri Bakanının her gün türlü türlü mafyalara operasyonlarını ibretle izliyoruz. Peki, bu mafyaları izlemekle yetinen önceki dönem İçişleri Bakanı nerede? Burada İçişleri Komisyonu Başkanı. Garabete bakar mısınız? Bu muydu AK PARTİ'nin adalet anlayışı? Bu mu AK PARTİ'nin yola çıkış felsefesi? Doğruluktan, adaletten, liyakatten ayrılmanızın bedelini 85 milyon milletimiz ödüyor; açlıktan, yoksulluktan kıvranan milletimize artık masallar anlatmayı bırakın. Geçen yıl Gaziantep Büyükşehir Belediyeniz halka ucuz ekmek alabilsin diye fiş dağıtıyordu, fiş! 28 Şubatın ceberut generallerinin zulmüne karşı dimdik ayakta durmuş bir hareketin geldiği acı son, vahim nokta işte tam da bu.

İşte, tam da bunlar için, sizin haksızlıklarınıza, adaletsizliklerinize, milletimizi içine düşürdüğünüz perişanlığa kayıtsız kalamayacağınız için DEVA Partisini kurduk, Allah'ın izniyle de ülkemizi ayağa kaldıracamız ancak genel seçimlere dört buçuk yıl var, milletimizin ise bir saniye bile bekleyecek tahammülü yok. Hakikatlere kulak tıkadığınız için, gerçeklere gözünüzü kapattığınız için, evlatlarına ayakkabı dahi alamayan babalar için, işsiz evladına kahrılanan analar için, kepenk kapatan esnafımız için, cendereye soktuğunuz sanayicilerimiz için, kaderine terk ettiğiniz çiftçilerimiz için, okulda açlıktan bayılan çocuklarımız için, umutlarını çaldığınız gençlerimiz için, mülakatı kaldırmadığınız için ve tüm adaletsizlikleriniz için milletimiz adına size sarı kart. Bu sarı kartı milletimiz 31 Mart yerel seçimlerinde tüm sandıklarda bizatihi size gösterecek, bunun haberini şimdiden size vereyim.

Yüce Meclisimizde tabii, mafyalara geçit veren, ülkemizi âdetâ mafya cennetine dönüştüren Sayın Süleyman Soyly'ya da bir kırmızı kart. Ayrıca, yüce Meclisimizde şehitlerimize “şehit” diyemeyenlere de ayrıca bu kırmızı kartı gösteriyorum.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Şahısları adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a aittir.

Sayın Şık, buyurun.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Herkese merhaba.

Meclis İçtüzüğü'nün antidemokratikliği nedeniyle nadiren kullanabildiğimiz bu kürsüde bugün bütçe üzerinde konuşacaktım ama şiddetin çözüm değil sorunun kendisi olduğunu görmemekteki ısrar nedeniyle yine gencecik bedenler toprağa düştü, yoksul evlerini yine ölümün ateşiyle saran şehit haberleri ardı ardına geldi. Hayatını kaybedenlerin acılı ailelerine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Hasan Bitmez'in ailesi ve sevenleri ve Saadet Partisi camiasına da sabır diliyorum.

Size 2024 yılı bütçesinin de öncekiler gibi halkın menfaatlerini gözetmediğinden, Meclisin bir şirket genel kuruluna dönüşmesinden, bütçe yapımcıların o şirketin yöneticisi olduklarından, devletin sırtından yapılan ticaretin “vergi” adı altındaki soygunların “bütçe” adı altında yasalaştırılmasından bahsedecektim. Bir yandan Filistin'de yaşanan soykırımı protesto edip kınamalar yaparken öte yandan İsrail'le yaptığınız ticaretin üzerini din sömürüsüyle örttüğünüzü eleştirecektim. İsrail'e Filistin'e atacakları bombalar için çelik, mazlum Filistinlileri katleden İsrail ordusuna da içlik gönderdiğinizden, İsrail'e mal taşıyan denizcilik şirketlerinin sahiplerinin Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın ve eski Başbakanınız Binali Yıldırım'ın oğullarının ortağı olduğundan bahsedecektim. Sadece din tüccarlığınızı değil vatan millet tüccarlığınızı, herkesi terörist ilan eden bu ajitasyonun yeni kabine sözcüsü olan atanmışın da Millî Eğitim Bakanı sıfatıyla karşımıza çıktığını söyleyecektim. Eski suç ortağınız olan Gülen cemaatinin FETÖ'ye dönüşmesinin müsebbibi olan sizlerin laikliğe son verme gayesiyle çocukları teslim ettiğiniz o tarikat ve cemaatleri hücre hücre devletin her kademesine yerleştirip darbe yaptıklarında “FETÖ” deyip sonra da karşımıza çıkıp “Çocuklar terörist olmasınlar diye cemaatlere veriyoruz.” diyen arsızlığı eleştirecektim. Bir milletvekilinin ana diliyle yaptığı selamlamaya “Ya bize küfür ediliyorsa?” diye mukabele eden ve “Dinde zorlama yoktur.” diyen sizlerin dilde de zorlama olamayacağını öğrenmesi gerektiğini, Parlamento çatısı altında bile bir dili zorunlu kılarken ana dillerini yasak ya da seçmeli hâle getirmenin adalet olmadığını söyleyecektim. Kürtlerin Kürt olma talebini bir ihlal, cesaretini ise bir suç olarak gören sizlerin ana diliyle konuşulmasından değil, bir toplumun haysiyetini temsil eden bu duruştan rahatsız olduğunuzu söyleyecektim. Bu ülkede yaşayan tüm halkların kurtuluşu ve akan kanı durdurarak barışı hâkim kılacak olanın, istismar ettiğiniz dilinizdeki İslam ve hamasi bir milliyetçilikle bezeli şiddette ısrar değil, eşitlik olduğunu söyleyecektim.

Herkesin devletin sahibi olabildiği bir egemenlik ortaklığı ve eşitlik. Bunu görmemekte ısrar ederek ya da bilirken bilmiyormuş gibi yaparak şiddet dilinin siyasetçi generalliğine soyunanların talimatları ve tehditleri yüzünden bitmeyen savaşılar, durmayan ölümlere çokça tanık olduk. Şiddeti çözüm diye sunarak yoksul çocuğunun kanı üzerinden yapılan siyasetin, devlet soygununun faturası gençlerin canıyla, kanıyla ödetiliyor. Barışı savunmayı kolay sananların, başkalarının hayatı üzerinde bu kadar kolay ölümcül ahkâmlar kesmesi elbette tesadüf değil. Gençler ölüp halk kaybederken silahı tutan ve birbirini kırdırırlar bu yüzden her zaman kazanıyor. Şiddetle gücünü var ettiğini sananlar, sürekli öldürmekten, yok etmekten bahsediyor ve bununla gururlanırlar. Tabutlara sardıkları bayraklara suçlarını gizleyip şehadetler,

kahramanlıklar yazarlar, kurdukları talan düzeni sürsün istiyorlar. “Savaşa hayır!” dediğinizde “Taraf olmayan bertaraf olur.” diyerek üstünüze yürüyor; her türlü şiddeti, katliamı kınadığınızda “Bedelsiz olmaz bu işler.” diyerek parmak sallıyor ama saraydakiler sefa sürerken gecekondudakiler ölüyor.

Yoksul ailelerin omuzlarındaki tabutların sorumluluğu hepimizin üzerinde. Yan yana durarak, barış isteyerek güçleneceğimiz yerde şiddeti çözüm görenlerin nefretine yenik düşüyoruz, can veriyoruz. Savaşın, katliamların korkak birer seyircisine dönüştürüldüğümüz, kanın kanla yıkandığı bir bedene mahkûm değiliz, artık hayatla, kanla bedel ödemek istemiyoruz. Bedel ödenecekse barış için, eşitlik için, özgürlük için, demokrasi için ödenecek; bunun gerçekleşmesi için ihtiyacımız olan tek şey cesaretli olmak. Tarihin yükünden, bu tarihi çarpıtan tek tip devlet ezberinden, bu ezberle kirletilen zihinlere sahip toplumsal hafızadan, linççi kalabalığın çıkardığı gürültüden azade düşünebilme cesareti, güçten, güçlüden korkmama cesareti, zalimin değil, mazlumun yanında durma cesareti, Firavun karşısında Musa olabilme, hakikati, doğruyu ve hakkı söyleme cesareti çünkü hakikate kendinizden daha fazla saygı duymayı yitirdiğinizde, zalimin karşısında korkak olmayı tercih ettiğinizde elinizde kalacak tek şey utanç olur. Anlamını, haysiyetini ve taşıdığı umudu utanca ezdiren bir hayat ise insana sadece yüküdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ŞIK (Devamla) – Çaresiz kalışımızdan, utanmanın ağırlığından kurtulmanın tek bir yolu var “barış” demekte ısrar etmek.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şık.

Değerli milletvekilleri, şimdi 5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 6- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi 6’ncı madde üzerindeki grupların ve şahısların söz taleplerini karşılayacağım.

Birinci söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca’ya ait.

Sayın Atmaca, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi selamlıyorum.

Ben de sözlerime başlarken, hain PKK örgütü tarafından öldürülen askerlerimize rahmet diliyorum. Aileleri başta olmak üzere bütün milletimize başsağlığı diliyorum. Allah benzer felaketleri yaşatmasın diye dua ediyorum.

Yine, sözlerime başlarken yaklaşık on gün önce burada kaybettiğimiz Hasan Bitmez Başkanımıza da tekrar rahmet diliyorum.

Evet, bütçeyi görüşüyoruz. Komisyon görüşmeleri dâhil yaklaşık iki aydan beri 2024 bütçesini görüştük. Lehte ve aleyhte bir sürü konuşmalar oldu. İçinde gerçekten ciddiye alınması gereken eleştiri ve öneriler oldu ama bunların hiçbiri sonucu değiştirmeyecek, bunu biliyoruz ve noktasına virgülüne dokunulmadan bu bütçenin geçeceğini görüyoruz. Bu, ülkemiz adına çok üzücü bir durumdur aslında ancak uygulamakta olan Cumhurbaşkanlığı sistemi açısından sürpriz değil çünkü bizler Anayasa değişikliğinde “hayır” derken bu günleri öngörerek “hayır” demiştik.

Efendim, yasamanın yürütmenin tahakkümü altında olduğunu fiilen yaşamış oluyoruz çünkü yürütmenin başındaki Cumhurbaşkanı aynı zamanda Mecliste çoğunluğu bulunan partinin Genel Başkanı olduğu için onun Meclise sunacağı bütçenin ya da bir kanun teklifinin reddolabilme ihtimali yoktur. Bu da başta Millet Meclisimizin saygınlığına ve etkinliğine büyük bir leke getirmekte. Bunun yanında, bu yaklaşım hiçbir sorunu çözmemeye gibi bir sonucu ortaya koymamaktadır. Üzücü tarafı ise milletvekillerinin yönetimde etkisi olmaması anlamına gelmektedir. Bunun sonucu olarak da maalesef itibarımız zedelenmektedir. Tabii, özellikle, yola “ortak akıl” söylemiyle çıkanların, tek akıl uygulaması olan bu duruma karşı sessiz kalmalarını anlamak mümkün değildir.

Tabii, bütçeye gelince... Bütçenin aslında anlatılacak hiçbir tarafı yoktur, rakamlar her şeyi söylüyor; bugün 1 trilyon 254 milyar faiz demek, bu bütçenin bir faiz bütçesi olduğu anlamına geliyor. Birçok bakanlığın bütçesinden çok fazla olan bir rakamdır bu.

Tabii, bunun kadar önemli ikinci bir rakam var; o da bütçe açığıdır. Bu da bizi üzen bir rakam çünkü şu anlama geliyor bu: Ürettiklerimiz tükettiklerimize yetmiyor yani az üretiyor, çok tüketiyoruz.

Ödenen faizi nüfusa böldüğümüz vakit, kişi başı ödenecek faiz 14.752 TL'ye geliyor; eğer 1 aileyi 4 kişi sayarsak aile başı yıllık 59 bin lira sırf faiz için ödenen rakam ortaya çıkıyor. Bu gidişatla ekonominin düzelmesi mümkün değil. Önümüzdeki yıllar için tahmin edilen bütçede de bütün bu olumsuz rakamların büyüyeceği ifade ediliyor.

Tabii, Hükümet milletvekilleri burada bir aydan beri bir sürü güzellemeler yapıyorlar, ekonominin ne kadar iyi olduğundan bahsediyorlar. Öncelikle, bir kere, bu manzara sokakta yok. Lütfen, sokakları gezin, esnafı, tüccarı ve sanayiciyi görün; herkes sıkıntı içerisinde. Tabii, uygulanmakta olan ekonomik politikaların sonucudur bunlar. Bunlar, havadan gelen veya da dış güçlerin ülkemize yaptığı bir iş değil. Eğer “Öyle.” diyorsanız bu daha vahim bir durumdur çünkü dış ülkelerin müdahalesine karşı bir şey yapamıyorsanız anlamına gelir. Ama üzülerken gördüğümüz başka bir durum var; ekonomiyi bu sonuca getiren yönetim anlayışı ve ekonomik politikalarından hâlâ vazgeçilmediğini, aynı anlayışın ve aynı politikaların savunulmaya devam ettiğini maalesef görüyoruz. Bu da mevcut bu rakamların daha da kötüye gideceğini ifade ediyor; bu rakamlarla toplumun hiçbir sorununun çözülmemeyeceği, tam aksine büyüyeceği anlamına geliyor. Bu da ilerleyen süreçte çok daha kötü günlerin bizi beklediğini ifade ediyor. Bu bütçeden hiçbir kesimimizin umudu olmasın; işçimiz, esnafımız, memurumuz, hiç kimsenin bu bütçeden bir rahatlama bekleme umudu olmasın.

Şimdi, başka ilginç bir taraf var benim merak ettiğim; bu Hükümet yirmi iki yıldan beri iktidarda ve yirmi iki yıldan beri yapmış olduğu bütün bütçelerde açık hep artıyor ve ödenen faiz miktarı da artıyor. Hakikaten merak ettiğim için soruyorum: Bu artış her sene devam edecek olursa ilerleyen süreçte bu rakamların nereye varacağı öngörülebiliyor mu? Bu borç ne zaman ödenecek? Bu faiz ne zaman azalacak? Bununla ilgili bir amaç, bir hedef, bir program var mı? Yok. Bu da bana başka bir şeyi hatırlatıyor, maalesef, bu bütün insanları borçlandırmak ve köleleştirmek, bütün dünya insanlığını sömürmek isteyen siyonistlerin kurduğu kapitalist ekonomik düzenin amacıdır. Görmekteyiz ki, maalesef, AK PARTİ Hükümetinin uygulamış olduğu politikalar siyonizmin projesi olan kapitalist, faizci ekonomik düzenin taşeronluğu olmaktan öteye varmıyor; bunu üzülerken ifade etmek istiyorum. Efendim, bunun bizi köleleştirdiğinin en büyük ispatı da hepimizin içi yandığı hâlde İsrail'in yapmış olduğu zulme karşı tepki koyamayışımızın sebebi de maalesef bu ekonomik durumdur. Eğer güçlü bir ekonomiye sahip olsaydık, dışa bağımlılığımız bu kadar olmamış olsaydı eminim çok daha aktif adımlar atma imkânımız olacaktı. Bugün ülkemizin birçok yerinde şehitlerimiz ve Filistin'deki şehitlerle ilgili yürüyüşler var. Biz hâlâ milletin bu tepkilerinin

Hükûmeti harekete geçirmek adına olduğunu düşünüyoruz ve biz, Hükûmeti tekraren bu konuda adım atmaya davet ediyoruz.

Son olarak da ben kendi mesleğim olması hasebiyle depremle ilgili bir iki şey söylemek istiyorum. Artık deprem geliyor, bunu herkes bagırıyor. Daha öldürücü tarafı da şu: Nüfusumuzun en yoğun olduğu bölgelerde artık deprem bekleniyor ama maalesef “depreme karşı önlem” adı altında geliştirilen kentsel dönüşüm kanunu buna hizmet etmeyecek. Ben tekrar tekrar uyarmak istiyorum çünkü yıkılma olasılığı yüksek yapıların dönüşümü değil, rantı yüksek olan alanların dönüşümü yapılacak; bunu da işte görüyoruz. Lütfen, artık, gelecek felaketi görelim ve bununla ilgili samimi adımlar atalım, yoksa eğer bu nüfusu yoğun olan bölgelerde -Allah göstermesin- büyük bir deprem yaşanması durumunda kayıplarımız çok büyük olacaktır.

Ben teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Sayın Atmaca, teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın’a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve aziz milletim; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 6’ncı maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sözlerime başlamadan önce, kahraman şehitlerimize Allah’tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Yüce Türk milletinin başı sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, bugün alakası olması hasebiyle millî savunmamızın bütçedeki öneminden ve askerî hastaneler meselesinden bahsetmek ve bu konularda yaşanan problemler üzerine çözüm önerilerimizi aktarmak istiyorum. Biliyorsunuz ki ordular ve güçlü savunma sistemleri ülkelerin karşılaşacağı potansiyel tehditler için caydırıcıdır ve ülkelerin toprak bütünlüklerinin korunabilmesi için olmazsa olmaz kurumlardır. Millî savunma, bir ülkenin uluslararası alandaki etkinliğini artırmada önemli rol oynar; diplomatik ilişkilerde güçlü bir askerî potansiyel ve savunma kabiliyeti barışçıl çözümlere olanak tanıyan bir zemin oluşturur. Askerî güç müzakerelerde daha güçlü bir konum elde etmek ve barışı korumak için en etkin araçlardan biridir. Askerî harcamalar, aynı zamanda savunma sektöründe birçok insanın istihdam edilmesinin yanında, askerî teknoloji ve araştırma alanlarının çeşitlendirilmesine ve ülkenin teknolojik ve endüstriyel gelişimine katkı sağlamasına olanak tanır. Yaşadığımız Anadolu coğrafyasının stratejik konumu göz önünde bulundurulduğunda Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak her daim güçlü bir savunma sistemine ihtiyaç duymaktayız. Güçlü bir savunma sistemine ulaşmak içinde güçlü bir ekonomiye ve o ekonomi için de askerî güvenlik harcamalarına önemli bir pay ayırmak mecburiyetindeyiz. 2023 yılı bütçesine baktığımızda, Millî Savunma Bakanlığı için ayrılan ödenek hazırlanan ek bütçeyle birlikte 213 milyar lira olmuştur. Bakanlığın yıl sonuna kadar beklediği harcama tahmini ise yaklaşık 250 milyar liradır. Yani bütçe ödeneği yetmemiş, ek bütçe oluşturulmuş, o da yetmemiş tahminî harcama rakamları da gittikçe artmıştır. Buradan, genel bütçeden Millî Savunma Bakanlığına ayrılan ödeneğin yeterli olmadığını net bir şekilde görmüş oluyoruz. AK PARTİ hükûmetleri, savunma ve güvenlik politikalarına her dönemde daha fazla destek verdiğini ve yeni millî savunma sanayi hamlelerine adım attıklarını ifade etmektedir. Tabii ki Türk savunma sanayisi için atılan adımları sonuna kadar destekliyoruz ancak rakamlara baktığımızda aynı desteğin verildiğini pek göremiyoruz. Öyle ki 2003 yılı bütçesinden 2024 yılı bütçesine kadar bir inceleme yaptığımızda Millî Savunma Bakanlığının genel bütçeden aldığı payın sistematik olarak azaldığını görüyoruz. 2003 yılı bütçesinde Bakanlığa ayrılan pay yüzde 7’lerde iken 2024 yılı bütçesinde bu pay yüzde 4’lere kadar gerilemiştir. Tekrar etmek gerekirse bu pay yeterli değildir.

Değerli milletvekilleri, 2002 yılı verilerine göre askerî harcamalarımızın gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranı 3,8 iken 2022 yılında bu oran 1,2 seviyesine gerilemiştir. Geçen yirmi yıllık sürede üçte 1'in altında bir seviyeye inmiştir. Türkiye'de bu oranlar her yıl azalırken diğer ülkelerin askerî harcamalarının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki paylarına bakmak gerekir. Örneğin; bu oran Ermenistan'da yüzde 4,3'tür, Yunanistan'da yüzde 3,7, İran'da yüzde 2,6 hatta Irak'ta yüzde 1,7'dir. AB ülkeleri ortalamasında bu oran yüzde 1,6 ve diğer dünya ülkeleri ortalaması ise 2,3'tür. Bizde ise, daha önce söylediğim gibi, bu oran sadece yüzde 1,2 seviyesindedir.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbe girişiminin ardından yapılan düzenlemeler kapsamında, kökleri 1898 yılına dayanan, 26 ilde bulunan 33 askerî hastane kapatılarak taşınmazlarıyla birlikte, isimleri değiştirilerek, Sağlık Bakanlığına devredilmiştir. Askerî hastanelerde görev yapan tecrübeli harp cerrahları, askerî tabipler, sağlık astsubayları, askerî hemşireler sivilleştirilerek sivil hastanelere gönderilmiş veya emekliye sevk edilmişlerdir. Doğal olarak, tabip subay yetiştirilmesine de son verilmiştir. Bu düzenleme sonucunda çeşitli alanlarda faaliyet gösteren Türk Silahlı Kuvvetleri, NATO içinde askerî hastanesi bulunmayan bir ordu olarak anılmaya başlamıştır. Savaşa girme ihtimalinin neredeyse yok sayıldığı İskandinav ülkelerinde dahi askerî hastaneler var olup dünyada askerî güç açısından önemli bir derecede bulunan Türk Silahlı Kuvvetlerinin askerî hastanesi olmaması çok anlamsızdır. Üzülerek belirtmeliyim ki askerî hastanelerin kapatılması bizlerin geleceğini ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bölünmez bütünlüğünü korumak için canlarını feda etmeye hazır kahraman askerlerimizin hayatlarını kaybetme riskini artırmaktadır.

Ülkemiz yıllardır terörle mücadele etmektedir. Operasyon bölgesindeki askerlerin moral ve motivasyonunda da askerî tabiplerin olumlu etkisi, operasyonlarda görev yapmış subay ve astsubaylar tarafından bilinmektedir. Suriye ve Irak gibi bölgelerde yaralanan askerlerimiz yurt içindeki devlet hastanelerine sevk edilerek tedavi edilmektedir. Ancak savaş cerrahisi deneyimi olmayan sivil doktorlar, yaralı askerlerimize müdahale etmek zorunda kalmaktadır. Son iki günde 12 şehit verdik. Birinci gün Millî Savunma Bakanlığının yapmış olduğu ilk açıklamada 3 askerimizin şehit düştüğü, 3 askerimizin de yaralandığı haberinin gelmesi, daha sonra tüm müdahalelere rağmen şehadet haberinin gelmesi bizlerin yıllardır söylediği askerî hastanelerin açılması gerekmekte olduğu konusunu tekrar gündeme getirmiştir.

Askerlerimiz çatışma bölgelerinde ciddi yaralanmalara maruz kalmakta ve bu yaralanmaların etkili bir şekilde tedavi edilmesi için ayrı uzmanlık gerektiren harp cerrahi uzmanı tabiplerin oluşturduğu bir ekip gerekmektedir. Zamanın kritik bir faktör olduğu operasyon durumlarında hayati durumların daha da kötüleşmesine neden olabilir.

Şimdi, bakan, Millî Savunma Komisyonunda önerdiğim gibi, yapısı yavaş yavaş oluşturulmaya başlanan bir Savunma Üniversitesi var. Bu üniversite bünyesinde askerî tıp akademisini oluşturmak için ivedilikle gerekli çalışmaların başlatılması gerekmektedir ve akabinde askerî hastaneler de yeniden açılarak bu akademiye bağlanmalıdır. Kapanan askerî hastaneler askerlerin ailelerine de sağlık hizmeti sunmaktaydı. Bu da askerlerimizin ve ailelerinin moralleri açısından çok önemliydi.

Şimdi, şu an yine, mevcut bulunan Bilkent'teki rehabilitasyon merkezinin de gazilerimize tahsis edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Türk devletinin askerî personelimizin sağlığı için gereken adımları atacağına olan inancımızla bu konuda alınacak her türlü tedbirin ülkemizin savunma gücünü daha da güçlendireceğini belirtmek isterim. "Şehitlik bu işin fitratında var." gibi gayriciddi söylemlerle bu meseleye itibar suikastı yapılmamalı ve askerî tıbbın bel kemiği olan askerî tıp akademileri ve askerî hastaneler en kısa zamanda yeniden açılmalıdır.

Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez’e aittir.

Sayın Sönmez, buyurun.

MHP GRUBU ADINA HASAN BASRİ SÖNMEZ (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 6’ncı maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Irak’ın kuzeyinde bölücü terör örgütü PKK’lı hainler tarafından yapılan saldırıda vatani, milleti, bayrağı için, hepsinden önemlisi canından aziz bildiği mukaddes değerleri için toprağa düşmüş tüm kahraman şehitlerimize Allah’tan rahmet, ailelerine ve sevdiklerine başsağlığı, yaralı askerlerimize şifa diliyorum. Hiç kimse endişe etmesin, hiçbir şehidin, hiçbir gazinin kanı yerde bırakılmayacaktır. Bölücü terör örgütüne aman verilmeyecektir. Eli kanlı hain teröristlerin kökü kazınana kadar terörizmle mücadele sonuna kadar devam edecektir. Düşmana asla merhamet edilmeyecektir. Muzaffer Türk milleti Allah’ın izniyle bu hainleri yerle yeksan edecektir. Yılgınlık yok, umutsuzluk yok, taviz ve teslimiyet söz konusu bile edilmeyecektir. Satanlardan, korkanlardan, kaçanlardan olmayacağız. Yüce Türk milletinin başı sağ olsun; zalimlere, hainlere lanet olsun.

Değerli milletvekilleri, istikrarlı ekonomik büyümeyi sağlayan ve güçlü bir üretken ekonomiyi tesis eden, istihdamlar yaratan, gelir dağılımını adaletli kılan bir sosyal refah düzeni oluşturmak temel hedefimizdir. Ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesi, fiyat istikrarının sağlanması ve büyümenin devamı için Cumhuriyet İttifakı olarak desteğimizi her zaman sağlayacağız. Milliyetçi Hareket Partisi olarak diyoruz ki ekonomik hedeflerimizi yerine getirirken kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli kullanmak suretiyle vatandaşlarımızın refahını artırmaya yönelik politika ve uygulamalara devam edilmelidir. Vatandaş memnuniyetini temel alan, sunulan hizmetlerin sürekliliğini ve kaliteyi de sağlayan faaliyetlere devam edilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadim Türk kenti, göller ve güller diyarı Isparta’ya yapılan yatırımları, hizmetleri ve bu doğrultuda beklentilerimizi ifade etmek istiyorum. Isparta ilimizin ekonomik yapısı, tarım ve tarıma dayalı sektörlerden oluşmaktadır. Tarım faaliyetlerinin başında meyvecilik gelmektedir. Ülkemizin gül bahçesi Isparta, dünya ve Türkiye’de gül yağı üretiminde 1’inci sırada yer almaktadır. İlimiz gül çiçeği üretimini son üç yılda yüzde 11 oranında artırmıştır. Ayrıca, yüzde 26 elma üretimi ve yüzde 22 lavanta üretimiyle Türkiye 1’incisiyiz. İlimiz elma üretimini son üç yılda yüzde 33 oranında, lavanta üretimini ise son üç yılda yüzde 97 oranında artırmıştır. Isparta elması Ağustos 2023 tarihinde coğrafi işaretini almıştır. Hindistan, Rusya, Irak, Malezya, Singapur, Özbekistan, Türkmenistan gibi ülkelere ihracat yapılmakta olup 2022 yılında yıllık ortalama 980 bin ton elma üretimi yapılmaktadır. Hedef ülkeler Endonezya, Vietnam ve özellikle geçmişte elma ihracatı yaptığımız Mısır’a şu anda elma ihracatını gerçekleştiriyoruz. Elma ihracatını yapabilmek için hedef ülkelerle serbest ticaret anlaşmasının yapılması veya revize edilmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Deregümü köyü Isparta ilimizin merkez ilçesine bağlı bir köydür. İhracat rakamlarını baz alırsak Deregümü köyü ihracatı 30 ilimizin ihracat rakamlarından daha fazladır. Sadece bir köyden yüzde 99 karanfil, yüzde 30 örtü altı domates ihracatı yapılmakta olup, ortalama 4 bin kişiye istihdam sağlanmakta olup ülke ekonomisine büyük katkı sağlanmaktadır. Bu doğrultuda, istihdama katkı sağlayan bu köyümüz için çok amaçlı bir sosyal tesisin yapılması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilimizde seracılık, meyve işletme tesisi, süt, besi hayvancılığı, mobilya ve orman ürünleri, kozmetik ve tıbbi aromatik bitkilerin işlenmesi, tıbbi aletler ve medikal ürünler, hava taşıtları bakım ve onarımı, hastane, huzurevi ve yurt yatırımları, güneş, biyogaz ve biyokütle enerji santralleri, ekoturizm ve organik tarım gibi yatırım alanları aynı zamanda da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bölgesel teşvikleri içerisinde yer almaktadır. Hâl böyleyken ihracat rakamları göz önüne alınarak Isparta ilimizin kalkınmasında verilen teşviklerin bölge bazında öne alınması gerekmektedir. İlimizde ekonomi ve sanayi için son derece önem arz eden yeni bir organize sanayi bölgesine ihtiyaç duyulmaktadır. Yeni bir organize sanayi bölgesini ilimize kazandırarak ekonomik anlamda ciddi bir ivme yakalayacağımıza ve istihdama katkı sağlayacağımıza inanıyorum. Yerel yatırımcıların ihracata yönelik üretime yönelmelerini teşvik etmek amacıyla ilimizde özel serbest bölge kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz için değer olan Eğirdir Gölü Isparta ili için de içme su kaynağı olmasının yanı sıra bölge ekonomisinde de önemli bir yere sahiptir. Eğirdir ve Gelendost ilçelerimizde yıllık 980 bin ton elma üretimi yapılmakta olup bu nedenle hayati önem arz etmektedir. Eğirdir Gölü için acil eylem planı hayata geçirilmelidir. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün 2023 Yılı Yatırım Programı'nda Darıderesi Göleti, Yenişarbademli Şehit Hüseyin Gökhan Eriç Göleti, Sütçüler Çobanisa Göleti, Keçiborlu Göleti, Atabey Akçay Göleti, Gelendost Yeşilköy Göleti, Sütçüler Çandır Göleti, Eğirdir Yuvalı Göleti, Eğirdir Barla Akçapınar Göleti yatırımları devam eden projeler kapsamında bulunmaktadır. Bu gölet projelerinin mümkün olan en kısa sürede bitirilmesi ve hizmete alınması son derece önemlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık alanında küresel değişime ayak uyduran değil insana hizmeti amaç edinen, küresel değişime öncülük eden bir Türkiye'yi hedefliyoruz. Sağlık alanında Isparta Merkez Muzaffer Türkeş Aile Sağlığı Merkezi yatırımlarının tamamlanıp vatandaşlarımızın hizmetine sunulmasını beklemekteyiz.

Yine, Isparta Merkez Emre Aile Sağlığı Merkezi, Isparta Yalvaç Devlet Hastanesinin ek bina projesi, Isparta Aksu Entegre İlçe Hastanesi gibi ihale ve proje kapsamında yatırımların en kısa sürede tamamlanmasını, ayrıca Davraz Aile Sağlık Merkezi'nin 2024 yılı planına dâhil edilmesini istemekteyiz. Vatandaşlarımızın sağlık hizmetini kesintisiz bir şekilde alabilmesi için Isparta'mıza yapılan doktor atamaları için Sayın Fahrettin Koca Bakanımıza huzurunuzda teşekkür ediyorum. Tüm sağlık çalışanlarımızın koşullarını iyileştirmek, özlük haklarını düzenlemek, yaşadıkları sorunları çözmek temel hedeflerimizden biridir.

Değerli milletvekilleri, Isparta coğrafi konumu gereği haritada en yakın illerin ortası konumunda bulunması ve geçiş güzergâhı olması nedeniyle Isparta-Konya kara yolu ve Dereboğazı kara yolunun yapılması önem arz etmekte olup 56 kilometrelik Isparta-Antalya Dereboğazı yolu ve 50 kilometrelik Eğirdir-Gelendost kara yolunun tamamlanması önem arz etmektedir.

Kültür ve turizm alanında Isparta Müzesinin yapım işinin tamamlanmasının, Yalvaç Antik Kenti'nin kazı çalışmaları için ödeneklerin artırılmasının uygun olacağını düşünüyoruz. Ayrıca, Isparta Senirkent Uluğbey köyünde bulunan İsmail Boyacı Müzeevinin korunması ve kültürevi yapımı hususunda da bakanlıktan destek bekliyoruz.

Değirmek istediğim diğer bir husus, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün ülke genelinde kiracılarına yaptığı dengesiz kira artışları vakıf kiracılarını zor durumda bırakmaktadır. Kira artışının tekrar değerlendirilmesi veya yapılmamasının uygun olacağını düşünmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü bürokratlarıyla ikili görüşmeler sonucunda ilimizin demir yolu ulaşım ağını genişletmek amacıyla Isparta-Izmir demir yolları sefer sayısı artırılmış ve yeni eklenen gündüz sefer isminin de “Güller Ekspresi” olarak değiştirilmesi yönündeki önerimiz kabul edilmiştir. Bu durum bizleri oldukça memnun ve mutlu etmiştir. Başta Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız ve değerli Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü bürokratlarınıza huzurlarınızda teşekkür ederim. 20 Aralık 2023, geçtiğimiz Çarşamba günü Isparta’da Güller Ekspresi ek sefer açılışını yaparak milletimizin hizmetine sunduk; hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmelerinin sonuna geldik. Öncelikle, yoğun geçen bütçe görüşmelerinde kamu kurum, kuruluşlarının kıymetli temsilcilerine teşekkür etmek istiyorum.

Sözlerime son verirken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sönmez, çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Dördüncü söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan’a aittir.

Sayın Uysal Aslan, buyurun.

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada günlerdir konuştuğumuz sorunlar, özetle, bir yönetim krizi ve demokrasi sorunudur ve maalesef ki yeni de değildir. Dillerimiz, dinlerimiz, kültürlerimiz ve renklerimiz, bireysel veya toplumsal tüm farklılıklarımızla bir arada yaşamı mümkün kılacak tam bir demokrasi yerine tekçi bir anlayışla bir yüzyıl tüketildi. Toplumun tüm farklılıklarına rağmen dayatılan tekçilik, toplumu tüm boyutlarıyla kuşatırken başta Kürt halkı olmak üzere halkların seçimle de olsa başka bir kimlikten yönetici seçmesi, kendi değerlerini temsil ve yönetebilmesi hakkı elinden alınmıştır. Merkezî ve yerel yönetimlerde başka bir kimliğin temsil edilmesinin önüne geçilmeye çalışılmış, yasal veya fiili engellemelerle egemenlik tek bir etnik kimliğe indirgenmiştir. Sadece bir etnik kimliğe tanınan yönetme hakkı dün olduğu gibi bugün de sürdürülmek isteniyor. Dün, Şark Islahat Planı’yla 1927-1952 arasında yargının bile üstünde olan umumi müfettişliklerle, 1987-2002 yılları arasında uygulanan OHAL ve süper valiliklerle yürütülüyordu; bugün ise atanan kayyumlarla. Burada kayyum meselesi çokça konuşuldu -iktidar partisi, ortakları, diğer muhalefet- çokça şey söylendi, biz de çok şey söyledik ancak bizler AKP’nin sığındığı, gerçeğe aykırı gerekçelerle yürüttüğü kayyum politikalarının yeni bir şey olmadığını bildik, yeni bir şeymiş gibi de bahsetmedik çünkü anlattığımız bu tarihsel gerçekler aynı zamanda kayyum politikalarının birer tarihidir. Daha iyi anlaşılması için: Bakınız, 1979 yılında yapılan yerel seçimlerde Urfa’nın Hilvan ilçesinde Nadir Temel, Batman’da ise Edip Solmaz bağımsız aday olarak Belediye Başkanı seçildiler. Peki, ne oldu? Batman Belediye Başkanı Edip Solmaz seçildikten yirmi yedi gün sonra öldürüldü. “Faili bulunamadı.” dendi “faili meçhul” dendi. Nadir Temel ise kısa bir süre sonra görevden alındı yani yerine kayyum atandı. İşte 30 Ekim 2014 tarihinde karara bağlanan çöktürme planı ve 2016 yılından günümüze kadar sürdürülen kayyum politikalarına bu yüzden yeni değildir diyoruz.

Mecliste varlığımıza tahammül edilmemesinden partilerimizin kapatılmasına seçim barajlarından kayyumlara kadar hepsi Kürt’ün yönetme ve temsil edilme hakkına yapılan hukuksuz birer saldırıdır ve arka planda yüzyıllık tekçi tarih, tekçi anlayış ve politikalar bulunmaktadır; tam da bu yüzden “Kürt sorunu bir demokrasi sorunudur.” diyoruz. Kayyum atanan, iradesi tanınmayan bir halkın yönetme hakkı elinden alınırken bu ülkede nasıl demokrasiden, nasıl demokratik seçimlerden söz edebilirsiniz?

Sayın milletvekilleri, bugün, dünden farklı olarak Kürt'ün iradesi önce hilelerle ortadan kaldırılmaya çalışılıyor; devreye konulan hileler yetmedi mi, o zaman zor aygıtları, o zaman gelsin kayyum atamaları çünkü asıl dert Kürt'ün kendini yönetmesini engelleme derdidir. Bu nedenle, iktidarı, sözde muhalif sistem partilerinin “hırsız” “ikiyüzlü” dedikleri, ağızlarına ne gelirse söyledikleri AKP'yi daha önce İğdır başta olmak üzere tüm kritik ilçelerde açıkça destekledikleri gibi.

Ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız, bugün de tıpkı 31 Mart 2019 seçimlerinde olduğu gibi hile yapılmak isteniyor. 2019 yerel seçimlerinde, Şırnak merkezde, seçmen kütüğündeki usulsüz taşınmalı seçmenlerde partimiz itirazlarda bulunmuştu, tüm itirazlarımız delilli olmasına rağmen reddedilmişti ancak Mayıs 2023'te bu itirazlarımızın ve bu iddialarımızın gerçek olduğu ortaya çıktı. Nasıl mı? Şırnak İl Nüfus Müdürlüğü'nde görevli olan Abdülhakim Demir, işten atıldıktan sonra mevcut Şırnak Valisine göndermiş olduğu bir itirafnamede binlerce asker, polis ve memur kişiyi usulsüz biçimde seçmen kütüğüne kaydettiklerini hatta seçim askı listesini bile değiştirdiklerini hatta ve hatta bu işlemlerdeki suç ortaklarını tek tek sıraladı. Aynı seçim mühendisliği taktiği şimdi de uygulanmaya çalışılıyor; farkındayız, takipçisiyiz.

Yerel Yönetimlerden Sorumlu Eş Genel Başkan Yardımcımız Mehmet Rüştü Tiryaki Vekilimiz Genel Merkezimizde, bu hafta çok ayrıntılı bir şekilde bir açıklama yaptı. Bizler bu kürsülerde, kendisi de bugün bu kürsüde, Şırnak merkezdeki bu usulsüzlük ve hilelere karşı iki ayrı adresteki irade gasbına değindik. Şırnak Vekili olarak ben de saymakla bitmeyecek olan hilelerin bir kısmına değineceğim.

Uludere'den başlayalım: Verilere baktığımızda, Uludere ilçe merkezine Şırnaklı olmayan 451 yeni seçmen gelmiş; hoş gelmiş de nereye gelmiş bakalım. Altı ay öncesine kadar olmayan bir adres, bina var ancak daire sistemi yeni eklenmiş bir adres: Kılaban Mahallesi Kale Sokak No: 13 Daire: 102. Daracık bir binada 451 kişinin 229'u bu adrese yeni kaydedilmiş. Mayıs seçimlerinde 4 seçmen olan bu bina ne olmuşsa bir anda 102 daireye, bir anda var olmayan bir adrese... Seçmen sayısı 1.606'ya yükselmiş ve bunların 1.377'si Şırnaklı bile değil. Biliyorsunuz, çeşitli nedenlerle, çoğu zaman ekonomik kaygılarla çokça gencimiz yurt dışına gidiyor ve bunların arasında kimi zaman yurt dışında olup oy kullanan vatandaşlar var. Son dönemlerde, yaşadığımız Şırnak'ta, ilçelerde siyasi ve ekonomik nedenlerle birçok gencin yurt dışına gittiğini biliyorduk ama meğerse dünyanın dört bir yerinden insanlar Uludere'ye göç etmiş; iş imkânları, hayat standardı iktidarcı zirveye çıkarılmış Uludere'ye geliyorlarmış. İnanalım mı? Tabii ki değil. Yurt dışı seçmeni olarak gösterilen bu seçmenler, sınır ötesinde görevli bulunan 3.055 kişi Uludere'ye kaydırılmış.

Bir de Beytüşşebap'tan bir örnek vereyim: Karşıyaka Mahallesi, 14'üncü cadde. Adres sorgulama sisteminde askerî bölge görünen bu adrese Mayıs 2023'te 255, Ekim 2023'te ise 521 yeni seçmen kaydedilmiş. Bu hile nasıl fark edildi biliyor musunuz? Geçen dönemlerde bu adres taşınmalarını halkın evlerine yapıyorlardı. Halk e-devletten bakıp, yerine gelen yeni seçmenleri görüp itiraz ettiğinde YSK mecbur kabul etmek zorunda kalıyordu. Şimdi, halkın da bizlerin de müdahale etmemesi için askerî üslerin olduğu yerlere, poliseverlerine, resmî kurumlara aktarılan bu adreslerdeki itiraz ve hukuki süreç engellenmeye çalışılıyor. Yine, Güçlükonak'a son altı ay içerisinde köy ve beldeler hariç yeni 684 kişi taşınmış ancak bunların 592'si Şırnaklı değil. Peki, bu seçmenler kim? Neredeyse hepsi asker, hepsi polis, hepsi erkek, hepsi aynı hanede.

Sayın Kurul, Şırnak'taki yerel seçimlerden bahsediyorum ancak seçim sonucunu belirleyenler, yerelde yaşayanlar, Şırnaklı vatandaşlar değil. Şırnaklıların nerede yaşayacağına, nasıl yaşayacağına, nasıl hizmet alacağına Şırnaklılar karar veremiyor. Şimdi hepinize soruyorum: Bu kadar kolluk gücünün, güvenlik

gücünün yığıldığı bir yerde biz alay komutanı mı seçiyoruz, belediye başkanı mı seçiyoruz? Soruyorum sizlere: Şırnak yönetimini kim seçiyor? Şırnaklılar mı güvenlik güçleri mi? Birileri seçim kazansın diye harcanan kamu kaynaklarına gelmiyorum bile. Tarafsız basına... Muhalefet gibi görünen, sözde muhalif olan iktidar destekçilerinden, yine, taraflı olan YSK ve yargıya gelmiyorum bile. Ancak, buradan bu hile ve irade gasbına yeltenenlere sesleniyorum: Ne yaparsanız yapın, bu halkın iradesini teslim alamayacaksınız. Sizi de diğer iktidarlar gibi tarihe; rantçı, rüşvetçi, halk dostu görünen halk düşmanı kayyumlarınızı da geldiği yere göndereceğiz. Değil binlerce, milyonlarca sahte seçmen bile getirseniz Botan halkının kendini yönetme iradesini teslim alamayacaksınız çünkü Kürtlerin Botan'ı, kendi şehirlerini yönetme talebi ve iradesi binlerce yıllık direnişle demlenmiştir. Bir kez daha bu kürsüden söylüyorum: Çalmakla sahip olunamayacak halk iradesi mutlaka kazanacaktır ve halkımıza duyarlılık çağırısı yapıyorum. Aynı zamanda, parti merkezimiz, Genel Merkez Hukuk Komisyonumuz, Seçim İşleri Komisyonumuz, yerel örgütlerimiz her bir adresi, bu hileleri tek tek yakından takip ediyor. Seçim sürecinin her bir aşamasında gasbedilmeye çalışılan halkın iradesini halkla birlikte hep beraber koruyacak ve bu hilelerinizi ortaya çıkaracağız. “Demokrasi” diyorsanız öncelikle halkın iradesine saygı duyacaksınız. Kimseyi kandırmayın, hukuksuzluk ve hilelerden vazgeçin. Tam da bu nedenle barış, demokrasi ve hak mücadelesi için cezaevinde direnen yoldaşları, başta Botan Şırnak halkı olmak üzere tüm halkımızı ve halkları saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, teşekkür ediyorum.

Beşinci söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'a aittir.

Sayın Karakoz, buyurun.

CHP GRUBU ADINA EVRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımız; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

12 şehidimize Allah'tan rahmet, ailelerine, milletimize, silah arkadaşlarına başsağlığı diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. PKK terör örgütünü lanetliyorum.

Sayın milletvekilleri, bu Mecliste AKP hükûmetlerinin 22'nci, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin 6'ncı bütçesini şu anda görüşüyoruz. Ben de kesin hesabın 6'ncı maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Bütçe yapım sürecinde gerek komisyonlarda gerekse bu kürsülerde AKP sözcüleri konuşular. Zaman zaman başka bir ülkede yaşadığımız hissiyatına kapıldık, zaman zaman da sanki yirmi küsur yıldır devleti Cumhuriyet Halk Partisi yönetiyor, AKP yeni iktidara gelmiş hissiyatına kapıldık. Sayın milletvekilleri, AKP sözcüleri burada öyle bir Türkiye tasvirinde bulundular ki bilimde en öndeyiz; sanatta, kültürde, edebiyatta en öndeyiz, teknolojiye en öndeyiz; demokraside, insan haklarında, basın özgürlüğünde en öndeyiz; kadın haklarında, çocuk haklarında, hayvan haklarında ve en önemlisi doğa haklarında en öndeyiz. AKP sözcülerine göre, emeklilerimiz emekli maaşlarıyla sanki dünyayı dolaşıyorlar, asgari ücretimiz çok rahat bir yaşam sürüyor, gençlerimiz, öğrencilerimiz geleceğe umutla bakıyor. Ayrıca, dünya bizi kısıkanıyor, özellikle de Almanya bizi çok kısıkanıyor.

Değerli milletvekilleri, oysa AKP iktidarı her seçim öncesinde muslukları açarak vatandaşımızın ağzına bir parmak bal çalmış, her seçim bittikten sonra da muslukları kısmayı bırakın tamamen kapatmış, milletimizin geleceğinden çalmıştır. Cumhuriyet kurulduğundan beri milletimizin dışıyla tırnağıyla, emeğiyle, vergisiyle kurulmuş bulunan kurumları, fabrikaları satmış, ormanlarımızı, denizlerimizi, ağaçlarımızı hatta vatandaşlığımızı satmış, ülkemizin geleceğini çalmıştır. Bakın, millî iradeyle seçilmiş milletvekilini hapishanede tutmuş, buraya getirmiş millî iradeyi çalmıştır. Eğitim sistemini yapboza çevirmiş, eğitim sisteminin kalitesini düşürmüş, gençlerimizin geleceğini çalmıştır. AKP Hükûmeti milleti

yoksullaştırmış, emeklimizin, işçimizin, emekçimizin geleceğini satmıştır. Geçiş garantili ücretlerle faiz borçlarıyla doğmamış çocuklarımızın, doğmamış torunlarımızın cebinden paralarını çalmıştır.

Sayın milletvekilleri, bu bütçede işçi yok, emekçi yok, emekli yok, kadın yok, öğrenci yok. Bu bütçede ne var? Bu bütçede faiz var, bu bütçede yandaş var, bu bütçede geçiş garantisi var, bu bütçede vatandaşın üzerine borç üzerine borç, vatandaşın üzerine vergi üzerine vergi var. Biz burada, şu an bu bütçeyi konuşurken sarayda saatte yaklaşık 750 bin lira para harcanıyor; bu, önümüzdeki yıl 1,5 milyonu bulacak. Şu anda, biz burada bu bütçeyi konuşurken sarayda saatte 750 bin lira harcanıyor. Emekli, bırakın ay sonunu, bir hafta sonunu nasıl geçireceğini düşünüyor, akşam ne yiyeceğini düşünüyor, bu karda, kışta, kıyayette nasıl ısınacağını düşünüyor. Almanya bizi kısıyor ya, emeklimiz bırakın dünyayı dolaşmayı, evinden dışarıya çıkamıyor. Şu anda sarayda saatte 750 bin liradan fazla para harcanırken üniversite öğrencimiz eğer kaydını dondurmadiysa nasıl okuyacağını düşünüyor, akşam ne yiyeceğini düşünüyor, nasıl mezun olacağını düşünüyor, mezun olduğunda “Mülakatta nereden torpil bulurum da işe girerim?” diye düşünüyor, iş bulabildiyse de “Nasıl evlenirim?” diye düşünüyor. Bugün yandaşlar hukuka aykırı, kanuna aykırı her türlü eylemlerine rağmen korunup kollanırken Türkiye’de günde en az 2 kadın cinayete kurban gidiyor, onlarca şiddete uğruyor; her gün onlarca gencimiz uyuşturucu bataklığına saplanıyor. Her köşe başında bir mafya, her köşe başında bir çete; vatandaşlarımız geceleri sokağa çıkmaya dahi korkuyor.

Sayın milletvekilleri, şu anda garantili geçiş ücretlerinin parasını cebine koyan yandaş keyif çatarken atama bekleyen öğretmenler, kadro bekleyen taşeronlar, emekliliği bir günle kaçırmış olan EYT’liler; malı, ürettiği ürünü para etmeyen, meyvelerini kesmeyi düşünen, girdi maliyetlerinin yüksekliği nedeniyle zarar eden, tarlasını, bahçesini ekmeyi düşünmeyen çiftçiler; girdi maliyetleri yüzünden zarar eden, hayvancılığı bırakma noktasına gelmiş hayvancılar; sigorta prim borcu, stopaj borcu, kira borcu nedeniyle inim inim inleyen esnaflar; iş bulamayan üniversite mezunu, üniversite mezunu olmayan işsizler bu bütçeden dert bekliyor, derman bekliyor, çare bekliyor, çözüm bekliyor. Ama ne oluyor? AKP’nin gözleri kör, kulakları sağır; duymuyor, görmüyor; vatandaşı değil yandaş düşünüyor.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi 2018 yılında ilk bütçesini yaptığında 1 litre süt 4,5 liraydı bugün 28 lira, ekmek 1,5 liraydı, bugün 8 lira; mazot 5,5 liraydı, bugün 36,5 lira; mutfak tüpü 88 liraydı, bugün 580 lira. Ne diyordunuz: “Nereden nereye...” “Ülkeyi uçuracağız.” dediniz, fiyatları uçurdunuz, zamları uçurdunuz, vatandaşın cebindeki paranın değerini uçurdunuz.

Sayın milletvekilleri, AKP iktidarının ağızdan hukuk ve demokrasi düşmüyor. Her kurumu olduğu gibi Sayıştay’ı da baskı altına alıyorlar. Sayıştay bugün doğru düzgün denetim yapamıyor, rapor düzenleyemiyor, Meclise apaçık bir şekilde raporlarını sunamıyor. Geçiş garantili ihaleler, Türkiye Varlık Fonu ne yazık ki denetlenemiyor. AKP iktidarı kimi denetliyor? Vatandaşı denetliyor. Vatandaşın üzerine denetim üzerine denetim, vergi üzerine vergi; harcadıkları paraları dolaylı vergilerden çıkarmaya çalışıyorlar. Tabii, bir de muhalif belediyeleri denetim altına alıyorlar.

AKP iktidarı, Meclisin ve milletvekillerinin denetim görevini yerine getirmesini engelliyor. Ne yüce Meclise ne de burada bulunan ve sizlere soru soran milletvekillerine hesap vermiyorsunuz çünkü adınız “AK” alınız ak değil. Milletten, milletin vekillerinden korkmuyorsunuz, bari Allah’tan korkun.

Değerli milletvekilleri, uzun uzun anlatmaya gerek yok, yirmi iki yıldır bu hikâyeleri dinliyoruz. “2023 yılı hedefleri” dediniz, “Türkiye dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girecek.” dediniz, bugün 19’uncu sıradayız, daha da aşağıya doğru gidiyoruz. Dediniz ki: “2023 yılında kişi başına düşen millî gelir 25 bin dolar olacak.” Bugün 11 bin doları bile bulamaz hâle geldik. Dediniz ki: “2023 yılında Ay’a gideceğiz.” Bugün vatandaş bırakın aya gitmeyi markete, pazara gidemiyor.

Sayın milletvekilleri, unutmayın, bu yaptıklarınız yarına kalır, yanınıza kalmaz. Bu bütçe vatandaşın bütçesi değildir; bu bütçe yandaşın bütçesidir, bu bütçe faizcilerin bütçesidir, bu bütçe 5'li çetelerin bütçesidir, bu bütçe fakirden alıp zengine verenlerin bütçesidir. Bu nedenle, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu bütçeye “hayır” oyu vereceğiz.

Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karakoz, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına ilk söz, İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'ya aittir.

Sayın Bursalı, buyurun.

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında 22 ve 23 Aralık günleri terör örgütü PKK'nın hain saldırıları sonrasında şehit olan kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve yüce Türk milletine başsağlığı ve sabır diliyorum. Kanla sulanmış topraklara namahrem eli değmesin diye, o toprakların semalarından al sancak inmesin diye, o semaları delen minarelerde ezanlar dinmesin diye, şehitlerimizin kanı yerde kalmasın diye terörle mücadeleimiz etkili bir şekilde, kararlılıkla sürecek. Dostlarımız müsterih olsun, düşmanlarımızın yüreği korku dolsun. Bu vesileyle, terörü, teröristi, her tür terör örgütleri ile bunlara destek veren kişi ve kuruluşları lanetliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak cumhuriyetimizin ilk yüzyılını 7 genel seçim, 4 yerel seçim, 3 Cumhurbaşkanlığı seçimi ve 3 referandum zaferiyle tamamladık. Ülkemize çağ atlatan, vatandaşımızın huzur ve refahını güvence altına alan tam 21 bütçe hazırladık ve şükürler olsun ki Türkiye Yüzyılı'nın ilk bütçesini, 22'nci bütçemizi Meclisimize sunduk.

Peki, asırlık çınar cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılının bu ilk bütçesiyle ne hedefledik? Bu bütçeyle gençlerimizin daha aydınlık yarınlara ulaşmasını sağlayacağız. Bu bütçeyle güçlü kadın, güçlü aile, güçlü toplum hedefimize daha da yaklaştığımız. Bu bütçeyle birliğimize, beraberliğimize, kardeşliğimize uzanan ellere cevap vermeye ve gerekirse de o elleri kırmaya devam edeceğiz. Bu bütçeyle ulaşımdan altyapıya, savunma sanayisinden sağlığa, eğitimden ticarete, aklınıza gelen her alanda yirmi iki yıllık kazanımları bir üst seviyeye çıkaracağız ve bunu Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, AK PARTİ kadroları ve Cumhuriyet İttifakı'yla birlikte yapacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler yirmi iki yıldır AK PARTİ olarak gecemizi gündüzümüze katıp, vatandaşımızın derdiyle dertlenip sorunlarına çözüm ararken karşılaştığımız tutum için aynı şeyleri söylemek maalesef mümkün değil çünkü muhalefet iftiralar, ithamlar, manipülatif açıklamalar ve dezenformasyonda sınır tanımıyor. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı bünyesinde kurulan Dezenformasyonla Mücadele Merkezi de işi sadece Hükümeti ve AK PARTİ'yi eleştirmek hatta iftira atmak olan bir grubun kâbusu oldu çünkü bu merkez, tüm yalanları belgeleriyle ortaya koymaya devam ediyor. Örneğin, kadınların iş gücüne katılım oranını yirmi bir yılda yüzde 27,9'dan yüzde 35,7'ye çıkaran AK PARTİ ama siz kadınların toplumsal hayattaki rolünün AK PARTİ döneminde azaldığını söylüyorsunuz; işte budur dezenformasyon. Türk Silahlı Kuvvetleri vatandaşlarımızın daha huzurlu bir ülkede yaşaması için terör örgütüne operasyon üzerine operasyon yapıyor ama siz, kimyasal silah kullanıldığını iddia ediyorsunuz; işte budur dezenformasyon. Devrim arabasıyla başlayan altmış yıllık yerli ve millî otomobil hayali Togg'un üretimiyle gerçeğe dönüşüyor ama siz “Togg'lar İtalya'dan geliyor.” diyorsunuz; işte budur dezenformasyon. Millî muharip uçağımız KAA'ın prototipi tamamlandı, vatandaşımızla buluştu, dostla

güven, düşmana korkusu saldı ama siz “Yerli ve millî denilen uçağın kokpit kapağı temizlik sopasıyla destekleniyor.” diyorsunuz; işte budur dezenformasyon. İstanbul Havalimanı açıldı, açıldığı günden beri de rekor üzerine rekor kırıyor, günlük ortalama uçuş sayısı 1.500’ü geçiyor ama siz, bu havalimanına “Milletin sırtında bir kambur, bütçede bir kara delik.” diyorsunuz; işte budur dezenformasyon.

Sözün özü, dezenformasyon kötüdür, iftira daha da kötüdür.

Sözlerime burada son verirken 2024 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize bir kez daha hayırlı olmasını temenni ediyor; Gazi Meclisimizi ve bizleri izleyen yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Bursalı, teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, çok kısa... Muhalefetle ilgili bir şey söyledi, iki cümle kullanmak istiyorum bir tartışmaya mahal vermeden.

BAŞKAN – Yeni bir tartışmaya mahal vermeyin.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı’nın 37 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 6’ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Değerli hanımefendi milletvekili bütçeyle ilgili konuşurken bütçeyi konuşmaktan daha çok “dezenformasyon” falan dedi, daha çok muhalefete iftira attı. Ben Togg’ların İtalya’dan gelip gelmediğini bilmiyorum, öyle bir iddiada da bulunmadık ama herhâlde kendisi İtalya’dan geldi çünkü bu ülkenin gerçeklerinin hiçbirini konuşmadı. Burada beş dakika boyunca “Muhalefet bunu yaptı, muhalefet şunu yaptı.” Neyi anlatıyor anlamıyorum ben yani. İktidardaki biz miyiz, kendileri mi; ben bunu merak ediyorum. Togg tabii ki burada üretildi ama kendisinin Roma’dan, İtalya’dan, Milano’dan geldiği bir gerçek; konuşmasında net bir şekilde görüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 36) (Devam)

2.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2022 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 222 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2022 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2022 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/760) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 37) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi şahsı adına ikinci söz, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun’a aittir.

Sayın Olgun, buyurun.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 6’ncı maddesi üzerine şahsım adına aleyhte söz almış bulunuyorum.

Her birinin ismi, hayatı, hayalleri olan, rakamla anmak istemediğim vatan evlatlarımız şehit düştü, ocaklarına ateş düştü; onlar sıvasız evlerin kahraman çocukları. Allah bu çocuklarımızın ailelerine sabır versin; ruhları şad, mekânları cennet olsun. Millî yas ilan edilmesi çağrımızı buradan tekrarlıyorum. Unutmayın, onlar bizim çocuklarımız.

Sayın milletvekilleri, günlerdir madde madde gördüğümüz bütçeyi uygulayacağımız 2024 yılına seçim atmosferinde gireceğiz. 31 Mart 2024 Pazar günü gerçekleşecek mahallî idareler seçimine yönelik seçim takvimi 1 Ocak 2024 itibarıyla başlıyor. Bu yüzden konuşmamda yabancı seçmenler konusuna değinmek istiyorum.

İYİ Parti olarak her fırsatta iktidarın açık kapı politikasının beraberinde getirdiği kontrolsüz göç akımlarının Türk millî devlet yapısını ve Türk millî kimliğini tehdit eder hâle geldiğini, millî birliğimizin temel taşı olan demografik yapımızın parçalanmasına neden olduğunu vurgulamaktayız. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığımız ve Türk millî kimliğimiz bizim en değerli varlığımız, en büyük övünç kaynağımızdır. Dünyanın hiçbir medeni devletinin kabul etmeyeceği bir uygulamayla ev alan, para veren herkese eşantıyon dağıtılır gibi vatandaşlık dağıtılmaktadır. Demokrasimizde yüzde 1 oyun bile öneminin ne kadar büyük olduğu ve ne kadar önemli sonuçlar doğurabileceği hepimizin malumudur. Birçok il ve ilçemizde yüzde 1’lik oy oranı seçim sonuçlarını ve dolayısıyla kentin kaderini değiştirmektedir. Bu öneme rağmen, Türk vatandaşlığı verilen yabancı uyruklu kişilerin sayısının birçok yerleşim yerinde seçmen sayısının yüzde 10’unu aşar hâle gelmesi, il ve ilçelerimizde yerel seçim sonuçlarını sonradan Türk kimliği dağıtılan yabancıların belirlemesine neden olacaktır. İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya’nın yaptığı en son açıklamaya göre, 2023 yılı itibarıyla 238.055 geçici koruma altında bulunan Suriye uyruklu yabancı, istisnai olarak Türk vatandaşlığını kazanmıştır. Bunlardan 18 yaşından büyük olanların sayısı 156.987’dir. 61 milyon seçmenle kıyaslandığında bu rakam oldukça küçük görünse de bu oranı seçim bölgelerine indirgediğimizde elde ettiğimiz bazı rakamlar endişe vericidir. Örneğin, Hatay’ın Yayladağı ilçesinde Afganistan, Irak, İran, Suriye, Libya ve Suudi Arabistan uyruklu seçmenlerin toplam seçmen sayısına oranı yüzde 16’yı geçmiş durumdadır.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Doğru değil.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) – Tabii ki biz, bu seçmenlerin kaç tanesinin istisnai vatandaşlık alan seçmenler olduğunu sadece seçmen listesine bakarak tespit edemeyiz. Ancak en son yerel seçimi kazanan parti ile ikinci parti arasında yüzde 14’lük bir fark olan Yayladağı’nda yüzde 16’lık yabancı seçmen sonucu değiştirebilecek hâle geldiğinden, bu konuda endişe duymamız olağandır.

Yine, Hatay’da, Reyhanlı ilçesinde Afganistan, Irak, İran, Suriye, Libya ve Suudi Arabistan uyruklu seçmenlerin oranı tüm seçmenlerin yüzde 10’undan fazladır.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Doğru değil.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) – Verebilirim rakamları.

Reyhanlı’nın geleceğini, Reyhanlı’nın nasıl yönetileceğini Reyhanlılılar değil yabancılar belirleyecek hâle gelmiştir. Sadece sınır kentlerimizde değil İstanbul’da da durum farklı değildir. Geçen seçimde Zeytinburnu ilçesinde seçimi kazanan aday ile ikinci sıradaki aday arasında 4 puan fark varken bugün Zeytinburnu’nda saydığımız uyruklardakilerin oranı yüzde 3’ü geçmiştir. Kilis’in, Osmaniye’nin, Mezitli’nin, Beylikdüzü’nün, Başakşehir’in ve Türkiye’nin birçok şehrinin, Türkiye Cumhuriyeti’nin kaderini, bu ülkeye dair hiçbir aidiyeti bulunmayan yabancılar belirleyecek hâle gelmiştir. Türk kültürüyle uzaktan yakından alakası olmayanların, kendilerini Türk hissetmeyenlerin, Türk milletiyle ortak bir gelecek hayali kurmayanların bu durumda olması, ülkemiz için asıl beka sorunudur. İktidarın bu konuda

rasyonel ve etkili bir politika geliştirmek niyetinde olmadığı açık olup bu konuda çalışmasını diler, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 7'nci madde üzerinde grupların ve şahısların söz taleplerini karşılayacağım.

Birinci söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Hasan Ekici'ye aittir.

Sayın Ekici, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN EKİCİ (Konya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Kuzey Irak'ta şehadet şerbeti içen vatan evlatlarına Rabb'imden rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun; yakınlarına ve milletimize sabır diliyorum. Yaralı askerlerimize de Rabb'imden acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi kapsamında Gelecek-Saadet Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, bütçeyi ve bütçe ödeneklerini gördüğümüz Meclis gündeminde ödenek yetersizliği nedeniyle yıllardır tamamlanamayan Konya projelerine de değinmemiz gerekir. Bu projelerden biri de Seydişehir Alacabel Tüneli'dir. Türkiye'nin önemli geçitlerinden bir tanesi Seydişehir-Antalya yolu üzerindeki Alacabel Geçidi'dir. Alacabel Geçidi Karadeniz'i, Marmara'yu, Güneydoğu'yu ve İç Anadolu'yu Akdeniz'e en kısa mesafede bağlayan önemli geçitlerden bir tanesidir. Her yıl 4-5 milyon aracın geçtiği kritik bir geçittir. Bu geçit kış aylarında aşırı kar yağışı, buzlanma, fırtına ve çığ düşmesi gibi nedenlerle sık sık ulaşım kapanmaktadır, daha dün yağın hafif kar nedeniyle bile ulaşım kapanmıştır. Ölümlü trafik kazalarının da çok sık meydana geldiği bir geçittir. Alacabel Geçidi'nde ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla 2016 yılında gidiş-geliş olarak 14.600 metre uzunluğunda Alacabel Tüneli'nin yapımına başlanmıştır. İktidar yetkilileri yaptıkları birçok açıklamada Alacabel Tüneli'nin 2019 yılında biteceğini duyurmuşlardı ancak çeşitli gerekçelerle Alacabel Tüneli'nin yapımına dönem dönem aralar verildi. Yıl neredeyse 2024 oldu ve Alacabel Tüneli hâlâ bitmedi. Düşünebiliyor musunuz, yedi yıldır bitirilemeyen bir tünel, yılan hikâyesine dönen bir tünel inşaatı. İktidar yetkilileri sürekli tarihi açıklıyorlar “Tünel yok şu tarihte açılacak, yok bu tarihte açılacak.” diye tarihler havada uçuşuyor ama tünel bir türlü açılmıyor. İktidar yetkililerine soruyoruz: Ülke ulaşımı ve turizmi açısından böyle kritik bir tünel neden yıllardır bitirilemiyor? Sorun kaynaksa, ödenek yetersizliği ise diğer projelere, yollara ve tünellere kaynak ayrılıyor da Alacabel Tüneli'ne neden ayrılmıyor? Seydişehirli, Konyalı sınırsız mı görülüyor?

Diğer yandan sadece tünelinin açılması gecikmedi, tünelin çıkış noktasındaki Ceceler Köyü'nden Cevizli kavşağına kadar yapılması gereken 12 kilometrelik yolda da hiçbir ilerleme olmadı. Bu yol tamamlanmadan tünelin ulaşım açılmasının da vatandaşlarımıza çok da bir faydası olmayacak. Diğer yandan aynı yol üzerinde olan ve 2017 yılında ihalesi yapılan ancak daha sonra ihalesinin iptal edildiği duyurulan 2.900 metre uzunluğundaki Tınaztepe tünelinin akıbetinin ne olduğu da bilinmiyor.

İktidar yetkililerine, özellikle de Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına buradan çağrıda bulunuyorum: Ülke ulaşımı ve turizmi açısından çok önemli olan Alacabel Tüneli'ni ve bağlantı yolunu bir an önce tamamlayın.

Değerli milletvekilleri, gündemimiz bütçe yani ödenekler ve ödeneklerin kaynağı olan gelirler ve vergiler. Malum olduğu üzere vergilerin mükellefler adına tahakkuk ettirilmesinden tahsil edilmesine kadar tüm süreçlerde yetkili ve sorumlu Hazine ve Maliye Bakanlığıdır. Bu Bakanlığın bütçe gelirlerinin tahsil edilmesinde en önemli paydaşlardan biri de 3568 sayılı Kanun kapsamında görev yapan serbest muhasebeci mali müşavirler ile yeminli mali müşavirlerdir. Söz konusu meslek mensupları, devletin devamlılığının temel unsurlarından olan verginin mükelleflere salınmasından toplanmasına kadar birçok aşamada çok önemli hizmetler yapmaktadırlar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile mükellefler arasında âdeta bir köprü görevi ifa etmektedirler. Ancak bu meslek mensuplarımızın, Hazine ve Maliye Bakanlığı başta olmak üzere Hükümet tarafından çözülmesi gereken önemli mesleki sorunları bulunmaktadır. Mecliste bütçe görüşmeleri yapılırken, bütçe gelirleri ve giderleri konuşulurken mali müşavirlerin ve yeminli mali müşavirlerin bu sorunlarına ve taleplerine Genel Kurulumuzda değinmeden geçemeyiz. Maddeler hâlinde bu taleplere değinecek olursak:

1) Mali tatil. Meslek mensuplarına tanınan mali tatil mevcut uygulama şekliyle meslektaşlarımız için yeterli ve verimli değildir. Meslek mensupları mali tatilin bitiminden sonra defterleri kaydetmek ve beyanname düzenlemek için çok sınırlı bir zaman aralığında çalışmak zorunda kaldığından mali tatil yapamıyorlar. Bu nedenle, mevcut beyan ve ödeme süreleri mali tatil sonunda başlamak üzere temmuz ayı sonuna kadar uzatılmalıdır.

2) Beyanname imzalatma zorunluluğu genişletilmelidir. Vergi kayıp ve kaçığının azaltılmasına ve vergi matrahının doğru bir şekilde beyan edilmesine yardımcı olmak amacıyla aktif büyüklüğü veya net satış hasılatı belirlenen hadlerin üzerinde olan ve tam tasdik sözleşmesi düzenlememiş mükelleflere ait beyannamelerin de serbest muhasebeci mali müşavirlerce imzalanmasına yönelik düzenleme yapılmalıdır.

3) Meslek mensuplarınca tahsil edilemeyen KDV sorunu. Meslek mensupları, mükellefleri adına düzenledikleri makbuzlarda gösterdikleri KDV'yi her ay beyan ederek vergi dairesine ödemektedirler ancak mükelleflerden KDV ve ücret tahsilatlarını geç yapmakta, bazı durumlarda eksik yapmakta, hatta bazen hiç tahsilat yapamamaktadırlar. Bu durumda meslek mensupları tahsil edemedikleri KDV'yi her ay vergi dairesine ödemek zorunda kalarak mağduriyet yaşamaktadırlar. Bu nedenle, mali müşavirlik hizmetlerinde tahsilatın yapılmasıyla makbuzun düzenleneceğine ve KDV açısından da vergiyi doğuran olayın gerçekleşmiş olacağına yönelik bir düzenleme yapılmalıdır.

4) Meslek mensuplarınca verilen hizmetlerde KDV indirimi yapılmalıdır. Meslek mensuplarımız, 3568 sayılı Kanun kapsamında basit usule tabi mükelleflere verilen hizmetlerin KDV oranının yüzde 1'e, işletme hesabı esasında defter tutan mükellefler ile serbest meslek erbabına verilen hizmetlerin KDV oranının ise yüzde 8'e indirilmesini talep ediyorlar.

5) Yeşil pasaport hakkı meslektaşlara tanınmalıdır. Pasaport Kanunu'nun 14'üncü maddesinde yeşil pasaport için hak sahibi olarak sayılanlar arasında serbest muhasebeci mali müşavirlerin ve yeminli mali müşavirlerin bulunmaması adaletsizliğe neden olmaktadır. Zira, 3568 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde ve genel gerekçesinde açıkça belirtildiği üzere, mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik bir kamu hizmeti mesleğidir. Ayrıca, meslek mensupları, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlilerine ait hükümlere göre yargılanmaktadırlar. Diğer yandan, ihracat, ithalat ve yabancı yatırımlar nedeniyle birçok meslek mensubu sıklıkla yurt dışına seyahat etmektedir. Bu gerekçelerle, Pasaport Kanunu'nda yapılacak bir değişiklikle mali müşavirlere ve yeminli mali müşavirlere de yeşil pasaport hakkı verilmelidir.

6) Meslek mensuplarına ara buluculuk hakkı da tanınmalıdır. İş uyumsuzluklarından sonra ticari uyumsuzluklarda da ara buluculuk dava şartı olarak getirilmiştir. Bu kapsamda, özellikle işçi-işveren uyumsuzlukları ve ticari uyumsuzluklarda meslek mensupları birer köprü görevi görmektedir. Yapılacak bir düzenlemeyle, tıpkı avukatlar gibi serbest meslek faaliyeti yürüten 3568 sayılı Kanun kapsamında yetki almış serbest muhasebeci, mali müşavirlerin ve yeminli mali müşavirlerin, sınav şartını sağlamak koşuluyla ara bulucu olarak görev yapabilmelerine ilişkin kanuni düzenleme yapılması gerekir.

Son olarak, KOSGEB desteklerinden meslek mensupları da faydalandırılmalıdır. KOSGEB, işletmelerin kurulması ve sürdürülmesi için çeşitli destek programları açıklamaktadır. Sistemin sağlıklı işletilmesi için bu destek programlarından ve KGF destekli kredilerden yararlanmalarına imkân sağlanması gerekir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ekici, teşekkür ediyorum.

İkinci söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Aydın Milletvekili Ömer Karakaş’a aittir.

Sayın Karakaş, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kesin hesabın 7’nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, iki günde 12 askerimiz şehit oldu, yaralı askerlerimiz var; şehit olan askerlerimize Allah’tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum. Ayrıca, terörü ve teröre destek veren herkesi lanetliyorum; yine ayrıca terörü lanetlemeyen herkesi de lanetliyorum.

Bugün bu topraklarda özgürce yaşamamızı, bundan yüzyıl önce cumhuriyetin kuruluşu için ellerini kaldıran vatansever ecdadımıza borçluyuz. Bizler, bu Gazi Meclisimizde milletimizin hakkını, parasını ve geleceğini savunmak üzere görev yaparken bu borca ne kadar sadığız? Şöyle ki başta hukuk olmak üzere devletin tüm kurumları çöktü; bürokrasi, sarayın çoklu maaşlı bürokratlarının elinde oyuncak oldu; milletimiz enflasyon canavarı karşısında açlık ve sefalet içerisinde; ülkemizde maalesef tam bir ekonomik afet yaşanıyor.

Peki, önümüze gelen bu bütçede iktidar milletimize neyi vadediyor? Birinci olarak, Fenerbahçe Kalamış Yat Limanı’nın özelleştirilmesi 2024’te tamamlanacak. Çanakkale Gökçeada Kuzu Limanı ihaleye çıkarılacak. Tekirdağ Marmaraeğlisi’ndeki taşınmazlar ile Tekirdağ Çeşmeli Limanı özelleştirilecek. Toplam 8 otoyol ve 2 köprü üzerlerindeki tesislerle birlikte özelleştirilecek. Sümer Holdingin bugüne kadar 15 bağlı ortaklık ve şirketi, 47 işletmesi, 45 iştirak hissesi, 1 marka, 3 tesis, 6 yarım kalmış tesis ile 390 mağazası daha önce özelleştirilmişti, kalanların özelleştirilmesine yine devam edilecek; yedeminlik faaliyetleri, periyodik muayene hizmetleri özelleştirilecek. Kamuya ait 18 sosyal tesisten 3’ü daha önce özelleştirilmişti, geriye kalanlar da özelleştirilecek. Ülkenin çeşitli yerlerinde bulunan devlete ait taşınmazlar da atıl vaziyette oldukları gerekçesiyle yine özelleştirilecek. 1986 yılından bu yana 144,2 milyar liralık özelleştirme yapılmış, bunun en az 140 milyar lirası AK PARTİ iktidarında gerçekleşti. Bu ne kadar vahim bir durumdur? Sayın iktidar milletvekilleri, eserinize övünebilirsiniz. Sevdiğim bir söz vardır: Birileri bugün gölgede oturuyorsa uzun zaman önce birileri ağaç diktği içindir. Devletin kefen parası olarak adlandırılan ihtiyat akçesini bile müteahhitlere vermekten çekinmediniz. Cumhuriyetimizin tüm kazanımlarını satarak iktidarınızın keyfini sürüyorsunuz. Atatürk’ün Gençliğe Hitabesi’nde söylediği birçok şey maalesef ülkemizde gerçekleşmiş durumda. Ne demişti Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk? “Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş.” Evet, devlet vardır, hükümetler vardır; devlet

bakidir, hükûmetler gelip geçicidir. Artık bu ülkede devletin omurgası yok oldu, devletin tüm kurumlarının çivisi çıkmış durumda. “Bütün tersanelerine girilmiş...” demiş Atatürk; evet, başta Tank Palet Fabrikası olmak üzere devletin tüm stratejik kurumları satıldı, peşkeş çekildi. “Bütün orduları dağıtılmış...” demiş; evet arkadaşlar, bütün orduları dağıtılmış durumda çünkü maalesef orduyu daha önce FETÖ’ye teslim ettiniz; arkasından, askerî hastaneleri kapattınız, askerî okulları kapattınız; Genelkurmay ile kuvvet komutanlıkları arasındaki uyumu, ahengi ortadan kaldırdınız ve maalesef şu anda cumhuriyet ve Atatürk düşmanı yeni nesiller yetiştiriyorsunuz. Yine “Memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir.” diyor Gazi Mustafa Kemal Atatürk; evet, 2006’dan beri 68 milyar dolarlık toprak satışı yaptınız bu kayıtlı verilere göre; kayıtsız verilere göre ne kadar satıldığını bilemiyoruz, topraklarımız on binlerce yüz binlerce dönümler hâlinde Yahudilere peşkeş çekiliyor, Yahudilere satılıyor. Bakın, İsraililer demiyorum çünkü İsraililer değil, planlı bir şekilde dünyanın çeşitli bölgelerinde bulunan Yahudiler alıyor. Ayrıca Kıbrıs’ta topraklarımız hızlı bir şekilde Yahudilere yine satılmaya devam ediliyor. Ayrıca tek kurşun bile atmadan bu ülkede sığınmacılar ülkemizi işgal etmiş durumda. Evet, arkadaşlar, “Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler.” Bakınız, biraz önce, birçok kurumun, birçok kuruluşun özelleştirildiğini, peşkeş çekildiğini söyledim, saydım. İktidarınızın devamlılığı için bütün bu kurumları satmaya devam ediyorsunuz. “Millet, fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.” Evet, benim milletim borç batağında, enflasyon canavarı altında, yoksulluk altında inim inim iniyor. “Ey Türk istikbalinin evladı!” Yani biz. “İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.” Evet, değerli milletvekilleri, biz İYİ Parti olduğu sürece, biz Türk milliyetçileri olduğu sürece hiç kimsenin hiçbir şekilde bu ülkeyi peşkeş çekmesine, satmasına ve zor duruma düşürmesine müsaade etmeyeceğiz. İşte, bizler bu cennet vatani bize emanet eden atalarımızın torunları olarak her şart altında ülkemize sahip çıkacağız.

Sayın AK PARTİ milletvekilleri, işinize gelince “Faiz haramdır.” diyorsunuz ama hazırladığınız ve burada savunduğunuz bütçede 2024-2026 yılları için 5,4 trilyon lira faiz ödenecek. 2025’te vergilerin yüzde 17’si, 2026’da vergilerin yüzde 18’i faize gidecek. Bütçelerin geneline baktığımızda, yatırımlardan daha çok faiz ödemesi olduğunu hep birlikte görüyoruz.

Şimdi, bu bütçeye bakıp “milletin bütçesi” diyebiliyor musunuz? Bu bütçe, faizcilerin, milletin sırtından geçinenlerin, huzur hakkı peşinde koşan bürokratların ve bunlara göz yumanların bütçesidir. Bu bütçe, milletimizin parasını kamu-özel iş birliği projesiyle yiyen yandaş müteahhitlerin bütçesidir. Bu bütçe, milletimizin sofrasındaki ekmeği faiz ve enflasyona yedirip manda yağurdu yemeden yatmayanların bütçesidir. Bu bütçe, KYK yurtlarındaki evlatlarımızın can güvenliğini hiçe sayan liyakatsiz yöneticilerin bütçesidir. Milletimizin gerçek durumunu görmek istiyorsanız camında “Bayat ekmek satılır.” yazısı olan fırınlara, kredi kartıyla simit satan tezgâhlara bakınız. Bakın, burada bir tezgâhta “Kredi kartı geçerlidir.” diyor. Başka bir fırında “Gevrek 10 TL’ye de var, yarım gevrek 5 TL’ye de var.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) – Başka bir fırında “3 adet bayat ekmek 1 lira.” diyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karakaş, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal’a aittir.

Sayın Konal, buyurun.

MHP GRUBU ADINA ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul görüşmelerinde, 7'nci madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, pandemi dönemi Covid-19 virüsüyle başlayan, akabinde yakın bölgemiz ve dünya üzerinde yaşanan savaş, gerilim, krizler sebebiyle tüm devletlerin genelinde olduğu gibi ülkemizde de ekonomik ciddi sınavlarla karşı karşıyayız. Var olduğu tarihten bugüne kadar birçok badireyi başarıyla atlattığımız devletimiz, kadirşinas milletimizle birlik beraberlik içerisinde elbette bu sınavlardan da başarıyla geçecektir. Hamdolsun, suni gündemlerle günübürlük siyaset yapmak değil, önümüzdeki seçimler için değil, beş bin yıllık ecdadımızdan bugünlere miras gelen Kızılmelemlerimizden... Gelecek nesiller için çalışan kadrolar Türkiye Yüzyılı'nı, yönünü tayin etmektedir. Bu vesileyle 2024 bütçemizin Türk milletine ve Türkiye Cumhuriyeti'ne hayırlı olmasını diliyorum. Başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a ve Türkmen beyimiz, liderimiz Sayın Doktor Devlet Bahçeli Bey'e, tüm Bakanlarımıza, bürokratlarımıza, Cumhuriyet'in tüm bileşenlerine teşekkürü bir borç biliyor, Rabb'imden kolaylıklar diliyorum. Yolumuz, Kızılmelemler yolu; hedefimiz, büyük ülke Turan diyorum.

Sayın milletvekilleri, bugünkü konuşmamda genel olarak unutulmuş ancak tüm insanlığın olduğu gibi bizim de doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi olan şoförlerimizden yani Türkiye'deki ulaşım sektöründe çalışan taksi, servis, minibüs, şehir içi dolmuş ve uzun yol tır, kamyon, otobüs şoförlerinden bahsetmek istiyorum.

Tüm dünya gibi ülkemizde de ekonomik ağır hasarlara neden olan Covid-19 pandemi dönemi en çok ulaşım sektöründe çalışanlar için büyük sorunların başlangıcı olmuştur. Pandemi döneminde alınan kapanma tedbirleriyle taksi, servis ve diğer taşıma hizmetleri esnafı büyük gelir kayıpları yaşamış, sektörde ciddi bir daralma hatta işleri durma noktasına gelmişti. Pandemi süreci ve akabinde maliyet artışları baskısı altında sektörün büyük ölçüde değer kaybettiği ortadadır. Gün geçtikçe mesleki istihdam yok olurken Türkiye'de olduğu gibi dünya ülkelerinde de yapılan istatistikler ve araştırmalara göre yolcu taşımacılığı ve lojistik sektörünün önümüzdeki yıllarda büyük problemi şoför krizi olarak görülmektedir.

Dünya üzerinde yaşanan yedek parça ve otomotiv sektöründeki krizden dolayı olan pahalılık, direkt olarak geçimini araçlarıyla sağlayan şoför esnafımıza altından kalkması zor bir yük yüklemiştir. Pandemi dönemi tedbirleri gereği yolcu ve öğrenci taşımacılığıyla geçinen esnafımız kontak kapatmak zorunda kalmıştı. Akabinde kademeli olarak normalleşme sürecine tüm sektörler dönerken toplu taşıma hizmeti veren esnafımız ve taksi esnafımız en uzun ve yorucu dönemi yaşamışlardır. Yedek parça ve servis bakımı, tamirat ücretlerindeki fahiş fiyat artışları beraberinde sigorta ve kasko şirketlerinde de aynı oranda fiyat artımına yol açmıştır. Pandemi dönemindeki zararını toparlayamayan şoför esnafımız büyük fiyat artışı olan sigorta, kasko ve tamirat masraflarından dolayı gün geçtikçe daha da büyük, problemleri günler maruz kalmaktadır.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; en sevdiğimiz, ailemizi, canımızı malımızı emanet ettiğimiz şoförlerimizi bu zorlu süreçte bizler yalnız bırakmamalıyız diye düşünüyorum.

6 Şubat depremi sonrası ulusal medyada ve sosyal medyada tüm dünyanın izleyip gündem konusu yaptığı; lastiği patladığı hâlde jantının üstünde -canını hiçe sayarak- depremzede kardeşlerimize bir dakika dahi geç kalmamak için son süratle bölgeye giden tır şoförümüzü, depremin ilk sabahından itibaren bölgede bulunan vatandaşlarımızı güvenli ve sıcak bölgelere taşıyan otobüs ve servis şoförlerimizi, en acil

durumlarımızda ilk arayıp “yetiş” dediğimiz taksicilerimizi, gün içinde en yakınlarımızı, canlarımızı emanet ettiğimiz dolmuş ve minibüs şoförlerimizi unutmamalıyız. Günleri, saatleri belli olmayan, ailelerinden uzak, kar boran demeden gece gündüz, dağları taşları aşarak direksiyonda ekmek parası kazanan uzun yol şoförlerimizi demli çaylarının yanında Gripin hapı gibi bizler ayakta tutmalıyız. Radyoda dinledikleri Müslüm Gürses, Ferdi Tayfur ezgilerinin içindeki hasreti iyi anlamalıyız. Şüphesiz ki şoförlerin sağlığı, yolların, trafiğin yani canlarımızın sağlığıdır. Onların sohbeti Anadolu’nun muhabbetidir.

Bu vesileyle, yük ve yolcu taşımacılığı yapan tüm şoför esnafımız için ÖTV ve akaryakıt indirimi, mesleki zorunlu yetki belgeleri ve eğitimleri için devlet desteği, düzenli prim ödeyenler için yıpranma payı olarak fiili hizmet zammı gibi iyileştirme ve ödüllendirme yapılmasını arzu ediyoruz.

Ayrıca, artan sigorta ve kasko fiyatlarının takip altına alınarak düzenlemenin zaruri olduğunu düşünüyorum. Milyon nüfusu olan büyükşehirlerimizdeki bir ticari aracın -Allah korusun- kaza yapma oranı ile günlük sirkülasyonu büyük şehirlerimizin yüzde 1’i kadar ancak olabilecek küçük şehirlerimizdeki kaza oranının aynı olma olasılığı imkânsıza yakındır. Ancak baktığımızda 15 milyon nüfusu olan İstanbul’da çalışan bir ticari araç ile 500 bin nüfuslu Giresun’da esnafık yapan bir ticari aracın sigorta, kasko bedeli aynıdır; yetkili firmaların bu tutumu akla ve izana uymamaktadır. Sektördeki bu sorunların çözümü için etkili ve kapsamlı politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu politikalar, şoförlerimizin çalışma koşullarının iyileştirilmesi, sosyal ve ekonomik destek sağlanması, ve mesleki eğitim imkânlarının artırılması yönünde olmalıdır. Sektördeki çalışanların hakları ve refahı, ülkemizin sosyal ve ekonomik gelişimi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca, bu vesileyle, ölümlü kazaya sebebiyet vermemiş, madde bağımlısı olmayan, ekmeğini şoförlükten kazanan 1 milyona yakın vatandaşımızın bir defaya mahsus ehliyet affı beklediğini de belirtmek istiyorum.

Sözlerime son verirken, siyonizmin ve emperyalizmin kirli maşası olan kanlı terör örgütü PKK tarafından şehit edilen yiğitlerimize Allah’tan rahmet, yüce milletimize sabırlar diliyorum. Bugün o bölgedeki mücadele, yüzyıl evvel Lozan’da çözülemeyen Musul meselesinin ilerleyen müzakeresinde Türk heyetinin, bölge halkının Türk olduğunu belirterek halk oylaması istemesine kesinlikle karşı çıkan İngiliz Lord Curzon’un yanında olanlar ile karşısında olanların mücadelesidir. Bakın, şehitlerimizin içerisinde Urfalı, Tokatlı, Mardinli, Yozgatlı, Ağrılı, Elâzığlı gibi Anadolu topraklarının her tarafından kardeşlerimiz bulunmaktadır. Aynı toprağa, bir gül bahçesine girercesine giren, naaşları aynı bayrağı sarılı bu yiğitlere “şehit” onları yetiştirenlere “Türk milleti” diyoruz. Bu vesileyle, bundan yüz beş yıl evvel, yine aynı şekilde Anadolu topraklarına ve namusumuza göz diken işgal devletleri ve onların içerideki iş birlikçi çeteleri ile Türk düşmanları tarafından çok iyi tanınan Osman Ağa’mız tarafından Giresun’da kurulan, Balkanlarda, Kafkaslarda, Harşit savunmasında, Afyonkarahisar’da, Ankara Haymana’da düşmana geçit vermeyen 42’nci ve 47’nci gönüllü alayların torunları olarak aynı şekilde, aynı yerde, aynı şuurda hazır kıta beklediğimizi buradan bir kez daha dosta ve düşmana beyan ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Konal, teşekkür ediyorum.

Dördüncü söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Uşak Milletvekili Ali Karaoba’ya aittir.

Sayın Karaoba, buyurun.

CHP GRUBU ADINA ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kuzey Irak’taki operasyonlarda ne yazık ki iki günde 12 kahraman askerimizi şehit verdik. Ülkemiz için canlarını feda eden askerlerimize Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum. Umarım yaralı askerlerimiz bir an önce sağlığına kavuşur. Milletimizin başı sağ olsun.

Türkiye’de tüm kesimleri kapsamaktan uzak, akla yatmayan bir bütçeyi daha konuşuyoruz. Ben dayatmaya çalıştığımız bu bütçeye farklı bir açıdan bakmak istiyorum. Bir hekim olarak, kadın doğum uzmanı olarak 2002’den bu yana yüzlerce bebek elime doğdu. O günlerde gözlerini AKP Türkiye’sine açan bebeklerimiz üniversite öğrencisi oldular, mezun olup çalışmaya başladılar. Ne yazık ki bu gençlerin büyük bir bölümü yurt dışına çıkmanın yollarını arıyor, geride kalan gençlerimiz ise hayatta kalmak ve hayatlarını idame ettirmek için çaba sarf ediyor.

Peki, bu bütçe gençlerimizin bütçesi mi? Kesinlikle hayır. Peki, bu bütçe kimin, anlatalım. 2002 yılında doğan, şu anda kamuda hemşire olarak çalışan ve yıllık 400 TL giyim yardımı yapılarak bütün giyim ihtiyaçlarını karşılayacağını düşündüğünüz Ceydaların değil, devlet hastanelerinden randevu alamayan, ultrason ve MR için bile beş ay bekleyen, 7.500 TL emekli maaşıyla özel hastanelere mahkûm ettiğiniz vatandaşlarımızın hiç değil; Türkiye’deki sosyal sağlık sistemini çökertmek isteyen ve doyumsuzca zenginleşen özel hastane sahibi bakanlarınızın bütçesidir. Bu bütçe, 18 yaşını doldurduğu gün ÖTV ve KDV zulmüyle hayatı zindana dönen gençlerin, ilköğretimde karnını doyuramadığınız çocuklarımızın, devletin KYK yurtlarında bakımını beceremediğiniz asansörlerde kaybettiğimiz Zerenlerin hiç değil; FETÖ darbesinden ders almayan, laik cumhuriyete karşı cemaat ve tarikatlarla protokol imzalamaktan gurur duyan Millî Eğitim bakanlarınızın bütçesidir. Bu bütçe, halkın haber alma özgürlüğü için gazeteci olan, KYK borçlarını ve kirasını ödeyemediği için intihar eden Eneslerimizin değil; özel uçaklarda birinci sınıflarda pahalı kol saatleriyle seyahat edenlerin, gecekonduyan yalılara sıçrayanların, gazeteciliğin adını kirleten sözde medya şarlatanlarının alkışladığı bir bütçedir. Bu bütçe, yurt dışından burs kazanmasına rağmen rektörün keyfî kararlarıyla ülkemizi temsil hakkı elinden alınan akademisyenlerimizin değil; İBB döneminizde “benim bacım” mantığıyla sınavsız bir şekilde yüz binlerce dolar burs verdiğiniz, belediyenin kapısına bir gün dâhi gelmeyen Merve Kavakçıların bütçesidir. Bu bütçe, vergi borcu silinen hırsız bir müteahhittin açgözlülüğü yüzünden depremde hayatını kaybeden Ömerlerimizin değil; insanlarımız göçük altında ölüirken, kurtulanlar sığınacak yer ararken çadır satan Kızılay başkanlarınızın bütçesidir.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe, Hükûmetinizin ”Bir kuruş vermeden yapıyoruz.” diye her fırsatta övündüğü, bataklık bir sistem olan kamu-özel iş birliği temelli bir bütçedir. Türkiye’nin kaynaklarını sömüren bu projeler için son on yıl içerisinde toplam 32 milyar dolar harcanmıştır. Bu 32 milyar doların içinden bir örnek vereyim: Uşak Havalimanı’mızı kapattınız; Uşak, Afyon, Kütahya’nın hepsine uzak, yolcu garantili batık bir proje uydurdunuz ve adını “Zafer Havalimanı” koydunuz. Zafer Havalimanı’na 2023’ün ilk sekiz ayında garanti edilen yolcu sayısı 878 bin, gerçekleşen yolcu sayısı 31 bin, ortalama üç aylık garanti ödemesi 1 milyon euro civarında; hata payı yüzde 96,4. Artık bunun adı “hata” mıdır, düpedüz “hırsızlık” mıdır; sizin takdirinize bırakıyorum. Bu örnek bile tek başına sizin bu bütçeyi vatandaşlarımız için değil, yandaşlarınız için yaptığının en güzel göstergesidir. Bu bütçe, 22 yaşındayken sözleşmeli öğretmenlik sistemine mahkûm ettiğiniz, mobbing yüzünden intihar eden Saadet öğretmenlerimizin değil; avucunun içine kopya yazmadan dua okuyamayanların, 20 milyar TL bütçeyle şatafat içinde yaşayan, 29 Ekimde ve 10 Kasımda Atatürk’ün adını bile anamayan Diyanet İşleri Başkanınızın bütçesidir. Bu bütçe, üniversite mezunu olmalarına rağmen iş bulamadıkları için motokurye olmak zorunda kalan binlerce gencimizin, eşini ve 2 çocuğunu geride bırakan Yunus Emre Göçerlerimizin değil; Somali Cumhurbaşkanı’nın katil oğlunu kendi vatandaşlarından üstün görenlerin bütçesidir. Bu bütçe, Avrupa Şampiyonası’nda Türkiye’yi temsil hakkı olmasına rağmen, federasyonun para olmadığı gerekçesiyle Avrupa’ya gönderemediği Türkiye şampiyonumuz Boksör İbrahimlerimizin değil, milyonlarca doları kayıt dışı bir şekilde fonlayanların, gelir vergisi ödemeyenlerin, çantalarla para transferleri yapanların,

karanlık ilişkilerinden dolayı kimsenin hesap soramadığı futbol simsarlarının, foncuların bütçesidir. Bu bütçe, Türkiye için üretmek isteyen, gübre, mazot fiyatları altında ezilen genç Çiftçi Bayramlarımızın değil, Bulgaristan’dan saman, Brezilya’dan sığır ithal edenlerin “2002’den önce Türkiye’de traktör yoktu.” yalanını söyleyebilen milletvekillerinizin bütçesidir. Bu bütçe, ihanet ettiğiniz İstanbul’da asgari ücret ve emekli maaşıyla hayatta kalmaya çalışan, enflasyonunun altında ezilip kira ödeyemeyen İstanbullularımızın değil, yirmi yıl boyunca İstanbul’a ihanet edenlerin, şehri şantiyeye ve rantiyeye çevirip hesap vermeyenlerin bütçesidir. Bu bütçe, ev kiralارının çok pahalı olmasından yakınıp annesine taşınan, aylık 161 bin TL, yıllık 2 milyon TL maaşla şikâyet eden Merkez Bankası Başkanınızın bütçesidir.

Değerli arkadaşlar, bu bütçe, tıpkı daha önce hazırladığınız 20 bütçe gibi çift maaş alan bürokratlarınızın, devlet bankasından huzur hakkı alan güreşçilerinizin, bakanlarınızla boy boy fotoğrafı olan uyuşturucu kaçakçılarının, pudra şekeri çeken gençlerinizin, jeliboncu belediye başkanlarınızın, rüşvet tarifeli hukuk sisteminizin, binlerce insanımız ölürken kendi bakanlığına dezenfektan satan bakanlarınızın, sporun her kademesine sülük gibi yapışmış bahis çetelerinizin, deprem vergilerinin ve TRT payının hesabını veremeyenlerin, artık beslemekten bıktığımız 5’li çetelerinizin bütçesidir. Bu bütçe, bin odalı saraylarınızın, yüz araçlı korumalarınızın, yolcu garantili boş havalimanlarınızın, geçiş garantili yollarınızın, hasta garantili hastanelerinizin, milyar dolarlı banka hesaplarınızın bütçesidir.

Değerli milletvekilleri, elinizi vicdanınıza koyun diyeceğim ama görüyorum ki o da kalmamış. Ülkede sizi eleştiren, gerçekleri söyleyen herkesi çok rahat “terörist” ilan ediyorsunuz. Gazetecileri, sanatçıları, siyasetçileri, akademisyenleri, memurları, işçileri, öğrencileri “terörist” ilan ettiniz. Yetti mi? Yetmedi, soğancıyı, çiftçiye, pazarcıyı, emekliyi, sağlıkçıyı da “terörist” ilan ettiniz. Herkese kulak tıkıyorsunuz, bildiğinizi yapmaya, yanlış yapmaya devam ediyorsunuz. Sonra da “Kandırıldık.” deyip pişman olup işin içinden çıkıyorsunuz.

Bu bütçede hâlâ konteynerlerde kalan depremzedelerimiz yok; taşeron işçilerimiz yok; liyakatli memurlarımız yok; geçinemeyen emekçilerimiz, çiftçilerimiz, akademisyenlerimiz, sanatçımız yok; polisimiz, askerimiz, şehidimiz ve gazi yakınlarımız yok; atanamayan öğretmenlerimiz, öğrencilerimiz, şiddet gören sağlıkçılarımız yok; koruyamadığımız madencilerimiz, tecavüze uğrayan çocuklarımız, katledilen kadınlarımız, engellilerimiz hiç yok ama bu bütçede, en önemlisi, vergilerimizin hesabı yok. Ama ne var bu bütçede? İsrاف var, rant var, milletin ahı var, hesabını bir gün vereceğiniz yolsuzluklarınız var.

Sözlerimi 24 Kasım’da konuşmasından bile rahatsız olarak gözaltı süreci başlattığınız öğretmenimizin sözleriyle bitirmek istiyorum. “Koskoca ülken Araplar için darphaneye, Bulgarlar için AVM’ye, Suriyeliler için doğumhaneye, bizim için tımarhaneye dönüştürülmeye çalışılırken siz neredeydiniz?” diye soran öğretmenimize selam olsun. Vatandaşın değil, yandaşın olan bu bütçeye “hayır” diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaoba, teşekkür ediyorum.

Beşinci söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin’e aittir.

Sayın Şahin, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 7’nci maddesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yaklaşık yetmiş dokuz günden bugüne Gazze’de İsrail tarafından soykırım ve katliam yapılmaktadır. Birileri bu katliamı yapan İsrail’i ve destekçilerini bıraktı, katliama ve soykırıma en yüksek seviyede ve her alanda karşı çıkan Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a karşı bir kampanya başlattı. Birleşmiş Milletler kürsüsü dâhil olmak üzere, her alanda Filistin davasına sahip çıkan Recep Tayyip Erdoğan, nedense birileri tarafından hedefe konuldu. Recep Tayyip Erdoğan’ın Filistin konusundaki yaptıklarından ve tavırlarından Gazzeliler memnun, Hamas memnun, Filistinliler memnun, dünya Müslümanları memnun, mazlumlardan memnun, vicdanı olanlar memnun, Türk milleti memnun ama gel gelelim; İsrail memnun değil, destekçileri memnun değil, bu kampanyanın içinde yer alanlar memnun değil. Neden mi? Cevabını söyleyeyim: Katile “katil” dediği için, birilerinin orta oyununu bozduğu için, birilerinin sözde Filistin tavırlarını ifşa ettiği için. Hiç dikkatinizi çekmiyor mu? İsrail oku ile sözde Filistin destekçilerinin oku aynı yere bakıyor yani Recep Tayyip Erdoğan’a yöneltilmiş durumda. Hazreti Şafii’ye sormuşlar: “Fitne zamanı Hakk’ı tutanları nasıl anlarsınız?” diye demiş ki: “Düşman okunu takip ediniz, o sizi Hak ehline götürür.” Şimdi, soruyorum: İsrail ve destekçilerinin oklarıyla aynı yöne bakan oklarınızdan hiç mi rahatsız olmuyorsunuz? Okunuz Filistin davasına sahip çıkanlara karşı duruyor, İsrail’le aynı hedefe kilitlenmiş durumdasınız. Duruşunuz duruş değil, safınız ve yoldaşlarınız yanlış, sözleriniz ise sipariş. Hamas’a “terör örgütü” diyenlerle yoldaş olacaksınız, onların alkışlarından mutluluk duyacaksınız sonra da kalkıp Filistin davasına sahip çıkan Erdoğan’a saldıracaksınız. Ne diyeyim, Allah sizi ıslah eylesin. (AK PARTİ sıralarından “Âmin.” sesleri)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Önce sizi eylesin.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) – Her şey ortadayken niye Erdoğan karşıtı kampanyaya öncülük edersiniz? Yoksa koltuk karşılığı, Erdoğan ve AK PARTİ karşıtlığı kampanyası size mi verildi? Yoksa bizim bilmediğimiz başka bir ajandanız mı var? Orta Doğu’da Müslüman kanı elinde olanları şehit sayarken -siz bunun kim olduğunu çok iyi biliyorsunuz- ona şehit muamelesi yaparken Müslümanların, İslam’ın sorunlarını kendi sorunu olarak gören ve bu uğurda bedel ödeyen Erdoğan’ı niye hedef alırsınız?

Değerli milletvekilleri, üzülerek görüyoruz ki Erdoğan karşıtı kampanyayı yönetenlerin Filistin ve Gazze konusundaki tavırları hasbi değil. Bu kampanyanın içinde yer alanların bir kısmı güneydeki ülkeye bakıyor, bir kısmı doğudaki ülkeye bakıyor, diğer bir kısım var ki onların kimin adına, kimin yararına konuştukları dahi belli değil. Kudüs’e, Filistin’e gittiğinizde Türk olduğunuzu anladıklarında size sadece 2 kelime söylüyorlar: Biri -onların deyimiyle söyleyeceğim- “Erdogan, Erdogan” ikincisi Abdülhamit. Niye acaba hiç düşündünüz mü? Filistin davasına karşı çıktığı için mi, destek verdiği için mi? Sizi azıcık vicdana davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, siyaset meselesi ile ihanet meselesini ayırt etmek lazım. Erdoğan karşıtı kampanyayı anlıyorum fakat şunları söylüyorum: Filistin ve Gazze konusunda Erdoğan’a ancak şunlar söylenebilir: Allah senden razı olsun, Allah seni doğuran anadan razı olsun, Allah cesaretini daim kılsın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Allah seni bildiği gibi yapsın!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) – Şimdi -zamanımı kullanırken- bir şey daha söylemek istiyorum. 12 şehit verdik. Bölücü terör örgütünün hain saldırısında şehit olan kahramanlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum. Terörü, teröre destek verenleri, onlarla iş birliği yapanları ve terörü vekâlet aracı olarak kullananları kınıyorum, lanetliyorum. Herkes kürsüyü gördüğünde bir yerlere selam veriyor, ben de buradan selam veriyorum: Terörle mücadele eden tüm kahramanları Türkiye Büyük Millet Meclisinden selamlıyorum.

Sağlıcakla kalın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Şahıslar adına ilk söz, Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan’a aittir.

ERHAN USTA (Samsun) – Aslında selamı Erdoğan’a verdi, 12 defa “Erdoğan” dedi değerli bilim insanı! 12 defa “Erdoğan” dedi, senin selamı nereye verdiğini biz biliyoruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Niye rahatsız oluyorsunuz?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hayatınız Erdoğan düşmanlığına kurulu.

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) – Sözlerime başlamadan önce, kahraman şehitlerimize Allah’tan rahmet, yakınları başta olmak üzere ülkemize başsağlığı, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. PKK başta olmak üzere terörü, teröristi, teröristbaşlarını öven, destekleyen herkese lanet olsun diyorum, Rabb’im tez zamanda müstahaklarını göstersiz inşallah.

Türkiye’nin Sağlıkta Dönüşüm Programı ve sağlık alanında gerçekleştirdiği hizmetlerin sayısal anlamda, özellikle OECD Avrupa bölgesi ülkeleriyle kıyaslamalarına OECD raporlarından, diğer bazı ülkelerle kıyaslamalarına da Dünya Bankası raporlarından bütün vatandaşlarımız erişebilir ve ülkemizin ivmesel açıdan farkını görebilir. Bu raporlardan da anlaşılacağı üzere, ülkemiz sağlık alanında gerçek manada sıçrayış yapmıştır. “Daha eksiklerimiz yok mu?” dersiniz, tabii ki eksiklerimiz de hedeflerimiz de var ve adım adım gerçekleştireceğiz inşallah.

Bütçe görüşmeleri kapsamında sizlere Sağlık Market uygulamasından bahsetmek istiyorum. Sağlık Bakanlığı ile Devlet Malzeme Ofisi arasında imzalanan Tedarik İşbirliği Protokolü’yle 2019 yılında faaliyete başlayan Sağlık Market uygulaması, düzenli satın alma işlemi yapan sayısı binden fazla olan Sağlık Bakanlığı kurumlarının özellikle iş yükü fazla olan hastanelerinin satın alma işlemlerinin potansiyel ekipçe merkezden, her il için bölgesel olarak ayrı ayrı yapılmasıyla idarelerin sağlık hizmetlerine odaklanmalarını sağlamak, kullanılan ürün kalite ve standartlarını tüm tesislerde oluşturmak, standardize edilen ithal ürünlerin yerelleşme ve yerleşmesine katkıda bulunmak, sağlık sanayi sektörünün güçlenmesini sağlamak, sektörün ihracat potansiyelini artırmak, toplu satın almanın maliyet avantajlarını kazanmak, tedarik, hızlı tedarik ve ürüne erişilebilirliği güçlendirmek, karbon ayak izini azaltmak amacıyla kurulmuştur. 2020 yılında mevcut protokol revize edilerek üniversite hastaneleri kapsam içine alınmış, sadece elektronik ihaleyle alım metoduna katalog ve hasta başı katalog metotları da eklenerek genişletilmiştir. Dünyada benzeri ama çok daha basiti İngiltere’de NHS bünyesinde vardır ve Sağlık Marketi şu anda diğer dünya ülkelerince de izlenmektedir. Başladığı dönemde pandemiyle karşılaşılmasına, tedarik sorunları yaşanmasına rağmen hızla büyümüş, bugün itibarıyla 167 bin tıbbi sarf malzemesi barkodu ve 6.200 ilaç barkodu, 2.554 marka ve 896 tedarikçi kapasitesine ulaşmıştır. Tüm kamu hastanelerinin tıbbi sarf malzemeleri alımlarının yüzde 48’i -ki bu değer 2023 yılında 24 milyar TL’dir- Sağlık Marketten tedarik edilmiş. Yine, tüm kamu hastanelerinin tüm ilaç alımlarının yüzde 90’ı -ki bu değer 2023 yılında 19 milyar TL’dir- toplam 43 milyar TL tutarındaki tedarik Sağlık Marketten sağlanmıştır.

Sağlık Market uygulamasında Devlet Malzeme Ofisi, hastanelerin aynı ürünü aldığı fiyattan yaklaşık yüzde 21,6 ile yüzde 29 arasında daha uygun fiyata tedarik etmiştir. Mali tasarruf asıl hedef olmamakla birlikte, kısa bir hesapla, bu sistemin 2023 yılında saha alımlarına göre 11 milyar TL avantaj sağladığı da görülmektedir. Devlet Malzeme Ofisi ve Sağlık Bakanlığı, global büyük firmalar dâhil birçok kişinin “yapılamaz” dediği süreci gerçekleştirmekle kalmamış; birçok ülke sağlık bakanlığının pandemi döneminde yaşadığı tıbbi malzeme ve tedarik sorununu ülkemiz açısından rahatlıkla aşmamıza da vesile olmuştur.

Sağlık Market, aynı ürünün o tesiste belirlenen periyottaki tüketim verisi kontrolünü de yaparak ilerleyen sipariş yönetiminden ürünün hastaya kullanımına kadar olan süreci dijital olarak izleyebilen, sadece en ucuzu değil, değer bazlı satın almaya imkân tanıyabilen tedarik metodu oluşturmuş, hâlâ eksiklikleriyle öğrenen ve gelişen bir modeldir. Satın alınacak malzemelerin teknik şartname standartları, alanında uzman yaklaşık 250-300 kişiden oluşan dönemsel değişken ekip tarafından oluşturulmakta; şartname itirazları tüm ilgili firmaların hem itiraz hem kurum cevabını görebileceği tamamen şeffaf bir süreçle yönetilmektedir.

(Uğultular)

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir uğultu var. Lütfen, hatibi saygıyla dinleyelim. Sohbetlerimizi başkalarını rahatsız etmeyecek bir ses düzeyiyle yapalım.

Buyurun Sayın Hatip.

HASAN ARSLAN (Devamla) – Bu uygulamanın 2’nci fazından sonra tıbbi malzeme ve ilaç açısından bölgesel pazar da oluşturacağına, ülkemiz sağlık sanayi sektörüne güç katacağına, ithalatın azalıp ihracatın artmasına katkısı olacağına inancım tamdır. Bu kadar kısa sürede bu kadar mali tasarruf sağlayan global çalışma oldukça nadirdir tüm dünyada. Bu başarılı çalışmalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arslan.

HASAN ARSLAN (Devamla) – Selamlayayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz uzatma vermiyorum.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, şahsı adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Erkan Baş’a aittir.

Sayın Baş, buyurun.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sesimizin ulaştığı tüm yurttaşlarımızı sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Yine sıvasız evlere, ille de yoksul ocaklara ateş düştü. Dünden beri pek çok kişi taziye yayınlıyor. “6 şehit” “12 şehit” deyip geçemeyiz, onlar rakam değil; insan, can, birinin eşi, birinin oğlu, birinin kardeşi. Türkiye İşçi Partisi adına kederli ailelere başsağlığı ve sabır diliyor, acılarını yürekten paylaşıyoruz.

Değerli yurttaşlar, bütçenin sonuna geldik. Beş dakikada bütçe anlatmam mümkün değil, şöyle yaptım: “Yıllar sonra baktığımızda akılda ne kalır?” diye sordum. Bir milletvekilinin gerçekleri söylerken kalp krizi geçirdiği ve hayatını kaybettiği, tutanaklara göre AKP Grubunun “Oh olsun!” dediği; başka bir milletvekilinin, sevgili Can Atalay’ın esir tutulduğu, bütçe görüşülürken bile burada olmadığı, iktidarın buna da “Oh!” dediği...

Özetle söylüyorum: Yıllar sonra bakıldığında sadece ve sadece bu iktidarın şımarıklığı ve hadsizliği gözükür. İşte, tam bu nedenle, Türkiye İşçi Partisi adına bu kürsüye “Haddinizi bilin!” demeye geldim. Buraya çıkıp da milyonlarca emekçinin alın terinden alınan parayı “İstedğim patrona aktarırım, istediğim tarikata veririm.” diyenleri uyarıyorum, haddinizi bilin!

Sayın iktidar vekilleri, siz, bu halkın acılarını kullanarak iktidar oldunuz, “Denize düşen yılana sarılır.” sözü hiç söylenmese sizin için söylenirdi. Bir kere iktidara geldikten sonra her türlü hukuksuzluğu, hileyi yaptınız, devlet olanaklarını, paranın gücünü kullanarak her yeri işgal ettiniz; halk direnmeye devam ettikçe ayaklarınız titredi, çok korktunuz ama şimdi görüyorum ki sadece yüzde 2,5 oy fazla aldınız diye Kaf Dağı’nın tepesinde sanıyorsunuz. O yüzden sizi uyarıyorum, sizin şımarıklığınızın temel nedeni bu seçim sonuçları ama bakın, ben size bir tane daha göstereyim. Kenan Evren sizin gibi 52 değil, 92 almıştı;

bugün adını hayırla anan bir kişi göremezsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bakın, al Hitler! Hitler'in haritası sizinkinden daha sade, daha fazla kapsamış; dünyada adını anan bir kişi göremezsiniz. Siz bile, Kenan Evren'in eteğinde büyüyen siz bile sözde ona karşı çıkmak zorunda kaldınız. O yüzden şırmamayın, yüzde 52 aldınız diye gerçekler değişmez.

Siz zengini seven, yoksulu ezen bir iktidarsınız. Siz "Dindar ve kindar nesil yaratacağız." dediniz, uyuşturucu kaçakçısını Yeşilay Başkanı yaptınız. Siz "ahlak" dediniz, "erdem" dediniz, insanlar depremde ölüerken çadır satacak kadar alçalacak birini Kızılay Başkanı yaptınız.

Uzatmayayım, siz, sizin zihniyetiniz bu ülkeyi teslim alamayacak. Kenan Evren'i nasıl yendiyseniz, Hitler'i nasıl tarihe gömdüyseniz, işgal yıllarında "Bitti." denilen bir ülkeyi nasıl yeniden kurduysak bilin ki sizi de yeneceğiz.

Daha net söyleyeyim, Türkiye babanızın çiftliği olmayacak, Türkiye Tayyip Erdoğan'ın çiftliği olmayacak; asla teslim olmayacağız, gerçekleri anlatacağız ve elbet maskelerinizi indireceğiz.

Değerli yurttaşlar, seçimlerde büyük bir umutla iktidardan kurtulmak için harekete geçen sevgili dostlar; emin olun, biz de sizler kadar kızgınız, üzgünüz. Evet, kazanamadık, yalanı yenemedik, hileyi yenemedik, hırsızlığı yenemedik.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Çok yalan söylüyorsunuz ondan!

ERKAN BAŞ (Devamla) – Fakat bu, zorbalığa karşı artık bir haysiyet mücadelesidir. Onurumuz için direneceğiz, zorla tarikatlara gönderilen çocuklarımız için, kadınlar köleleşmesin diye, üniversiteli gençler inşaatlarda ölmesin diye direneceğiz, bu güzelim ülkeyi, dağımızı, deremizi, denizimizi, kuşumuzu, böceğimizi, ezcümle geleceğimizi kurtarmak için direneceğiz. Buradan söz veriyorum, sonuna kadar direneceğiz.

Bakın, bir söz daha veriyorum, sadece iktidarı eleştirmekle kalmayacağız çünkü biliyoruz ve görüyoruz ki konu işçiler, emekçiler olduğunda, sömürü olduğunda düzen partilerinin hepsi aynı. İster iktidar olsun ister muhalefet ister milliyetçi ister muhafazakâr ister yabancı ister yerli, halkı yok sayan, emekçiye ezen, doğayı yağmalayan her kimse tam karşısına dikileceğiz, sonuna kadar direneceğiz ve hep birlikte yeni güzel bir ülke kuracağız. Bundan sonra, yok öyle "İsrail'e kafa tutuyorum." diye şişinip oğullarınızın gemicikleriyle ticaret yapmak. Yok öyle "muhalifiz" diye oylara talip olup belediyelerde taşeron sistemini dayatmak.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – İzmir'deki belediyelerin yanına gitsene.

ERKAN BAŞ (Devamla) – 2024'te maskeyle yola devam etmeyi düşünen kim varsa bilsin, biz bütün maskeleri indireceğiz; halkımızla birlikte bu maskeli baloya mutlaka son vereceğiz.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – İzmir Büyükşehir gitsene, İzmir Büyükşehir!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, böylece 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddeleri kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylama yarınki birleşimde son konuşmalardan sonra yapılacaktır.

Programa göre bütçenin tümü üzerindeki son konuşmaları ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin açık oylamalarını yapmak için 25 Aralık 2023 Pazartesi günü saat 12.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.51